

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

ВИПУСКНИКИ

Одеського
(*Новоросійського*)
університету

Енциклопедичний словник

Випуск 2

Одеса
«Астропринт»
2010

ББК 74.584(4Укр-4Од-20)7я21

УДК 378.4(477.74)(03)

В 51

Науковий редактор

В. А. Сминтина

Відповідальний редактор

М. О. Подрезова

Редакційна колегія:

*А. П. Бахчиванжи, Л. М. Голубенко, канд. філол. наук,
Л. В. Грибоносова, А. В. Зайченко, В. Є. Круглов, канд. фіз.-
матем. наук, В. Г. Кушнір, канд. іст. наук, С. О. Мерзлякова,
О. В. Суrowцева, В. І. Труба, канд. юрид. наук, Є. А. Черкез,
д-р геол.-мінерал. наук, Є. М. Черноіваненко, д-р філол. наук*

Упорядники та бібліографічні редактори:

В. П. Пружина, В. В. Самодурова, В. С. Єлпатівська

Рекомендовано до друку Вченою радою ОНУ.

Випускники Одеського (Новоросійського) університету : енциклопедичний словник: у 2 вип. Вип. 2 / наук. ред. В. А. Сминтина ; відп. ред. М. О. Подрезова ; упоряд. та бібліогр. ред. : В. П. Пружина, В. В. Самодурова, В. С. Єлпатівська. — Одеса : Астропринт, 2010. — 232 с.

ISBN 978-966-190-299-1

Одеському національному університету імені І. І. Мечникова виповнюється 145 років. І всі ці роки цей вищий навчальний заклад готував випускників високого рівня, сприяв відродженню національної культури і формував наукову еліту українського суспільства. Бібліотека продовжує випуск енциклопедичного словника університету «Випускники Одеського (Новоросійського) університету».

Другий випуск, який містить близько 400 славних імен його вихованців за період з 1865 по 2010 рр., розрахований на істориків науки, науковців, студентів та тих, хто цікавиться історією університету.

ББК 74.584(4Укр-4Од-20)7я21
УДК 378.4(477.74)(03)

© Одеський національний
університет імені І. І. Мечникова,
Наукова бібліотека, 2010

ISBN 978-966-190-299-1

Від упорядників

Другий том енциклопедичного словника «Випускники Одеського (Новоросійського) національного університету імені І. І. Мечникова» підготовлено до 145-річчя з дня створення Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Сто сорок п'ятий рік Одеський національний університет імені І. І. Мечникова працює на благодатній ниві освіти. 145 років — це тисячі випускників-спеціалістів, напружена творча праця декількох поколінь викладачів, учених та інших співробітників, велика кількість наукових досліджень, значний вклад у всі сфери різних галузей знань. Сьогодні Одеський національний університет — один з провідних вищих навчальних закладів України, відомий і визнаний майже на всіх континентах нашої планети.

«Випускники Одеського (Новоросійського) національного університету імені І. І. Мечникова: Енциклопедичний словник» — перше в історії Одеського національного університету імені І. І. Мечникова зведене довідкове видання про його вихованців. Видається за рішенням вченої ради університету.

Перший випуск побачив світ у 2005 році. До нього увійшло понад 650 коротких біографічних статей про відомих людей, які в різні роки на різних факультетах та відділеннях університету отримали освіту, закінчивши Новоросійський університет (1865–1920), або Одеський інститут народної освіти (1920–1933), чи Одеський державний (згодом Одеський національний) університет імені І. І. Мечникова (1933–2005).

Випускники університету — це його діти, його гордість, головне надбання. Серед них — вчені зі світовим ім'ям, видатні представники ділової, політичної і юридичної

сфер. В Україні та за кордоном серед керівників міністерств, відомств, виконавчих органів, наукових установ і великих компаній можна зустріти наших випускників. Вони займають високі посади в районних, міських, обласних радах і адміністраціях. Серед випускників університету багато заслужених вчителів, спортсменів, поетів, прозаїків, журналістів тощо. Університетом проводиться постійний моніторинг професійної кар'єри своїх випускників. Його результати дозволяють стверджувати, що вони не тільки мають високий попит на ринку праці, але і успішно професійно зростають.

Тому у другий випуск увійшло понад 400 коротких біографічних статей про саме таких відомих людей, які в різні роки на різних факультетах та відділеннях університету отримали освіту. Відбір персоналії проводився по мірі опрацювання нововиявленої літератури та надходження нових відомостей про випускників.

Особливе місце відведено всім поколінням викладачів та співробітників університету, які по закінченні університету залишилися працювати в рідному закладі.

Як і в першому томі, біографічні статті місять відомості про трудову діяльність, основні етапи наукового або творчого життя випускників, розташовані у строго алфавітному порядку, доповнюються фотографіями. У кожній з цих статей вказані дати закінчення університету, відзнаки та нагороди випускника. Біографічні статті дозволяють не тільки простежити життєвий шлях випускників, а і оцінити їх внесок у вітчизняну і світову науку, культуру, мистецтво тощо.

Словник оснащений довідковим апаратом: списком основної використаної літератури, покажчиком «Відомі освітяни» та списком скорочень. У біографічних статтях цифра в дужках, яка стоїть після назви ученого звання, премії, посади тощо означає рік присвоєння звання, присудження премії, отримання посади і т. д.

Довідник розрахований на дослідників історії науки, науковців, краєзнавців, студентів та всіх тих, хто цікавиться історією університету, хто не байдужий до його успіхів та проблем. Редакційна колегія, Наукова бібліотека будуть вдячні читачам за відгуки і побажання у зв'язку з виходом другого випуску довідника.

АБАШИДЗЕ Давид Ілліч (Димитрій) — церк. діяч, грузинський князь. Народився 1.X.1867 р. у с. Веджини Сигнахського пов. Тифліської губ. (нині Грузія) у князівській родині. Закінчив юридичний факультет ІНУ (1891), Київську духовну академію (1896), отримавши ступінь кандидата богослов'я, рукоположений у сан архімандрита. Прийняв чернечий постріг у Києво-Печерській лаврі (1891). Призначений ректором Олександрівської місіонерської духовної семінарії с. Ардонського в Осетії. Викладав і працював у духовних семінаріях. Був призначений єпископом Алавердським (1902), Гурійсько-Мінгрельським (1903), Балтським (1905), того ж року призначений вікарієм Подільської єпархії. Єпископ Туркестанський і Ташкентський (1906–1912), Таврійський та Сімферопольський (з 1912 р.). Рядовий священнослужитель Чорноморської ескадри (1914), за бойові заслуги нагороджений панягією на Георгієвській стрічці. Був звинувачений у германофільстві та захисті німецького засилля у Росії (1915), проте на захист стали священнослужителі єпархії. Тоді ж отримав сан архієпископа Таврійського і Сімферопольського. Учасник Св. Собору Російської Православної Церкви у Москві (1917–1918), де очолював комісію з влаштування церковних справ на Закавказзі у зв'язку з проголошенням Грузинської автокефалії. Опинився на Півдні Росії, брав участь в організації у Ставрополі Південно-Східного церковного Собору, що вітав генерала А. І. Денікіна (1919) та заснував Тимчасове Вище церковне управління Південного Сходу Росії. При А. В. Врангелі займав посаду голови церковного управління. Емігрував за кордон (1919). Повернувся до Києва, прийняв схиму під іменем Антонія і перебував у затворі. Помер 1.XII.1942 р. у Києві.

АВАЛІАНІ Симон Лукич — історик, бібліограф. Народився 27.III.1881 р. в м. Кутаїсі, Грузія. Закінчив ІНУ (1904). Захистив магістерську дисертацію, яку Московський університет відзначив премією ім. Ю. Самаріна, і був обраний приват-доцентом ІНУ (1909). За радикальні настрої невдовзі його звільнили з університету. Працював у гімназіях та училищах Одеси. Був редактором журналу «Южный кооператор» (1913–1916). Згодом викладав у Петроградському (1916–1918) і Тбіліському (1919–1921) університетах. Був дійсним членом Одеського бібліографічного товариства при Новоросійському університеті. Займався описом публікацій з аграрного питання в Російській державі. Помер 11.VIII.1922 р. у Тбілісі.

АВРАМЕНКО Олександр Іванович — письменник. Народився 4.VIII.1934 р. у Запоріжжі. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1967). Працював кореспондентом газети «Молодь України», редактором газети «Комсомолец Запоріжжя». Автор творів «Зграйка зелених ластівок», «Прометеєві діти», «Солодка чара гіркоти» та ін. Помер у Києві 23.II.1974 р.

АВРАМЕНКО Ольга Валентинівна — фізик, фахівець у галузі гідромеханіки. Д-р фіз.-мат. наук (2003), проф. (2005). Народилася 14.IV.1961 р. у м. Красноярську (Росія). Закінчила фізико-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1983), розпочала трудову діяльність у Кіровоградському педагогічному університеті (1984). Займає посаду завідуючої кафедри прикладної математики, статистики та економіки (з 2003 р.). Досліджує хвильові процеси у гідромеханіці, є автором і співавтором багатьох публікацій, у тому числі, і за кордоном.

АГУРА Олександр Дмитрович — математик. Приват-доц. (1908). Народився 6.VI.1878 р. у м. Кілія Бессарабської губ. (нині Одеська обл.). Закінчив ІНУ (1902), після чого займався вчителюванням. Працював в ІНУ на посаді приват-доцента (1908), займав посаду доцента кафедри чистої математики (1917), згодом — секретаря фізико-математичного факультету (1919). Одночасно викладав на Вищих жіночих курсах та очолював педагогічні курси підготовки вчителів математики при Одеському навчальному окрузі. Емігрував до м. Софія в Болгарії (1920), де продовжував педагогічну діяльність, викладаючи у Російській гімназії та у Вільному університеті (до 1938 р.). Першим у Росії серед математиків-алгебраїстів виклав загальну теорію груп Лі (1913). Відомий також своїми розробками методики викладання математичних дисциплін. Помер 14.I.1969 р.

АЙЗЕНЦОН Юхим Григорович — фізик. Народився в 1916 р. у м. Каховка Херсонської обл. З відзнакою закінчив фізичне відділення фізико-математичного факультету ОДУ ім. І. І. Мечникова (1939). Викладач філіалу військової академії (1939), лектор Центрального лекційного бюро України (1940). Служив у лавах Радянської армії (1941), брав участь у боях. Викладач курсів геофізиків (м. Київ) (1946). Працював інженером-дослідником лабораторії металофізики АН УРСР (1947–1957). Завідував кафедрою Рязанського вищого загальновійськового училища (1958–1959). Старший викладач, доцент кафедри експериментальної фізики Пермського державного університету (ПДУ) (1959–1966), завідувач кафедри металофізики ПДУ (1967–1972), професор, завідувач кафедри фізики металів ПДУ (1973–1987), професор цієї кафедри (1989). Засновник ультразвукової лабораторії в ПДУ. Основні праці присвячені дослідженню впливу ультразвуку на структуру металів. Сформував новий науковий напрям у дослідженнях спадкової механіки реальних твердих тіл (в 1970-х рр.). Автор більш ніж 160 наукових праць. Помер в 1989 р.

АКИНФІЄВ Іван Якович — ботанік. Народився 17.V.1851 р. у с. Донське Ставропольського краю (Росія). Закінчив Кавказьку духовну семінарію (1874), природниче відділення фізико-математичного факультету ІНУ (1879). Викладав природознавство в гімназії м. Болград (1880), реальному училищі, жіночій гімназії, на фельдшерських курсах у Катеринославі (1880–1905). Переїхавши в Олександрівськ (нині Запоріжжя), очолив комерційну школу (1905–1911). Пізніше повернувся до Катеринослава і працював інспектором музикальної школи (1911–1917). Виконував обов'язки доцента Вищих жіночих курсів, перетворених пізніше на університет (1917–1919). Зібрав великий гербарій, основна колекція якого зберігається у Гербаріях Дніпропетровського університету, Ботанічного інституту РАН, Інституту ботаніки НАНУ та ін. На основі власних колекцій описав низку нових видів та різновидів рослин. На його честь названо один з видів рослин. У 1900 р. на Всесвітній виставці у Парижі експонувався його повний гербарій квіткових рослин Катеринославської губернії і друківані праці з флори цієї губернії, за що отримав срібну медаль. У 1910 р. на виставці в Катеринославі отримав Велику золоту медаль за свої роботи і Велику срібну — за гербарій. Був членом Московсько-

го, Новоросійського, Харківського товариств природодослідників, Кавказького відділення Російського географічного товариства. Помер 2.VIII.1919 р. у м. Катеринославі (нині Дніпропетровськ).

АКИМОВА Катерина Василівна — історик, заступник директора з навчальної роботи Одеського фінансового технікуму. Народилася у 1946 р. у м. Первомайську Миколаївської обл. Закінчила історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1969). Працювала викладачем історії у середньому професійно-технічному училищі Овідіопольського р-ну Одеської обл. Переведена до Одеського фінансового технікуму (1976), де зайняла посаду заступника директора з навчальної роботи. Була одним із учасників розробки Державного стандарту освіти за спеціальністю «Фінанси» освітньо-кваліфікаційного рівня «Молодший спеціаліст»: розробила нормативну базу — навчальні плани, нормативно-методичні матеріали. За дорученням Ради директорів навчальних закладів I–II рівнів акредитації Одеської області виконувала обов'язки голови методичного об'єднання заступників директора з навчальної роботи. Згодом обійняла посаду заступника директора з навчально-виховної роботи Одеської філії Українського державного університету економіки і фінансів.

АЛЕКСЄЄВ Анатолій Якович — філолог. Д-р філол. наук (1992), проф. (1994). Народився 1.V.1942 р. у смт. Навля Брянської обл. (Росія). Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1966). З 1966 р. працював у Дніпропетровському університеті викладачем (1966–1969), старшим викладачем (1971–1975), доцентом (1975–1984), завідувачем кафедри романської філології (1984–1992). З 1994 р. — професор кафедри іноземних мов Українського хіміко-технологічного університету (Дніпропетровськ).

АЛЕКСЄВА Любов Антонівна — хімік. Д-р хім. наук (1975), проф. (1986). Народилася 8.VIII.1925 р. у Києві. Закінчила ОДУ ім. І. І. Мечникова (1952). Працювала в Технологічному інституті мукомельної промисловості (1952–1954), в Технологічному інституті харчової та холодильної промисловості в Одесі (1954–1960), з 1962 р. — в Одеському політехнічному університеті асистентом, потім доцентом. Кандидат хімічних наук з 1959 р. У 1966–1986 рр. була завідувачем кафедри технології основного органічного синтезу та органічної хімії, з 1986 р. — професор цієї кафедри, у 1971–1984 рр. — декан хіміко-технологічного факультету. Засновник власної наукової школи, яка вивчає фторування органічних з'єднань чотирифторною сіркою. На протязі багатьох років є членом спеціалізованих вчених рад із захисту докторських дисертацій при ФХІ ім. О. В. Богатського НАНУ та Інституті органічної хімії НАНУ, а також членом експертної ради ВАК України. Член редакційної колегії журналу «Труды Одесского национального политехнического университета». Нагороджена орденом Дружби народів. Вищою школою СРСР нагороджена медаллю «За отличные успехи в работе». Автор 21 винаходів, 16 з яких запатентовані в Україні. Опублікувала 156 наукових праць.

АЛЕНІН Юрій Павлович — правознавець. Д-р юрид. наук (1997). Народився 18.IX.1946 р. в с. Дубляни Самбірського р-ну Львівської обл. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1973). Працював слідчим прокуратури Ленінського р-ну м. Одеси (1972–1977), потім прокурором слідчого управління обласної прокуратури, а з 1977 р. — на юридичному факультеті ОДУ, потім в Одеській юридичній академії викладачем, старшим викладачем, доцентом кафедри кримінального процесу та криміналістики. Завідувач кафедри кримінального процесу ОНЮА (з 1998 р.). Розробив і читає провідний курс кримінального процесу та спецкурси кримінально-процесуального і криміналістичного циклів. Відомий в Україні фахівець у галузі методики розслідування злочинів. Член Науково-консультативної ради при Верховному суді України, член двох спеціалізованих рад із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора та кандидатів юридичних і політичних

наук. Член редакційної колегії збірника «Актуальні проблеми держави і права». Нагороджений Почесним знаком «Відмінник освіти України» (1997). Оpubлікував понад 60 наукових праць.

АЛБОВ Микола Михайлович — флорист, систематик та ботаніко-географ. Народився 15.X.1866 р. у с. Павлове Горбатівського пов. Нижегородської губ. Закінчив ІНУ (1890) зі ступенем кандидата природничих наук. Був залишений позаштатним лаборантом на кафедрі ботаніки. Здійснив кілька експедицій на Кавказ для вивчення місцевої флори (1889–1894). Став першим росіянином, якого запросили працювати у складанні Гербарія Буасье (Женева, 1893–1894 рр.). Досліджував там флору Сходу, читав публічні лекції в Ботанічному товаристві, в Товаристві захисту рослин та Альпійському клубі. У 1894 р. назавжди залишив батьківщину. Працював у гербаріях у Парижі та Лондоні. В 1895 р. виїхав до Аргентини, де обійняв посаду шефа ботанічного відділу Національного музею Ла-Плати (провінція Буенос-Айрес). В історію науки увійшов як вчений, який охопив своїми дослідженнями найвіддаленіші куточки Землі. Вивчав Кавказ (головним чином Абхазію, Колхиду), якому присвятив ряд праць, з них найголовніша — «Матеріали для флори Колхиди» (1895). Вперше дослідив та довів ендемізм та своєрідність абхазької флори. Оpubлікував російською та французькою мовами ряд статей з мальовничими описами природи і рослинності Кавказу. Особливо яскрава з них — «Очерк растительности Колхиды» (1896). Автор 38 наукових праць. Помер 24.XI.1897 р.

АМБОКАДЗЕ Ларуса Степанівна — філолог. Канд. наук. Народилася 31.I.1939 р. в Одесі. Закінчила філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова. Працювала лаборантом кафедри російської літератури ОДУ (1967–1971), асистентом (1971). Захистила кандидатську дисертацію (1983). Отримала вчене звання доцента (1984). Провідний доцент кафедри російської літератури (1984–1998). Авторка більше 50 наукових публікацій з проблем II пол. XIX ст., а саме творчості М. Є. Салтикова-Щедріна. Була проформом кафедри.

АНДЕРШ Йосип Фрідріхович — мовознавець. Д-р філол. наук (1987). Народився 26.ІІІ.1939 р. у с. Розалівка Котовського р-ну Одеської обл. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1962). Працював у інституті мовознавства АН УРСР (1971), завідувачем сектору слов'янських мов (1986–1989), начальником кафедри російської мови Київської ВШ міліції (1989–1992), виконуючим обов'язки професора Оломоуцького університету (Чехія) (1992–1997). Має дослідження в галузі порівняльного мовознавства, синтаксису чеської і німецької мов. Нагороджений премією ім. І. Франка АН України (1991).

АНДРІЙЧЕНКО Борис Миколайович — прозаїк, публіцист. Народився 3.ІІ.1925 р. у с. Революційне, нині Вовчанського р-ну Харківської обл. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1966). Під час окупації України гітлерівськими військами був вивезений на примусові роботи до Німеччини, де брав участь у діяльності підпільної організації опору «Месники» (1942–1945). Був заарештований у 1944 р. та засуджений на довічне ув'язнення, перебував у в'язниці, концтаборі Маутгаузен та його філіях. По війні служив у радянській армії (1945–1950). Надрукував перший літературний твір — оповідання «Перша получка» (1955). Працював журналістом на Одещині (1951–1971). Потім завідував редакцією в т-ві «Знання» УРСР (1972–1974) та журналі «Хлібороб України» (1977–1980), працював у редакції газети «Літературна Україна» (1974–1977). Вивчаючи історію землеробства, опублікував у «Хліборобі України» 40 науково-популярних нарисів під рубрикою «З історії рослин» (1982–1988). У цьому ж часописі вийшла повість «Лагуна». Автор повісті «Месники» (1959) та роману «Вогонь і попіл» (1986), збірки оповідань «Степові далі» (1958) і повісті «Радість» (1961) та ін. Член НСПУ (1962). Помер 15.VIII.1999 р. у Києві.

АНДРІЙЧУК Кесар Омелянович — поет. Народився 09.III.1907 р. у с. Латанці Брацлавського пов. Кам'янець-Подільської губ. Закінчив Одеський ІНО (1931). В одеському «Червоному степу» вперше був надрукований його вірш «21-січня» (1927), присвячений пам'яті Леніна. Потім його вірші, новели, рецензії регулярно друкувались на сторінках одеських видань «Чорноморська комуна», «Молода гвардія», «Блиски», «Металеві дні», а також «Зорі» (Дніпропетровськ), «Літературний додаток» (Житомир). Член ВУСПП (1927), СПУ (1934). Був репресований (1937), отримав 10-річне покарання у виправно-трудових таборах. Звільнився з приписом оселитися у с. Малопіщанка Маріїнського р-ну Кемеровської обл., де викладав у місцевій школі російську мову та літературу (1947–1951). Реабілітований (1956). До кінця життя працював у Тиврівській середній школі (Вінницька обл.). Помер 7.VIII.1958 р.

АНДРІЮК Катерина Іванівна — мікробіолог. Чл.-кор. НАНУ (1982), проф. (1981), засл. діяч наук УРСР (1978). Народилася 27.XI.1927 р. у с. Маяки Біляївського р-ну Одеської обл. Закінчила ОДУ ім. І. І. Мечникова (1951). Працювала в Інституті мікробіології НАНУ науковим секретарем (1954), ст. науковим співробітником (1961), завідувачем відділу загальної та ґрунтової мікробіології (1968). Радник директора інституту (з 1993 р.). Одна із засновників нового напрямку в ґрунтовій мікробіології — екофізіології ґрунтових мікроорганізмів та біокорозії металів. Розвинула концепцію впливу різних технологій будівництва великомасштабних підземних споруд на формування агресивних мікробних сукупностей. Отримала премію ім. Д. Заболотного АН УРСР (1974), Почесну Грамоту Президії Верховної Ради України (1987).

АНІСІМОВ Юрій Микитович — хімік-полімерщик. Народився 28.II.1938 р. у м. Іркутськ. Закінчив хімічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1960). Працював: асистентом, старшим викладачем кафедри фізико-хімії полімерів та колоїдів університету (1961–1963). Аспірант кафедри (1963–1966). Отримав науковий сту-

пінь кандидата хімічних наук (1967). Працював доцентом кафедри фізико-хімії полімерів та колоїдів (1969), завідувачем кафедри (1979–1989), доцентом кафедри загальної хімії та полімерів (1989–2001), з 2001 р. — професор кафедри. Вчене звання професора кафедри загальної хімії та полімерів ОНУ імені І. І. Мечникова затвержене у 2003 р. Міністерством освіти і науки України. Приймав участь у багатьох міжнародних та республіканських конференціях, у тому числі у Всесвітніх полімерних конгресах (1996, 2000, 2004). Двічі отримав грант Соросівського доцента та звання Соросівського асоційованого професора. У 1998 р. за багаторічну наукову і педагогічну діяльність нагороджений дипломами та почесною грамотою обласного управління освіти і науки. Опублікував більше 200 наукових праць, 8 авторських свідоцтв та патентів на винахід.

АНТИПОВ Юрій Олександрович — математик. Д-р фіз.-мат. наук (1993). Народився 7.XI.1957 р. у м. Щецин (Польща). Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1979), де працював у 1981–1995 рр. З 1987 р. — доцент. Працює в Одеській академії будівництва та архітектури (1995–1996), Штуттгартському університеті (Німеччина) (1996–1997), в Університеті м. Бат (Велика Британія) (з 1997р.).

АНТОНОВИЧ Валерій Павлович — хімік. Д-р хім. наук (1986), проф. (1989). Народився 1.II.1940 р. в Одесі. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1963). Працює у Фізико-хімічному інституті НАНУ ім. О. В. Богатського. Завідує відділу аналітичної хімії та фізико-хімії координаційних з'єднань (з 1986 р.). Займається науковими дослідженнями в галузі аналітичної хімії рідкісних елементів, гідролізу іонів металів, спектрофотометрії, аналізу природних і технічних матеріалів. Під його керівництвом захищено 12 кандидатських дисертацій. Є головою спеціалізованої вченої ради з захисту докторських дисертацій в ФХІ НАН України. Член наукових рад НАНУ з проблем аналітичної та органічної хімії. Член наукової ради з аналітичної хімії при РАН. Член редакційної колегії «Українського хімічного журналу» та редакційної ради журналу «Государственная фармакопея Украины». Має 9 авторських свідоцтв СРСР на винаходи та деклараційний патент України. Автор 280 наукових публікацій.

АНТОШКО Михайло Якович — педагог. Народився 16.XI.1924 р. в с. Пасицели Балтського р-ну Одеської обл. Працював робітником у сільськогосподарській общині (1941). Згодом мобілізований на фронт. За форсування Дніпра нагороджений медаллю «За відвагу». Демобілізований (1947), після чого отримав середню освіту. Закінчив Одеський учительський інститут (1951), пізніше — ОДУ ім. І. І. Мечникова (1964). Працював учителем української мови, був директором Пасицелівської та Кармелюківської шкіл, інспектором та завідувачим Балтського райвно, директором Балтського педагогічного училища (до 1988 р.). Неодноразово обирався депутатом районної та обласної Рад народних депутатів. Нагороджений знаком «Відмінник освіти України». За досягнення в освітній справі Указом Президії Верховної Ради УРСР йому присвоєно почесне звання «Заслужений учитель УРСР». Міністерством освіти нагороджений медаллю А. С. Макаренка. Помер 1.IV.1988 р. На його честь училище впровадило призначення стипендії імені Антошка М. Я. студентам-відмінникам.

АРВАТ Нінель Миколаївна — мовознавець. Д-р філол. наук (1978), проф. (1980). Народилася 30.IX.1928 р. у Саратові. Закінчила ОДУ ім. І. І. Мечникова (1952) та аспірантуру (1955). Працювала в Чернівецькому університеті викладачем (1956—1960), доцентом (1960—1976), у Ніжинському педагогічному інституті — спочатку доцентом (1976—1979), потім — завідувачою кафедрою російської мови (з 1979 р.). Має дослідження з проблем синтаксису, особливостей організації й вираження семантичної структури речення в російській мові, порівняльного вивчення російської та української мов. Співавтор підручників з російської мови для середніх шкіл з молдавською мовою навчання, що перевидавалися 7 разів (1973—1988).

АРВАТ Федір Степанович — мовознавець, педагог. Акад. АПНУ (1992), проф. (1989). Народився 18.IV.1928 р. в с. Олександрівка, нині Ширяєвського р-ну Одеської обл. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1952). Працював методистом, завідуючим відділом Чернівецького інституту удосконалення кваліфікації вчителів (1956–1961). Був на посадах викладача, доцента кафедри української мови Чернівецького університету (1961–1975). Проректор з навчальної роботи (1976–1977), ректор Ніжинського педагогічного інституту (1978–1995). Співатор підручників з російської мови для середньої школи з молдавською мовою навчання (7 вид., 1973–1988). Редактор та співавтор колективних досліджень «Родинно-сімейна енциклопедія» (К., 1996), «Педагогіка спілкування» (К., 1997). Має Державні нагороди СРСР. Помер у 1999 р. у м. Ніжин Чернігівської обл.

АРОВ Дамір Зялович — математик. Д-р фіз.-мат. наук (1987), проф. (1989). Народився в Києві 29.VII.1934 р. Закінчив фізико-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1957). Працював учителем математики в Овідіопільській середній школі робітничої молоді (до 1959 р.). Навчався в аспірантурі при кафедрі математики Одеського педагогічного інституту (1959–1962). Працює в Одеському державному педагогічному інституті ім. К. Д. Ушинського (з 1962 р.). Проїшов шлях від асистента кафедри математики до професора. Захистив дисертацію в Ленінградському держуніверситеті і здобув науковий ступінь кандидата фізико-математичних наук (1964). Доцент на кафедрі математичного аналізу (з 1967 р.). Виконував обов'язки завідувача кафедри математичного аналізу (1987–1989), обов'язки завідувача кафедри прикладної математики і основ інформатики (1990–1995), завідувача кафедри математичного аналізу (2003–2004). Основними напрямками наукової діяльності є теорія ймовірностей, ергодична теорія ліній, операторів та оператор-функцій, теорія розсіювання, теорія керування, обернені проблеми для канонічних систем. Працює професором кафедри математичного аналізу (з 2004 р.). Автор біля 80 наукових публікацій.

АФАНАСЬЄВ Георгій Омелянович — історик, громадський і державний діяч. Д-р наук (1892). Народився 12.ІІІ.1848 р. в м. Уфі. Закінчив ІНУ (1869). Працював приват-доцентом кафедри всесвітньої історії ІНУ. Отримав від уряду репутацію «політично неблагонадійного». Змушений був звільнитися із університету. Учителював, працював журналістом, директором Товариства взаємного кредиту (з 1879 р.). З 1896 р. — керуючий справами Державного банку в Києві. Член Ради міністрів

Української Держави (з 1918 р.). Був на посадах державного контролера, а згодом — міністра закордонних справ в уряді С. Гербеля. Емігрував до Югославії. Автор серії праць із французької і англійської історії, низки робіт з тогочасної політичної ситуації у світі. Помер у Белграді.

АФАНАСЬЄВ Данило Якович — біолог, геоботанік. Д-р біол. наук (1966). Народився 30.ХІІ.1902 р. в м. Новомиргород, нині Кіровоградська обл. Закінчив Кіровоградський педагогічний технікум (1925), Одеський ІНО (1930). Працював завідуючим трудової школи Кіровоградської обл. (1925—1926), викладачем, а потім директором сільсько-господарського технікуму в Одеській обл. (1929—1935). Працював в Інституті ботаніки АН УРСР (з 1931 р.), аспірант (1934—1939), старший науковий

співробітник (1939—1941). Одночасно працював директором Акліматизаційного саду ВУАН (1933—1935). Виконував обов'язки завідувача (1939—1941), а згодом завідував відділом геоботаніки Інституту ботаніки АН УРСР (1945—1955), був старшим співробітником-консультантом (1970—1990). Здійснив низку експедицій для дослідження рослинності УРСР (1931—1941). Провідний вітчизняний лукознавець. Розробляв еколого-фітоценологічну і топологічну класифікацію луків, заходи для підвищення їх продуктивності. Описав луки Десни, Прип'яті, Дніпра та його притоків, Полісся й Карпат. Отримав премію ім. М. Холодного АН УРСР (1973). Помер 28. VI. 1990 р. у Києві.

АФАНАСЬЄВ Микола Миколайович — протоієрей. Проф. канонічного права, д-р богослов'я (1950). Народився в Одесі в 1893 р. Вступив на медичний, а потім перевівся на фізико-математичний факультет ІНУ. Учасник Першої світової війни. Залишив Росію (1920). Закінчив богословський факультет Белградського університету (1925). Один із засновників братства преподобного Серафима Саровського в Югославії. Викладав Закон Божий в м. Скопле (1925–1930 рр.). Приймав участь у роботі РСХР. Працював у Православному Богословському інституті в Парижі в релігійно-педагогічному кабінеті, який заснував протоієрей Василь Зеньковський. Читав лекції по канонічному праву та грецькій мові в цьому ж інституті (з 1930 р.). Під впливом протоієрея Сергія Булгакова зайнявся дослідженням проблем догматики та еклезіології. Посвячений на сан (1940). Був настоятелем російського приходу в Тунісі (1941–1947 рр.). Повернувся до Парижу, де продовжував викладання в Богословському інституті (серпень 1947 р.). Тема докторської дисертації — книга «Церква Святого Духу». Помер у Парижі 4.XII.1966 р. Похований в Парижі на кладовищі Сент-Женев'єв-де-Буа.

АХЛАМОВ Анатолій Геннадійович — фахівець у галузі прикладної математики. Д-р екон. наук (1995), проф. (1996). Народився 25.IV.1949 р. в Одесі. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1975). Керівник групи програмування, керівник сектору математичного забезпечення ЕОМ, доцент Одеського інституту народного господарства (1975–1992), докторант Київського економічного університету (1992–1995), професор кафедри обчислюваної техніки та інформаційних систем в економіці при Одеському економічному університеті (з 1995 р.). Основні напрями наукової діяльності пов'язані з використанням методів та засобів штучного інтелекту в імітаційному моделюванні.

БАБЕНКО Віталій Іванович — ботанік. Д-р біол. наук (1976), проф. (1978). Народився у 1928 р. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1950). Завідував лабораторією фізіології рослин та ізотопів ВСП (тепер — Селекційно-генетичний інститут Української академії аграрних наук). Тема докторської дисертації «Метаболические аспекты ранних фаз онтогенеза культурных злаковых растений». Підготував 12 кандидатів наук. Був членом спецрад із захисту дисертацій, міжнародним і національним куратором координаційного центра Ради економічної взаємодопомоги.

Автор понад 170 наукових робіт, 15 авторських свідоцтв. Помер у 1996 р.

БАБИЧЕВ Федір Андрійович — астроном. Народився 20.V.1869 р. в Одесі. У 1889 р. закінчив математичне відділення фізико-математичного факультету ІНУ. У 1899–1913 рр. працював астрономом-спостерігачем Одеської обсерваторії. З 1910 р. викладав сферичну та теоретичну астрономію, космографію та геодезію в ІНУ та на Вищих жіночих курсах. Вів практичні заняття з курсистками у 1-й народній обсерваторії, в організації якої брав активну участь (1902). Викладав математику в 5-й гімназії, жіночій гімназії О. С. Белен де-Баллю, на курсах для підготовки вчителів, був головою педагогічної ради жіночої гімназії А. В. Горевої. Член правління, скарбник Одеського педагогічного товариства взаємодопомоги. Завідувач обсерваторії Російського товариства пароплавства і торгівлі. Член математичного відділення Товариства природознавців при ІНУ (1898), член лиманної комісії цього товариства. Брав участь у складанні точної карти Андріївського (Куяльницького) лиману (1895). Був членом книговидавничого товариства «Матезіс». Помер 28.VII.1914 р.

БАЗИЛЕВИЧ Михайло Андрійович — фізик. Проф. Народився 10.XI.1862 р. у с. В'юнище Миргородського пов. Полтавської губ. Закінчив ІНУ (1885). Викладав фізику й математику в середніх навчальних закладах Одеси (з 1901 р.), Єлисаветграда, Мелітополя, Катеринослава (1886–1920). Професор, завідувач кафедри в Одеському ІНО та Фізико-хіміко-математичному інституті (1920–1933). Завідував бібліотекою Фізичного інституту в Одесі. Наукові дослідження в галузі кристалографії.

БАКАЛА Андрій Володимирович — народився 4.IV.1975 р. в Одесі. Навчався в ОДУ ім. І. І. Мечникова (1992–1994). В жовтні 1994 р. рукоположений на пастирське служіння. Отримав пастирську освіту в Москві при університеті «Слово Життя» (2002). З березня 1995 р. — старший пастор Християнської Церкви Повного Євангелія «Слово Життя» (м. Одеса), старший пресвітер Одеського обласного управління Української Євангелістської Церкви, директор Християнської місії «Слово Життя», голова Духовної Ради Християн в Одеській області.

БАКАНУРСЬКИЙ Григорій Леонідович — релігієзнавець, культуролог. Д-р філос. наук (1987), проф. (1989). Народився 2.X.1929 р. в м. Сальськ (Ростов обл., Росія). Закінчив філософський факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1952). Працював в Одеській академії харчових технологій доцентом (1976–1988 рр.), професором кафедри філософії (1989–1999 рр.). З 2000 р. — професор кафедри політичної соціології та права. Автор монографій та багатьох наукових статей.

БАКОВ Петро Іванович — хірург, ортопед. Д-р мед. наук (1936), проф. (1944). Народився 11.IV.1880 р. в Одесі. Закінчив фізико-математичний (1904) та медичний (1908) факультети ІНУ. Учень талановитого клініциста, вченого М. І. Кефера. Працював лікарем (1910–1920), завідуючим хірургічним відділенням Одеської залізничної лікарні (1921–1925), старшим асистентом, заступником завідуючого кафедри (з 1933 р.), професором кафедри шпитальної хірургії Одеського медінституту (1948–1949). За сумісництвом був доцентом кафедри ортопедії і травматології Одеського інституту вдосконалення лікарів. Автор монографій та багатьох статей в наукових журналах. Помер 23.IV.1955 р. в Одесі.

БАЛАБАНОВ Михайло Соломонович (псевдонім — М. Дубровський) — журналіст, історик, громадсько-політичний діяч. Проф. Народився 1.IX.1873 р. у Чернігові. Навчався в Київському університеті (з 1892 р.), але у 1897 р. був відрахований за

політичну діяльність. Закінчив ІНУ (1898 р.). Був членом ради Союзу об'єднаних студентів, земляцтв і організацій, соціал-демократичних гуртків, київського Союзу боротьби за визволення робітничого класу. З 1894 р. почав публікувати статті у київській газеті «Жизнь и искусство» та журналі «Новое слово» (1899–1900 рр.). Жив у Ростові-на-Дону (1901–1904). У 1903–1904 рр. — член Донського комітету РСДРП, редактор «Донской речи». Разом з Й. Мошинським організував Донецький союз гірничозаводських робітників, був редактором усіх видань цього об'єднання. З 1903 р. — член меншовицької партії. Жив у Києві, працював у газетах «Киевские отклики» та «Киевское слово» (1904–1905). З 1905 р. жив і працював у Сакт-Петербурзі, де у 1906 р. був секретарем соціал-демократичної фракції Першої Державної Думи. Повернувся до Києва (1911). Був співробітником газети «Киевская мысль», друкувався у газеті «Киевские вести» та в меншовицьких органах — «Наша заря», «Дело», «Начало». Гласний Київської міської думи, член Київського та Всеукраїнського комітетів РСДРП (меншовиків), член Української Центральної ради і Малої ради (1917–1918). У березні 1920 р. за вироком революційного трибуналу в Києві позбавлений політичних прав на час Громадянської війни. Пізніше — професор Ленінградського інституту народного господарства. Автор праць з історії робітничого і революційного рухів в Росії. Помер не раніше 3.IX.1939 р.

БАЛАГУЛА (Ковалевська) Ірина Леонідівна — філолог, педагог. Народилася 21.II.1969 р. у м. Могильові (Білорусія). Закінчила філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1992). Працювала вчителем російської мови та літератури в Балтській загальноосвітній школі I–III ступенів ім. О. Гончара. Зайняла посаду заступника директора з навчально-виховної роботи (1999), начальника відділу освіти Балтської районної державної адміністрації (2005). Значну увагу приділяє впровадженню нових методів організації управлінської діяльності, використанню лекційно-семінарської системи навчання тощо. Лауреат Всеукраїнського конкурсу «Учитель року» в номінації «Заступник директора школи з навчально-виховної роботи». Має вищу кваліфікаційну категорію, педагогічне звання «Вчитель-методист». Нагороджена Почесною Грамотою Верховної Ради України «За особливі заслуги перед українським народом», Почесною Грамотою Міністер-

ства освіти і науки України, грамотами місцевих органів управління освітою. Має знак «Відмінник освіти України».

БАЛАН Сергій Борисович — філолог, педагог. Народився 7.III.1937 р. у с. Саврань Одеської обл. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1958). Розпочав педагогічну діяльність, працюючи учителем школи, а згодом — директором. Обіймав посаду директора Білгород-Дністровського педагогічного училища (з 1971 р.). Розробив систему соціального захисту студентів та працівників училища. Нагороджений орденом «Дружба народів», медалями «За доблесну працю», «Ветеран праці», знаком «Відмінник народної освіти». Обирався делегатом П'ятого з'їзду вчителів України (1987). Присвоєно почесне звання «Заслужений працівник освіти України». Помер у 2000 р.

БАЛУХ Денис Валерійович — юрист. Народився 8.V.1975 р. у м. Джанкой, АР Крим. Закінчив юридичний інститут при ОДУ ім. І. І. Мечникова (1997), аспірантуру Одеської національної юридичної академії, кафедру адміністративного та фінансового права, Одеський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президенті України. Працював юристом в Одеському представництві компанії «Оверлайн трейдинг ЛТД». Викладав в Одеській національній юридичній академії (1998–2003). Ведучий юрисконсульт юридичного відділу Одеської національної юридичної академії (2003–2004). Начальник відділу організаційно-аналітичного забезпечення діяльності Управління юстиції (2004–2006). Депутат Одеської міської ради, працював у постійній комісії з законності, правопорядку та правозахисту (2001–2006). З 2006 р. мешкає у Києві, працює у Департаменті з питань діяльності правоохоронних органів Апарату Ради національної безпеки та оборони України.

БАРАНЕЦЬ Микола Максимович — правознавець. Народився 1.І.1937 р. у м. Світловодськ Кіровоградської обл. Закінчив юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1964). Працював у Табурищанській сільській Раді (з 1955 р.). Судовий виконавець Новогеоргіївського районного народного суду (1961). Був суддею Олександрівського районного суду Кіровоградської обл. (1962), головою цього суду (1966). Суддя Ленінсько-го районного народного суду м. Кіровоград (1976). Заступник начальника відділу юстиції Кіровоградського облвиконкому (1977), головний державний арбітр Кіровоградської обл. (з 1987 р.), голова арбітражного суду Кіровоградської обл. (з 1992 р.). Почесний працівник арбітражного суду України.

БАРАНСЬКИЙ Дмитро Лавринович — генетик-селекціонер. Канд. біол. наук (1936, без захисту дисертації). Народився 10.11.1889 р. в Одесі. Закінчив ІНУ (1919). Основний напрямок наукової діяльності: селекція, генетика і насінництво. Працював в Одеському сільськогосподарському інституті асистентом, старшим асистентом кафедри морфології та систематики рослин, викладав курс «Визначення сільськогосподарських рослин». Перебував на посадах асистента та доцента кафедри генетики, селекції та варіаційної статистики; доцента, завідувача кафедри генетики та селекції Одеського сільгоспінституту. Автор монографій і багатьох статей в наукових журналах.

БАРБАУМОВ Наум Йосипович — фізик. Проф. Народився 10.VII.1895 р. в Одесі. Закінчив математичне відділення фізико-математичного факультету ІНУ. Завідував 1-ю народною обсерваторією в Одесі (1923–1924). Працював обчислювачем Одеської геофізичної обсерваторії, закінчив аспірантуру при ній (1929). Очоловав відділ актинометрії та атмосферної оптики Науково-дослідного гідрометеорологічного інституту (1932–1936). Науковий співробітник Фізичного інституту (1930). Разом з Є. А. Кириловим, А. М. Цивчинським та К. К. Демидовим виконав перші праці на куприті, присвячені вивченню електро-рушійної сили, а також поглинання світла і впливу підсвічування та температури на фотоефект. У 1929–1937 рр. викладав фізику в кількох вузах: в ІНО (1929–

1930 рр.), на кафедрі теоретичної фізики Фізико-хіміко-математичного інституту, Консервному інституті, в ОДУ ім. І. І. Мечникова. З 1936 р. працював на кафедрі фізики Німецького педагогічного інституту: професор, завідувач кафедри (1936), доцент. Помер 6.IX.1937 р.

БАРВИНЕНКО Віталій Дмитрович — економіст, політик. Народився 3.VI.1981 р. у м. Білгород-Дністровському Одеської обл. Закінчив факультет міжнародних економічних відносин ОДУ ім. І. І. Мечникова (2003). Працював в Одеській міській раді та Одеській облдержадміністрації. Згодом очолював Одеську обласну організацію ВО «Батьківщина» (2006). Був виконавчим директором Агропромислової асоціації «Укрнасілля-сервіс». Народний депутат Верховної Ради України 6-го скликання (2007). Є членом Комітету з питань будівництва, містобудівництва та житлово-комунального господарства і регіональної політики. Нині є головою Фонду розвитку Причорномор'я.

БАРИНШТЕЙН Леон Абрамович — хірург, гемотрансфузіолог. Д-р наук (1928), проф. Народився у 1888 р. Закінчив ІНУ. З 1920 по 1941 рр. працював в Одеському медичному інституті. У 1922 р. шляхом перехресних реакцій виділив 4 групи крові й одержав з них стандартні сироватки. На Першому з'їзді хірургів Одеської губернії (1923) виступив з доповіддю «Способи попереднього дослідження крові для переливання, визначення груп крові». На Другому з'їзді продемонстрував сконструйований портативний набір для гемотрансфузії. Дисертацію на ступінь доктора медицини під назвою «Переливание крови (теорія и практика)» захистив у 1928 р. На Четвертому всеукраїнському з'їзді хірургів (Харків, 1930) виступив з доповіддю про наукове обґрунтування й клінічне застосування гемотрансфузії. У 1935–1941 рр. займав посаду завідуючого кафедри лікувального факультету. При ньому на базі клініки було створено відділення невідкладної хірургії, яке виконувало щороку понад 750 операцій. Вивчав ізоаглютинацію крові, розробляв методику визначення груп крові. Основні наукові дослідження: встановлення резистентності

еритроцитів як біологічного критерію збереження консервованої крові. З початком Великої Вітчизняної війни евакуювався до східних районів країни. Автор 27 наукових робіт. Помер у 1949 р.

БАРСУКІВСЬКИЙ Володимир Федорович — учасник руху за демократизацію і незалежність України. Народився 13.III.1938 р. у м. Одесі. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1968). Займався громадською діяльністю: виготовляв і розповсюджував листівки, спрямовані проти «диктаторської політики партії комуністів». Був заарештований (1959). Працював на Одеському заводі холодильного машинобудування спочатку робітником деревообробного цеху, потім вантажником, слюсарем-випробувачем (до 1968 р.). Працював вчителем, відповідальним секретарем обласної організації Товариства охорони природи. Літпрацівник багатотиражної газети «Радянська швея» (1975). Нині — кореспондент газети «Одеський дачник».

БАСАРСЬКА Марія Олександрівна — фізіолог рослин. Д-р біол. наук (1957), проф. (1959). Народилася 24.IX.1895 р. у Москві. Закінчила природниче відділення фізико-математичного факультету ІНУ (1916). Впродовж кількох років працювала асистентом кафедри фізіології та анатомії на Вищих жіночих курсах та в Новоросійському університеті. Асистентка кафедри фізіології та анатомії рослин у Хіміко-фармацевтичному інституті (1920–1924). Проводила практичні заняття з мікрохімії насіння на курсах насінництва (1920–1922) та семінари на курсах підвищення кваліфікації лікарів з фізіологічної хімії в Одесі (1930–1931). Старший науковий співробітник Одеського відділення Всесоюзного генетико-селекційного інституту (1931–1941). В 1936 р. була затверджена у вченому званні старшого наукового співробітника та за рішенням кваліфікаційної комісії ВАС-ГНІЛ отримала ступінь кандидата біологічних наук. Очолювала кафедру ботаніки в Одеському сільськогосподарському інституті (1944–1947, 1959–1964), де, крім ботаніки, викладала також курс фітотерапії. Доцент об'єднаної кафедри фізіології рос-

лин та ботаніки в ОСГІ (1947–1957). Працювала у галузі вивчення фізіології та біохімії рослин (пшениця, кукурудза, виноград). Проводила дослідження фітопланктону Хаджибейського та Куяльницького лиманів. Нагороджена медаллю «За трудову доблесть». Померла 3.IV.1966 р.

БАСЕНКО Костянтин Якович — поет, прозаїк. Народився 1.I.1923 р. у м. Київ. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1950). Працював у Держлітвидав УРСР, у редакціях газет «Правда України» (1952–1956), «Робітничая газета» (1956–1961), журналі «Радуга» (1961–1966). Автор збірки ліричних поезій «На щастя землі» (1953), збірок віршованих гуморесок «Пером під корінь» (1956), «До нових віників» (1959), збірок гумористичних оповідань і повістей «Душею шедри», «Божа біографія» (1962), «Дітям до шістнадцяти» (1964), романів «Жіночі радощі й печалі» (1966; екранізовано на кіностудії художніх фільмів ім. О. Довженка, 1982), історичних романів «На крутозламі» (1970; екранізовано, 1985), «Початок» (1972). Учасник Другої світової війни. Член Спілки письменників України (1961). Помер 20.V.1973 р.

БАТУРИНА Надія Петрівна — актриса, режисер-постановник. Народна артистка України (1996). Народилася 26.IX.1928 р. у Миколаєві. Закінчила ОДУ ім. І. І. Мечникова (1951) та школу-студію при Одеському театрі Радянської армії (1955). Працювала в театрах Одеси: у Театрі Радянської армії, театрі юного глядача, Українському драматичному театрі ім. Жовтневої революції, Російському драматичному театрі ім. А. Іванова. З 1961 р. — актриса Київського державного російського драматичного театру (тепер Національний академічний театр російської драми ім. Лесі Українки). У театрі ім. Лесі Українки й театрі-майстерні «Сузір'я» вона здійснила постановки вистав: «Загадка дому Верньє» Р. Тома (виконала роль Марго), «Політ над гніздом зозулі» за К. Кізі, «Пізанська башта» Н. Птушкіної, «В колі кохання» за С. Моємом, «Загнаний кінь» Ф. Саган, «Убивство в пансіоні Монсуел-Менор» за А. Крісті. Працювала на телебаченні (автор і ведуча програми «На добраніч, діти»).

БЕЙЛІС Олександр Самойлович — історик-славіст, педагог. Д-р іст. наук (1971), проф. (1973). Народився 2.II.1918 р. в Одесі. Після здобуття середньої освіти на робітфаці (1936) поступив на історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова, який закінчив з відзнакою (1941). З початком війни був мобілізований до армії, але незабаром за станом здоров'я його комісували. Навчався в аспірантурі при кафедрі історії нового часу ОДУ (1942–1944), евакуйованого до м. Байрам-Алі (Туркменія).

Працював в юридичній школі та педінституті (м. Одеса). Отримав призначення до Львівського університету (1946). Працював на кафедрі нового часу, а після створення кафедри історії південних і західних слов'ян (1953) і до виходу на пенсію (1979) був доцентом і професором цієї кафедри. Забезпечував викладання курсів нової і новітньої історії країн західної Європи та Америки, історії західних та південних слов'ян (XIX–XX ст.), історії Болгарії. Сконцентрував свої зусилля на вивченні болгарської історії та історіографії. Кандидатська дисертація (1947) була присвячена російсько-болгарським відносинам після Берлінського конгресу 1878–1886 рр. Захистив докторську дисертацію з розвитку історіографії в Болгарії (1971). Був членом редколегії наукового збірника «Українське слов'янознавство» та «Проблеми слов'янознавства». З 1979 р. жив у Москві. Останні роки життя провів у Лондоні (з 1992 р.). Автор більше 100 наукових і навчально-методичних праць. Помер 16.III.2000 р.

БЕЛЮКОВА Світлана Вадимівна — хімік. Д-р наук (1984), проф. (1992). Народилася 17.VIII.1940 р. в Одесі. Закінчила хімічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1962). Працювала в Одеській лабораторії інституту загальної та неорганічної хімії АН УРСР (1962–1977), у Фізико-хімічному інституті НАНУ (Одеса) (з 1977 р.). Одночасно керує кафедрою аналітичної хімії в Одеській національній академії харчових технологій. Основний напрямок наукової діяльності — дослідження в аналітично-координаційній хімії та спектроскопії рідкісноземельних елементів. Вивчає закономірності змін спектроскопічних характеристик цих елементів залежно від фізико-хімічних властивостей

комплексоутворювальних речовин, проблеми високочутливих люмінесцентних методів визначення окремих рідкісноземельних елементів та використання комплексів лантанідів у біомедичному аналізі. Автор багатьох наукових праць, монографій і статей у наукових журналах.

БЕРМАН Яків Зиновійович — бібліограф, книгознавець. Народився 11.X.1889 у м. Дубно (Рівненська обл.). Закінчив університет Св. Володимира в Києві (1913), ІНО в Одесі (1925). Працював в Одеській державній публічній бібліотеці вченим секретарем, завідуючим відділом, в. о. директора (з 1926 р.). Член Українського бібліографічного товариства в Одесі та Одеської комісії краєзнавства при ВУАН. Продовжив започатковану в 1904 р. М. Комаровим бібліографію музичної та літературної діяльності М. Лисенка. Разом з М. Алексеевим описав матеріали для бібліографічного покажчика про Л. ван Бетховена, які були оприлюднені в Російській імперії та СРСР протягом 1807–1927 рр. Працював над покажчиками, які присвячені Ф. Шуберту та К. Дебюссі. Під егідою Пушкінського дому АН СРСР видав бібліографічний покажчик «М. О. Гершензон» (Одеса, 1928). Щоб уникнути репресій, переїхав до Ленінграду (1930), де став співробітником Державної публічної бібліотеки ім. М. Салтикова-Щедріна, працював над бібліографією творів І. Еренбурга. Під час Другої Світової війни перебував на Уралі, виступав з лекціями про видатних композиторів. Подальші відомості губляться після 1945 р.

БЕРНАЗ Василь Дмитрович — юрист. Д-р наук (2004). Народився у 1949 р. в с. Іванівка Великомихайлівського р-ну Одеської обл. Закінчив юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1975). Захистив кандидатську дисертацію (1986). Докторську дисертацію захистив в Національній академії внутрішніх справ України. Працює начальником кафедри Одеського юридичного інституту Національного університету внутрішніх справ. Основний напрямок наукової діяльності — психологія і тактика слідчої діяльності. Член ученої ради Одеського юридичного інституту НУВС. Автор понад 75 наукових праць.

БЕРНАЦЬКА Римма Петрівна — театрознавець. Народилась 15.І.1923 р. у м. Вознесенськ Миколаївської обл. Закінчила ОДУ ім. І. І. Мечникова (1950). Художник-декоратор у російському драматичному театрі м. Белебей Башкирської АРСР (1942–1943). Старший науковий співпрацівник відділу театрознавства Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М. Т. Рильського (ІМФЕ) АН УРСР (1954–1980). Кандидат мистецтвознавства (1954). Брала участь у виданні великої колективної праці «Нариси українського радянського кіномистецтва» (1959). Науковий консультант, автор статей української тематики в «Театральній знциклопедии» (М., 1961–1967). Автор досліджень «Н. М. Ужвій» (1958; 1960) та «М. Ф. Романов» (1960). Співавтор довідників «Актеры советской Украины» (1960), «Майстри української радянської сцени» (1962). Брала участь у створенні колективних праць: «Історія Києва» (К., 1960, Т. 1–2), «Український драматичний театр» (К., 1967), «Мистецтво франківців: До 50-річчя Київського українського драматичного театру ім. І. Франка» (К., 1967), «Українська народна художня культура на сучасному етапі» (К., 1982). Вагомим внеском в історію українського радянського драматичного театру є дослідження, яке увійшло до монографії «Театральна культура» (Кн. 1–5; 1966–1970). Автор численних статей в періодиці з теорії театрознавства. Як консультант працювала з багатьма народними театральними колективами України (1970–1980). Член Спілки театральних діячів України (1961). Померла 17.ІІІ.1997 р. у Києві.

БЕЛОЗЬОРОВ Сергій Тихонович — географ. Проф. (1963). Народився 12.ХІІ.1903 р. в Хотині Бессарабської губ. Закінчив факультет професійної освіти Одеського ІНО (1926) та аспірантуру при кафедрі фізичної географії і геології ІНО (1930–1933). Здобув науковий ступінь кандидата географічних наук (1934). Працював доцентом ОДУ ім. І. І. Мечникова (1938–1941), водночас завідував кафедрою фізичної географії. Був деканом географічного факультету Одеського педагогічного інституту (1938–1941). Доцент ОДУ і ОПІ (1944–1956). Призначений на посаду завідувача кафедри фізичної географії ОДУ (1963). Помер 25.ІV.1970 р. в Одесі.

БИЧИХІН Опанас Олексійович — вчений-агроном. Один із засновників вищої сільськогосподарської освіти в Одесі. Народився 5.VII.1865 р. у м. Бердянськ Таврійської губ. (нині Запорізька обл). Закінчив відділення природничих наук фізико-математичного факультету ІНУ (1889). Працював лаборантом при агрономічній лабораторії ІНУ (1889—1901), викладачем (1901—1917). Професор загального та спеціального землеробства Одеського сільськогосподарського інституту (1924—1933), виконуючий обов'язки декана факультету організації господарства ОСГІ (1924—1926). Засновник і науковий керівник Плотнянської сільськогосподарської дослідницької станції (нині с. Плоть, Молдова) (1902—1914). Працював старшим спеціалістом із сільськогосподарської дослідницької справи на Півдні Росії (1907), завідуючим Одеської сільськогосподарської дослідницької станції (1917). Був членом Товариства сільського господарства Півдня Росії (з 1893 р., секретар — 1895—1910). Спільно із Н. Зелінським уперше синтезував 2 стереоізомірні двоосновні кислоти. Організатор дослідницької агрономії в країні. Автор багатьох наукових праць у галузі агротехніки степного землеробства, виноградарства, ґрунтознавства, агрохімії. Помер 13.X.1933 р. в Одесі.

БІГДАЙ Яким Дмитрович — укр. та рос. фольклорист, композитор і громадський діяч. Народився 3.IX.1855 р. у станиці Іванівська Катеринодарського (Краснодарського) краю. Закінчив Катеринодарське духовне училище (1870), Ставропольську семінарію (1875) і юридичний факультет ІНУ (1879). Працював судовим слідчим, мировим суддею, головою Катеринодарського з'їзду мирових суддів, головою благодійного товариства, директором опікунського комітету, що опікувались в'язницями, секретарем комітету по збору коштів для голодних. Заснував притулок для бездомних. Був членом Кубанського економічного товариства, співробітником обласного статистичного комітету, головою музичного гуртка. З 1900 р. — голова Російського музичного товариства. Збирач і пропагандист українських та російських народних пісень на Кубані. У 1896—1898 рр. записав близько 1500 народних пісень, 566 з них увійшли до збірки «Пісні кубанських і терських козаків». За його пропозицією Катеринодарське відділення Російського музичного товариства проводило запис козацького фольклору (1903—1905). В результаті цієї акції було зібрано близько 1000 народних пісень. Автор опер «Гайдамаки» (за Т. Шевченком) та «Чорноморський побут» (за Я. Кухаренком) (1896).

Співавтор вокального циклу «Листи з Кубані» (М., 1901) на вірші українських та російських поетів. Його пісні обробляли М. Лисенко, І. Дунаєвський, В. Захарченко та ін. Помер 17.XI.1909 р. у м. Сухумі.

БІДЕНКО Дмитро Сидорович — економіст. Проф. (1991). Народився 4.VII.1923 р. в м. Бобринець Кіровоградської обл. Вступив до Харківського залізничного інституту (1940), згодом залишив навчання. Влаштувався обліковцем на будівництві дороги Кіровоград — Бобринець. Під час Великої Вітчизняної війни входив до антифашистської організації, доправлений у концтабір «Бухенвальд-Дора» до Тюрінгії, Німеччина (1943). Після звільнення залишився працювати у Німеччині бухгалтером торгово-заготівельної бази при Управлінні торгівлі у Потсдамі (1945). Був переведений до військової частини в м. Гродно на територію СРСР на роботу бухгалтером (1947). Закінчив економічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1952). Працював викладачем Брацлавського бухгалтерського технікуму на Вінниччині. Переїхав до Одещини, влаштувався заступником директора з навчальної роботи Білгород-Дністровської школи підготовки бухгалтерів для колгоспів. Зарахований на посаду асистента кафедри бухгалтерського обліку Одеського кредитно-економічного інституту (1956), обраний головою профкому інституту (1957), зайняв посаду старшого викладача кафедри (1958). Захистив кандидатську дисертацію в Харківському сільськогосподарському інституті (1962). Затверджений на посаді доцента (1964), призначений виконуючим обов'язки декана обліково-економічного факультету (1965), завідувачим кафедри бухгалтерського обліку і аналізу господарської діяльності. Пройшов стажування в Московському фінансовому інституті (1973). Направлений для проведення наукової роботи у Народну Республіку Болгарію (1974). Рішенням Державного комітету СРСР з народної освіти присвоєно вчене звання професора економіки, організації та обліку в АПК (1991). Нагороджений знаком «За відмінні успіхи у роботі» у галузі вищої освіти СРСР (1979). Автор понад 100 наукових робіт. Помер у 2003 р.

БОБИНІН Мстислав Миколайович — математик. Народився 24.X.1907 р. у м. Симферополь. Закінчив техніко-математичне відділення факультету професійної освіти одеського ІНО (1929). Вступив до аспірантури секції математичного аналізу Одеської філії Українського інституту математики, але був виключений через соціальне походження. Викладав на робітфаці при ОПІ (потім енергетичному інституті) і в електропрофшколі (1929–1931). Доцент кафедри математичного аналізу Фізико-хіміко-математичного інституту (1930–1934).

Працював на кафедрі теоретичної механіки в Інституті інженерів водного транспорту (1930–1934). Працював викладачем кафедри математичного аналізу на математичному (пізніше фізико-математичному) факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (з 1933 р.). В 1941–1944 рр., коли університет працював в евакуації в Майкопі і Байрам-Алі, був там одним із провідних викладачів, завідував об'єднаною кафедрою математики, читав більшу частину математичних курсів університетської програми. Викладав математику в Одеському педагогічному інституті. Був доцентом об'єднаної кафедри математики і фізики (1942). Захистив кандидатську дисертацію «О некоторых свойствах модулярных структур, связанных понятием «между» (1942). Затверджений у званні кандидата фізико-математичних наук. З 1944 р. завідував кафедрою математичного аналізу ОДУ ім. І. І. Мечникова, керував науковим семінаром з теорії структур. Доцент кафедри теоретичної механіки Інституту інженерів водного транспорту (1944). Один з перших в Україні розробив курси теорії функцій дійсної змінної. Помер 28.V.1948 р.

БОГАЦЬКИЙ Фелікс Домінікович — юрист, адвокат. Народився у 1847 р. Закінчив юридичний факультет ІНУ (1871) зі ступенем кандидата права. Працював в Одеській судовій палаті: секретарем, присяжним повіреним. Був запрошений органами міського самоврядування на посаду міського юрисконсульта. Протягом багатьох років був головою консультаційного бюро помічників повірених присяжних при міському з'їзді мирових суддів. Був обраний головою ради Одеської судової палати повірених присяжних (1913). Голова ради Одеської судової палати повірених присяжних. Багато займався громадською діяльністю. Автор книг «Мнемоника» (1874), «Тайники духовної життя» (1881), «О сущности психических явлений» (1883). Друкував багато

наукових статей у часописах «Нива», «Еженедельное обозрение». Викладав польську літературу дітям у домашньому навчанні. У 1914 р. він видав польською мовою філософські нариси. В останні роки життя довго і важко хворів. Помер у 1916 р.

БОЙЧАК Іван Яремович — літературознавець. Народився 16.IV.1921 р. у с. Піддубці (тепер Славутського р-ну Хмельницької обл.) Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1952). Учасник Другої світової війни. Після війни працював у редакції районної газети. Закінчив аспірантуру, кандидат філологічних наук (1957). Тривалий час завідував відділом критики, потім був старшим редактором відділу прози у журналі «Дніпро». З 1954 р. виступав з літературно-критичними статтями в газетах і журналах. У 1968 р. поставив свій підпис під листом 139 українців до Л. І. Брежнєва з протестом стосовно судових справ над молодими інтелектуалами Москви та України. Своєю підтримкою «шістдесятників» викликав невдоволення літературного офіціозу. Автор нарису про творчість П. Усенка «Поезія комсомольської пристрасті» (К., 1958), статей про В. Симоненка, І. Драча, М. Вінграновського та ін. Член Спілки письменників України. Помер 27.XI.1972 р. у Києві.

БОЛДИРСЬВ Ігор Андрійович — економіст. Д-р наук (1989), проф. (1990). Народився у 1931 р. в Одесі. Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1954). Вступив до аспірантури при кафедрі політичної економії Одеського державного педінституту. Захистив кандидатську дисертацію (1963). Отримав вчене звання доцента (1967). Працював в Одеському державному педагогічному інституті асистентом, старшим викладачем, доцентом кафедри політичної економії, проректором з навчальної роботи (1955–1992). Далі — доцентом кафедри політекономії Одеського інституту народного господарства, Вищої партійної школи, доцентом кафедри марксизму-ленінізму Одеського вищого артилерійського училища ім. М. Ф. Фрунзе, професором, завідувачем кафедри економіки і соціального управління Одеського інституту політології і соціального управління (1971–1992). З квітня 1992 р. працює в Південноукраїнському державному педагогічному університеті ім. К. Д. Ушинського професором кафедри політичних наук. Автор більше 40 наукових публікацій.

БОЛТЕНКО Михайло Федорович — археолог, історик, мовознавець, епіграфіст. Проф. Народився 2.VIII.1888 р. у фортеці Осовець Гродненської губ. (тепер Польща) в родині військовослужбовця. Закінчив ІНУ (1912). У 1920-ті р. багато зробив для становлення й розвитку археологічних досліджень в Одесі, для створення Історико-археологічного інституту, Археологічного музею. Проводив розкопки на о. Березань, брав участь у дослідженні античних пам'яток Ольвії, Тіри та пам'яток с. Усатова під Одесою. Завдяки його відкриттям усатівська культура епохи міді-бронзи набула всесвітньої відомості. Брав участь у діяльності Трипільської комісії Всеукраїнського археологічного комітету, був членом Одеської філії Всеукраїнської асоціації сходознавства, Одеської комісії краєзнавства при ВУАН. Працював викладачем класичних мов, історії та іноземних мов в одеських гімназіях (1912–1920). Був заступником директора Одеського археологічного музею (1920–1933). Надавав великого значення охороні пам'яток давнини. Розробив спеціальну програму збирання відомостей про пам'ятки місць старожитностей (1923). За визначні наукові досягнення у вивченні археологічних пам'яток його було обрано членом-кореспондентом Берлінської Академії наук та дійсним членом Німецького археологічного інституту (1927). У 1929 р. був делегований на 2-й Український сходознавчий з'їзд. Був делегатом 1-го Всеросійського музейного з'їзду, який відбувся у 1930 р. Узимку 1934 р. був безпідставно заарештований і засуджений на 5 років трудових таборів. Після повернення у 1939 р. із заслання до кінця свого життя працював в ОДУ ім. І. І. Мечникова. Воєнні роки разом з університетом був в евакуації у Туркменії (м. Байрам-Алі). В Одеському університеті завідував кафедрою класичної філології, а згодом був обраний професором на історичному факультеті. Одночасно з роботою в університеті продовжував працювати в Одеському археологічному музеї, проводячи археологічні дослідження до 1949 р. У колі українських вчених відомий як автор праць, присвячених Геродотові. Член Одеського товариства історії і старожитностей (1917). Помер 6.V.1959 р. в Одесі. Посмертно реабілітований у січні 1990 р.

БОНДАРЧУК Леонід Васильович — прозаїк. Народився 16.V.1947 р. у с. Стара Чорторя Любарського р-ну Житомирської обл. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1969). Працював у редакції газети «Ленінський прапор». Від 1971 р. — літературний працівник, від 1974 р. — завідуючий відділу, з 1976—1981 рр. — відповідальний секретар редакції. Старший редактор у Херсонській облтелерадіокомпанії (1981—1990). Автор книги «Рикошет: Гуморески» (1982), «Хто є ніхто» (1989). Член Національної спілки письменників України (1984).

БОРИНЕВИЧ Анатолій Антонович — фахівець у галузі сільського господарства. Проф. (1921). Народився 31.III.1891 р. в Одесі. Син відомого статистика-демографа А. С. Бориневича. Закінчив ІНО (1916). З 1919 р. працював завідуючим статистичного економічного відділу кооперативної організації, викладачем економічного відділу Одеського політехнічного інституту. Був викладачем курсу «Економіка та організація дрібного господарства» (з 1921 р.), викладачем курсу «Загальна та сільськогосподарська статистика» Одеського сільськогосподарського інституту (1923—1930); працював у НДІ великого сільського господарства і сільськогосподарської економіки ВАСГНІЛ (з 1930 р.) Основні напрями наукової діяльності: статистика, економіка та організація сільськогосподарського виробництва.

БОРТНЯК Анатолій Агафонович — поет, публіцист. Народився 27.IV.1938 р. в с. Олександрівка Тростянецького р-ну Вінницької обл. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1960). Працював у тульчинській районній газеті. Співробітник Вінницького облтелерадіокомітету (з 1961 р.). У 1974—1986 рр. очолював Вінницьку організацію НСПУ. Оглядач з питань літератури та мистецтва «Вінницької газети» (1992—2000). Друкується в одеських газетах, альманасі «Літературна Одеса» (з 1955 р.). Перша поетична збірка — «Мелодія». Лауреат обласних літературних премій ім. М. Коцюбинського (1980), ім. В. Сосюри (1985), ім. О. Копиленка (1987), ім. С. Олійника (1992), «Срібний Еней» (1993), ім. С. Руданського (1995). Отримав міжнародну премію сатири й гумору у Філадельфії, США

(1995). Автор збірок лірики, поем: «Немирівське шосе» (1966), «Добро» (1969), «Довголіття» (1970), «Серце дня» (1972), «Полустанок» (1973), «Право» (1975), «Внесок» (1976), «Русло» (1977), «Голос обов'язку» (1978), «Батькове вогнище» (1979), «Адреса» (1987), «Вибране» (1988), «Поки дихаю, поки живу...» (1989), «Синоніми до України» (1993), «Журавель у небі» (1996), «Одинадцята заповідь» (2001). З 1980-х років пише в сатиричному та в гумористичному жанрі. Працює також у жанрі пародії, епіграми, шаржу. Окремі твори перекладалися багатьма мовами, друкувалися в США, Канаді, Австралії. Має орден «За заслуги» III ступеня (1998). Член Спілки письменників України (1965).

БОРЩАК Ілько (справжнє — Баршак Ілля Львович) — історик, літературознавець, громадський діяч. Народився 19.VII.1892 р. у єврейській колонії Нагартав Херсонської губ. (нині в межах смт. Березнегувате Миколаївської обл.). Закінчив херсонську гімназію. Вивчав класичну філологію в університетах Санкт-Петербурга та Києва. Закінчив ІНУ в Одесі, де був залишений для спеціалізації з міжнародного права. Мобілізований до російської армії (1914), був учасником бойових дій на багатьох фронтах, навчався в Артилерійському училищі (Одеса). З початком революції брав активну участь у суспільно-політичному житті Української Народної Республіки. Був обраний членом Української ради військ румунського фронту (1917). Старшина армії УНР (1918–1919). У складі місії УНР перебував у США (з січня 1919 р). Згодом — секретар української делегації на Паризькій мирній конференції 1919–1920 рр. Після поразки визвольних змагань емігрував до Франції. З 1920 р. жив у Парижі, де видавав тижневик «Українські вісті» (1926–1928), плідно займався науковою діяльністю, досліджуючи політичну історію України нового часу, її історичні та літературні зв'язки із Францією, Швецією, Великою Британією. У своїх працях розглядав козацький устрій як феномен європейської демократії. Був одним із засновників і провідних членів Союзу українських громадян у Франції, який стояв на прорадянських позиціях (1923–1932). Був ініціатором викладання української мови і літератури, а також запровадження курсу українознавства в Національній школі живих східних мов у Парижі, обраний професором цієї установи (1938). Під час гітлерівської окупації Франції в 1940–1943 рр. двічі заарештову-

вався, деякий час перебував на нелегальному становищі. В 1949 р. став директором Архіву української еміграції у Франції, розпочав видання наукового журналу «Україна» (1949–1953). Дійсний член Наукового товариства ім. Т. Шевченка (1949). Автор близько 400 наукових праць, написаних українською і французькою мовами, серед яких: «Козаки Б. Хмельницького» (1922), «Пилип Орлик. Вивід прав України» (1924), «Вольтер і Україна» (1926), «Український мир у Брест-Литовському» (1929), «Григор Орлик — великий мазепинець» (1930), «Мазепа — людина і історичний діяч» (1932), «Слідами гетьмана К. Розумовського у Франції» (1957) та ін. Помер у жовтні 1959 р. у Парижі. Похований на кладовищі Пер Ляшез.

БОРЩЕВСЬКИЙ Валентин Якович — дослідник проблем джерелознавства, історіографії, краєзнавства, педагог. Д-р іст. наук (1966), проф. (1967). Народився 20.IV.1910 р. у с. Валегуцулове (нині Долинське) Ананьївського р-ну Одеської обл. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1940). Учасник Великої Вітчизняної війни. Працював у Кременецькому учительському інституті (Тернопільська обл.). З 1946 р. — у Дніпропетровському університеті на посаді старшого викладача, доцента, завідувача кафедри історії СРСР (1952–1955), завідувача кафедри загальної історії (1966–1972), історіографії та джерелознавства (1972–1978). Вивчав історію історіографії та джерелознавства радянського періоду. Співатор і член редколегії досліджень та енциклопедичних видань з історії Дніпропетровської області, документальних публікацій та збірників мемуарів з історії міста Дніпропетровська. Автор понад 50 праць. Помер 3.VI.1989 р.

БОШКОВ Віталій Михайлович — поет і перекладач. Народився 10.X.1968 р. в с. Червоноармійське Болградського р-ну Одеської обл. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1992). Старший редактор Одеської державної телерадіокомпанії, автор і ведучий гагаузької радіопрограми «Ана тарафы» («Рідний край») (з 1993 р.). Автор першої в Україні поетичної збірки гагаузькою мовою. Вірші почав писати з 1985 р. Пише гагаузькою, російською, болгарською та французькою мовами. Займається літературою, перекладом та науковою діяльністю. Його лірика сповнена роздумів про долю гагаузького народу, рідну мову і куль-

туру, про пошуки власного коріння і шляхів у майбутнє. У своїх віршах поет порушує «вічні» теми, проникливо розкриває світ інтимних переживань людини. Перекладає з турецької, української, болгарської, французької, іспанської, італійської та російської мов. Автор перекладів гагаузькою мовою творів Т. Шевченка, І. Франка, Л. Українки, В. Сосюри, П. Тичини, В. Симоненка. Є укладачем збірника віршів гагаузьких поетів — уродженців Одещини «Лаалелар» («Тюльпани») (Одеса, 2002). Пише для дітей, видав збірку гагаузьких казок. Переклав гагаузькою мовою «Конституцію України» та Закон України «Про національні меншини в Україні». Член НСПУ (1995).

БРАТАН Микола Іванович — поет, прозаїк. Народився 1.І.1935 р. у с. Семенівка Каховського р-ну Херсонської обл. Закінчив Бориславське педагогічне училище, філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1964). Працював у районних газетах, на обласному телебаченні. Очолює Херсонську організацію НСПУ (з 1971 р.). Як письменник дебютував у 1961 р. збіркою віршів «Смаглява Таврія». Автор близько 50 книг віршів, художньої прози, драматичних творів, численних літературно-критичних статей, присвячених творчому доробку сучасних письменників, а також виставам різних театральних колективів. Життю і творчості Олеса Гончара присвятив нарис «Сила любові». На вірші М. І. Братана написана ціла низка пісень професіональними і самодіяльними композиторами, серед яких: «Зароди, наша ниво» (муз. В. Телюка), «Ромашкова стежина» (муз. Є. Сівцова), «Листопад переходить дорогу» (муз. В. Другальова) та ін. З 1971 р. — голова Херсонської організації Національної спілки письменників України, нагороджений орденом «Знак пошани». Лауреат премії імені А. Малишка. У 2004 р. йому присвоєно почесне звання «Заслужений діяч мистецтв України». Член НСПУ (з 1967 р.).

БРОДСЬКИЙ Михайло Самойлович — математик. Д-р наук (1963), проф. (1964). Народився 19.XI.1913 р. в Одесі. Закінчив фізико-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1936) і до 1939 р. навчався в аспірантурі при кафедрі геометрії. Одночасно працював асистентом кафедри геометрії ОДУ та вчителем математики в СШ № 92. Кандидат фізико-математичних наук (1940), доцент на кафедрі математики (1941). Учасник Великої Вітчизняної війни, отримав ряд нагород. Після війни працював доцентом кафедри математики Одеського інституту інженерів мукомельної промисловості. У 1946 р. перейшов на роботу до Одеського педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського, де працював до 1984 р. доцентом, завідувачем кафедри математики, вищої математики, кафедри геометрії. Наукові дослідження стосуються спектральної теорії несамоспряжених операторів у гільбертовому просторі, теорії їх трикутних і жорданових зображень, теорії характеристичних матриць-функцій. Ввів поняття «трикутний інтеграл». Автор понад 40 робіт. Нагороджений знаком «Відмінник народної освіти». Помер 7.XII.1989 р. в Одесі.

БРОНЗ Йосип Львович — адвокат. Засл. юрист України. Народився 25.VIII.1936 р. в Одесі. Закінчив юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1967). Працював завідуючим юридичними консультаціями. З 1985 р. працює заступником голови Президії Одеської обласної колегії адвокатів. У 1989 р. в м. Страсбурзі (Франція) як представник Союзу адвокатів СРСР сприяв прийняттю Союзу адвокатів СРСР у Всесвітню асоціацію адвокатів (ІВА) і одним з перших адвокатів СРСР вступив до цієї організації в індивідуальному порядку, отримавши посвідчення № 18809. Брав участь в створенні Союзу адвокатів України (1990), став заступником голови Президії, потім віце-президентом Союзу адвокатів України. Віце-президент Міжнародного Союзу адвокатів, член Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури при Кабінеті Міністрів України. Голова дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Одеської обл. Обраний членом Президії Одеської обласної колегії адвокатів (1978). На честь 135-річчя Російської адвокатури нагороджений Почесною грамотою Президії Міжнародного

Союзу (Співдружність) адвокатів за заслуги в розвитку міжнародної співпраці адвокатів і підвищенні престижу адвокатської професії (1999). Нагороджений орденом України «За заслуги» III ступеня (2002).

БРУЯКО Ігор Вікторович — археолог. Д-р іст. наук. Народився в 1963 р. Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1988). Був співшукачем ученого ступеня кандидата історичних наук при відділі історії античної культури Інституту історії матеріальної культури (ІМК; Санкт-Петербург) (1989–1993). Захистив кандидатську дисертацію (1993). Працював у відділі археології північно-західного Причорномор'я Інституту археології АН України на посаді лаборанта (1979–1981). Займає посаду наукового співробітника в Одеському археологічному музеї НАН України (з 1984 р.). Неодноразово брав участь у дослідженні археологічних пам'яток різних епох та культур. Найбільш відомі з них — Ніконій, Тіра, Алтин-депе. Керував роботами Ніконійської археологічної пам'ятки (античне місто Ніконій). Керівник проекту «Орловка — діалог епох та культур». Основні наукові інтереси зосереджені в галузі археології та давньої історії ранньої залізної доби (скіфо-фракійська та антична проблематика), а також — палеоекологічних та палеоекономічних реконструкцій (пізня бронзова та рання залізна доба). Автор більш ніж 70 наукових праць.

БРЮХАНОВ Аркадій Олексійович — фізик. Д-р техн. наук (1988), проф. (1990). Народився в 1941 р. в Нижньому Новгороді. Закінчив фізичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1963) і вступив до аспірантури при кафедрі фізики Одеського педагогічного інституту. Захистив кандидатську дисертацію в Чернівецькому державному університеті (1966), був прийнятий на посаду асистента кафедри фізики Одеського державного педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського (1966). Працював доцентом (1976–1988), професором (1988) кафедри фізики. Одержав вчене звання доцента по кафедрі фізики (1973). Докторську дисертацію захистив в Московському інституті сталі і сплавів. Очолював кафедру методики фізики і ТЗН (1976–1977), а з 1977 р. — кафедру фізики Південноукраїнського державного педагогічного університету. Автор 160 наукових публікацій.

БУГАЙЦОВ Олег Павлович — живописець, кераміст, скульптор, художник декоративного мистецтва. Народився 19.I.1953 р. в Одесі. Закінчив геологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1975) та художньо-графічний факультет Одеського педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського (тепер Південноукраїнський університет) (1982). Працював на геологічному факультеті ОДУ ім. І. І. Мечникова (1975–1977) та в Художньому фонді Одеської організації Української спілки художників (1977–1983). З 1980 р. бере участь у виставках. Нагороджений Республіканською премією (1880, 1882). Член НСХУ (1983). Брав участь у 5-му Міжнародному артистичному фестивалі в Києві (2000).

БУДЕ Євген Федорович — філолог-славіст. Чл.-кор. АН СРСР (1916), проф. Народився 13.XII.1859 р. в с. Георгіївка Єлисаветградського пов. Херсонської губ. Закінчив історико-філологічний факультет ІНУ (1884). Викладав у 2-й Кишинівській гімназії, з 1866 р. — у 1-й Одеській прогімназії та інших чоловічих та жіночих гімназіях Одеси. Проходив підготовку з російської мови та порівняльного мовознавства в Московському університеті (1889–1891). Приват-доцент кафедри російської мови та словесності Казанського університету (1883). Екстраординарний (з 1894 р.), ординарний професор цієї ж кафедри (з 1897 р.). Від 1897 р. — доктор російської мови та словесності за дисертацію, яку захистив у Московському університеті (1896). Праці присвячені діалектології та історії російської літературної мови. Вивчав середньо- і південно-великоруські говори, фонетику морфологію, синтаксис і лексику рязанського говору в кінці XIX ст., мову староукраїнських пам'яток, зокрема Остромирового Євангелія. Досліджував історичні процеси виникнення трьох східнослов'янських мов. Автор численних посібників із сучасної російської літературної мови для середніх і вищих навчальних закладів. Опублікував низку рецензій та відгуків на праці російських та зарубіжних мовознавців. Помер 5.IV.1929 р.

БУРЯЧЕНКО Володимир Філімонович — лексикограф, перекладач, видавець. Народився у 1888 р. в Одесі. Закінчив історико-філологічний факультет ІНУ. Працював у різних освітніх, кооперативних та видавничих закладах. Був ініціатором створення в Одесі видавництва «Дніпро» (1910). Допомогавав А. Ніковському випускати журнал «Основа» (1915). Був секретарем Одеської філії видавництва «Книгоспілка» (1925–1929). Склав «Російсько-український словарь» (1916) та «Російсько-український словник з додатком канцелярського словника» (1918). Здійснив низку перекладів з російської та інших літератур. Інсценізував оповідання В. Винниченка «Голод» та М. Коцюбинського «Сміх». На початку 1930-х років заарештований органами НКВС, але згодом звільнений. Подальша доля невідома.

БУТУК Наталія Григорівна — поетеса. Народилася 10.І.1961 р. в с. Будеї Кодимського р-ну Одеської обл. Втративши зір повністю, навчалась у спецшколі-інтернаті для сліпих дітей. Перший вірш написала в десять років. Після закінчення школи два роки працювала на підприємстві. У цей час з'явилися її перші публікації в газеті «Комсомольська іскра». Навчалась на українському відділенні філологічного факультету ОДУ ім. І. І. Мечникова (1981–1986). Під час навчання брала участь у роботі університетської літературної студії. Працює вчителькою української мови та літератури у школі, яку закінчила сама. Її вірші друкувалися у періодичних виданнях, в колективних збірках, звучали по радіо і телебаченню. Має публікації в альманасі «Південна ліра» (1997–2001). У 2001 р. вийшли збірки поезій — «Моя Любов» та «Акорди». Член Спілки письменників України (2003). Двічі була лауреатом конкурсу «Південна ліра» (1999, 2000) та лауреатом конкурсу ім. К. Паустовського (1999), які проходили в Одесі.

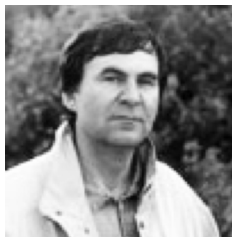

БУХАНЕНКО Дмитро Панасович — прозаїк. Народився 1.І.1939 р. в с. Білка Іванівського р-ну Одеської обл. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1966). Від 1955 р. вчителював, працював на заводі. Кореспондент газет «Черноморский гудок», «Моряк» (1966–1969). Працював на Одеській студії телебачення (1970–1973), відповідальний секретар газети «Комсомольська іскра» (з 1973 р.). З 1974 р. — заступник головного редактора, директор видавництва «Маяк» (з 1987 р.). Друкується з 1960 р. Автор книжок, до яких увійшли повісті та оповідання: «А над тайфуном зорі» (1978), «Катакомби ведуть до моря» (1985), «Катакомб з моря не видно» (1990), «Привиди джунглів» (1998). Член НСПУ (1990).

ВАЙХБРОТ Ерзо Йосипович — фізик. Д-р тех. наук (1967), проф. (1968). Народився 13.ХІ.1921 р. в Одесі. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1938), Військово-повітряну інженерну академію ім. М. Жуковського у Москві (1944). Працював викладачем Московського військового училища (1948–1956), начальником кафедри Харківського вищого військового командного училища (1956–1977), завідуючим кафедри фізики Харківського фармацевтичного інституту (1977–1981), завідуючим кафедри автоматики і телемеханіки Української інженерно-педагогічної академії (1981–1994). Проживає у Німеччині (з 1994 р.). Основними об'єктами наукових досліджень є фізика технологічних процесів та створення пристроїв, що їх реалізують, систем автоматичних ліній. Створив автоматичну лінію для промислового виготовлення вологостійкого гофрованого паперу, розробив теорію та втілив у практику низку нових напівпровідникових перетворювачів. Автор фундаментальних розробок з їх метрологічного забезпечення і ефективного використання у системах екологічного моніторингу та контролю. Учасник Великої Вітчизняної війни, володар державних та бойових нагород СРСР.

ВАНДЕНКО Леонід Дмитрович — живописець. Народився 2.VII.1950 р. у с. Тракт Гайворонського р-ну Кіровоградської обл. Займався у студії образотворчого мистецтва в Одесі (1976–1978), згодом — у майстерні Заслуженого художника України В. Власова (1978–1999), закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1991). Працював виконробом, начальником дільниці, заступником начальника управління тресту «Укрбудвод» (1975–1991). Влаштувався лаборантом Одеського художнього училища (2000). Учасник обласних, всеукраїнських та зарубіжних мистецьких виставок (з 1994 р.). Мав персональну виставку в Одесі (2005). Є членом Національної спілки художників України (2003). Основні жанри — пейзаж і натюрморт. Художні витвори автора перебувають у приватних колекціях Австралії, США, Туреччини, Росії, Німеччини. Окремі роботи зберігаються у краєзнавчому музеї смт Чупа (Карелія, Росія).

ВАРБАНЕЦЬ Людмила Дмитрівна — мікробіолог. Д-р. біол. наук (1991), проф. (2003). Народилася 10.VIII.1940 р. в Одесі. Закінчила біологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1962). Працює в Інституті мікробіології та вірусології НАНУ у Києві: завідувача відділу біохімії мікроорганізмів (з 1997 р.). Сфера наукових досліджень: вивчення складу, структурних особливостей, фізико-хімічних та серологічних властивостей глікополімерів фітопатогенних бактерій, встановлення зв'язків властивостей глікополімерів з їх функціонуванням у макроорганізмі, зокрема імунологічною специфічністю, вірулентністю, імуномодулювальною дією. Володарка Премії ім. Д. Заболотного АН УРСР (1988).

ВАРВАРЕЦЬКИЙ Юрій Андрійович — мистецтвознавець. Канд. мистецтвознавства (1970). Народився 2.IV.1937 р. у Києві. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1960). Працював науковим співробітником Державного музею українського образотворчого мистецтва (1961–1966), в Інституті мистецтвознавства, фольклору і етнографії АН УРСР (1969), де займав посаду старшого наукового співробітника відділу образотворчого мистецтва (1979–1986). Член Національної спілки художників України (1978). Сфера інтересів торкається проблематики, пов'язаної із монументальною скульптурою України. Окрім написання власних монографій, також досліджував творчість В. Бородая, І. Кавалерідзе, І. Макогона, В. Шишова.

ВАРНЕКЕ Олександр Борисович — історик, етнограф, сходознавець. Народився 24.VII.1904 р. у м. Казань (Росія). Закінчив Одеський ІНО (1927), після чого працював в Одеській державній науковій бібліотеці. Був членом Одеського наукового при ВУАН товариства, соціально-історичної секції Одеської комісії краєзнавства при ВУАН, українського бібліографічного товариства в Одесі, Одеської філії Всеукраїнської асоціації сходознавства (1926–1930). Учасник 2-го Українського сходознавчого з'їзду у м. Харків (1929). Переслідувався органами НКВС. На початку 30-х рр. був заарештований. Подальша доля невідома.

ВАСИЛЬКІВСЬКИЙ Олександр Олександрович — фізик. Д-р фіз.-мат. наук (1970), проф. (1971). Народився 17.VII.1909 р. у м. Одеса. Закінчив фізико-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1936), де згодом працював (до 1941 р.). Викладав у Одеському вищому морехідному училищі (1944–1952), в Одеському політехнічному інституті (1952–1958), займав посаду доцента, завідуючого кафедри, професора в Одеському технологічному інституті холодильної промисло-

вості (сьогодні Одеська державна академія холоду) (1958–1987). Автор численних публікацій та один із основоположників тонкоплівкової мікроелектроніки та мікроелектронного приладобудування в СРСР. Помер 10.І.1989 р. в Одесі.

ВАСИЛЬЄВ Микола Семенович — математик, механік. Проф. (1946). Народився 4.ХІІ.1876 р. в м. Миколаїв. Закінчив математичний відділ фізико-математичного факультету ІНУ (1900). Викладав математику в Одеській чоловічій державній гімназії № 5 (1900–1909). Отримав звання приват-доцента (1909). В тому ж році переїхав до Петрограду, де викладав вищу математику в Миколаївському інженерному військовому училищі та політехнічному інституті. Приват-доцент кафедри прикладної математики ІНУ (1912). Отримав ступінь магістра механіки (1917). Паралельно вів курс теоретичної механіки на Одеських вищих жіночих курсах (1915–1920). Крім наукової і педагогічної роботи займався налагодженням приладів для Астрономічної обсерваторії університету (1919–1923). Професор Фізико-математичного інституту (1920–1921), професор ІНО, дійсний член науково-дослідної кафедри математики (1920–1930). Керував науковою роботою з механіки та векторного числення, завідував секцією механіки на цій кафедрі (1930–1932). Був професором Фізико-хіміко-математичного інституту (1930–1933). Займав таку ж посаду в Одеському політехнічному інституті (1918–1928), а у 1936–1940 рр. — в Одеському індустріальному інституті, де до того ж очолював кафедру теоретичної механіки. Після відновлення Одеського університету (1933) займав посаду завідувача кафедри теоретичної механіки (1933–1941). Під час окупації Одеси працював в університеті. У 1946 р. його затвердили у званні професора ОДУ ім. І. І. Мечникова, де він продовжував працювати на кафедрі теоретичної механіки. Надрукував більше ніж 30 робіт. Помер у 1955 р.

ВАСИЛЬЧЕНКО Михайло (Надлиманський) — лікар-бактеріолог, письменник. Народився 5.ХІ.1893 р. у хуторі Вовчий Херсонського пов. Херсонської губ. Закінчив ІНУ під час Першої світової війни, служив підполковником у Залізничній дивізії Армії УНР. Перебував у таборі інтернованих українських вояків у м. Каліш (Польща) (1920). У польському місті Торунь працював лікарем у шпиталі для інтернованих та у міському шпиталі (1926–1939), працював на посаді лікаря в українському шпиталі Св. Миколая (1939). Під час перебування в еміграції підтримував тісний зв'язок із українською громадою, пишучи статті та складаючи вірші для

періодичних видань. Є автором оповідань, працював над повістю «Катаклізм», що висвітлює події Визвольних змагань, проте їй не судилося вийти друком, зник і рукопис. Помер 27.VIII.1941 р. у м. Холм (Польща).

ВАСИЛИВИЙ Едуард Миколайович — канд. екон. наук. Народився 12.VIII.1967 р. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1989) та Державну академію управління ім. С. Орджонікідзе (1993). Представник в Раді Федерації від законодавчого (представницького) органу державної влади Брянської області (з 2005 р.). До вибрання в Раду Федерації — керівник проекту відділу наукових досліджень некомерційної організації «Науково-Благодійний Фонд «Експертний інститут». Член Комітету Ради Федеральних Зборів Російської Федерації з соціальної політики, член Комісії Ради Федерації Федеральних Зборів Російської Федерації у справах молоді та спорту, член Комісії Ради Федерації Федеральних Зборів Російської Федерації з природничих монополій.

ВАЩЕНКО Віктор Петрович — історик. Народився 22.X.1929 р. в с. Велика Олександрівка Херсонської обл. Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1954). Навчався в аспірантурі (1954–1957). Був завідувачем відділу аспірантури ОДУ (1957–1959). Працював начальником учбового відділу університету (1959–1960), заступником секретаря парткому університету (1964–1965), старшим викладачем на кафедрі загально-правових дисциплін, на кафедрі теорії та історії держави і права юридичного факультету. Був заступником декана юридичного факультету (1972). Захистив кандидатську дисертацію (1972). Працював на історичному факультеті (1972–1994), був деканом історичного факультету (1984–1994), завідувачем кафедри історії України (1972–1980, 1990). Керував переддипломною практикою студентів, очолював Одеське товариство краєзнавців (1950). Був заступником голови спеціалізованої вченої ради з захисту кандидатських дисертацій при історичному факультеті ОДУ (1996–2001). Написав навчальний посібник з історіографії соціально-економічного розвитку України. Автор понад 90 наукових праць, у тому числі п'яти колективних монографій, укладач, редактор або член редколегії багатьох збірників. Помер 21.II.2003 р.

ВЕРЕЩАГІН Леонід Федорович — фізик, хімік. Член РАН. Народився 29.IV.1909 р. в Херсоні. Закінчив реальне училище (1924), дворічну хімічну професійну школу (за спеціальністю хімік-аналітик). Вступив до фізико-математичного факультету ІНО (1926). Закінчив аспірантуру при Українському фізико-технічному інституті (УФТІ) в Харкові (1932). Працював в бюро досліджень Харківського турбінно-генераторного заводу. Запрошений до лабораторії низьких температур УФТІ (1934). Захистив кандидатську дисертацію (1940). Завідував лабораторією надвисоких тисків, що була створена за ініціативою акад. Н. Д. Зелінського в Інституті органічної хімії. В роки війни виконував завдання АН СРСР для Наркомату озброєння. Нагороджений бойовим орденом Червоної Зірки та медалями. Отримав ступінь доктора наук без захисту дисертації (1949). Затверджений професором кафедри фізики та хімії високих тисків хімічного факультету Московського державного університету (1953), завідував цією кафедрою (з 1954 р.). Очолив Інститут фізики високих тисків АН СРСР (1958). Створив кафедру фізики високих тисків у Московському фізико-технічному інституті (1973). Член-кореспондент АН СРСР (1960), академік (1966). Герой Соціалістичної праці (1964), Лауреат Державної (1952) та Ленінської (1961) премій. Автор більш 200 наукових статей та більш 200 авторських свідоцтв та патентів. Помер 20.II.1972 р. в Москві.

ВИСОЦЬКА Людмила Євгенівна — директор державного ПТУ «Одеське вище професійне училище торгівлі та технологій харчування». Народилася 3.IX.1952 р. у м. Київ. Закінчила філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1993). Закінчила Київський інститут народного господарства (1978). За її ініціативою уперше у системі ПТУ була заснована Мала академія наук «Шлях до науки». Має нагороди: Почесна грамота на честь 60-річчя звільнення м. Одеса, Почесна грамота Міністерства освіти і науки України, медаль на честь 1500-річчя м. Київ, Почесні грамоти обласного управління освіти та науки, голови Одеської міської ради, орден «Козацький Хрест». Лауреат рейтингу «Золотий фонд-жінки Одеси» у номінації «Освіта» (2005). Відзначена нагрудним знаком ім. А. Макаренка. Відмінник освіти України.

ВИШНЕВСЬКА Ірина Миколаївна — юрист. Народилась у м. Красноводськ (Туркменія). Закінчила юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1977). Працювала в органах Прокуратури Одеської області (1977–1991). Займалась адвокатською практикою, член Одеської обласної колегії адвокатів (з 1991 р.) Директор Адвокатської компанії «Право», віцепрезидент ЗАТ «Футбольний клуб «Чорноморець» (з 1998 р.) Заступник голови Ради, член виконкому Ради Одеської обласної організації Спілки юристів України. Депутат Одеської міської ради V скликання. Має звання «Юрист року Одещини» (2004). Член Спілки адвокатів України. Нагороджена Митрополитом Київським та всієї України Володимиром орденом Преподобного Нестора -Літописця II ступеня. Член Партії Регіонів.

ВІЛНІСЬКИЙ Микола Миколайович — композитор, педагог. Проф. (1926). Народився 2.V.1888 р. у м. Голта Ананьївського пов. Херсонської губ. у родині потомствених дворян. Під час навчання у Ананьївській гімназії почав займатися музикою самостійно. Закінчив юридичний факультет ІНУ (1912). Одночасно з навчанням в університеті розпочав навчання в Одеському музучилищі (1907–1919), реорганізованому у консерваторію (1913). Викладачем був Вітольд Осипович Малишевський — учень Римського-Корсакова та перший ректор Одеської консерваторії. Почав викладати у консерваторії (1920). Очолював Одеську обласну організацію Спілки композиторів України. Під час війни працював у Ташкентській консерваторії — був професором та деканом теоретико-композиторського факультету. Займав посаду завідуючого кафедри теорії музики та композиції Київської консерваторії (1949). Заслужений діяч мистецтв України (1951). У числі його учнів такі майстри як Давид Ойстрах, Яків Зак, Костянтин Данькевич, Олександр Білаш та інші. Помер 7.IX.1956 р. у Києві.

ВІРКАУ Микола Миколайович — літературознавець, фольклорист. Народився 22.II.1892 р. у м. Одеса в дуже бідній родині. Навчався у реальному училищі за кошти «Товариства допомоги нужденним учням». По закінченню училища заробляв

приватними уроками. Закінчив словесне відділення історико-філологічного факультету ІНУ (1917). Отримав золоту медаль від факультету за роботу, присвячену сказанням про Андрія Юродивого, де викрив політичне значення юродства. Під час громадянської війни тимчасово призупинив наукову роботу. Став аспірантом при Одеському історико-археологічному музеї, згодом хранителем етнографічного кабінету при Одеському ІНО. Влаштувався в Одеській Комісії краєзнавства при ВУАН секретарем і аспірантом з української етнографії та археології (1927), пізніше — доцентом Одеського інституту професійної освіти (педагогічного інституту), вченим секретарем Одеської наукової бібліотеки. Був заарештований разом із ще шістьма вченими за звинуваченнями у антирадянській пропаганді (1928), проте за відсутністю доказів був звільнений. У часи репресій зазнав переслідувань з боку влади: його знов заарештували і винесли смертний вирок, який було виконано 28.XII.1937 р. Реабілітований у 1989 році. У своїй діяльності він приділяв увагу дослідженню історії мистецтва Київської Русі, а також вплив українських народних дум на творчість Т. Шевченка. Є автором багатьох публікацій за даними темами.

ВІТРИЧЕНКО Ніна Михайлівна — тренер (худ. гімнастика).

Народилася 15.VII.1954 у м. Орджонікідзе (нині Владикавказ, Півн. Осетія, РФ). Закінчила ОДУ ім. І. І. Мечникова (1976). Працювала старшим тренером в Спортивній дитячо-юнацькій школі олімпійського резерву в Одесі (1977–1996). Стала суддею міжнародної категорії з гімнастики (1988). Отримала звання Заслуженого тренера України (1993). Тренер спортивного клубу Протиповітряної Оборони Збройних Сил України (1997). Отримала звання Заслуженого працівника фізичної культури та спорту України (1996). Нагороджена Орденом Княгині Ольги III ступеня (1999). Нині живе в Іспанії.

ВІТЮК Віктор Федорович — механік. Канд. фіз.-мат. наук (1970), доц. (1973). Народився 10.VI.1941 р. в с. Новокрасне Роздільнянського р-ну Одеської обл. Закінчив механіко-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1963), вступив до аспірантури на кафедру теоретичної механіки. Працював асистентом, старшим викладачем, доцентом цієї кафедри (1967–1982). Захистив кандидатську дисертацію (1970), затверджений у званні доцента кафедри теоретичної механіки (1973). За конкурсом був обраний на посаду доцента кафедри вищої математики і програмування Одеського інституту народного господарства (1982). Був завідувачем кафедри математичних методів аналізу економіки (1994–2004). Є автором більше 150 наукових, науково-методичних робіт, співавтором двох навчальних посібників з економетрії та вищої математики. Нагороджений Почесною грамотою Управління освіти Одеської обласної державної адміністрації (1996), Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України (2000, 2001).

ВІТЮК Олександр Никанорович — математик. Д-р фіз.-мат. наук (2000), проф. Народився 12.IX.1939 р. в с. Златоустово Березовського р-ну Одеської обл. Закінчив механіко-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1961) та аспірантуру (1961–1964). З 1964 р. працював на кафедрі обчислювальної математики ОДУ на посадах: асистента, старшого викладача, доцента (1969). Кандидат фізико-математичних наук (1965). З 2000 р. обіймає посаду завідувача кафедри обчислювальної математики ОНУ імені І. І. Мечникова.

ВОЛЬСЬКИЙ Серафім Андрійович — історик. Д-р іст. наук (1969), проф. (1971). Народився 31.XII.1910 у с. Свірневе (нині Голованіський р-н Кіровоградської обл.). Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1943), після чого працював у Одеському політехнічному інституті завідуючим кафедрою марксизму-ленінізму (1944–1952), водночас займав посаду завідуючого відділу науки та ВНЗів Одеського обкому КПУ. Працював завідуючим кафедрою історії КППС в Одеському інституті інже-

нерів морського флоту (1953), професором-консультантом (1978–1990), після чого перебував на пенсії. Помер у червні 2003 р. в Одесі.

ВОЛЯНСЬКИЙ Богдан Олісійович — біолог. Народився 25.V.1901 р. в Одесі. Закінчив Одеський ІНО. Почав працювати викладачем в Одеському сільськогосподарському інституті. Був секретарем природничо-математичної секції Одеського наукового при УАН товариства. Склав покажчик «Література, що в ній знаходимо щодо земноводних та плазунів Херсонщини взагалі й околиць Одеси зокрема» (1928), але опублікувати не вдалося. У науковій діяльності цікавився фауною Південної України. Переслідувався органами НКВС, був заарештований за звинуваченнями у контрреволюційній діяльності (1937), згодом розстріляний. У 1989 р. реабілітований.

ВОРОБИЙОВА Людмила Вікторівна — гідробіолог. Д-р біол. наук (2001). Народилася 29.V.1940 р. у м. Одеса. Закінчила ОДУ ім. І. І. Мечникова (1962), де і розпочала свою трудову діяльність молодшим науковим співробітником кафедри гідробіології. Працює в Одеській філії Інституту біології південних морів НАНУ (з 1973 р.), обіймаючи посаду завідуючого відділу гідробіології активних зон моря (1990). Захистила докторську дисертацію (2000), є професором ОНУ імені І. І. Мечникова (2002). Сфера наукових досліджень переважно стосується біології та екології мейобентосу Чорного та Азовського морів, є автором багатьох публікацій з екології морів.

ВОРОЖКО Віктор Йосипович — підприємець. Народився 10.III.1965 р. в Одесі. Навчався в ОДУ ім. І. І. Мечникова (1982–1987). Почав трудову діяльність в 1987 р. Працював учителем середньої школи в смт Великодолинське. Закінчив курси директорів шкіл при Вінницькому педагогічному інституті (1988). З 1991 р. займався комерційною діяльністю на різних підприємствах України. Працював: перекладачем, менеджером, начальником відділу, фінансовим директором. Брав участь у будівництві перших багатоквартирних будинків по-

кращеного планування під назвою «Генріх» та «Маскарад» в Одесі. Керував будівництвом та ремонтом ділових виробничих об'єктів у містах Одесі та Южному. Без відриву від виробництва закінчив Одеський економічний університет (1999). З 2003 р. працює на посаді адміністративного директора ПКФ «Н-БИС» — провідного виробника комп'ютерної техніки на півдні України. Нагороджений Українською Православною Церквою знаком «Відмінник», «Почесна медаль» і орденом «Святого рівноапостольного Великого князя Володимира» III ступеня. В 2004 р. нагороджений орденом «Чорнобильський хрест: Мужність. Честь. Гуманність» Всеукраїнської суспільної організації «Союз. Чорнобиль. Україна».

ВОСКОБОЙНИКОВ В'ячеслав Михайлович — геолог, гідрогеолог. Народився 28.VII.1937 р. в Одесі. Закінчив геолого-географічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1959). Працював науковим співробітником Проблемної лабораторії інженерної геології узбережжя морів, водосховищ та гірських схилів ОДУ (1959–1969). Захистив кандидатську дисертацію (1969). Протягом 25 років працював викладачем спочатку на кафедрі загальної геології, а потім на кафедрі інженерної геології та гідрогеології. Був науковим керівником ПНДЛ-1 (1978–1995), відповідальним секретарем спеціалізованої ради по присвоєнню вченого ступеня кандидата геолого-мінералогічних наук при ОДУ (1976–1993). Був членом Міжнародної асоціації інженерів-геологів, членом багатьох наукових рад Академії наук СРСР та України (1975). Автор більше 80 наукових праць. Помер 23.II.1995 р.

ВОСКРЕСЕНСЬКИЙ Василь Федорович — лікар. Д-р медицини (1893), проф. (1908). Народився у 1853 р. у м. Муром (Володимирська обл., Росія). Закінчив ІНУ (1881), згодом навчався у Харківському університеті. Тут же розпочав трудову діяльність помічником прозектора кафедри оперативної хірургії (1885), пізніше став приват-доцентом. У своїй роботі приділяв увагу вивченню дитячих хвороб, анатомічним проблемам. Є автором багатьох публікацій у медичних журналах, зокрема, «Архив русской хирургии» та «Архив русской медицины». Помер у 1909 р. у Харкові.

ГАБЕР Микола Олександрович — еколог, громадсько-політичний діяч. Канд. біол. наук (1991). Народився 29.X.1960 р. у с. Марціановому Великомихайлівського р-ну Одеської обл. Закінчив біологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1987). Працював формівником на машинобудівельному заводі «ЗОР» м. Одеса (1977–1980), лісником Хоперського заповідника Ворошиловградської (нині Луганської) обл. (1980). Після закінчення навчання працював вчителем біології та хімії у Великозименівській середній школі. Обійняв посаду наукового працівника відділу моніторингу та охорони тваринного світу Інституту зоології АН України (1988), став головним директором та головним редактором видавничої корпорації «Експрес-кур'єр». Президент-координатор Міжнародного товариства «Птахи в радіаційно забруднених біоценозах» (1993), віце-президент Товариства охорони та вивчення птахів України. Був членом Політради, співкерівником секретаріату Конституційно-демократичної партії. Голова Патріотичної партії України (з 1998 р.). У Верховній Раді займав посаду члену Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (1998–1999). Уповноважений представник фракції «Батьківщина», був кандидатом у Президенти України (1999). Є головою Об'єднання патріотичних сил України, співкоординатором Великої ради Конгресу громадянського суспільства України, віце-президентом Товариства вивчення та охорони птахів України.

ГАЛКА Тамара Іванівна — легкоатлетка, чемпіонка СРСР, рекордсменка СРСР. Народилася 25.VII.1944 р. у Херсоні. Закінчила ОДУ ім. І. І. Мечникова (1967). Майстер спорту міжнародного класу (1972), бронзова призерка (1972), чемпіонка СРСР (1974), срібна призерка зимового чемпіонату СРСР (1974). Встановила рекорд СРСР у закритому приміщенні (1974). Входила до складу збірної команди СРСР (1970–1976). В Одесі виступала за СКА (1968–1980) під керівництвом тренера В. Осадчука. Від 1993 р. є тренером ДЮСШ м. Одеса.

ГАЛЧАНСЬКИЙ Петро Анатолійович — генеральний директор медіа-холдингу «Одеса-медіа», головний редактор газети «Аргументы и факты в Украине» по Південному регіону (з 1999 р.) Народився 6.V.1960 р. у ст. Незлобна Георгіївського р-ну Ставропольського краю (Росія). Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова за спеціальністю «Правознавство». Навчався у Львівському вищому військово-політичному училищі за спеціальністю «Журналістика» (1983). Служив у Збройних силах (1978–1998), полковник запасу. Має 6 медалей за період служби у Збройних силах. Генеральний директор рекламно-видавничого агентства «GMM — пресс» (1998–1999). Член Національної спілки журналістів. Член Всесвітнього клубу одеситів. Голова організаційного комітету рейтингу популярності «Народне визнання».

ГАМОВ Антон Михайлович — філолог, викладач російської мови та літератури. Народився у 1863 р. Навчався на історико-філологічному факультеті (1883–1887). Випускник двадцятого випуску ІНУ (1887). Поступив на роботу в реальне училище св. Павла, де працював практично все життя (1887). Викладав російську літературу (з 1888 р.). Відомий колекціонер. Батько відомого фізика Георгія Антоновича Гамова (1904–1968). Помер в Одесі у 1938 р.

ГАНЗЕН Олексій Васильович (справж. — Вільгельмович) — живописець, графік. Народився 19.I.1876 р. в Одесі. Закінчив ІНУ. Мистецтву навчався спочатку у свого діда І. Айвазовського, згодом перебував в Одеській рисувальній школі, пізніше закінчив Берлінську та Дрезденську АМ у Е. Брехта (1902), також навчався у Санкт-Петербурзькій (1903) та Мюнхенській АМ (у майстерні К. Зальцмана), у Парижі у Ж. Лефевра і Р. Флері. Працював в Європі: у Франції, Італії, Нідерландах, Швеції. Перебував у Софії (1914) — очолював пейзажну майстерню в АМ. Брав участь у художніх виставках (з 1901 р.): у Харбіні, Китай (1913), Загребі (1920–1923, 1926, 1929, 1935–1936, 1938), Белграді (1924, 1933, 1936), Бухаресті (1926), Римі (1928), Парижі (1929). Член Товариства південноросійських художників (1919).

У 1920 р. емігрував. Автор полотен «Море» (1898), «Ранок в океані після бурі» (1903), «Нічна атака» (1905), «Схід місяця» (1915), «Околиці Одеси» (1916), «Місячна ніч» (1919). Картини зберігаються у Феодосійській картинній галереї (Крим), Одеському художньому музеї. Помер 19.X.1937 р. у м. Дубровнік (Хорватія).

ГАНСОВА Емма Августівна — філософ, соціолог. Д-р філос. наук (1989), проф. Народилася 2.XI.1939 р. в м. Ананьїв Одеської обл. Закінчила історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1962). Працювала викладачем філософії в Одеському інституті інженерів морського флоту. Навчалася в заочній аспірантурі при кафедрі філософії ОДУ (1968–1971), захистила кандидатську дисертацію (1971). Працювала в Одеській вищій партійній школі, а потім в Інституті соціальних наук ОДУ (1986). Захистила докторську дисертацію «Социальный аспект управления (интегративный контекст)». Викладає у кількох одеських вузах, зокрема в Одеській філії Академії державного управління. З 1997 р. за сумісництвом працює на кафедрі соціальних теорій в Одеській національній юридичній академії, де у лабораторії соціологічних досліджень вивчає та оцінює рейтинги політичних діячів, політичних партій та аналізує стан громадської думки щодо проблем захисту прав людини, конкретних напрямків державної політики, виявляє рівень політичної, правової свідомості населення. Протягом двох років співпрацювала з Українсько-Канадським фондом «Демократическая инициатива». Вона є членом вченої ради з захисту кандидатських дисертацій Української соціологічної асоціації. Автор низки робіт, учбових посібників, монографій, більше 100 статей у збірниках і журналах.

ГАНТМАХЕР Фелікс Рувимович — математик, механік. Д-р наук (1938), проф. (1930). Народився 2.II.1908 р. в Одесі. В 1916 р. вступив до гімназії, в якій навчався три роки, а потім один рік — в трудовій школі. Завершив освіту вдома (1921–1922) під керівництвом досвідчених педагогів, оволодів шкільним курсом математики і перейшов до вивчення вищої математики. Відвідував лекції на другому курсі фізико-математичного факультету Одеського ІНО як вільний слухач

(1923). Тут його вчителями були С. Й. Шатуновський, Г. К. Суслів, М. Г. Чеботарьов. Зарахований до аспірантури Одеського ІНО (1927). Активно працював у семінарі Г. К. Сусліва з механіки і в семінарах М. Г. Чеботарьова з неперервних груп і з теорії аналітичних функцій (1925–1926). Педагогічну діяльність розпочав у 1927 р. Працював в Одеському ІНО, спочатку асистентом, потім доцентом, в останній рік існування інституту (1930) — професором. У 1930–1933 рр. працював у Фізико-хіміко-математичному інституті, з 1933 р. — на кафедрі теоретичної механіки відновленого ОДУ ім. І. І. Мечникова. В той же час працював в інших одеських вузах: в 1928–1930 рр. — доцентом кафедри теоретичної механіки Одеського політехнічного інституту, 1930–1934 рр. — професором кафедри теоретичної механіки Інституту інженерів водного транспорту. Разом з Я. Л. Нудельманом очолював семінар «Теорія розрахунку балок на пружній основі», який був організований для інженерів-будівельників (1932). Вступив до докторантури Математичного інституту ім. В. О. Стеклова (Москва) (1934). Захистив докторську дисертацію «Канонические представления элементов комплексных полупростых групп Ли» та залишився працювати на посаді старшого наукового співробітника відділу алгебри. Викладав також у декількох московських вузах, був професором кафедри алгебри та математичного аналізу Тбіліського університету (з 1935 р.). Склав власний спецкурс з теорії матриць, викладав його в цих учбових закладах. Керував відділом Центрального аеродинамічного інституту ім. М. Є. Жуковського (1942–1945). В роки війни брав активну участь у теоретичних і експериментальних дослідженнях з зовнішньої балістики реактивних снарядів. За це був нагороджений орденом Червоної Зірки, лауреат Сталінської премії (1947). З 1947 р. — професор фізико-технічного факультету МДУ, брав активну участь у створенні на його основі Московського фізико-технічного інституту (1951), працював там професором, а з 1953 р. — завідувачем кафедри теоретичної механіки. Створив в МФТІ наукову школу з аналітичної математики. Був членом Московського математичного товариства (з 1935 р.), одним із засновників журналу «Успехи математических наук», секретарем його першої редколегії (1935–1941). У повоєнні роки (до 1949 р.) продовжував викладати зовнішню балістику. В 1959 р. вийшла друком монографія, в якій узагальнені виконані ним роботи в цій галузі («Теория полета неуправляемых ракет»). Роботи вченого з диференціальних рівнянь, якими він займався з 1952 р., стали основою нових напрямків теорії нелінійних задач автоматичного регулювання. Він розповсюдив методи О. М. Ляпунова на системи

рівнянь з розривними коефіцієнтами, розвинув методи визначення періодичних режимів. Всесвітньо відомими стали перекладені декількома іноземними мовами його підручники з аналітичної механіки та монографії з теорії матриць, теорії польоту некерованих ракет, спільна з М. Г. Крейном — з теорії осциляційних коливань і спільна з М. А. Айзерманом — з проблем абсолютної стійкості. Помер 16.V.1964 р. в Москві.

ГАНУДЕЛЬ Зузанна — мовознавець, канд. наук (1980), доц. (1982). Народилася 9.VI.1929 р. у с. Пихні, округ Снина (нині Гуменне), Словаччина. Навчалася у Братиславському університеті (1951–1952). Закінчила ОДУ ім. І. І. Мечникова (1957). З 1960 р. викладала в Університеті ім. П. Шафарика (м. Пряшів), де згодом була завідуючою кафедри україністики (1984–1990). Викладала на філологічному факультеті Університету ім. М. Бела у м. Банська Бистриця (1998–2004). Автор підручників з української мови та методики її викладання. Спільно з І. Ріпкою та М. Сополігою упорядкувала «Атлас українських говорів Східної Словаччини» В. Латти, разом із Й. Дзензелівським підготувала до видання «Словник української мови» Я. Головацького (1982) та «Граматику» А. Коцака (1990). Сфера наукових інтересів переважно торкалася сучасної Української мови та діалектів Сх. Словаччини (зокрема Пряшівщини). Працювала у міжнародній комісії з підготовки «Загальнокарпатського діалектичного атласу» (1989–2001).

ГЕЛЬМБОЛЬДТ Володимир Олегович — хімік-неорганік. Д-р хім. наук (1992). Народився 9.II.1951 р. в Одесі. Закінчив хімічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1973). Працював стажистом-дослідником Інституту фізики при ОДУ (1974–1975), в лабораторії неорганічних полімерів в Інституті загальної неорганічної хімії ім. М. С. Курнакова АН СРСР (Москва). Навчався в цільовій аспірантурі інституту (1975–1978). Після захисту кандидатської дисертації став працювати на кафедрі неорганічної хімії та хімічної екології ОДУ. Навчався у докторантурі при ОДУ (1988–1991), захистив докторську дисертацію у Фізико-хімічному інституті ім. О. В. Богатського АН України. Обіймає посаду завідувача лабораторії (1992), а з 1997 р. — відділу Фізико-хімічного інституту захисту навколишнього середовища і людини Міносвіти та НАН України, основні наукові напрямки діяльності — хімія неорганічних фтори-

дів; та Державного хіміко-технологічного університету (Дніпропетровськ) із захисту докторських (кандидатських) дисертацій. Отримував гранти міжнародних наукових фондів. Автор 2 монографій та понад 200 наукових праць.

ГЕРАСИМОВ Олег Іванович — д-р фіз.-мат. наук (1994), проф. (1996). Закінчив фізичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1980). Кандидат фізико-математичних наук (1983). Працював науковим співробітником, викладачем, завідуючим лабораторією в ОДУ (1980–1992). Доцент кафедри теоретичної фізики ОДУ (з 1987 р.). Працював на кафедрі квантової теорії поля КНУ ім. Т. Шевченка, в Інституті теоретичної фізики НАНУ (1992–1994). Працює в Одеському гідрометеорологічному інституті на посаді завідуючого кафедрою загальної фізики та хімії (з 1995 р.). Присвоєно звання професора (1996). Тимчасово працював контрактним професором провідних європейських університетів: у м. Мессина (Італія), Палермо (Італія), у Брюсселі (Бельгія), в Ейндховені (Нідерланди) (1987–1997). Співпрацює у науковій програмі INTAS Європейського Співтовариства та наукового дивізіону НАТО. Протягом останніх років активно займався дослідженнями із залученням наукової бази статистичної фізики до вирішення деяких проблем моніторингу та прогнозування соціально-економічних явищ та техногенних явищ. Член фізичних товариств Європи, США та Японії. Член Міжнародного центру фізики при Інституті теоретичної фізики ім. Н. Н. Боголюбова НАНУ. Автор більш 100 наукових робіт.

ГЕРМЕТ Володимир Олександрович — фахівець у галузі виборобства. Народився 1.VI.1870 р. в Одесі. Після закінчення реального училища вступив на природниче відділення фізико-математичного факультету ІНУ (1890). Був виключений з університету через політичні обвинувачення та арешт (1892). Здав державні іспити екстерном (1898), отримав диплом першого ступеня. У цьому ж році керівник Одеської муніципальної лабораторії В. М. Петрів запросив його на роботу старшим лаборантом. Починає співпрацювати із журналом «Вестник ви-

ноделя» (1899), де відзначився як автор та редактор багатьох статей. Був висунутий на посаду завідуючого лабораторії (1908), але через політичні переконання усунутий (1910). В. О. Таїров запросив його завідувати Виноробною станцією російських виноградарів та виноробів (нині ННЦ «Інститут виноградарства і виноробства» УААН). Викладав хімію і товарознавство у Торгівельній школі та в Одеському комерційному училищі (1900–1915), читав лекції з енохімії на щойно відкритих при станції Вищих курсах виноградарства та виноробства. Після подій 1917 р. курси закривають. Стає заступником В. О. Таїрова у керівництві станцією. Вів боротьбу із фальсифікацією харчових продуктів та напоїв. Після створення Народи фахівців різних галузей сільського господарства, що створила Комісію з вироблення проекту закону, став її секретарем. Був одним із видавців журналу «Вестник опытной физики и элементарной математики» (з 1897 р.), а також автором і редактором збірника «За 20 лет работы Винодельческой станции». Помер 7.II.1929 р. в Одесі.

ГЕССЕН Володимир Матвійович (Вольф Мунішевич) — правознавець, політ. діяч. Д-р права, проф. Народився у 1868 р. в Одесі. Закінчив курс в ІНУ. Вирушив до Санкт-Петербургу, де став приват-доцентом кафедри поліцейського права Санкт-Петербурзького університету (1896). В той же час викладав у Олександрівському ліцеї та Петербурзьких вищих жіночих курсах, а також у Військово-юридичній академії. Брав участь у роботі Гаазької мирної конференції (1899). Отримав ступінь магістра державного права (1910), став доцентом, а згодом і професором Санкт-Петербурзького політехнічного інституту. Займався викладацькою діяльністю у Іваново-Вознесенському університеті (з 1919 р.). Був членом Другої Державної Думи від Петербурзької губ. (з 1907 р.) і в якості члена конституційно-демократичної фракції (з 1905 р.) брав активну участь у розробці низки законопроектів, спрямованих на забезпечення основних громадянських свобод, очолював комітети з реформування місцевих судів. Був одним із засновників і редакторів щотижневика «Право» у Санкт-Петербурзі (1898–1917). Після революційних подій 1917 р. завершив активну політичну діяльність. Досліджував проблеми філософії права, правової держави, міжнародного, державного і поліцейського (адміністративного) права. Помер 1.I.1920 р. у м. Іваново-Вознесенськ (нині м. Іваново, Росія).

ГЕТЬМАН Володимир Петрович — поет. Народився 10.VI.1921 р. у с. Маяки Біляївського р-ну Одеської обл. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1951). Після закінчення навчання вчителював. Згодом працював у видавництві «Маяк» в Одесі на посаді редактора (1954—1967). У 1948 р. дебютував як поет військово-героїчної тематики. Член Національної спілки письменників України (1952). Є автором таких ліричних творів: «Рибальське щастя» (1950), «За дротом» (1958), «Ранкові зорі» (1960), «Іскри з-під молота» (1964), «Вогник» (1967), «Ластівка» (1971), «Квітнева заметіль» (1972), «Не залишай мене, любове» (1973), «Розмова з коханою» (1981), «Проміння перемоги» (1995), «Наймолодший куркуль Союзу Радянського» (2001). Перекладався російською, білоруською, казахською, узбецькою, єврейською мовами. Помер 11.III.2003 р. в Одесі.

ПІБШ Ісидор Аронович — математик. Народився 9.IX.1883 р. в м. Вінниця. Закінчив математичне відділення фізико-математичного факультету ІНУ (1909). Працював у середніх учбових закладах Одеси (з 1904 р.). Секретар редакції журналу ВОФЗК (1907) та редактор видавництва «Матезіс». Очолював видавничу секцію відділу народної освіти губвиконкому (з 1920 р.). Викладав алгебру у Фізико-математичному інституті (1920—1921), елементарну математику, спецкурс з теорії визначників, загальний курс вищої математики для природознавців в ІНО (1921—1928). Очолював робітфак Одеського політехнічного інституту (1922—1925). Декан російського сектора Вечірнього робітничого університету (1925—1928). Був головою одеського Будинку вчених, науковим співробітником науково-дослідної кафедри математики ІНО. У 1928 р. переведений до Москви, де читав математичні курси спочатку в Індустріально-педагогічному інституті ім. К. Лібкнехта, потім в Педагогічному інституті ім. В. І. Леніна, працював вченим-спеціалістом Наркомату освіти РРФСР. Затверджений у званні доцента кафедри математики (1934). Отримав ступінь кандидата педагогічних наук без захисту дисертації (1938). З 1947 р. і до кінця життя працював старшим науковим співробітником сектора навчання математики в Інституті методів навчання (пізніше — Інсти-

тут загальної і політехнічної освіти АПН РРФСР). Його фундаментальний посібник «Алгебра» (1960) був удостоєний першої премії АПН РРФСР. Автор понад 50 наукових праць. Помер 29.І.1963 р.

ГІНЗБУРГ Юрій Павлович — математик. Д-р фіз.-мат. наук (1971), проф. (1973). Народився 23.ХІ.1927 р. в Одесі. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1950). Працював у закритому НДІ Міністерства оборони СРСР у м. Зеленодольськ, Росія (1950–1954), в Одеському педагогічному інституті (1957–1979), обіймаючи посаду завідуючого кафедрою геометрії (1977); в Одеській академії харчових технологій професором кафедри вищої математики (1979–2004). Досліджував питання теорій аналітичної оператор-функції обмеженої характеристики; лінійних операторів у просторах Гільберта і Крейна; Бляшке-Рісса-Хергольц-Потапова; лінійних просторів з індефінітною метрикою; типових спектральних властивостей аналітичних багатопараметрових сімей операторів. Помер 6.ІІ.2004 р. в Одесі.

ГЛАЗМАН Ізраїль Маркович — математик. Д-р наук (1958). Народився 21.ХІІ.1916 р. в Одесі. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1937). Серед його вчителів був видатний математик М. Г. Крейн. В лавах Радянської Армії з 1941 р. Всю Велику Вітчизняну війну провів на фронтах. Був декілька разів поранений. Після демобілізації оселився в Харкові (1946). Основним місцем роботи став Харківський політехнічний інститут. Його математичні роботи отримали загальне визнання своєю важливістю результатів і оригінальністю рішення поставлених задач. Кандидатська дисертація (1949) дала вичерпну класифікацію одномірних сингулярних крайових задач, побудовану на ідеї теорії операторів. Працював завідуючим кафедри політехнічного інституту (1955). Своє дослідження систематизував в докторській дисертації (1958) та в монографії «Прямые методы качественного спектрального анализа сингулярных дифференциальных операторов» (1963). Добре відома усім математикам монографія «Теория линейных

операторов в гильбертовом пространстве», яка написана у співавторстві з Н. І. Ахієзером та переведена в багатьох країнах світу. Має ряд бойових нагород, серед яких — орден Червоної Зірки за форсування Дніпра. Помер у травні 1968 р.

ГЛИНЯНИЙ Володимир Павлович — правознавець. Д-р юрид. наук (2005). Народився у 1951 р. в с. Уст'є Бершадського р-ну Вінницької обл. Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1977). Захистив кандидатську дисертацію (1982). Докторська дисертація була захищена в Національній академії державного управління при Президенті України в Києві. Основним напрямком наукової діяльності є правовий стан заміжньої жінки з давнього до теперішніх часів. Працює виконуючим обов'язки професора та очолює кафедру держави і права в Одеській національній юридичній академії. Член Співки юристів України. Нагороджений нагрудним знаком Міністерства юстиції України «За заслуги». Автор 30 наукових праць.

ГЛУШКОВ Валерій Олександрович — правознавець. Д-р юрид. наук (1991), проф. (1996). Народився 28.X.1947 р. у м. Цзіньчжоу (Китай). Закінчив Одеський медичний інститут (1972), згодом — юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1975). Займався лікарською діяльністю (1975–1981), перебував в Українській академії внутрішніх справ у Києві (1981), де обіймав посаду начальника кафедри загально-юридичних наук (1991), проректора з наукової роботи Київського інституту внутрішніх справ при Академії (1993). Стає начальником відділу Міжвідомчого науково-дослідницького центру з проблем боротьби з організованою злочинністю при Президентові України (1995). Є експертом апарату Ради національної безпеки і оборони України (з 2003 р.). У своїй діяльності торкається таких проблем як злочинність у сфері охорони здоров'я, засоби боротьби з алкоголізмом та наркоманією, з приводу чого виступив автором друкованих видань.

ГЛУШКОВ Володимир Євгенович — економіст. Д-р екон. наук (1992). Народився 16.IX.1942 р. в Одесі. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1964), після чого працював у Одеському технологічному інституті холодильної промисловості (1967–1972). Продовжив роботу в Інституті проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАНУ в Одесі (1974), де був головним науковим співробітником (1984–2003). Займає посаду завідуючого кафедрою економіки промисловості Одеської академії харчових технологій (з 2003 р.). У своїй науковій діяльності торкається проблем аквакультури як нової підгалузі рибного господарства України.

ГЛУШКОВ Олександр Васильович — д-р фіз.-мат. наук (1992), проф. (1993). Народився у 1960 р. м. Севастополі. Закінчив фізичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1982). Викладач, науковий співробітник, старший науковий співробітник НДС в ОТІХТ (нині ОДАХТ) ім. М. В. Ломоносова (1982–1988). Захистив кандидатську дисертацію (1986). Зарахований на посаду доцента кафедри вищої математики та теоретичної механіки Одеського гідрометеорологічного інституту (1988). Переведений на посаду професора кафедри вищої математики (1993). Очолює кафедру вищої та прикладної математики ОДМІ (1994). Напрямок наукових досліджень: теорія багатомірних сферичних функцій, теорія класичного та квантового хаосу, квантова електродинаміка сильних зовнішніх полів, релятивістська калібро-інваріантна теорія багаточастотних квантових систем, нейрокібернетика і теорія біологічних та квантових комп'ютерних архітектур. Двічі лауреат міжнародної Соросівської програми підтримки освіти у галузі точних наук. Член-кореспондент Нью-Йоркської Академії наук. Викладав в університеті Есена, Брауншвейга (Німеччина), Парижа, Кана (Франція), Граца (Австрія), Торуня, Кракова (Польща). Автор понад 750 наукових праць.

ГЛУЩАК Анатолій Сергійович — поет, перекладач, журналіст. Народився 8.I.1940 р. у с. Писарівка (нині Волочиського р-ну Хмельницької обл.). Школу закінчив у Городку на Смотричі. У студентські роки перебрався до Одеси. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1962). Розпочав журналістську діяльність в Одесі. Працював у молодіжній пресі, в Одеському обкомі комсомолу, в обкомі партії. Очолював республіканське книжкове видавництво «Маяк» (1977–1983), завідував відділом культури газет «Чорноморські новини» та «Вечерня Одесса» (1991). Заступник голови правління Одеської обласної організації Національної спілки письменників України (2002). Автор поетичних збірок «Мотиви» (1972), «Злітне поле» (1974), «Сонячний вітер» (1977), «Простір» (1984), «Автографи. Книга перекладів» (1988), «Тиждень» (1990), «Озимина» (1991), «Одеса» (1980, 1989), «Бродячий сюжет: AVE EVA» (2000). Також відзначився як талановитий перекладач — його переклади увійшли до «Антології польської поезії» (1979), займався перекладами з болгарської, литовської, осетинської, польської мов. Є членом Національної спілки письменників України (з 1974 р.). Лауреат літературної премії імені Костянтина Паустовського.

ГОЛОВАНОВ Василь Корнилович — фізик, фахівець у галузі динаміки та міцності машин. Д-р тех. наук (2004). Народився 21.XI.1947 р. у с. Верх-Уба Східно-Казахстанської обл. Закінчив фізико-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1976). Розпочав трудову діяльність в Одеському політехнічному інституті — спочатку старшим науковим співробітником, пізніше обійняв посаду доцента (1992). Згодом переїхав до Росії, де викладав у Волгоградському технічному університеті (2000–2005). Захистив докторську дисертацію (2002), повернувся до Одеси (2005), зайнявши посаду професора кафедри нарисної геометрії та креслення в Одеській академії будівництва та архітектури.

ГОЛОВАТИЙ Микола Федорович — політолог. Д-р політ. наук (1996), проф. (2003). Народився 26.VIII.1943 р. у с. Гребінки (нині смт Васильківського р-ну Київської обл.). Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1968), після чого займався вчителюванням у Республіканській комсомольській школі та Вищій партійній школі при ЦК КПУ. Обіймав посаду заступника директора з наукової роботи Українського НДІ проблем молоді (1991–1996), заступника Міністра у справах сім'ї та молоді (1996–1998). Керував Управлінням гуманітарної політики Адміністрації Президента України (з 1998 р.), займав посаду віце-президента з науково-дослідної та методичної роботи (з 1999 р.). Є першим віце-президентом-ректором Міжрегіональної академії управління персоналом (МАУП) (з 2004 р.). Бере активну участь у вдосконаленні молодіжної політики країни, а також у поліпшенні системи освіти.

ГОЛОВЧЕНКО Олександр Миколайович — юрист. Народився 4.IX.1940 р. у с. Поплавка Великомихайлівського р-ну Одеської обл. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова за спеціальністю «Правознавство» (1966). Генеральний директор адвокатського об'єднання «Собрание». Працював народним суддею Ленінського районного суду м. Одеси (1965–1978). Член Одеського обласного суду (1978–1982), голова Жовтневого районного суду м. Одеса (1982–2002), голова Приморського районного суду м. Одеса (2002–2005). Брав участь у роботі 5-ти з'їздів суддів України, обирався членом ради суддів Одеської обл. Голова Спілки юристів України Приморського р-ну м. Одеса. Заслужений юрист України. Нагороджений Почесним знаком Вищої спілки юстиції, золотою відзнакою Одеської облдержадміністрації, Почесним знаком Ради суддів України.

ГОЛЬДЕНБЕРГ Шимон Рафаїлович — поет, прозаїк. Учасник Великої Вітчизняної війни. Народився 4.ІІ.1911 р. в с. Купель (нині Волочиського р-ну Хмельницької обл.). Почав писати у 12 років, у 14 давав уроки івриту в багатих сім'ях. Примкнув до нелегальної сіоністської організації. Закінчив Одеський ІНО (1930). Був членом Одеської літературної групи під керівництвом А. Воробейчика, друкувався в одеських газетах «Одесер Арбетер», «Бердичевар Арбетер», у харківській «Дер штерн», у мінській «Октябрь». Писав єврейською мовою. Учителював на Одещині у м. Балта. Переїхав до Харкова (1931).

Першу збірку «Ін умру гебойрене» («У тривозі народжені») видав у харківському видавництві «Літератур ун кунст» (1932). Є автором поетичної збірки «Лідер ун баладес» («Вірші та балади», 1936), книги оповідань «Геймланд» («Батьківщина», 1938). Жив у Києві, працював у Центральній республіканській єврейській бібліотеці ім. М. Вінчевського. Добровольцем пішов на фронт. Загинув у боях 1941 р. Твори перекладалися українською мовою — збірки «Сонячна соната» (1958), «Вибране» (1968). Окремі вірші українською мовою переклав А. Кацнельсон. Член Спілки письменників України (1939).

ГОЛЬДШТЕЙН Леонід Петрович — живописець. Народився 6.VI.1862 р. в Херсонській губернії. Брат Г. Гольдштейна. Закінчив юридичний факультет ІНУ (1888), Одеську рисувальну школу. У 1890-х рр. вивчав живопис у Р. Жульєна в Парижі та у Ш. Голлоші в Мюнхені. Співпрацював з одеськими видавництвами. Учасник мистецьких виставок (з 1895 р.). Брав участь у виставці Товариства південноросійських художників в Одесі (1901). Помер після 1924 р.

ГОНТАР Олександр Васильович — історик. Д-р іст. наук (1991), проф. (1996). Народився 21.X.1934 р. у м. Одеса. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1958). Працював учителем історії в середній школі (1958–1960), молодшим науковим співробітником (1960–1963), інструктором Одеської облпрофради (1963–1971), викладачем історії Одеського інституту інженерів морського флоту (1971–1973), старшим викладачем, доцентом, професором ОДУ (1973–1993). Завідувач кафедри, професор Одеського медичного інституту (1993–2001). Працює в Одеському інституті внутрішніх справ на посаді професора кафедри соціально-економічних дисциплін (з 2001 р.). Завідувач кафедри історії державності України Одеського юридичного інституту Національного університету внутрішніх справ (з 2002 р.). Захистив кандидатську дисертацію (1974). Тема докторської дисертації — «Міські Ради України: історія становлення та розвитку (1920–1930-ті рр.)». Напрямок наукової діяльності — політична історія України, історія української державності, культурологія, історія української культури, українська державність та проблема національного відродження. Нагороджений знаком «Відмінник освіти України». Рішенням вченої ради Міжнародної Академії наук та мистецтв (Фрайбург — Москва — Будапешт) отримав вчене звання ординарного професора (2002). Автор понад 140 наукових праць.

ГОНЧАРОВ Петро Іванович — хімік. Проф. Народився 26.IX.1886 р. в Москві. Закінчив ІНУ (1909). Працював хіміком на Одеській виноробній станції (1910–1912). Позаштатний лаборант на кафедрі технічної хімії ІНУ (1912–1913), асистент на кафедрі медичної хімії (1914–1916), у 1916–1925 рр. — на кафедрах фізичної, загальної та колоїдної хімії, водночас — на кафедрі аналітичної хімії Сільськогосподарського інституту (1918–1921). Викладач загальної хімії того ж інституту (1921–1925). Професор кафедри загальної органічної та аналітичної хімії Сільськогосподарського інституту (до 1929 р.). Завідувач кафедри хімії Сільськогосподарського інституту (1929–1934). Професор, викладач хімії у Медико-аналітичному інституті (1930). Професор кафедри колоїдної хімії Консервного інституту (1934–1936). У 1936 р. затверджений у званні доцента кафедри. Завідувач кафедри фізичної хімії Фармацевтичного інституту, кафедри хімії Інституту харчової промисловості (1936–1938).

ГОНЧАРУК Григорій Іванович — історик. Д-р іст. наук (1983), проф. Народився 9.VIII.1937 р. в с. Новогеоргіївка Ананьївського р-ну Одеської обл. Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1967). Захистив кандидатську дисертацію (1970). Докторську дисертацію захистив в Київському державному університеті ім. Т. Г. Шевченка. Основний напрямок наукової діяльності — історія та сучасність національних і національно-демократичних громадських організацій і політичних партій. Завідувач кафедри історії та етнографії Одеського національного політехнічного університету. Голова Одеського обласного відділу Конгресу української інтелігенції, член Президії Національної ради КУІ, головний редактор періодичної наукової громадсько-політичної збірки «Інтелігенція і влада». Відмінник освіти України. Нагороджений медалями «Маршала Жукова», президента Афганістану — «10 лет Саурской революции», Демократичної організації молоді Афганістану — «Слава», «За доблестный труд», «За мужество». Автор понад 120 наукових праць.

ГОРБУН Олександр Дмитрович — історик. Д-р іст. наук (1990), проф. (1992). Народився 9.VI.1934 р. у с. Витязівка Кіровоградської обл. Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1959), приступив до учительської роботи. Перейшов на викладацьку діяльність до Київського університету (1968), де працював до 1974 р. Згодом був співробітником Вищої партійної школи при ЦК КПУ, працював в Інституті підвищення кваліфікації при Київському університеті викладачем суспільних наук (1980–1990). Зайняв посаду завідуючого кафедри українознавства у Національному університеті харчових технологій м. Києва (1992), є професором цієї кафедри (з 2004 р.). У науковій діяльності займається вивченням історії України литовсько-польської доби, досліджує історію та теорію культури.

ГОРДІЄВСЬКИЙ Михайло Іванович — філософ, історик. Проф. (1918). Народився 23.V.1885 р. у с. Зеленьки Київської обл. Закінчив історико-філологічний факультет ІНУ (1910). Працював у ньому доцентом (1915), професором (1918). Брав участь у діяльності одеського товариства «Просвіта» (1905–1909). Є автором статей «Україна яко держава», «Російський централізм», «Українські установчі збори», «Парламент і конгрес» в одеських періодичних виданнях (1917–1919). Голова Одеського наукового при УАН товариства (1926–1930). У 30-ті роки потрапляє під пильний нагляд НКВС через політичні переконання, його заарештовано та засуджено до розстрілу. Вирок виконано 11.X.1938 р. Був реабілітований у 1992 р.

ГОРЕЦЬКИЙ Василь Олексійович — геолог. Д-р геол.-мінерал. наук (1965), проф. (1966). Народився 15.XII.1907 р. у с. Заливанщина Калинівського р-ну Вінницької області. Закінчив природничий факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1934) та аспірантуру (1937). По завершенні навчання працював в ОДУ асистентом (1937–1940), згодом викладачем (1940–1941). В період Другої світової війни займав посаду доцента та завідувача кафедри геології ОДУ. Переїхав до Львова (1945). Доцент кафедри історії геології та палеонтології (1945–1957), водночас (до 1949 р.) очолював Геологічний музей Львівського університету. Очолив кафедру геології та палеонтології Львівського університету (1957), далі — її професор (1966). Відповідальний редактор республіканського Палеонтологічного збірника (1965–1979), голова Львівського відділення Всесоюзного палеонтологічного товариства (1956–1960). Займався дослідженням фауни моллюсків, стратиграфії, палеоекології та палеографії міоценових відкладів Півдня і Заходу України, є автором близько 100 наукових праць. Помер 5.III.1979 р.

ГОРЕЦЬКИЙ Олександр Миколайович — бібліограф, літературознавець. Народився у 1902 р. в с. Чубайвка (нині у складі Одеси). У 1925 р. закінчив Одеський ІНО. Згодом працював у Одеському художньому інституті — займав посаду доцента (з 1930 р.). Від 1931 р. виконував обов'язки завідувача відділу україніки Одеської

наукової бібліотеки. В 1930-ті роки переслідувався органами НКВС, був заарештований та засуджений до 3-х років заслання. Подальша доля невідома.

ГОРОДЕЦЬКИЙ Володимир Дмитрович — дендролог, краєзнавець, археолог. Народився 14.X.1878 р. у м. Верний (нині Алма-Ати, Казахстан). Закінчив ІНУ (1904). Працював секретарем Туркменістанського відділу Російського географічного товариства в Ташкенті (1908–1912). Голова Алма-Атинського краєзнавчого товариства (1922–1925). Вивчав рослинність та льодовики в районі Алма-Ати, зокрема відкрив у виотаках Великої Алматинки нову групу льодовиків. Співробітник Туркменського музею та Туркменського НДІ з вивчення продуктивних сил (1925–1927), директор Тульського музею (РФ) (1927–1928), науковий співробітник Середньоазіатського музею (1929–1931). Згодом завідував кафедрою ботаніки Середньоазіатського плодовоовочового інституту в Ташкенті. Від 1943 р. — співробітник Узбецького НДІ агролісомеліорації та лісового господарства. Подальша доля невідома. Визначив основні види дерев та кущів Середньої Азії.

ГОРУНОВА Світлана Володимирівна — директор Одеського парку культури та відпочинку Преображенський (колишній ім. Ілліча) (1985–2006). Народилася 7.VIII.1954 р. Закінчила історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1978). Працювала методистом культсектору, заступником директора Одеського парку культури та відпочинку ім. Ілліча (1972–1985). Секретар Товариства дружби ПАР — Україна. Неодноразово нагороджувалася Почесними грамотами та дипломами Міністерства культури України.

ГОФАЙЗЕН Олег Вікторович — фахівець у галузі техніки телебачення та аудіовізуальних систем. Д-р техн. наук (1993), проф. (1995). Народився 29.V.1937 р. в Одесі. Закінчив Одеський електротехнічний інститут зв'язку (1959), ОДУ ім. І. І. Мечникова (1967). Працює в Одеській академії зв'язку (з 1959 р.) — завідуючий кафедри телебачення і радіомовлення (1993), водночас є начальником відділу телевізійного мовлення Українського НДІ радіо і телебачення м. Одеса (1994). Заслужений

діяч науки і техніки України (1996). Досліджує проблеми розвитку та математичного моделювання систем телебачення, кваліметрії, вищої метрики кольору.

ГОХМАН Олександр Рафаїлович — фізик. Д-р фіз.-мат. наук (1996), проф. (1997). Народився 9.ІІ.1957 р. в Одесі. Закінчив з відзнакою фізичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1978). Учителював. Захистив кандидатську дисертацію (1985). Працює на кафедрі фізики Одеського педагогічного інституту: старший науковий співробітник рентгенологічної лабораторії, професор (1999). Професор Одеського інституту сухопутних військ (1997–1999). Працює директором інституту фізики і математики Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського. Основним напрямком його наукової діяльності є імовірнісні методи кількісних досліджень текстури і її вплив на властивості анізотропних полікристалічних матеріалів. Був керівником науково-дослідницької праці «Влияние текстуры на прочностные свойства сосудов высокого давления», виконаної на замовлення аерокосмічного підприємства НПО «Енергія» (1987–1991), керував проектами: «Компьютеризация обучения» (1991–1994), «Влияние межзеренного взаимодействия на упругие свойства текстурированных материалов» (1998–2001), а від 2002 р. працює над проектом «Закономерности сгорания текстурированных материалов» (грант Міністерства освіти і науки України). Був науковим керівником (від України) міжнародного проекту «Німеччина-Україна» (1998–2002). Отримував гранти на проведення досліджень мікроструктури твердих тіл від фонду Сороса (1992), академічних фондів Німеччини (1993, 2003, 2004) та ін. Учасник Європейської програми досліджень «PERFECT Project». Радник НАН України по радіаційному матеріалознавству. Член редакційної колегії часопису «Перспективи». Лауреат премії АН УРСР за серію праць «Рентгеновские методы исследования текстуры» (1990). Номінант на премію Німецької Академії наук (1993, 1995, 2000, 2002) за дослідження мікроструктури металів. Лауреат в номінації «Выдающийся ученый XX века» (Рішення IBC Awards від 2002 р.). Автор понад 130 наукових праць.

ГОХМАН Хаїм Ісгудович — математик, механік. Д-р мат. наук (1890). Народився 22.І.1851 р. у м. Дрогичині 2-му Гродненської губ. Закінчив природничий відділ фізико-математичного факультету ІНУ (1876). винайшов прилад для вимірювання глибини моря (1873). Призначений інспектором в Житомирський єврейський учительський інститут, де працював до його закриття у 1886 р. Захистив магістерську дисертацію (1886) в ІНУ, де був призначений приват-доцентом по кафедрі механіки (1887). Отримав ступінь магістра прикладної математики (1888). В університеті викладав прикладну механіку, деякі розділи теоретичної механіки, креслення, нарисну геометрію, прикладну кінематику, гідростатику, теорію тяжіння та ін. За роботу «Основы познания и созидания пар и механизмов» був удостоєний ступеня доктора прикладної математики (1890). Механіка машин стала основним напрямком його досліджень. Він заклав основи сучасної аналітичної теорії зачеплень, створив інженерні методи розрахунку та проектування зубчастих зачеплень, розробив нові види зачеплень, теорію кінематичних пар, був засновником загальної математичної теорії пар і ланцюгів. Вперше дав сучасне визначення механізму, дослідив структуру та вивів загальні рівняння механізмів. Першим класифікував механізми на основі об'єктивних ознак, які визначаються рівнями структури та рухом механізмів. Розробив аналітичну форму довільних зубчастих коліс, цікавився проблемою календарів. Був одним із основоположників Одеського відділу Російського технічного товариства, брав участь у роботі XIII–X з'їздів російських природознавців і лікарів (1890, 1894, 1902). У 1883 р. відкрив в Одесі приватне училище, яке в 1898 р. було перетворено в комерційне. Став директором цього самого популярного в Одесі приватного навчального закладу (1905). Після єврейських погромів 1905 р. захворів важким розумовим розладом. Після багатьох років тяжкої хвороби повернувся до викладання в університеті на посаді доктора, потім приват-доцента прикладної математики (1915). Автор багатьох наукових робіт. Помер у 1916 р. в Одесі.

ГОШУЛЯК Віталій Володимирович — д-р іст. наук, д-р юрид. наук, проф. Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1978) та юридичний факультет Пензенського державного педагогічного університету ім. В. Г. Белінського (1999). Завідує кафедрою теорії права та державно-правових дисциплін Пензенського державного педагогічного університету ім. В. Г. Белінського (1998).

ГРЕБЬОНКІН Валерій Віталійович — шашкіст, міжнародний гросмейстер (1998). Майстер спорту міжнародного класу (1999). Народився 7.IX.1961 р. у м. Дніпропетровськ. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1983). Чемпіон (Одеса, 1998), срібний призер (Одеса, 2000, Сан-Паулу, Бразилія, 2002) та бронзовий призер чемпіонату світу (Актобе, Казахстан, 2006) серед чоловіків. Чемпіон СРСР (1979) серед юнаків. Тренери — М. Шомштейн, В. Сандлер, М. Сухар, К. Турій, Ю. Єрмаков, Г. Подставкін, А. Яценко, А. Максимова.

ГРИГОРОВИЧ-БЕРЕЗОВСЬКИЙ Микола Олександрович — геолог, палеонтолог. Д-р геол.-мінерал. наук. Народився 27.XI.1876 р. Закінчив ІНУ (1898), в якому працював. Приват-доцент кафедри геології і мінералогії (1909), згодом працював в Варшавському університеті (1910). Переведений в Ростов-на-Дону (1915), зайняв посаду завідуючого кафедрою геології та палеонтології, екстраординарний професор, виконуючий обов'язки ординарного професора (1917). Досліджував питання стратиграфії, палеонтології, гідрогеографії, вивчав корисні копалини, загально-геологічні проблеми. Займався вивченням відкладень Причорномор'я, Східного Донбасу та його окраїн, підземні води Північного Кавказу, Дагестану, Східного Донбасу. Брав участь у організації мікропалеонтологічної лабораторії в Ростовському університеті (1935). В останні роки життя був постійним консультантом з гідрології різноманітних інженерно-геологічних організацій Північного Кавказу. Помер 1.IV.1940 р.

ГРИГУРКО Іван Сергійович — письменник, журналіст. Народився 15.II.1942 р. у с. Волярка Красноокнянського р-ну Одеської обл. Виховувався та вчився у дитячому будинку. Закінчив Одеський фінансово-кредитний технікум (1958). Служив у лавах Збройних Сил. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1969). Працював журналістом у херсонській обласній газеті «Ленінський прапор», «Надніпрянська правда». Мешкав у Миколаєві (з 1974 р.). Почав друкуватися (з 1959 р.) — першу повість «Роса» було опубліковано в журналі «Дніпро» (1970), роман «Канал» (1974) було відзначено премією комсомола України ім. М. Островського. Є автором романів та повістей «Далекі села», «Ватерлінія» (1982), «Гавертій», «Путина». Кіностудією ім. А. Довженко було екранізовано роман «Канал», де головну роль зіграв І. Миколайчук. Роман «Червона риба» вийшов друком після смерті письменника (1984). У своїх творах зображував психологію різних соціальних та професійних прошарків українського півдня, показував долю людини через її соціально-духовні справи. Використовував ліричні форми оповіді, майстер настроєвого пейзажу. Член Спілки письменників України. Помер 21.VIII.1982 р. у м. Миколаєві.

ГРИЦЕНКО Павло Юхимович — філолог, викладач. Д-р філол. наук (1991), проф. (1993). Народився 23.IX.1950 р. в с. Матроска Ізмаїльського р-ну Одеської обл. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1973). Учителював, працював в ОДУ ім. І. І. Мечникова (1977–1979), в Інституті мовознавства АН УРСР (з 1979 р.) ученим секретарем (1982–1987), керівником сектора (1987) та відділу діалектології (1991). Працює в Інституті української мови НАН України (з 1991 р.), де займає посаду директора (з 2008 р.). Голова Української комісії і член Міжнародної комісії Загальнослов'янського лінгвістичного атласу при Міжнародному комітеті славистів (з 1989 р.), член авторського колективу і редколегії багатотомної міжнародної лінгвогеографічної праці «Загальнослов'янський лінгвістичний атлас». Досліджує українську діалектну мову, проблеми взаємодії діалектів і літературної мови. Ініціював створення мовного інформаційного фонду говірок Чорнобильської

зони, фонду фонозаписів діалектного мовлення. Дісний член Наукового товариства ім. Т. Г. Шевченка (1995). Автор понад 280 публікацій з українського і слов'янського мовознавства, у тому числі монографій «Моделювання системи діалектної лексики» (1984), «Ареальне варіювання лексики» (1990), «Говірки Чорнобильської зони. Тексти» (1996) (співавтор), «Український діалектний фонфонд» (2004) (співавтор), член редколегії та один з авторів видання «Українська мова: Енциклопедія» (2004).

ГРИНЧАК Василь Якович — письменник. Народився 26.IV.1928 р. в с. Китайгород Тростянецького р-ну Вінницької обл. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1953). Працював у видавництвах «Молодь», «Веселка». Друкувався у багатьох газетах і журналах. Перша поетична збірка «Мені не байдуже» (1956). Згодом виходять збірки віршів та поем «Неспокій» (1959), «Пам'ять серця» (1961), «Горіння» (1964), «Поезії» (1966), «Кетяг калини» (1971), «Листи у безсмертя» (1973), «Вірність» (1979), «В промінні колоска» (1983) та книжки для дітей «Лебедятко», «Прапори Країни Рад», «Вийшло в поле тополячко», «Двоє в морі», «Боцман Птаха», «Поєдинок», «Ясенець», «Позивні мужності», «Цвіт від кореня». Перекладав з російської, білоруської та естонської мов прозові та поетичні твори. Збірку «Земле моя» (1988) складають кращі вірші з попередніх видань. Член Спілки письменників України (1959). Помер 22.I.1987 р.

ГРОДСЬКИЙ Константин Михайлович — бактеріолог. Канд. природн. наук (1915), канд. біол. наук (1937). Народився 17.XI.1883 р. Закінчив ІНУ (1915–1953). Працював у Юр'євському університеті (1917). Згодом займав посади лікаря, завідуючого лабораторією Одеського тифозного шпиталю (1919–1921), завідуючого відділом Одеської центральної поліклініки (1922–1941). Під час Великої Вітчизняної війни працював в Одеському (згодом Запорізькому) інституті удосконалення лікарів (1945). Заснував і завідував кафедрою клінічної лабораторної діагностики (1946). Досліджував проблеми медичної мікробіології.

ГРОССМАН Семен Азрієлович — лікар-терапевт. Проф. (1931). Народився 5.IV.1882 р. у м. Вільно (нині Вільнюс). Закінчив ІНУ (1906). Працював лікарем (1906–1914 та під час 1-ї і 2-ї світових воєн). Працював в Одеському клінічному (1920) та медичному інститутах (1921). У 1927 р. заснував і відтоді очолював кафедру терапії Одеського (від 1955 р. — Запорізького) інституту удосконалення лікарів. Основні напрями наукових досліджень — лікування внутрішніх хвороб та проблеми інфектології. Помер у 1956 р. в Одесі.

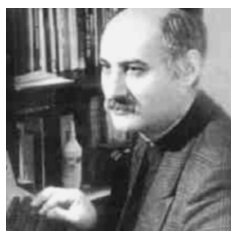

ГУРВИЧ Сократ Соломонович — філософ. Д-р філос. наук (1967), проф. (1970). Народився 2.XII.1914 р. в Одесі. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1937). Працював завідуючим відділу редакції обласної комсомольської газети, старшим викладачем Одеського педагогічного інституту (1938–1939), старшим викладачем кафедри філософії ОДУ ім. І. І. Мечникова (1939–1941), завідуючим кафедри марксизму-ленінізму і філософії ОДУ ім. І. І. Мечникова в м. Байрам-Алі (нині Туркменістан) (1941–1944). Завідував кафедрою марксизму-ленінізму і філософії Мелітопольського педагогічного університету (1944–1947). Зайняв посаду доцента обласної партійної школи м. Одеса (1947–1951). Старший науковий співробітник Науково-дослідної школи УРСР, доцент філіалу Київського бібліотечного інституту (1951–1955). У Київському медичному інституті займав посади доцента кафедри марксизму-ленінізму, згодом кафедри філософії (1955–1964), у Київському інституті удосконалення лікарів — доцента з курсу філософії (1964–1968). Працював у Київському інституті фізкультури доцентом, професором кафедри марксизму-ленінізму (1968–1981), професором кафедри організації, управління і історії (1982–1983), професором-консультантом Науково-дослідної лабораторії України високих тренувальних навантажень (1983–1987). Проводив наукові дослідження за тематикою: питання філософії, біології, медицини, проблеми виховання, розвитку науки, культури, методики викладання суспільних наук.

ГУРОВСЬКА Оксана Павлівна — юрист. Народилася 3.І.1962 р. Закінчила Загнітківську середню школу. Закінчила механіко-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1985). У 2002 р. закінчила Одеський інститут внутрішніх справ за спеціальністю «Правознавство». Працювала у господарському відділі УВС Одеської області. Проходила службу в органах внутрішніх справ області (з 1991 р.). Займала посади інспектора у справах неповнолітніх Приморського РВ ОМУ УМВС, старшого інспектора у справах неповнолітніх відділу карного розшуку ОМУ УМВС, інспектора ВВІР ОМУ УВС, інспектора відділу кадрів ОМУ УВС, оперуповноваженого відділу кримінальної міліції у справах неповнолітніх (ВКМСН) УМВС, старшого оперуповноваженого ВКМСН ГУМВС, має звання майора міліції. У своїй діяльності здійснює профілактику скоєння злочинів, розшукує зниклих неповнолітніх. Нагороджена орденом княгині Ольги III ступеня за високі показники в оперативно-розшуковій діяльності, бездоганне виконання службового обов'язку, високий професіоналізм, а також медаллю «За сумлінну службу» III ступеня, пам'ятними медалями «10 років МВС України», «15 років МВС України». Має відзнаки МВС України: нагрудний знак «За відзнаку в службі» I та II ступенів, «За протидію дитячій злочинності» I та II ступенів.

ГУСЕЙНОВ Григорій Джамалович — прозаїк, краєзнавець, видавець. Народився 3.VIII.1950 р. у м. Помічна Добровеличківського р-ну Кіровоградської обл. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1982). Працював кореспондентом і відповідальним секретарем редакції газет у м. Вознесенськ Миколаївської обл. (1980–1982) та м. Кривий Ріг Дніпропетровської області (1982–1991). Головний редактор журналу «Кур'єр Кривбасу» (з 1994 р.). Видав історико-краєзнавчі дослідження «Господні зерна», де подав широкую, багатодокументовану картину життя Південної України. Упорядкував збірку переказів і легенд Криворіжжя — «На землі, на рідній» (2000). Член Національної спілки письменників України (1994). Володар премії ім. І. Огрієнка (1996), «Благовіст» (2000), ім. В. Ястребова, Фондації О. і Т. Антоновичів (2002), ім. В. Винниченка (2003), ім. В. Підмогильного (2004), ім. В. Стуса (2005), Національної премії України ім. Т. Шевченка (2006).

ГУСЛЯКОВ Микола Омелянович — гідробіолог. Д-р біол. наук (2003). Народився 19.IV.1950 р. в с. Стара Некрасівка Ізмаїльського р-ну Одеської обл. Закінчив біологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1973). Працював асистентом кафедри ботаніки і навчався в заочній аспірантурі при кафедрі морфології і систематики рослин ОДУ. Найголовніші наукові інтереси пов'язані з діатомовими водоростями Чорного моря і прилеглих водойм. Захистив кандидатську дисертацію (1978). Очолив кафедру гідробіології та загальної екології (1990).

Основні результати досліджень були оприлюднені у монографії та в розділі Національної доповіді України щодо біорізноманітності Чорного моря (вид. у Нью-Йорку під егідою ООН у 1998 р.). Головні підсумки досліджень викладені в докторській дисертації, захист якої відбувся в Інституті ботаніки НАН України ім. М. Г. Холодного. Був членом Українського гідроекологічного і Українського ботанічного товариств України. На XII з'їзді Ботанічного товариства був обраний членом координаційної ради з проблем ботаніки (Харків, 2001). Всього надруковано ним біля 100 робіт. Помер 29.XII.2004 р.

ГУТОР Василь Петрович — віолончеліст, педагог. Народився 10.IV.1864 р. (за іншими даними — 2.IV.1864 р.) у м. Кишинів. Закінчив фізико-математичний факультет ІНУ, Санкт-Петербурзьку консерваторію (1890, кл. К. Давидова, А. Вержбиловича). Викладач заснованої ним школи у Кишиневі (1883—1908), директор Катеринодарського музичного училища Російського музичного товариства (нині Краснодар, РФ) (1908—1911), викладач Народної консерваторії у Петрограді (нині Санкт-Петербург) (1912—1915), Херсонського музичного училища (1915—1917), від 1917 р. — Одеської консерваторії. Був одним з перших методистів у галузі віолончельного мистецтва. Відомий також як музикальний критик. Помер 30.V.1947 р. (за іншими даними — 16.III.1947 р.) в Одесі.

ДАНИЛЬЧУК Петро Васильович — генетик. Д-р с.-г. наук (1977), проф. (1987). Учасник Великої Вітчизняної війни. Народився 21.I.1924 р. в с. Кошари Котовського р-ну Одеської обл. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1953). Працював у Все-союзному селекційно-генетичному інституті м. Одеса (з 1954 р.). Завідував лабораторією кореневих систем (1966–1975), обіймав посаду старшого наукового співробітника (1975–1983). Працював в Одеській академії харчових технологій завідуючим, згодом професором кафедри технології зберігання харчових продуктів та зернознавства (1994–1997). Вивчав кореневі системи зернових культур, фізіологічно-генетичні механізми продуктивності, фізіологічно-біохімічні основи зберігання насіння сільськогосподарських культур. Автор понад 30-ти сортів ячменю (зокрема ярового Нутанс 106, Одеський 36, Південний) і озимої пшениці.

ДЕ-МЕТЦ Георгій Георгійович — фізик. Д-р наук (1891), проф. Народився 8.V.1861 р. в Одесі. Закінчив математичне відділення фізико-математичного факультету ІНУ (1885) зі ступенем кандидата та з золотою медаллю. Був залишений професорським стипендіатом. Працював у Страсбурзі в Фізичному інституті (1885–1887). Після повернення працював лаборантом при фізичному кабінеті ІНУ. Після складання магістерських іспитів та пробних лекцій (1888) був призначений приват-доцентом фізико-математичного факультету ІНУ. Член Товариства природознавців при Новоросійському університеті (з 1888 р.). У 1892 р. призначений екстраординарним професором по кафедрі фізики Київського університету ім. Св. Володимира, у 1896 р. — ординарним професором. Декан фізико-математичного факультету (з 1913 р.), виконував обов'язки ректора Київського університету (з 1917 р.). Член Київського фізико-математичного товариства (1894), член Технічної спілки. Ректор Київського політехнічного інституту (з 1919 р.). У 1922–1930 рр. — професор фізики Київського ІНО, у 1930–1933 рр. — професор Київського інституту соціального виховання, з 1932 р. — завідувач кафедри фізики, 1933 р. — завідував кафедрою фізики Київського педагогічного інституту. Коло наукових інтересів охоплювало оптику і питання радіоактивності

речовин. Автор понад 80 праць. Свої дослідження описав у книзі «Радіоактивність та будова матерії». Помер 3.II.1947 р.

ДЖАБУРІЯ Олександр Валентинович — юрист, спортсмен. Чемпіон Європи. Народився 25.IX.1972 р. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова за спеціальністю «Правознавство» (1996). Спортсмен національної збірної України з плавання (1986–1996). Працював у прокуратурі Одеської обл. (1996–2000). Суддя Малиновського районного суду м. Одеса (з 2000 р.). Володар Кубка Світу, рекордсмен Світу (1996–2001). Член Спільноти юристів України. Почесний мешканець м. Мекон (США), Кавалер ордену Св. Володимира II ступеню.

ДЖЕДЖУЛА Карпо Омелянович — історик. Д-р іст. наук (1966), проф. (1967). Народився 26.V.1918 р. в с. Обідне (нині Немирівський р-н Вінницької обл.). Закінчив історичний факультет Вінницького педагогічного інституту (1937), працював учителем. Під час війни отримав звання офіцера, заслужив бойові нагороди. Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1945), західний факультет Московської вищої дипломатичної школи (1947). Працював у Міністерстві закордонних справ УРСР (1945–1948), Київському інституті іноземних мов на посаді заступника директора та завідуючого кафедри всесвітньої історії (1948–1956). Водночас працював у Київському державному університеті (з 1950 р.): завідував кафедрою нової і новітньої історії (1954–1955), кафедрою історії зарубіжних соціалістичних країн та історії південних і західних слов'ян (1972–1988), професор цієї кафедри (1988–1996). Досліджував питання загальної історії (запропонував нову періодизацію історії Великої французької революції), історії південних і західних слов'ян. Головний ініціатор заснування Міжнародної слов'янської АН (1997), її перший президент і академік. Заслужений працівник культури України (1968). Заслужений діяч науки і техніки України (1997). Автор понад 150 наукових праць. Кавалер близько 20 урядових нагород, у тому числі двох орденів Великої Вітчизняної війни I та II ступенів, ордена «Дружби народів». Помер 28.XII.2001 р. у Києві.

ДЗЕНДЗЕЛІВСЬКИЙ Йосип Олексійович — мовознавець. Д-р філол. наук (1961), проф. (1963). Народився 17.ІІ.1921 р. в с. Мазурове Кривоозерського р-ну Миколаївської обл. Вступив на математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1939). Під час війни служив артилеристом, сапером, брав участь у форсуванні Ельби. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1947), аспірантуру (1952). Працював в Ужгородському університеті (1951–1996). Займав посаду професора (1962), завідуючого кафедри української мови (1962–1986), був деканом філологічного факультету (1968–1972). Досліджував українські діалекти Закарпаття, розробив теорію регіональних лінгвістичних атласів та їх специфіку. Описав низку лексичних говорів Закарпаття, виявив і дослідив низку статей про українські назви гідрорельєфу. Значну увагу приділяв питанням міжмовних та міждіалектичних інтерференцій. В архівах Санкт-Петербурга виявив, дослідив і видав у співавторстві з З. Ганудель рукописний українсько-російський словник Я. Головацького, із С. Штефуровським видав «Словник буковинських діалектизмів» Ю. Федьковича. На основі матеріалів І. Зілинського опрацював і разом із М. Карасем видав книгу «*Studia nad dialektologia ukrainska i polska*» (Краків, 1975). Був членом Наукового товариства ім. Т. Г. Шевченка (з 1992 р.). Учасник Міжнародних славістичних з'їздів у Софії (1963), Празі (1968), Варшаві (1970), Києві (1983). Увійшов до 7-го видання «Міжнародного складу особистостей», що вийшло у США. Нагороджений двома орденами Червоної Зірки, п'ятьма бойовими медалями, присвоєно звання Заслуженого професора (2006). Помер 15.VIII.2008 р.

ДЗИГОВСЬКИЙ Олександр Миколайович — історик, археолог. Д-р іст. наук (2003), проф. (2004). Народився 15.ІІ.1953 р. у м. Гайворон Кіровоградської обл. Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1975). Працював вчителем історії в Олександрійській восьмирічній школі Комінтернівського р-ну Одеської обл. (1975–1976). В Інституті археології АН УРСР перебував на посадах: старшого лаборанта (1976–1982), молодшого наукового співробітника (1982–1989), наукового співробітника (1989–1994), старшого наукового співробітника (1994–2000).

Захистив кандидатську дисертацію (1988). З 1993 р. викладає на історичному факультеті ОДУ, спочатку за сумісництвом, а з 2000 р. постійно працює на посаді доцента кафедри археології та етнології України. З 2004 р. — професор кафедри археології та етнології України. Коло наукових інтересів — історія та археологія кочовиків євразійських степів доби раннього залізного віку, зокрема сарматських племен Північного Причорномор'я. З даної проблематики ним опубліковано понад 60 наукових праць. Член спеціалізованої вченої ради з захисту докторських дисертацій при історичному факультеті ОНУ імені І. І. Мечникова.

ДИДЕНКО Віктор Дмитрович — математик. Д-р наук (1994). Народився 12.III.1954 р. у с. Веселий Кут Арцизького р-ну Одеської обл. Закінчив механіко-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1976). Захистив дисертацію на звання кандидата фізико-математичних наук (1979), докторську у галузі математичного аналізу та диференціальних рівнянь. Перебував на стажуванні в Технічному університеті м. Карл-Маркс-Штадт (колишня НДР) (1984–1985, 1989–1990). Деякий час працював у Технічному університеті м. Хемніц (Німеччина) (1996–1997), викладав математичний та функціональний аналіз, а також проводив дослідження у галузі інтегральних рівнянь. З 1979 р. до цього часу працює в ОНУ імені І. І. Мечникова. Одержував гранти для досліджень від Німецького наукового товариства (1993, 1995), від Італійського наукового товариства (1994), дослідницьку стипендію від Німецького товариства академічних обмінів (1995). Отримав звання Соросівського доцента (1996). Крім того, отримував гранти для участі у міжнародних конференціях у Варшаві (Польща), Гамбургу, Берліні, Хемніці (Німеччина), Единбургу (Шотландія). Надрукував близько 40 наукових робіт.

ДМИТРИЄВ Сергій Вікторович — філолог, прозаїк. Народився 4.VIII.1971 р. в м. Березівка Одеської обл. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1993). Працює викладачем кафедри загального та слов'янського мовознавства в ОНУ імені І. І. Мечникова. За сумісництвом працює старшим викладачем в Одеському інституті вдосконалення вчителів. Автор збірки новел «Крик» (2003), деякі твори опубліковані в альманасі «Південна ліра» (2003). Член Національної спілки письменників України (2004).

ДОБРОВОЛЬСЬКА Клавдія Петрівна — філолог. Народилася 17.XII.1938 р. у с. Старокозаче Білгород-Дністровського р-ну Одеської обл. Закінчила з відзнакою філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1961 — українське відділення), (1989 — російське відділення). Працювала класоводом та викладачем української мови СШ № 107 м. Одеса (1961—1965), заступником директора по навчально-виховній роботі СШ № 121 м. Одеса (1965—1974), викладачем російської мови для іноземців в Одеському інституті народного господарства (1974—1975), завідувачем кафедри російської мови Одеського інституту народного господарства (1975—1990), завідувачем кафедри російської та української мови Одеського державного економічного університету (1990—2006). Займається розробкою наукових засад лінгвокраїнознавства та комунікативної лінгвістики, розробкою форм та методів лінгвістичної та психолого-педагогічної підготовки кадрів для економіки України та зарубіжних країн. Голова Товариства української мови ім. Т. Г. Шевченка в Одеському державному економічному університеті. Член вечної ради кредитно-економічного факультету. Член ради з гуманітарної освіти і виховної роботи. Член обласного журі Міжнародного конкурсу з української мови ім. П. Яцика. Брала участь у 57 міжнародних, всеукраїнських та університетських конференціях. Нагороджена медалями «За доблесну працю», Ветеран праці», Почесними грамотами Мінвузу СРСР, УРСР, Управління освіти і наукової діяльності Одеської обласної адміністрації. Відмінник освіти України. Автор понад 140 наукових праць, в т. ч. 86 — наукового та 57 — методичного характеру.

ДОБРОВОЛЬСЬКИЙ Аркадій Вікторович — археолог, музеєзнавець. Народився 18.II.1885 р. у с. Полтавка Херсонського пов. Херсонської губ. (нині Широківський р-н Дніпропетровської обл.). Закінчив ІНУ (1912). Працював у Одеському археологічному (1905—1914) і Херсонському історико-археологічному (1925—1932) музеях. Водночас викладав у Херсонському педагогічному інституті (1925—1931). Співробітник Дніпропетровського історико-археологічного (1932) та Одеського археологічного (1938—1939) музеїв. Працював в Інституті археології АН УРСР у Києві

(1944), завідував відділом первісної археології (1954), водночас викладав у КНУ ім. Т. Г. Шевченка (1948–1949). Розробляв періодизацію первісної археології України. Розкопав Одеський курган (1912–1913), пізньопалеолітову стоянку Кайстрова балка IV (1933), неолітову й енеолітову стоянки, поселення та могильники — Середній Стог (1927), Собачка-Вовчок (1928–1929), Виноградний Острів (1929–1930), Сабатинівське багатощарове поселення (1938–1939, 1947), Огринь (1945–1946), Чаплі (1950), поселення доби бронзи — Дурна Скеля (1928), Стрільча Скеля (1946), Золотобалківське пізньоскіфське поселення (1951–1953), Бабине III (1954) та інші пам'ятки. За матеріалами його розкопок виділені середньостогівська, бабинська і сабатинівська культури.

ДОБРОГОРСЬКИЙ Микола Іванович — філолог. Канд. наук. Народився 5.XII.1918 р. в с. Слобідка Талалаївського р-ну Сумської обл. Закінчив Талалаївську середню школу, згодом — філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1947). З квітня 1942 р. — учасник Великої Вітчизняної війни. Вступив у ряди КПРС у лютому 1944 р. Захистив кандидатську дисертацію «Життя і творчість Пилипа Йосифовича Капельгородського» (1974). Працював на кафедрі української літератури ОДУ ім. І. І. Мечникова (1962–1982). Наукові інтереси: українська радянська література та творчість Івана Франка. Нагороджений орденом Великої Вітчизняної війни II ступеня, медаллю «За відвагу», ювілейними та меморіальними медалями.

ДОБРОЛЮБСЬКИЙ Андрій Олегович — історик, археолог. Д-р іст. наук (1991), проф. (1995). Народився 18.IV.1949 р. в Одесі. Закінчив історичний факультет (1971) та аспірантуру (1973–1976) ОДУ ім. І. І. Мечникова. Науковий співробітник Інституту археології АН України (1976–1986), де у 1981 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «Кочівники IX — XIV ст. на заході степного Причорномор'я». Працював завідувачим сектором археології в управлінні культури Одеського міськвиконкому (1986–1989). Був керівником археологічної експедиції ЮНЕСКО-ІСОМ (1986–1989). В Інституті історії матеріальної культури Російської Академії наук захистив докторську дисертацію на тему «Кочівники на заході причорноморських

степів в Х–XVIII ст. (історико-археологічні дослідження)». Запрошений до Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського на посаду доцента кафедри історії України (1992). Отримав вчене звання доцента на кафедрі історії України (1994), з 1995 р. — професор цієї кафедри. Очолював кафедру (1997–2000). Професор кафедри всесвітньої історії (2001). Галузь наукових інтересів: історія, археологія, краєзнавство Північного Причорномор'я, археологічна теорія і методика, проблеми номадизму, етнічна та соціальна історія, антична археологія, культурна антропологія, історико-археологічні дослідження Одеси, Херсону, Ізмаїлу. Спеціаліст з розкопок курганів, пам'яток античного часу, середньовіччя, сучасних міст Причорномор'я. Керівник археологічних експедицій: Чуфут-Кале (Бахчисарай, Крим), Ізмаїльська фортеця, Зильга (Осетія) по програмі ЮНЕСКО «Великий шовковий шлях». Керівник археологічних розкопок в Одесі та Херсоні (1995–2004). Почесний доктор Ерджійського університету (м. Кайсери, Турція). Голова Чорноморської асоціації археологів та любителів давнини (м. Одеса). Занесений до «Dictionary of International Biography. Who's Who of Intellectuals, Cambridge». Нагороджений знаком «Відмінник освіти України». Автор біля 160 наукових публікацій.

ДОБРОЛЮБСЬКИЙ Костянтин Павлович — історик, спеціаліст з історії Франції. Д-р наук (1934). Народився 17.IV.1885 р. в с. Грачовка Оренбурзької губ. Закінчив історико-філологічний факультет ІНУ (1915). Залишився в аспірантурі на кафедрі всесвітньої історії. Викладав історію в гімназіях міста, у Військово-артилерійському училищі, Народному університеті, склав магістерський іспит (1919). Проводив педагогічну діяльність у Новоросійському університеті, а після його закриття — в ІНО (з 1920 р.). З відновленням університету працював на історичному факультеті, очолював кафедру нової історії (1934–1941, 1944–1953). Без захисту дисертації отримав вчений ступінь доктора історичних наук. Під час Великої Вітчизняної війни завідував кафедрою історії в педагогічному інституті Самарканда. Був деканом історичного факультету ОДУ ім. І. І. Мечникова (1940–1941, 1944–1953). Започаткував у нашій країні школу істориків Французької революції. Депутат Одеської міської ради (1939–1941, 1944–1947). Обирався головою правління Будинку вчених в Одесі, членом обкому Співки наукових працівників. Був нагороджений орденом «Знак Пошани» і медаллю «За доблесну працю в роки Великої Вітчизняної війни». Помер у 1953 р.

ДОВНАР Геннадій Станіславович — письменник. Народився 8.VII.1925 р. в с. Бряльове Березинського р-ну Мінської обл. Переїхав до України (1934). Під час війни брав участь у визволенні Миколаєва, Одеси, Молдавії, Румунії, Югославії, Австрії, Угорщини. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1950). Працював учителем української мови та літератури в Луганській середній школі № 16 (1950—1954). Завідував відділом культури і шкіл в редакції обласної газети «Прапор перемоги». Головний редактор телестудії Луганського облтелерадіокомітету (1958—1983). Відповідальний секретар Луганської організації Спілки письменників України (1983—1988). Більшість творів присвячував промислому життю Донбасу, історії Луганщини. Автор повістей «Коли серця запалити» (1952), «У шахтарську сім'ю» (1958), «Друзі поруч» (1961), «Повернення» (1976), романів «Людина, яка воскресла» (1966), «Головченки» (1975, 1985), «Дорога без кінця» (1980, 1985), «Делись огнем» (1985), документальних повістей «На бистрині» (1968), «Іванко-Дивосил» (1975), «Луганці» (1994), «Христофор воскрес» (1997), «Горячий екран» (1997), а також щоденників «Моя желанная неволя», «Зов разума» (2000) та інші твори. Член Національного союзу журналістів України (1954), Спілки письменників України (1964). Нагороджений Почесною Грамотою Президії Верховної Ради УРСР, медаллю «За трудову доблесть», орденами Вітчизняної війни I ступеня, Слави III ступеня та «За мужність». Почесний громадянин м. Луганськ. Помер 18.XII.2009 р. у Луганську.

ДОЛЖЕНКОВ Олег Олександрович — політолог. Д-р політ. наук (2005). Народився 17.XI.1973 р. в Одесі. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1995). Працював у Одеському інституті внутрішніх справ (1997—2002). Завідував відділом аналізу громадянсько-політичних подій головного управління інформаційної політики Адміністрації Президента України (2002—2005). Начальник управління міжнародних відносин та європейської інтеграції Одеської міськради та професор кафедри конституційного і міжнародного права Одеського університету внутрішніх справ (з 2005 р.). Сфера наукових інтересів торкається радянського тоталітаризму в Україні, порівняльного аналізу політичних систем, проблеми реалізації Конституції.

ДОЛЖЕНКОВ Олександр Федорович — д-р юрид. наук, проф. Народився 19.VII.1947 р. в Одесі. Закінчив юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1975) та ад'юнктуру Київської вищої школи МВС СРСР (1983). Працював: слідчим, молодшим науковим співробітником, викладачем, старшим викладачем, начальником спеціальних дисциплін Одеської спеціальної середньої школи міліції МВС СРСР (1974–1995), начальником кафедри оперативно-розшукової діяльності Одеського інституту внутрішніх справ та Одеського юридичного інституту Національного університету внутрішніх справ (НУВС) (1995–2003). Захистив кандидатську дисертацію (1984), докторську дисертацію за темою «Теоретичні проблеми становлення політики протидії створенню інфраструктури злочинного світу засобами ОРД ОВС». Призначений проректором з наукової роботи Одеського юридичного інституту НУВС (2003), потім ректором цього інституту. Полковник міліції. Напрямки наукової діяльності на сучасному етапі — оперативно-розшукова діяльність, оперативно-розшукова психологія, кримінологія, криміналістика. Має 2 наукових винаходи. Член експертної ради ВАК України зі спеціальних проблем оборони, національної безпеки та оборонно-промислового комплексу. Головний редактор спеціалізованого журналу «Вісник Одеського інституту внутрішніх справ». Нагороджений медалями: «60 лет Вооруженных Сил СССР», «За безупречную службу» II и III ступеня, «70 лет Вооруженных Сил СССР», «10 років МВС України», «50 лет победы в Великой Отечественной войне 1941–1945» та ін. Автор понад 100 наукових праць.

ДОЛЬБЕРГ Михайло Давидович — фізик, фахівець у галузі механіки. Д-р фіз.-мат. наук (1965), проф. (1965). Народився 25.VIII.1918 р. в Одесі. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1939). Працював у Харківському університеті (1939–1941, 1947–1950), Харківському (1939–1941) і Ташкентському (1941–1945) авіаційних інститутах, Центральному інституті авіаційного машинобудування у Москві (1945–1947), Харківському вищому військовому інженерному училищі (1950–1976), Харківському технічному університеті будівництва та архітектури на посаді професора

(1976–1999). Досліджував теоретичні аспекти динаміки твердих тіл, рівновагу і коливання пружних систем. Помер 10.IX.2002 р. в Харкові.

ДОМБРОВСЬКИЙ Іван Петрович — засл. юрист України. Народився в с. Цеханівка Красноокнянського р-ну Одеської обл. у 1947 р. Закінчив юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1975). Трудову діяльність розпочав електрозварником на Одеському судноремонтному заводі № 1 (1965). Працював нотаріусом Кельменецької районної нотаріальної контори Чернівецької обл. (1971–1976), народним суддею Сокирянського районного народного суду, головою Сторожинецького районного народного суду, суддею Чернівецького обласного суду (1976–1997). Працював суддею, секретарем Пленуму Верховного суду України (1997–2005). На VII з'їзді суддів України (2005) призначений суддею Конституційного Суду України, після складання присяги (2006) вступив на посаду судді Конституційного Суду України. Виконував обов'язки Голови Конституційного Суду України (7.VIII.2006). Голова Конституційного Суду України (2006–2007).

ДОЦЕНКО Володимир Павлович — д-р хім. наук. Народився у 1955 р. у м. Магдебург (Німеччина). Закінчив фізичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1977). Працює провідним науковим співробітником Фізико-хімічного інституту ім. О. В. Богатського НАНУ. Напрямок наукової діяльності — хімія твердого тіла, люмінесцентна спектроскопія сполук рідкоземельних елементів. Уперше сформульовані принципи спрямованої активації боратів лужноземельних металів іонами лантанідів у різних ступенях окислювання. Виявлено фактори, що сприяють стабілізації Ln (II) кристалічними ґратами боратів. Розроблено нові матеріали для пристроїв відображення інформації, зокрема дисплеїв різного призначення і детекторів повільних нейтронів. Має 6 винаходів, 2 з яких впроваджені в електронній промисловості. Член спеціалізованої наукової ради при ФХІ із захисту докторських (кандидатських) дисертацій. Рецензент міжнародного журналу «Journal of Solid State Chemistry». Автор понад 120 наукових праць.

ДРЕСРМАН Марк Григорович — освітянин. Народився 13.VII.1940 р. у м. Одеса. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1967). Директор навчально-виховного комплексу «Ор Самеах» (з 1994 р.), директор Добродійної організації «Ор Самеах». Працював викладачем, заступником директора СШ № 110 (1965–1976), заступником директора СШ № 99 (1976–1994). Один із засновників гімназії № 4, спеціалізованого навчально-виховного комплексу «Ор Самеах».

Член-кореспондент Балтійської педагогічної академії. Відмінник освіти України.

ДРІЗО (МАД) Михайло Олександрович — графік, карикатурист. Народився 15.VII.1887 р. в родині одеського лікаря. Закінчив юридичний факультет ІНУ. Під час навчання почав друкувати свої малюнки в одеських газетах і журналах. Видав книгу «Так было...» (1918), де в 60 малюнках розповів про життя Росії в період з березня 1917 р. по березень 1918 р. Книгу було конфісковано німецькою військовою владою, зникла більшість тиражу. Переїхав до Константинополя, згодом ненадовго повернувся до Одеси, емігрував до Берліну, згодом до Парижу. Після окупації Франції був заарештований за карикатури на Гітлера, Геббельса та ін. (1942), проте unik засудження. Змушений покинути Париж і переховуватись. У повоєнний час продовжував роботу у французьких виданнях. Помер 23.IX.1953 р.

ДРОЗДОВ Валентин Олексійович — д-р фіз.-мат. наук, проф. Народився у 1937 р. в Києві. Закінчив фізико-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1959). Захистив кандидатську дисертацію (1966). Основним напрямком наукової діяльності є дослідження фізичних процесів в гетеропереходах. Організував першу в Україні Науково-дослідницьку лабораторію фізичних процесів в гетеропереходах на базі НДІ фізики ОДУ (1974). Працює завідуючим кафедрою фізики і хімії Одеського інституту сухопутних військ. Член наукової ради інституту та спеціалізованої ради Одеського національного політехнічного університету з проблем твердотілої електроніки. Член наукової ради з координації робіт в галузі фізики напівпровідників при Інституті напівпровідників НАН України. Член-

кореспондент АН технологічної кібернетики України. Член редакційної колегії наукових журналів «Технология и конструирование в электронной аппаратуре» та «Збірник наукових праць Одеського інституту сухопутних військ». Відмінник народної освіти. Автор понад 170 наукових праць, 13 авторських винаходів.

ДРОЗДОВСЬКИЙ Володимир Петрович — мовознавець. Д-р філол. наук (1985), проф. (1986). Народився на Миколаївщині у 1926 р. Перебував у лавах Радянської армії, воював у складі частин 1 Білоруського фронту. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова. Залишився навчатися в аспірантурі при кафедрі української мови (1955). Захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук (1962). Доцент кафедри української мови (1966). Працював асистентом, старшим викладачем, доцентом кафедри української мови ОДУ (1958–1971). Навчався в докторантурі (1971–1973). Потім працював завідувачем кафедри російської мови для іноземних учнів, доцентом кафедри російської мови, доцентом кафедри загального і слов'янського мовознавства ОДУ, завідувачем кафедри Одеської вищої партійної школи. З 1982 р. працював в Одеському державному педагогічному інституті ім. К. Д. Ушинського доцентом, професором, завідував кафедрою української мови та літератури. Виконував обов'язки декана факультету з підготовки вчителів початкових класів (1982–1985). Автор понад 50 наукових робіт. Був нагороджений орденом «Слави» III ступеня, 4 медалями (1944–1950). Помер у 1994 р.

ДРОЗДОВСЬКИЙ Лев Антонович — військовий діяч. Народився 15.ІІ.1869 р. у м. Керч (нині АР Крим). Закінчив ІНУ (1892), Київське піхотне юнкерське училище (1893), Миколаївську академію Генштабу (1904). Поступив на службу (1892). Брав участь у російсько-японській війні (1904–1905). Старший ад'ютант штабу 33-ї піхотної дивізії (1905–1908). Відбував цензове командування ротою у 130-му піхотному Херсонському полку (1906–1907). Помічник старшого ад'ютанта штабу Віленського військового округу, старший ад'ютант штабу 30-ї піхотної дивізії (1908). Помічник старшого ад'ютанта штабу Кавказького військового округу (1908–1910). Підполковник (1909), штаб-офіцер для доручень

при штабі Туркестанського військового округу (1910–1911), полковник (1912). Перебував при Павловському військовому училищі для викладання військових наук (1914). Під час Першої світової війни — командир 137-го піхотного Ніжинського полку, начальник штабу 1-го гвардійського корпусу, генерал-майор. В українській армії — від 1917 р. За Гетьманату 1918 р.— 1-й генерал-квартирмейстер Генштабу, військовий аташе українських посольств у Швейцарії та Німеччині. Був нагороджений орденом Св. Станіслава III ступеня (1900), Св. Ганни III ступеня (1905), Св. Станіслава II ступеня (1908). В еміграції мешкав у Німеччині, від 1931 р. — в Абіссинії (нині Ефіопія), від 1948 — у Перу. Помер 15.X.1951 р. у м. Ліма, Перу.

ДРОЗДОВСЬКИЙ Юрій Анатолійович — шахіст, міжнародний мастер FIDE (2000), міжнародний гросмейстер (2004). Народився 22.V.1984 р. в Одесі. Закінчив ОНУ імені І. І. Мечникова (2005). Чемпіон Європи зі швидких шахів (Варшава, 2006). Переможець першості Європи серед юніорів (1996–1997), відкритого чемпіонату Швейцарії (2000) та України (2004) серед молоді, срібний призер чемпіонату України серед дорослих (2006). Призер турнірів: «Аерофлот» (Москва, 2006), «Капелла» (Франція, 2006–2007), «Кавала» (Греція, 2006), банку «Південний» (2006) та м. Аяччо (Корсіка, Франція, 2006). Тренери — І. Тримбашевський, О. Пічугін, В. Богданов.

ДРОЗНЕС Леонід Михайлович — лікар-психіатр, учасник Першої світової війни. Народився у 1880 р. Закінчив ІНУ (1906). Працював у приватній лікарні для нервово- і душевнохворих, організованій в Одесі батьком — М. Дрознесом, згодом очолював її (з 1912 р.). Удосконалював знання у Віденському університеті (1909–1910). Був прихильником психоаналізу, аналізандом та учнем З. Фрейда. Намагався проаналізувати людину-вовка С. Панкєєва — 24-річного студента, найвідомішого пацієнта З. Фрейда. Займав посади районного психіатра (1920), завідуючого сектору дефектів у дитини Губернаторського відділу охорони здоров'я (1921), наукового співробітника Одеського педологічного інституту та асистента неврологічної клініки Одеського клінічного інституту. Пропагував ідеї та методи лікування З. Фрейда, з яким познайомився у Відні. Подальша доля невідома.

ДРУКЕР Ірма Хаймович — письменник. Народився 2.XII.1906 р. в м. Чорнобиль (нині Іванківський р-н Київська обл.). Навчався в єврейській релігійній школі. Після 12 років переїхав до Києва, згодом до Одеси. Закінчив робітфак ІНО (1931). Відтоді учителював, викладаючи мову і літературу в школі, одночасно писав і друкував критичні та літературознавчі статті. Працював в Одеському музеї Менделе. Очолював літературну частину Єврейського театру в Одесі, відділ літератури газети «Одеський робітник». Дебютував повістю про євреїв-переселенців «У степу» (1929). Під час війни перебував на фронті. Автор біографічного нарису «Шолом-Алейхем» та однойменної книги критичних етюдів (обидві — 1939), книг есе «Наш учитель Менделе» (1939) та новел «Дідусь Менделе» (Варшава, 1964, у перекладі на іврит — Хайфа, 1975). Член Спілки письменників України (1935). Видав першу частину роману «Музиканти» в Києві (1940). Заарештований, засуджений до 15-ти років ув'язнення (1950), покарання відбував на Колимі. Звільнений і реабілітований з поновленням у складі Спілки письменників України (1956). Видав другу частину роману «Музиканти» (1964), де широко використав елементи єврейського і українського фольклору. Автор спогадів про єврейського письменника І. Фефера та новели, присвяченої всесвітньо відомому ксилофоністу М.-Й. Гузікову. Помер 21.VII.1982 р. в Одесі.

ДУБ Ісай Давидович — математик. Проф. (1930). Народився в Одесі 23.XII.1876 р. Закінчив фізико-математичний факультет ІНУ (1912). Викладав математику в єврейській приватній гімназії (1912–1920). Читав курс методики геометрії на тимчасових курсах вчителів трудових шкіл (1919), курс методики математики на курсах для підготовки інструкторів з позашкільної освіти (1920). Того ж року завідував трьохмісячними педагогічними курсами з підготовки вчителів для ліквідації неписьменності. Читав єврейською мовою лекції та проводив практичні заняття на єврейському відділенні факультету соціального виховання Одеського ІНО, був заступником декана цього факультету (1920–1923). Працював у школах ФЗУ (викладав математику) (з 1921 р.). У продовж кількох років очолював математичну секцію (з 1922 р.), брав участь у роботі Всеукраїнського з'їзду викладачів шкіл ФЗУ (1923). Працював на робітфаци Одеського інституту народного господарства, був головою математичної

предметної комісії. Навчався в аспірантурі секції геометрії науково-дослідної кафедри математики ІНО (1924–1928). Став науковим співробітником Одеської філії Українського науково-дослідного інституту математики ІНО (1928). Очолював також кафедру елементарної математики та предметну комісію з природничих дисциплін факультету соціального виховання ІНО. Професор спочатку кафедри механіки, а пізніше — методики та алгебри Фізико-хіміко-математичного інституту, читав курси вищої математики для фізиків, методики математики, теорії ймовірностей, спецкурс нарисної геометрії. Водночас був професором кафедри математики Інституту соціального виховання. Володів єврейською, українською, французькою та німецькою мовами. Професор (1933), завідувач кафедри математики Одеського педагогічного інституту, зокрема, його єврейського сектора (1938). Один із засновників фізико-математичного факультету інституту (1940–1942), був деканом факультету. Керував евакуацією факультету, організував його роботу в Майкопі, очолив об'єднану кафедру математики і фізики (1941). Там же захистив дисертацію на ступінь кандидата математичних наук (1942). Керував евакуацією факультету до Байрам-Алі. Загинув у м. Туапсе внаслідок нещасного випадку в липні 1942 р.

ДУБЛЕТ *Мойсей (Монсай) Йосипович* — літературознавець. Канд. філол. наук (1936). Народився 18.VII.1897 р. в м. Бобринець Єлисаветградського пов. Херсонської губ. (нині — Кіровоградська обл.). Закінчив ІНО (1926). Є автором статей з методики літератури, друкувався у педагогічному журналі «Радянська освіта». Сфера наукових інтересів переважно торкалася класиків єврейської літератури: М. Мойхер-Сфоріма, Шолом-Алейхема, П. Маркіша, Д. Гофштейна. Член Спілки письменників України (1939). Українською мовою його праці вийшли у Києві (1971). Викладав у Київському педагогічному інституті. Пішов на фронт, де загинув 18.IX.1941 р.

ДУБКО Юрій Валентинович — юрист. Д-р юрид. наук, проф. Народився 14.XI.1947 р. у м. Севастополь. Працював апаратчиком в Інституті мінеральних ресурсів м. Симферопіль, слюсарем-збірником на автомобільному заводі ім. Ленінського комсомолу в м. Москва. Закінчив юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1977), Академію МВС СРСР (1982). Займав посаду старшого викладача Міжобласної школи підготовки молодшого і середнього начальствующого складу УВС Кримоблвиконкому, старшого викладача учбового центру УВС Кримоблвиконкому (1983–1988). Працював начальником зонального відділення оргінспекторського відділу, начальником оперативного відділу, замісником начальника Штабу УВС Кримоблвиконкому (1988–1992). Служив у практичних органах внутрішніх справ спочатку оперуповноваженим відділу оперативної служби (1969–2004), згодом — заступником начальника штабу УВС Криму. Працює у Кримському юридичному інституті Національного університету внутрішніх справ (з 1992 р.), спочатку займаючи посаду начальника Училища професійної підготовки працівників міліції УВС Криму, пізніше — ректора Кримського юридичного інституту Національного університету внутрішніх справ. Нині обіймає посаду професора кафедри адміністративного права та адміністративного процесу. Є автором понад 70 наукових праць. Брав участь у розробці проектів законів, внесених на розгляд МВС України та Верховної Ради України. Нагороджений медалями «За бездоганну службу» трьох ступенів, знаками «За відміну в службі» I та II ступеня, почесною відзнакою МВС України «Хрест Слави». Генерал-майор міліції у відставці.

ДУДЧЕНКО Валентина Віталіївна — правознавець. Д-р юрид. наук (2007), проф. (2006). Народилася 24.VI.1964 р. у смт Біляївка Одеської обл. Закінчила ОДУ ім. І. І. Мечникова (1986), де і влаштувалась на роботу (1988–1997). Працює в Одеській національній юридичній академії (з 1998 р.), займає посаду професора кафедри теорії держави і права (2006), є віце-президентом Одеської національної юридичної академії. Досліджує проблеми теорії та філософії права, порівняльне правознавство. Указом президента України присвоєно звання «Заслужений юрист України» (2009).

ЕМЕЦЬ Сергій Іванович — юрисконсульт, адвокат. Спеціалізація — митне право, податкове право. Народився 29.І.1956 р. у м. Потсдам (Німеччина). Після закінчення у 1978 р. юридичного факультету ОДУ ім. І. І. Мечникова займався оперативно-слідчою практикою в органах держбезпеки. Закінчив ВКШ КДБ СРСР у м. Москві (тепер Академія ФСБ) (1988). Підполковник запасу. У 1997 р. був прийнятий до Одеської обласної колегії адвокатів, у 1999 р. — обраний членом президії ООКА. Отримав Certificate of achievement «Private legal practice management» American Bar Association (1999). Засновник та директор приватної юридичної фірми «Емец и Компания», яка надає юридичну допомогу крупним вітчизняним та зарубіжним фірмам, виконує зовнішньоекономічну діяльність. Займається вивченням історії одеської адвокатури. Автор книг «Адвокаты Одессы», «Адвокаты Одессы за 100 лет» та багатьох статей з цієї тематики.

СПУР Григорій Володимирович — правознавець. Народився 31.І.1956 р. у с. Градениці Біляївського р-ну Одеської обл. Закінчив Одеську спеціальну середню школу міліції МВС СРСР (1978). Закінчив юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1986), навчався в Академії МВС СРСР. Служив в армії (1974–1976). Працював міліціонером 2-ї роти відділення міліції, слідчим відділення внутрішніх справ, старшим слідчим відділення внутрішніх справ, заступником начальника відділу внутрішніх справ Біляївського РВВС Одеської обл. (1976–1987), начальником Овідіопольського РВВС Одеської обл. (1987–1989), начальником контрольно-методичного відділу Слідчого управління УВС Одеської обл. (1989–1990). Заступник начальника 7-го управління УВС Одеської обл. (1990–1991), начальник райвідділу внутрішніх справ Біляївського РВВС Одеської обл. (1991–1993), начальник Управління кримінального пошуку УВС Одеської обл. (1993–1994), начальник Управління карного розшуку УМВС України в Одеській обл. (1994–1995), заступник начальника, перший заступник начальника, начальник кримінальної міліції УМВС в Одеській обл. (1995–2002). Заступник Державного Секретаря МВС України (2002–2003), начальник УМВС України в Одеській обл. (2003–2005). З 2005 р. — го-

лова правління Одеської обласної громадської організації співробітників-ветеранів правоохоронних та правозахисних служб «Патріот». Нагороджений орденом «За заслуги» III ступеню. Має відзнаки МВС України «Закон и честь», «Крест Славы», Почесні грамоти МВС «За доблесть и отвагу в службе уголовного розыска» I ступеня, «За безупречную службу в МВД» I, II и III ступенів, «За отличие в службе» I и II ступенів. Заслужений юрист України, генерал-майор міліції.

СРШОВА-БАБЕНКО Ірина Вікторівна — д-р філос. наук, проф. Народилася у 1950 р. в Одесі. Закінчила філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1975). Основним напрямком наукової діяльності є: психосинергетика, альфалогія. Заснувала школу психокорекції та неформального творчого розвитку особистості за авторським методом «Создающая сила». Працює завідувачем кафедри філософії Одеського державного медичного університету та директором Інституту міждисциплінарних проблем «Медін» при цьому вузі. За сумісництвом займає посади професора кафедри загальної та соціальної психології ОНУ імені І. І. Мечникова та в Міжнародній академії управління (Харківська філія). Академік Академії інформатизації ООН. Має 2 відкриття, які захищені авторськими свідоцтвами. Автор понад 100 наукових праць.

ЖАБОРЮК Олена Анатоліївна — мовознавець. Д-р філол. наук (2002), проф. (2003). Народилася 17.II.1949 р. у с. Ново-Миколаївка (нині — Конопляне) Іванівського р-ну Одеської обл. Закінчила факультет романо-германської філології ОДУ ім. І. І. Мечникова (1971). Працювала гідом-перекладачем у Одеському відділенні ВАТ «Інтурист» (1971–1975). Одночасно вчилася в ОДУ на німецькому відділенні (вечірня форма навчання), який закінчила у 1975 р. Аспірантка кафедри граматики англійської мови ОДУ (1975–1977), з 1978 р. — викладач цієї ж кафедри. Захистила кандидатську дисертацію за спеціальністю «Германські мови» (1980). Доцент кафедри граматики англійської мови (1981). Присвоєно вчене звання доцента (1985). Автор 56 публікацій.

ЖАДАН Тетяна Олександрівна — директор комунального закладу «Притулок № 1 для дітей» м. Одеса, Служби по справам дітей Одеської міської ради (з 1998 р.). Народилася 28.IV.1960 р. у м. Одеса. Закінчила історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1988). Працювала старшим інспектором Малиновського районного відділу внутрішніх справ м. Одеси (1977–1981), вихователем ясла-садку № 197 (1981–1984), вихователем, педагогом-організатором, керівником студії Одеської школи-інтернату № 4 (1985–1998). За роки керівництва притулок зайняв I місце в Республіканському огляді-конкурсі серед 90 аналогічних дитячих закладів країни (2002). Нагороджена орденом «За трудові досягнення» III ступення Міжнародного академічного рейтингу «Золота Фортуна». Має почесну грамоту Міністерства освіти і науки України, Почесну грамоту Міністерства у справах сім'ї та молоді України.

ЖЕЧЕВ Степан Степанович — історик. Канд. іст. наук (1985), доц. (1989). Народився 27.X.1951 р. в с. Веселий Кут Арцизького р-ну Одеської обл. Працював робочим будівельної бригади радгоспу «Першотравневий» (1968), слюсарем-електриком Веселокутської середньої школи (1969), служив у Збройних Силах СРСР (1968–1971). Навчався на підготовчому відділі (1971–1972), закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1977). Розпорядженням Міністерства вищої та середньої спеціальної освіти УРСР був скерований на роботу до Одеського інституту народного господарства на посаду асистента кафедри історії КПРС (1977). Продовжив навчання в аспірантурі ОДУ ім. І. І. Мечникова на кафедрі історії КПРС (1981–1984), отримав науковий ступінь кандидата історичних наук (1985). Працював в Одеському інституті народного господарства викладачем кафедри наукового комунізму (1985), старшим викладачем (1986). Було присвоєно вчене звання доцента кафедри політичної історії (1989), згодом призначено на посаду заступника декана фінансово-економічного факультету (2001). Є автором близько 50 наукових та науково-методичних праць.

ЗАВЕРТАЛЮК Нінель Іванівна — літературознавець. Д-р філол. наук (1993), проф. (1995). Народилася 9.III.1933 р. в м. Умань Черкаської обл. Закінчила українське відділення філологічного факультету ОДУ ім. І. І. Мечникова (1951–1956). Працювала вчителем української, російської, англійської мови й літератури в середніх школах Одеської обл. та МРСР (1956–1965). Викладала українську літературу у філіалі Дніпропетровського держуніверситету — на Криворізькому загальнонауківому факультеті (з 1965 р.). Працює на філологічному факультеті ДДУ (м. Дніпропетровськ) (з 1967 р.), захистила кандидатську дисертацію (1966), доцент кафедри української літератури (з 1969 р.). Захистила докторську дисертацію на тему «Публіцистика українських радянських письменників. Проблеми. Жанри. Майстерність». Професор кафедри української літератури Дніпропетровського національного університету (з 1995 р.). Під її керівництвом захищено 10 кандидатських дисертацій. Відмінник народної освіти Молдови, відмінник освіти України. Нагороджена орденом «Знак почета» (1976) та медаллю «Ветеран труда» (1987), знаком «Відмінник освіти України» (1998). Автор понад 140 наукових статей, 13 методичних розробок, 4 навчальних посібника.

ЗАГОРОВСЬКИЙ Євген Олександрович — історик-краєзнавець. Проф. Народився у Харкові 26.VII.1885 р. Закінчив історико-філологічний факультет ІНУ (1916). Склав іспити на ступінь магістра російської історії (1916). Приват-доцент історичного факультету по кафедрі російської історії (1916). Співробітник Державної наукової бібліотеки м. Одеси, при якій мав аспірантів. Викладав історію у жіночих гімназіях Одеси та на Вищих жіночих курсах (до 1920 р.), а згодом — у трудових школах міста, де читав курси історії Новоросійського краю, історії українського козацтва, вів семінари по давній російській історії (читання першоджерел). Викладав в Одеському інституті народного господарства, був професором Гуманітарно-суспільного інституту по кафедрі російської історії (1920), де читав курси історії України, історії Польщі, вів практичні заняття з історії України. Викладав в Одеському ІНО, завідував там історико-соціологічним факультетом ім. Є. М. Щепкіна, читав курси з історії України, історії держави і суспільних формацій, історії української матеріальної культури (литовсько-руський період), історії соціальних рухів в

Україні (козацтва). За роки навчання й роботи в університеті написав низку праць з історії України. У 1931 р. його було заарештовано, а через деякий час за браком доказів звільнено. Повернувся до роботи. Був членом Одеського наукового товариства, Одеського товариства історії та старожитностей, Одеського бібліографічного товариства, історико-філологічного товариства при ІНУ. Працював в комісії краєзнавства по вивченню Південної України. Завідував музеєм ОДНБ (відділ рідкісних книг та рукописів). Восени 1937 р. був вдруге заарештований. Розстріляний ДПУ в Одеській в'язниці 22.II.1938 р.

ЗАГОРОВСЬКИЙ Микола Олександрович — гідробіолог, лімнолог. Проф. (1922). Народився в Одесі 4.VII.1893 р. Закінчив природниче відділення математичного факультету ІНУ (1916). Під час навчання займався зоологією, гідробіологією та порівняльною анатомією. Після здобуття вищої освіти працював асистентом зоотомічного кабінету, асистентом кафедри зоології (1919), асистентом кафедри анатомії сільськогосподарських тварин в Одеському сільськогосподарському інституті (1918). В Одеському педагогічному інституті викладав курс загальної біології, був головою предметної комісії. Професор в Інституті народного господарства по кафедрі біології, викладач робітфаку (1923). Був обраний головою предметної комісії по відділу біології та економічної географії (1924–1929). Викладав мореведення та океанографію в Одеському технікумі водних шляхів, був завідувачем кафедри в інституті соцвиховання в Одесі (1929). Працював на посаді штатного професора у Всесоюзному механіко-технічному інституті консервної промисловості (консервному інституті) в Одесі (1929). Після заснування зообіологічного інституту (Зообіну) в ІНО (1929) створив при ньому сектор гідробіології, кафедру гідробіології, якими керував протягом 1933–1934 рр. Брав активну участь у дослідях лиманів та ресурсів лікувальної грязі. Завідував гідробіологічною лабораторією Всеукраїнського інституту курортології та бальнеології в Одесі, вивчав природні особливості одеських лиманів, процесів грязеутворення та ін. Був дійсним членом Бальнеологічного товариства, членом Інтернаціональної асоціації лімнологів. Надрукував 45 робіт на батьківщині та за кордоном, що присвячені важливим питанням гідробіології та іхтіології. Помер 28.IV.1934 р.

ЗАПОРОЖЧЕНКО Олександр Вікторович — біолог. Народився 17.XI.1956 р. в Одесі. Закінчив біологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1978). Старший викладач кафедри біохімії ОДУ ім. І. І. Мечникова (1985–1993), доцент (1993–1995). Завідувач кафедри біохімії (з 1995 р.). Проректор з науково-педагогічної та навчально-методичної роботи ОНУ імені І. І. Мечникова (з 2002 р.). Викладав біохімію, біофізику, радіобіологію, біоорганічну хімію. Автор понад 50 наукових та навчально-методичних праць. Член Українського біохімічного товариства. Відмінник освіти України.

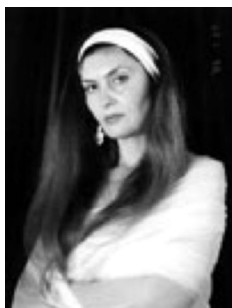
ЗАХАРЧЕНКО Ігор Григорович — фізик. Проф. (1992). Народився в Куйбишеві у 1941 р. Закінчив фізичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1963). Працював лаборантом у науково-дослідній лабораторії, асистентом кафедри металофізики Одеського держуніверситету. Закінчив аспірантуру при кафедрі фізики Одеського педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського (1968), там отримав посаду асистента кафедри фізики (1969). Виконував обов'язки завідувача кафедри фізики (1972–1975), декана фізико-математичного факультету (1974–1975). Захистив дисертацію і здобув науковий ступінь кандидата фізико-математичних наук (1970). Отримав вчене звання доцента по кафедрі фізики (1975). Працював на посаді проректора з наукової роботи (1975). Виконував обов'язки ректора Одеського педагогічного інституту (1976–1977). Нагороджений знаком «Відмінник освіти України» (1990). Має почесне звання Заслуженого працівника народної освіти України (1994). Автор майже 90 наукових публікацій.

ЗЛОТАРЕВСЬКА Жанна Григорівна — філолог. Народилася 17.V.1943 р. в м. Омськ (Росія). Закінчила філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1968). Працювала вчителем української мови та літератури. Займала посаду завуча СШ № 99 (з 1976 р.) (з 1993 р. школа отримала статус гімназії). Директор гімназії № 4 м.Одеса (з 1994 р.), вчитель вищої категорії, вчитель-методист. Ініціатор введення в гімназії курсу «Основи журналістики», відкриття прес-центру, випуску журналу «Гімназист». Підписані договори про співробітництво з Германією та Польшею.

шею, що дало можливість розвивати вивчення іноземних мов в гімназії. Обиралася депутатом 2-х скликань Іллічівської районної ради м. Одеса. На протязі 12 років була головою ревізійної комісії райкому робітників освіти. Нагороджена медаллю «Ветеран праці», має почесні грамоти відділів освіти, ЦК профспілок.

ЗУБАРЕВА Віра Кимівна — письменниця, літературознавець, режисер. Д-р філол. наук (1995). Народилась в Одесі. Закінчила філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова. Емігрувала до США (1989). Докторську дисертацію з теорії літератури захистила в Пенсильванському університеті. Працює в цьому ж університеті. Перша книга віршів «Аура» вийшла у 1991 р. Видає літературно-філософський журнал «Гостинная». Її фільм «Four Funny Families» отримав перше місце на конкурсі «Fresh Frames», який щорічно проводиться в Філадельфії. Автор 11 книг російською, англійською мовами, включаючи поезію, прозу та літературну критику.

ІВАНСЬКИЙ Андрій Йосипович — юрист. Народився в Очаківі Миколаївської обл. у 1970 р. Після закінчення з медаллю Очаківської середньої школи № 2 (1987) вступив у Донецьке вище військово-політичне училище, яке закінчив із золотою медаллю (1991). Навчався на юридичному факультеті ОДУ ім. І. І. Мечникова (1992–1997). Служив офіцером військової частини Одеського гарнізону (1991–1996) та у військовій прокуратурі Одеського гарнізону (1996–1998). Працював викладачем кафедри адміністративного та фінансового права Одеської національної юридичної академії (2001–2002). Навчався в магістратурі державної служби ОНЮА за фахом «Державне управління» (2002–2004). Захистив кандидатську дисертацію (2000). Працював начальником відділу (2001–2004), а потім начальником управління правового забезпечення Державної податкової адміністрації (ДПА) в Одеській області. Займав посаду заступника юридичного департаменту ДПА України (2004–2005). З 2005 р. працює в Одеській міській раді начальником юридичного управління. Автор більш 60 наукових праць.

ІЗОТОВ Євген Іванович — громадський діяч. Народився 22.V.1939 р. в с. Герасимово Курської обл. (Росія). Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1967). Працював викладачем суспільствознавства Одеської ордену Знак Пошани мореплавної школи (1967–1969). Заступник секретаря комітету комсомолу, старший інспектор відділу кадрів Чорноморського морського пароплавства (1969–1976), перший помічник капітана по політичній роботі на судах далекого плавання (1976–1991), завідуючий оргвідділом профспілки плавскаду Державної судохідної компанії Чорноморського морського пароплавства (1991–1996), голова Федерації морських профспілок України (1996–2000). Брав участь у створенні Європейської федерації транспортників, всеукраїнської газети «Моряк». Регіональна Федерація морських профспілок півдня України є одним з засновників газети «Воронцовський Маяк». Член Комітету справедливої практики. Член Національної спілки журналістів України. Нагороджений медаллю «За трудову доблесть», «Захисник Вітчизни». Має Почесні грамоти Радянського уряду, Міністерства морського флоту СРСР, Чорноморського морського пароплавства, ЦК ВЛКСМ, ЦК ЛКСМУ. Почесний працівник Міністерства морського флоту СРСР. Автор 6 книг.

КАМЕНСЬКА Наталія Леонідівна — хімік-неорганік, психолог. Канд. псих. наук, доц. Народилася 4.IV.1952 р. Закінчила хімічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1975). Працювала вчителем хімії та біології СШ № 33 м. Одеса (1977–1985). Аспірант НДІ психології УРСР (1985–1988), завідувача відділом профвідбору та профадаптації Центру профорієнтації (1988–1990). Доцент кафедри загальної та соціальної психології ОНУ імені І. І. Мечникова (з 1990 р.), декан відділення психології ОНУ імені І. І. Мечникова (1992–2005). Член Благодійного товариства інвалідів.

КАРА-ГЯУР Людмила Борисівна — актриса. Народна артистка України (1995), народна артистка Татарстану. Народилась 1.V.1936 р. в м. Шахти Ростовської обл. Закінчила ОДУ ім. І. І. Мечникова (1960) та школу-студію при Одеському російському драматичному театрі. Працювала в Севастопольському академічному російському театрі ім. А. В. Луначарського (1961–1972). Працювала в Казанському державному великому драматичному театрі ім. В. І. Качалова (1972–1986). З 1987 р. знову на сцені Севастопольського російського театру. Лауреатка премії ім. М. Заньковецької.

КАРАВАНСЬКИЙ Святослав Йосипович — мовознавець, поет, журналіст. Народився 24.XII.1920 р. в Одесі. Навчався в Одеському індустріальному інституті, на заочному підвідділі Інституту чужоземних мов (1939). Покинув навчання і пішов служити до війська (1940), повернувся до Одеси, де вступив до ОДУ ім. І. І. Мечникова (1942). Під час навчання зблизився з молоддю, що підтримувала ОУН, організував книгарню української літератури «Основа». Був засуджений військовим трибуналом Одеського військового округу на 25 років (1945). Після перебування в таборах повернувся до перекладацької та писемницької діяльності. Друкувався у виданні «Літературна Україна», почав роботу над Словником українських рим (1954). Публікував свої переклади у газеті «Чорноморська комунa», був позаштатним кореспондентом журналу «Україна», друкує книгу «Біографії слів», завершує роботу над Словником українських рим. Вступив на заочний відділ філологічного факультету ОДУ ім. І. І. Мечникова. Був заарештований та отримав 7 років таборів (1965), згодом строк було подовжено. Емігрував до США (1979), де вів громадську та наукову діяльність. Подальша доля невідома. Є автором «Практичного словника синонімів української мови» (1993), «Російсько-українського словника складної лексики» (1998), збірки поезій «Мое ремесло».

КАРАКАШ Ілля Іванович — правознавець. Академік Української академії наук. Народився 11.IX.1947 р. у с. Виноградівка Білгородського р-ну Одеської обл. Навчався на юридичному факультеті ОДУ ім. І. І. Мечникова (1966–1971). Там же закінчив аспірантуру (1971–1973). Працював в ОДУ ім. І. І. Мечникова: асистент, старший викладач, доцент кафедри трудового, земельного та сільськогосподарського права юридичного факультету (1973–1993), доцент кафедри аграрного, трудового та екологічного права Юридичного інституту при ОДУ ім. І. І. Мечникова (1995–1997). Працював першим секретарем у Посольстві України в Туреччині (1993–1995), завідувачем кафедри підприємницького і комерційного права в Одеській державній юридичній академії (1997–1999), проректором з навчально-організаційної роботи Одеської національної юридичної академії, завідувачем кафедри аграрного, земельного та екологічного права Одеської національної юридичної академії (з 1997 р.), ректором Міжнародного гуманітарного університету (2002–2004). Почесний д-р права Відкритого християнського гуманітарно-економічного університету (Одеса). Засновник і голова Одеського обласного гагаузького національно-культурного товариства (1998). Депутат Одеської облради від Партії Регіонів. Голова постійної комісії облради по земельним відношенням та адміністративно-територіальному устрою. Ініціатор та учасник розробки законопроектів по аграрній та земельній реформі, створенню вільної економічної зони в м. Одеса та технологічного парку в м. Іллічівськ. Член Євразійської асоціації юристів. Член Всеукраїнської асоціації «Зелений мир». Заступник голови Одеської регіональної організації. Відмінник народної освіти України. Лауреат Всеукраїнських конкурсів Спілки юристів України. Автор понад 120 наукових праць. Співатор 4 видань коментарів до Земельного кодексу України.

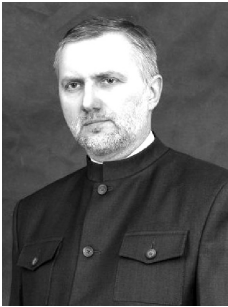
КАРАСЬОВА Тамара Леонідівна — д-р біол. наук, проф. Народилася у 1943 р. в м. Іваново (Росія). Закінчила біологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1966). Основними напрямками наукової діяльності є психофармакологія, пошук нейротропних анорексигенних сполук у ряді різноманітних гетероциклічних і макрогетероциклічних структур, фармакологія серцево-судинних засобів, пошук антитромботичних речовин у ряді пептидомиметиків, антагоністич фіброгенових рецепторів. Працює провідним науковим співробітником Фізико-хімічного інституту ім. О. В. Богатського НАНУ. Професор кафедри фармацевтичної хімії ОНУ імені І. І. Мечникова. Має 10 авторських свідоцтв СРСР, 2 патенти України і 2 патенти на винахід Російської Федерації. Є вченим секретарем координаційної ради відділення хімії НАНУ з проблем «Наукові основи створення лікарських засобів» та «Хімія біополімерів і біорегуляторів». Член редакційної колегії наукового журналу «Вісник психіатрії та психофармакотерапії». Автор 220 наукових праць.

КАШПЕРУК Костянтин Володимирович — історик, педагог. Народився 28.ІІІ.1933 р. на Підляшші (нині Польща). Переїхав до Одеси, закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1957). Працював учителем історії, заступником директора, директором школи у с. Теплиця Арцизького р-ну Одеської обл., завідувачим районного методкабінету с. Комінтерново, лектором райкому КПУ, директором школи № 1 м. Южного, заступником директора, директором школи у с. Сичавка комінтернівського р-ну Одеської обл. Займався краєзнавством — збирав та публікував матеріали з історії Одещини та Бессарабії (з 1959 р.). Працював у м. Южному вчителем історії та правознавства в навчально-виховному об'єднанні ім. В. Чорновола (з 1995 р.). Створив та очолив історико-краєзнавчий музей на базі цього закладу (1997). Вчитель-методист, відмінник народної освіти України, нагороджений грамотами Міністерства освіти і науки України, грамотами обласного та міського управлінь освіти.

КЕСЕЛЬМАН Павло Мойсейович — фізик. Д-р техн. наук (1966), доц. (1962). Народився у 1920 р. в с. Браїлово Вінницької обл. Закінчив Військово-повітряну академію ім. Жуковського (1945), потім — ОДУ ім. І. І. Мечникова (1948). Працював в Одеському інституті інженерів морського флоту (1946–1949). Зайняв посаду доцента кафедри інженерної теплофізики Одеського технологічного інституту (1962). Захистив докторську дисертацію «Дослідження теплофізичних властивостей реальних газів при високих температурах» (1966). Наукова діяльність присвячена дослідженню властивостей речовин за високих температур. Розробив методи визначення термодинамічних властивостей. Нагороджений трьома медалями. Автор 35 друкваних праць.

КИРИЧЕНКО Сергій Олександрович — юрист. Канд. юрид. наук (2001), доц. (2002). Народився 19.V.1961 р. в м. Херсон. Закінчив Херсонське середнє профтехучилище № 2 (1979). Проходив службу в Радянській армії (1979–1981). Працював в органах внутрішніх справ у підрозділі по охороні державних будинків (1981–1985), формувальником у цеху (1985–1989). Закінчив юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1989). Був юрисконсультом Херсонського домобудівного комбінату (1989–1994). Депутат Херсонської міської ради народних депутатів, Голова Комісії з питань прав людини, гласності та референдумів, Заступник Голови постійної комісії з питань реабілітації жертв політичних репресій в Україні (1990–1994). Народний депутат України II скликання, член Комітету з питань боротьби з організованою злочинністю та корупцією (1994–1998). Член Ради Всеукраїнського громадського об'єднання «Громадський контроль» (з 2000 р.). Народний депутат України III скликання, Голова Підкомітету з питань прав людини Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнародних відносин (1998–2002). Полковник Українського Козацтва, член Товариства «Меморіал», Голова Херсонського обласного осередку Всеукраїнського Комітету оборони прав людини, Голова Херсонського міського осередку Всеукраїнської громадської організації «Громадський контроль». Доцент кафедри економіко-правових дисциплін соціально-правового факультету Херсонського державного університету (з 2002 р.). Депутат Херсонської міської ради (2006). Присвоєно почесне звання заслужений юрист України (1996).

КЛИХ Юрій Олександрович — математик, фахівець у галузі механіки. Проф. Народився 20.III.1931 р. в с. Першотравневе Миколаївської обл. Закінчив фізико-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова. Захистив кандидатську дисертацію. Працює професором кафедри інформаційних систем Інституту комп'ютерних систем Одеського національного політехнічного університету. Основним напрямком наукової діяльності є асимптотичні методи нелінійної механіки, методи усереднення у задачах оптимального управління, звичайні диференціальні рівняння і їхні системи. Дійсний член Української академії економічної кібернетики. Автор 110 наукових праць.

КОВАЛЕВСЬКА Тетяна Юрївна — д-р філол. наук (2002), проф. (2003). Народилася 15.I.1960 р. в Одесі. Закінчила філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1985). Працювала лаборантом кафедри російської мови ОДУ (з 1986 р.), асистентом кафедри (1989). Навчалась у цільовій аспірантурі Одеського педагогічного інституту за спеціальністю «українська мова» (1990—1994). Асистент кафедри української мови (з 1993 р.). Доцент кафедри ОНУ імені І. І. Мечникова (з 1996 р.). Захистила кандидатську дисертацію (1994). Розробила й читала курси з основ мовленнєвої діяльності, фонетики та лексикології сучасної української мови, стилістики, історії української мови тощо. Захистила в Інституті української мови НАНУ докторську дисертацію. Професор кафедри української мови ОНУ імені І. І. Мечникова (з 1993 р.). Працює заступником декана філологічного факультету з наукової роботи. Основний напрямок наукової діяльності — нейролінгвістичне програмування, сугестивна лінгвістика, психолінгвістика, ономастика, лексикографія, теорія комунікації. Член редакційних колегій 5 спеціалізованих періодичних видань. Автор понад 80 наукових праць, серед яких монографія «Коммуникативные аспекты нейролингвистического программирования» та «Ассоциативный словарь украинской рекламной лексики».

КОВАЛЕНКО Борис Миколайович — юрист, адвокат. Народився 14.IV.1930 р. у м. Донецьк. Закінчив з відзнакою юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1954). Був на комсомольській роботі (1954–1957), член Одеського обласного суду (1957–1960). Працював в партійних органах Одеси і Києва (1960–1985). Очолив Одеську обласну колегію адвокатів (1985). Брав участь в заходах щодо утворення Союзу адвокатів СРСР (1988), був учасником його з'їздів. Постійно обирався членом правління Міжнародної спілки адвокатів (з 1992 р.).

З 1993 р. — голова атестаційної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Одеської обл., з 2001 р. — голова Ради Одеського відділення Союзу адвокатів України. Голова Президії Адвокатського об'єднання «Одеська обласна колегія адвокатів».

КОВИТІДІ Ольга Федорівна — юрист. Народилась 7.V.1962 р. в м. Сімферополь. Закінчила ОДУ ім. І. І. Мечникова за фахом «Правознавство» (1986). Заслужений юрист України (1999). Кандидат юридичних наук (2000). Заслужений юрист Автономної республіки Крим (2004). Заступник голови Севастопольської міської держадміністрації (2006). У Севастопольській міській держадміністрації опікується питаннями в галузі права, земельних відносин та охорони довкілля. Заступник голови Союзу юристів України, голова Союзу юристів АРК, начальник головного управління юстиції у м. Севастополі. Декан юридичного факультету Української Національної академії ім. Ярослава Мудрого. Нагороджена орденом Св. княгині Ольги III ст. (2004).

КОВЛАКОВА Ірина Борисівна — педагог. Народилася 26.III.1936 р. в Одесі. Закінчила ОДУ ім. І. І. Мечникова (1958). Працювала старшою піонервожатою школи № 122 м. Одеса, згодом — завідувачкою шкільного відділу. Була призначена другим, пізніше — першим секретарем Центрального райкому комсомолу м. Одеса. Була інструктором шкіл Жовтневого райкому Компартії України (1963), секретарем Ленінського райкому Компартії України (1965). Працювала директором школи, потім завідувачкою відділу освіти Одеської міської Ради народних депутатів (1975). Згодом обіймає посаду директора школи Республіканського піонерського табору «Молода Гвардія». Працювала в обласному відділенні дитячого фонду, була членом Президії його правління (з 1990 р.). Обиралася депутатом Одеської міської Ради народних депутатів, делегатом Третього Всесоюзного з'їзду вчителів (1978). Нагороджувалась органами управління освітою. Має знак «Відмінник освіти України». Указом Президії Верховної Ради УРСР було присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР» (1986).

КОГАН Ананій Ісаакович — хімік-органік. Проф. Народився 3.XI.1897 р. в Одесі. Закінчив фізико-математичний факультет ІНО (1921). Завідував лабораторією в Українському науководослідному хіміко-радіологічному інституті (1921–1937). Викладав органічну хімію у торгівельно-промисловому технікумі (1924–1938). Доцент в ІНО (1928–1930). Професор в ОДУ ім. І. І. Мечникова (1933–1944). Після захисту дисертації (1936) йому було присвоєно звання кандидата хімічних наук. Захистив докторську дисертацію (1940), але не був затверджений у цьому званні. В евакуації до 1943 р. разом з ОДУ знаходився у м. Байрам-Алі. Був на посаді старшого викладача кафедри органічної хімії ОДУ (1944–1947). З 1947 р. і до кінця життя обіймав посаду завідувача кафедри хімії Одеського електротехнічного інституту зв'язку. Помер у 1956 р.

КОЗИНА Тетяна Михайлівна — канд. психол. наук, доц. (1967). Народилася 10.XII.1936 р. в Одесі. Закінчила середню жіночу школу № 80 (1954), філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1959). Після завершення навчання була рекомендована до аспірантури на кафедру психології, де навчалася під керівництвом професора Д. Г. Елькіна. Проводила експериментальне дослідження за темою «Роль зворотної афферентації у сприйманні часу». Працювала на кафедрі психології ОДУ ім. І. І. Мечникова (з 1962 р.), призначена старшим викладачем, згодом отримала звання доцента (1967). Завідувала кафедрою психології (1978–1987). Працювала на кафедрі педагогіки і психології Одеського обласного інституту удосконалення вчителів (з 1987 р.), займаючи посаду доцента. Сьогодні працює у Міжнародному гуманітарному університеті м. Одеса на кафедрі психології. Сфера наукових інтересів переважно стосується педагогічної психології, психології сприймання, психології післядипломної освіти. Є автором понад 120 публікацій. Нагороджена медаллю «Ветеран праці», почесними відзнаками «Высшая школа СССР», «Відмінник освіти України».

КОЛЕСНИК Валентина Олександрівна — д-р філол. наук (2005). Народилася в м. Миколаєві. Закінчила філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1974). Захистила кандидатську дисертацію (1984). Працює доцентом кафедри загального та слов'янського мовознавства. Очолює болгарське відділення філологічного факультету ОНУ імені І. І. Мечникова. Провідний напрямок наукової діяльності — ономастика та діалектологія. Співголова Одеського наукового товариства болгаристів. Член оргкомітету міжнародних Кирило-Мефодіївських конференцій. Відповідальний редактор серії «Българските говори в Украйна» та «Одесская болгаристика», член редакційної колегії «Славянского сборника». Нагороджена почесною грамотою Болгарської Академії наук «За заслуги към българистика» (2003), медаллю «Паисий Хилендарски» I ступеня за заслуги а галузі освіти (2004). Автор понад 100 наукових праць.

КОЛТУНОВ Олександр Юлійович — політолог. Канд. політ. наук, доц. Народився 21.VI.1960 р. у м. Кишиньові (Молдова). Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1992) за спеціальністю «Політологія». Працюючи у газеті «Комсомольская правда», займався партійною роботою (1985–1991). Займав посаду заступника генерального директора Асоціації «Здоровье семьи» (1991–1999). Проректор з адміністративної роботи, завідувач кафедри суспільних наук Одеського державного медичного університету (з 1999 р.). Займався розробкою доктрини політичної коректності як соціально-політичної технології стосовно до сучасних державних політичних умов. Член Соціалістичної партії України. Член Академії політичних наук України. Має знак голови Одеської облдержадміністрації, грамоти Міністерства охорони здоров'я та Міністерства освіти і науки України. Автор 25 наукових робіт.

КОЛЯДА Віктор Іванович — математик. Д-р мат. наук (1987), проф. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1970) і аспірантуру (1973) по кафедрі математичного аналізу. Захистив кандидатську дисертацію (1973). Вдало ввів нову структурну характеристику функції багатьох змінних (згодом названу його ім'ям). Протягом багатьох років викладав дворічний курс математичного аналізу на прикладному і класичному відділах механіко-математичного факультету ОДУ. Був головою спецради із захисту докторських дисертацій при Одеському університеті (1993–1994). З 1998 р. працює в Іспанії.

КОМАР Сергій Валентинович — журналіст. Народився в 1956 р. в с. Ордо-Василівка Софіївського р-ну на Дніпропетровщині. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1978). Працював кореспондентом університетської багатотиражки. Кореспондент Одеського обласного радіо (з 1980 р.). Працював помічником голови Одеського облвиконкому з питань економіки та преси (1986–1989). Закінчив факультет журналістики Київського інституту політології та соціального управління (1991). Був акредитованим кореспон-

дентом у Верховній Раді України. Редактор Одеської міської громадсько-політичної газети «Позиція» (з 1991 р.). Працював на радіо: коментатором, головним редактором радіоканалу «Одеса-2», головним редактором «Радіо на Троїцькій» (з 1992 р.). Протягом останніх 5 років — був заступником генерального директора Одеської обласної телерадіокомпанії. Автор книжок «Фабрика радіоінформації», «Радіо ... і решта життя». Помер 12.VIII.2006 р. в Одесі.

КОНШИН Олександр Юлійович — хімік-органік. Д-р хім. наук (1932), проф. (1924). Народився 8.VII.1876 р. в Одесі. Закінчив фізико-математичний факультет ІНУ (1903). Працював асистентом природничого відділення фізико-математичного факультету ІНУ (1906–1910). Приват-доцент ІНУ (1910). За сумісництвом завідував кафедрою хімії Одеського інституту інженерів морського флоту (1929–1936). Завідував кафедрою хімії (неорганічною, органічною, аналітичною і фізичною) (1920–1936). Присвоєно звання професора (1924), доктора хімічних наук без захисту дисертації (1932). Наукові роботи присвячені питанням органічних фарбників, опису мінеральних вод Кавказу. Помер 17.X.1936 р.

КОРЗИУКОВ Анатолій Іванович — біолог. Канд. біолог. наук. Доц. каф. зоології ОНУ імені І. І. Мечникова (з 1987 р.). Народився 8.VIII.1938 р. у м. Одеса. Закінчив біологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1967), Одеський інститут народного господарства (1979). Працював інструктором Одеського обкому комсомолу (1961–1964), головою Бюро міжнародного молодіжного туризму (1964–1974), завідувачем кафедри зоології хребетних ОНУ ім. І. І. Мечникова (1984–1986). Займається охороною природи та середовищем мешкання тварин, охороною рідкісних, зникаючих тварин, прикладною орнітологією, міграцією птахів, екологічним та орнітологічним туризмом. Проводить дослідження на о. Зміїному (з 1973 р.). Член Міжнародної комісії по рідким та зникаючим видам (Канада). Член Міжнародних робочих груп по водно-болотним екосистемам (Голандія), по гускам (Голандія), по кулікам (Німеччина). Має медаль Італійського національного інституту дикої природи. Автор 185 наукових праць, в т. ч. 8 монографій у співавторстві.

КОРИТНЮК Ярослав Олегович — юрист, полковник міліції у відставці, телеведучий. Народився 13.VII.1959 р. в Одесі. Закінчив фізичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1981). Після закінчення навчання служив у Радянській армії. Розпочав трудову діяльність в органах внутрішніх справ України (1983), був начальником Центру громадських зв'язків УМВС України в Одеській обл. (1995). Закінчив Національну академію внутрішніх справ України в м. Києві (1998). Полковник міліції у відставці. Один із співзасновників міського молодіжного правового клубу «Феміда» (1999), добровільного громадського підрозділу «Молодіжна поліцейська академія»(2001). Був постійним ведучим молодіжної телепрограми «Феміда» на регіональних каналах та телеканалі «Інтер». Член Спілки журналістів України (1997), член Ради директорів «Дебат-клубу» м. Одеса. Активно співпрацює з міжнародним проектом Державного департаменту США «Гармонія» (з 1996 р.). Викладає правознавство в Юридичному ліцеї м. Одеса (з 2002 р.). Нагороджений Знаком Міністерства внутрішніх справ України «За відзнаку в службі», Почесною грамотою Спілки журналістів України, Почесною грамотою МВС України, Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України.

КОРМИЧ Борис Анатолійович — адвокат. Д-р юрид. наук, проф. Народився у 1977 р. в Чернівцях. Закінчив з відзнакою Одеську національну юридичну академію (1999). Отримав другу освіту, закінчивши соціологічний факультет ОНУ імені І. І. Мечникова (2000). Захистив кандидатську дисертацію (2000). Докторську дисертацію захистив в Національному університеті внутрішніх справ МВС України (м. Харків). Основний напрямок наукової діяльності: інформаційне право та інформаційна безпека; міжнародне митне право і митна політика. Працює професором кафедри морського і митного права ОНЮА. Член Спілки юристів України, член Спілки адвокатів України, член Одеської обласної колегії адвокатів. Член редколегії наукової збірки «Актуальні проблеми політики». Стипендіат стипендії Президента України, стипендії Кабінету Міністрів України

для молодих вчених. Лауреат премії ім. Суміна Української правової фундації. Нагороджений грамотою Міністерства України у справах сім'ї і молоді. Автор понад 85 наукових праць.

КОРОБЧИНСЬКИЙ Олександр Леонідович — президент Ради промислово-будівельної групи «Інтострой» (з 2003 р.). Народився 29.VIII.1969 р. у м. Київ. Закінчив Одеське мореплавне училище Морського флоту України (1987) за спеціальністю «Експлуатація морського транспорту», юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова за спеціальністю «Правознавство» (2003), Одеську державну академію будівництва та архітектури (2005) за спеціальністю «Економіка підприємств», Національну академію державного управління при Президенті України (2006), Одеську державну академію будівництва та архітектури (2007) за спеціальністю «Промислово-громадянське будівництво». Працював генеральним директором МП «Ексопус» (1987–1994), головним спеціалістом по маркетингу та новим технологіям АТЗТ «Інто» (1994–2003). Почесний консул Угорщини. Перший віцепрезидент суспільної організації роботодавців «Союз одеських строителей». Як Президент Одеської обласної Федерації пауерліфтингу організував ряд республіканських та міжнародних спортивних змагань, виховав Чемпіонів Світу та Європи. Має орден Святого Рівноапостольного Великого князя Володимира III ступеню.

КОРОВІН Юрій Вікторович — д-р хім. наук. Народився у 1953 р. в Одесі. Закінчив хімічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1975). Працює провідним науковим співробітником Фізико-хімічного інституту ім. О. В. Богатського НАНУ. Основний напрямок наукової діяльності — хімія комплексних сполук лантанидів, люмінесцентна спектроскопія лантанидів, діагностичні препарати на основі сполук лантанидів. Основні результати досліджень представлені та обговорені на 50 міжнародних симпозіумах та семінарах. Автор першого в СНД діагностичного парамагнітного контрастного засобу (препарат «Лантавіст») для магнітно-резонансної томографії. Член міжнародних наукових організацій: Society

of Porphyrins and Phthalocyanines (з 2000 р., з 2005 р. — офіційний представник товариства від України), European Rare Earth and Actinide Society (ERES) (з 2003 р.). Автор понад 150 наукових праць.

КОРОЛЬОВА Тетяна Михайлівна — мовознавець. Д-р філол. наук (1991), проф. (1991). Народилася 20.VIII.1946 р. у Ленінграді. Закінчила факультет романо-германської філології ОДУ ім. І. І. Мечникова (1970) за фахом «Англійська мова та література». Працювала вчителем одеської середньої школи № 25, перекладачем, доцентом кафедри прикладної і експериментальної фонетики англійської мови ОДУ. Захистила кандидатську дисертацію (1979). Отримала вчене звання доцента (1981). Була зарахована на посаду завідувача кафедри іноземних мов Одеського педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського (1990–1993). З вересня 2002 р. працює завідувачем кафедри теоретичної та прикладної лінгвістики Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського. Під її керівництвом розробляються питання підвищення ефективності лінгвістичного забезпечення новітніх інформаційно-речових технологій.

КОСМІНЬКА Світлана Пилипівна — директор Маріїнської гімназії (з 2003 р.). Народилася 9.VII.1963 р. у м. Одеса. Закінчила механіко-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1985), Центральний інститут післядипломної педагогічної освіти Академії педагогіки (м. Київ) (2005) за спеціальністю «Управління навчальними закладами» (2005). Працювала ведучим інженер-програмістом «ДальморНДПроект» (м. Владивосток), вчителем інформатики у СШ № 5 м. Одеса, заступником директора СШ № 21 м. Одеса (1985–1992), вчителем інформатики, заступником директора з науково-методичної роботи. Під керівництвом С. Ф. Космінської Маріїнська гімназія стала переможцем всеукраїнських та міжнародних конкурсів ЮНЕСКО та телекомунікаційних конкурсів. Член суспільної організації «Союз громадян Одессы». Відмінник освіти України. Має почесні грамоти Міністерства освіти України.

КОТЛЯР Юрій Вадимович — історик. Д-р істор. дисциплін (2005), д-р істор. наук (2005). Народився 23.IX.1969 р. в смт Березнегувате Миколаївської обл. Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1986–1992). Аспірант кафедри історії України (1995–1997), докторант цієї кафедри (2003–2005). Вчителював у Березнегуватській неповній середній школі № 2 (1992–1994), завідував Березнегуватським народним історичним музеєм (1995–1996). Начальник паспортної служби Березнегуватського РВ УМВС України в Миколаївській обл. (1996–1999). Старший викладач, доцент, завідувач кафедри історичних дисциплін Миколаївського навчально-наукового інституту ОНУ імені І. І. Мечникова (з 1999 р.). Голова вченої ради Миколаївського навчально-наукового інституту ОНУ (2006). Член редколегії обласної науково-видавничої серії «Реабілітовані історією» (2006), член редколегії фахового збірника з історії «Гілея» (2006). Нагороджений Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України (2002, 2005, 2006), орденом Української Православної церкви «Преподобного Нестора Літописця» (2006). Лауреат Миколаївської обласної культурологічної премії ім. А. А. Макаренка (2003). Відмінник освіти України (2004). Автор та співавтор понад 150 наукових друкованих праць, з них 10 монографій та 12 навчально-методичних посібників з історії України, історичного краєзнавства, аграрної історії, військової історії України.

КОТОВ-ХРОМЕНКО Віктор Омелянович — психолог. Народився 29.IX.1924 р. в Одесі. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1952). Навчався в аспірантурі при кафедрі психології Одеського педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського. Захистив кандидатську дисертацію (1958). Здобув вчене звання доцента по кафедрі психології (1963). Працював старшим викладачем кафедри педагогіки і психології ОДУ ім. І. І. Мечникова (1956–1960), заступником директора (проректором) з навчально-наукової роботи Одеського педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського (1960–1965). Проректор з наукової роботи (1965–1970), очолював кафедру психології педінституту (1967–1976). Перейшов на посаду завідувача кафедри психології ОДУ (1976). Під час Великої Вітчизняної війни воював у складі частин Південного, Центрального, Прибалтійського фронтів. Нагороджений трьома орденами Червоної Зірки та медаллю «За перемогу над Німеччиною». Помер у вересні 1978 р.

КОЦЮБЕНКО Микола Макарович — юрист. Народився 21.V.1947 р. в с. Станіславчик Первомайського р-ну Миколаївської обл. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова за фахом «Правознавство» (1980). Навчався в Іллічівському ДПТУ № 22. Працював крановщиком Іллічівського морського торгового порту (1966–1971), інспектором Іллічівської митниці (1971–1978), інспектором-бухгалтером Григор'ївської митниці (1978–1979), старшим інспектором Григор'ївської митниці (1979–1981), начальником Калінінградської залізничної митниці (1981–1987), начальником Регіонального митного управління (1993), начальником митниці Республіки Татарстан (з 2001 р.). Член колегії Міністерства торгівлі та зовнішньоекономічного співробітництва, член колегії при Головному федеральному інспекторі по РТ. Почесний академік Російської гуманітарної академії. Почесний митник Росії, відмінник митної служби, ветеран митної служби. Нагороджений медаллю ордена «За службу Отчезству» II ступеня, медалями «За усердие», «За службу в таможенных органах» I, II, III ступенів, Почесними грамотами Республіки Татарстан, Державного митного комітету Росії, Приволзького митного управління.

КРИЖАНІВСЬКИЙ Віктор Миколайович — математик. Проф. Народився 23.XI.1885 р. в Одесі. Закінчив математичне відділення фізико-математичного факультету ІНУ з дипломом першого ступеня (1911). Закінчив вищі педагогічні курси (1912). Викладав у середніх учбових закладах Одеси (1912–1929). Навчався в аспірантурі при секції геометрії науководослідної кафедри математики ІНО (1923–1927). Захистив дисертацію «Геометрия сферических систем» на звання наукового співробітника (1928). Науковий співробітник Одеської філії Українського інституту математики (1928–1934), доцент кафедри математики ІНО (1928–1930), секретар методичного бюро та голова техно-математичної предметної комісії ІНО, доцент кафедри математики Інституту соціального виховання (1930–1931). Професор та завідувач кафедри математики Одеського комбінату робітничої освіти (1930–1932), очолював його наукову частину (1931–1932). Професор і завідувач кафедрами математики Одеського факультету особливого призна-

чення і Одеського інституту підвищення кваліфікації інженерно-технічних працівників (1932–1934). Очолював кафедру Одеської вищої комуністичної школи (1933–1937). Професор, завідувач кафедри базових дисциплін (1936–1940), а з 1938 р. — завідувач кафедри математики Одеського інституту господарників та підвищення кваліфікації інженерно-технічних працівників НК Важпрому. Працював над докторською дисертацією «Нелинейные совокупности сферических систем» (з 1935 р.). Заступник голови Ради професорів Хіміко-фармацевтичного інституту (з 1935 р.). Автор 16 геометричних праць, а також декількох методичних розробок з математики для вузів. Подальша його доля невідома.

КРИЖАНІВСЬКИЙ Дмитро Антонович — математик. Проф. (1920). Народився 7.XI.1883 р. в Одесі. Вступив до математичного відділення фізико-математичного факультету ІНУ (1901). За участь у студентському революційному русі був виключений з університету без права вступу в інші вищі учбові заклади (1904). Виїхав до Німеччини і протягом двох семестрів вивчав математику в Геттінгенському університеті (1904). Повернувся до Росії і взяв участь у революційній роботі серед петроградських робітників (1905). Був заарештований і знаходився у в'язниці «Крести» (1906). Склав на математичному відділенні фізико-математичного факультету ІНУ державний іспит і отримав диплом першого ступеня (1906). За революційну діяльність був позбавлений права займатися педагогічною діяльністю. Склав магістерський іспит по кафедрі чистої математики (1910–1911). Отримав право на педагогічну діяльність (1912). Був обраний приват-доцентом фізико-математичного факультету ІНУ (1913). Виїхав у наукове відрядження до Італії, де залишався до початку світової війни. Після повернення до Одеси працював на посаді приват-доцента в ІНУ (до 1917 р.). Штатний доцент фізико-математичного факультету ІНУ (1917–1920). Професор фізико-математичного інституту (1920–1921), Одеського ІНО (1921–1930), професор кафедри математичного аналізу фізико-хіміко-математичного інституту (1930–1931). Викладав математику і статистику в Одеському банківському інституті (1931–1933). Професор кафедри математичного аналізу ОДУ ім. І. І. Мечникова (з 1933 р.). За сумісництвом працював ще в кількох вищих учбових та наукових закладах міста:

Вищих жіночих курсах (1916–1920), Художньому училищі (1905–1916), на хімічному факультет ОПІ (1921–1922), Залізнично-дорожному технікумі (1922–1924), Інституті технічної кінематографії (1926–1930), Німецькому педагогічному інституті (1934–1935), філіалі Дніпропетровського інституту тяги (1932). Отримав ступінь кандидата фізико-математичних наук без захисту дисертації (1935). За роботи з узагальненого поняття межі він отримав премію Всеукраїнського комітету сприяння вченим (1924). Будучи членом секції математичного аналізу Науково-дослідної кафедри математики, організував там українську термінологічну комісію, яка працювала під його керівництвом; організував колоквіум з поточної математичної літератури (1926). Був заарештований за сфабрикованою справою (1938), помер у в'язниці 11.X.1938 р. Реабілітований посмертно (1956).

КРИШТОФОВИЧ Африкан Миколайович — палеоботанік. Акад. АН УРСР (1945), чл.-кор. АН СРСР (1953). Народився 8.XI.1885 р. в с. Криштоповка Павлоградського р-ну. Закінчив гімназію, потім природниче відділення фізико-математичного факультету ІНУ (1908). Ще в студентські роки почав займатись науковою роботою. Працював в Геологічному комітеті (з 1914 р.). Жив у Владивостоці (1917–1924). Працював в Центральному науково-дослідному геологорозвідувальному інституті (з 1924 р.), Всесоюзному геологічному інституті, Ботанічному інституті АН СРСР, викладав в ряді вузів Ленінграду. Був заарештований по звинуваченню в шпіонажі на користь Німеччини (1930). Висланий на 5 років із Ленінграду (1931). Викладав в Уральському університеті (1933–1935). Працював у Москві, Ленінграді, Києві, Ташкенті, Одесі. Основоположник та керівник радянської палеоботанічної школи, дослідник в палеоботанічній та геологічній галузі знань, піонер геологічного вивчення та освоєння надр далекосхідної частини СРСР. За курс «Палеоботаніка» удостоєний Державної премії (1946). Нагороджений орденами Леніна, Трудового Червоного Прапора, медалями. Автор біля 500 друкованих праць. Помер 8.XI.1953 р. у Ленінграді. Похований на Серафимському кладовищі. Реабілітований посмертно (1967).

КРОТОВ Веніамін Григорович — математик. Д-р мат. наук (1990), проф. Після закінчення механіко-математичного факультету ОДУ ім. І. І. Мечникова (1971) вступив до аспірантури на кафедру математичного аналізу. Захистивши кандидатську дисертацію (1974), залишився працювати на кафедрі в ОДУ. Викладав загальні курси з математичного і функціонального аналізу. Вагомість його наукових досліджень полягає в тому, що він у межах єдиного підходу вивчив диференціальні властивості граничних значень функцій з багатовимірних класів Харді і розв'язання крайових задач для рівнянь з частинними похідними. Через родинні обставини переїхав до Мінська (1993), де працює в Білоруському університеті.

КРОХМАЛЬ Василь Васильович — філолог, педагог. Народився 1.VIII.1953 р. в с. Криве Озеро Миколаївської обл. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1985). Під час навчання розпочав педагогічну діяльність вчителем української мови та літератури у середній школі № 106 м. Одеси (1983). Викладач української мови та літератури Одеського педагогічного училища (нині — Одеський педагогічний коледж) (1987), де працює і нині. Є активним учасником методичних семінарів, конференцій у Південному регіоні. Член «Конгресу захисту української мови», голова обласного методичного об'єднання викладачів української мови та літератури ВНЗ I–II рівнів акредитації Одеської області. У своїй роботі увагу приділяє розробці і втіленню сучасних методик та технологій навчання, організує студентські конференції, диспути, літературні зустрічі тощо. Має почесні звання «Спеціаліст вищої категорії» та «Вчитель-методист». Нагороджений знаком «Відмінник освіти України», нагрудним знаком А. С. Макаренка.

КРУК В'ячеслав Юлійович — юрист. Народився 17.VIII.1968 р. в Одесі. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (2002). Спеціалізація «Правознавство». Працював комерційним директором ТОВ «Крумар», керівником департаменту АТЗТ Страхова компанія «Инто». Був першим президентом Морського страхового бюро України. Голова опікунської ради медичної компанії «Инто-Сана». Займав посаду віце-мера Одеси (2002), першого заступника Міністра охорони навколишнього природного середовища України (2003–2005). Очолював Одеську обласну організацію Партії зелених України (1999–2004), голова партії «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина». Співшукач ступеню кандидата наук державного управління при Одеському регіональному інституті державного управління НАДУ при Президенті України. Тема дисертації — «Регіональна екологічна політика». Депутат Одеської міської Ради V скликання.

КРУК Олександр Карпович — математик, педагог. Народився у 1918 р. По завершенні середньої школи був призваний до лав Радянської армії. Після звільнення в запас розпочав педагогічну діяльність у ремісничих училищах міста Одеси (1945), викладав фізику. Одночасно навчався на фізико-математичному факультеті ОДУ ім. І. І. Мечникова (1944–1949). Був заступником директора, а згодом і директором семирічної школи № 108 м. Одеса (з 1950 р.), обійняв посаду завідувача відділу освіти Іллічівської районної Ради народних депутатів Одеси (1955), згодом — директора обласної заочної середньої школи моряків (1959). Нагороджувався державними нагородами. Мав відзнаку «Відмінник освіти України». Присвоєно почесне звання «Заслужений учитель Української РСР» (1976). Помер у 1996 р.

КУЗНЕЦОВА Інеса Василівна — д-р пед. наук (1993), проф. Народилася у 1938 р. у Свердловську (Росія). Закінчила філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1965). Декан факультету морського права Одеської національної морської академії. Очолює кафедру філософії в цьому вузі. Основний напрямок наукової діяльності — філософія, філософія права, етика. Член науково-методичної комісії Міністерства науки та освіти зі спеціальності «Правознавство». Відповідальний редактор наукового збірника «Морское право: актуальные вопросы теории и практики», член редколегії журналу «Судоходство». Почесний працівник морського та річкового флоту України. Відмінник народної освіти. Нагороджена орденом «Знак Почета», медаллю «За трудовую доблесть». Автор понад 200 наукових праць.

КУЗЬМІН Віктор Євгенович — д-р хім. наук. Народився 1.VI.1951 р. у Полтаві. Закінчив хімічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1973). Працює завідуючим лабораторії теоретичної хімії Фізико-хімічного інституту ім. О. В. Богатського НАНУ, викладає на кафедрі органічної хімії ОНУ імені І. І. Мечникова. Основний науковий напрямок — проблеми теоретичної і комп'ютерної хімії. Член міжнародних наукових товариств: «World Association for Theoretically Oriented Chemists» та «International Society for Antiviral Research», неодноразово отримував гранти міжнародних наукових фондів. Член спеціалізованої вченої ради в ФХІ із захисту докторських дисертацій. Автор понад 200 наукових праць.

КУЛТИГІН Володимир Павлович — політолог, соціолог. Д-р філос. наук, проф. Народився 20.VI.1940 р. в м. Казань. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1963), аспірантуру АН УРСР (1968). Пройшов перепідготовку в учбових центрах Британської ради освіти (1992) та Торгово-промислової палати Франції (1994). Створив соціологічну мережу ЦК ЛКСМУ (1968—1971). Працює в Москві (з 1971 р.). Працював старшим науковим співробітником Вищої комсомольської школи

(1971–1976), науковим консультантом Комітету молодіжних організацій СРСР (1976–1981), завідуючим відділом, керівником Міжфакультетської лабораторії МДУ ім. М. В. Ломоносова (1981–1986), завідувачем кафедри Інституту молоді (1986–1990), консультантом ЦК КПРС (1990–1991), професором Московського університету комерції (1991–1997), заступником директора по науці Всеросійського центру рівня життя (1992–1995), завідуючим відділу, керівником Центру історії соціології, головним науковим співробітником Інституту соціально-політичних досліджень (з 1997 р.). Керував рядом соціологічних досліджень, у тому числі російською частиною міжнародних проектів «Бедность и социальные тенденции в балтийских странах» (1992–1993), «Исследование Совета Европы по потреблению школьниками табака, алкоголя, наркотиков» (1993–1995). Автор спеціалізованих курсів з соціології в Московському університеті ім. М. В. Ломоносова, Російській академії державної служби при Президенті РФ, Російському державному соціальному університеті, Російській академії праці та соціальних відносин, Московському коледжі соціології. Читав лекції в Пітсбургському, Техаському (Форт Уорд), Хьюстонському, Стокгольмському, Ліонському університетах, Антиохійському коледжі в Вашингтоні, Лондонській школі економіки та ін. Перший федеральний віце-президент Російського товариства соціологів (РТС), голова Дослідницького комітету РТС «История и теория социологии», член Бюро з соціальної теорії Європейської соціологічної асоціації, член редколегій журналів «Current Sociology», «Социологические исследования», «Личность. Культура. Общество», «Вестник РОС». Керівник ряду сесій на конгресах Міжнародного інституту соціології, Міжнародної та Європейської соціологічних асоціацій. Член експертної ради з соціології Російського гуманітарного наукового фонду, чотирьох докторських дисертаційних рад РАН та МДУ ім. М. В. Ломоносова. Академік Міжнародної академії інформатизації та Академії політичних наук. Автор більш ніж 300 наукових праць.

КУМΠΑИ Михайло Іванович — юрист. Народився у 1845 р. Закінчив юридичний факультет ІНУ. Призначений на службу секретарем керченського з'їзду мирових суддів (1874). Обраний членом з'їзду мирових суддів та гласним міської ради (1880). Перебував приватним викладачем в керченському Кушніковському інституті. За наказом Міністерства юстиції зайняв посаду керченського судді (1892). 8 липня 1893 р. обраний міським головою. Заснував «Общество распространения знаний в народе»

(1896) та стипендію кращому учню Керчі (1904). Був членом багатьох благодійних організацій. Брав участь в здійсненні Першого загального перепису населення Російської імперії (1897). Нагороджений орденами Св. Станіслава II ступеня (1890), Св. Станіслава III ступеня (1878), Св. Анни II ступеня (1896), Св. Анни III ступеня (1881); медаллю на пам'ять царювання імператора Олександра III, срібною медаллю на пам'ять коронації Миколая II (1896), медаллю за участь у Першому загальному переписі населення (1897). Помер у 1906 р.

КУР'ЯТА Володимир Григорович — ботанік. Д-р біол. наук (1999), проф. Народився у 1950 р. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1973). Захистив кандидатську дисертацію (1979). Працював на кафедрі фізіології рослин ОДУ асистентом, потім доцентом. Працює професором на кафедрі ботаніки Вінницького педагогічного університету ім. М. Коцюбинського. Сучасні наукові інтереси — фізіологія росту і розвитку рослин. Відмінник освіти України. «Людина року» в номінації «Діяч науки» (2003). Автор понад 90 наукових публікацій.

ЛАНГШТЕЙН Марк Соломонович — економіст. Д-р екон. наук (1988). Народився 3.IX.1927 р. в м. Солобковка Вінницької обл. Навчався на економічному факультеті ОДУ ім. І. І. Мечникова (1946–1951). Був направлений на роботу у Петровське відділення Держбанку Ставропольського краю (Росія) кредитним інспектором, керівником кредитної групи, виконуючим обов'язки керівника відділення Держбанку. Працював у Ставропольській конторі Держбанку (1951–1966). Кандидат у члени партії. Завідуючий кабінетом політичної просвіти в ідеологічному відділі райкому партії (з 1955 р.). Навчався у заочній аспірантурі Ростовського інституту народного господарства (1961–1965). Захистив кандидатську дисертацію «Территориальное планирование денежного обращения» (1966). Працював керівником лабораторії техніко-економічних досліджень Всесоюзного науково-дослідного інституту люмінофорів Міністерства хімічної промисловості у м. Ставрополі (1966). Переїхав у Донецьк, де працював в Інституті еконо-

міки промисловості НАН України (1970). Був обраний провідним науковим співробітником відділу проблем соціально-економічного розвитку (1988). Підготував 95 наукових робіт, у тому числі 6 монографій. Помер 14.XII.1991 р.

ЛЕБЕДИНЦЕВ Арсеній Арсенійович — хімік. Народився у 1863 р. Закінчив I курс на відділенні математичних наук, I–IV курси на відділенні природознавчих наук фізико-математичного факультету ІНУ (1885). Кандидат природознавчих наук. Лаборант хімічної лабораторії ІНУ (з 1887 р.), потім асистент цієї лабораторії. Дійсний член Новоросійського товариства природознавців (з 1887 р.). Брав участь в експедиціях, влаштованих морським міністерством для глубоководних досліджень Чорного та Азовського морів (1891–1894). Займався хіміко-аналітичними дослідженнями складу газів на різних глибинах. Відкрив ядучий (для риб) шар вуглецевих з'єднань на дні Чорного моря, знайшов зараження вод Чорного моря сірковуглецем. Проводив хімічні дослідження води морів, озер та лиманів. У складі лиманної комісії товариства природознавців вивчав фауністичні, геологічні, фізико-хімічні й ботанічні сторони Куяльницького, Сухого та Хаджибейського лиманів. Праці його сприяли об'єднанню зусиль вчених для використання природних лікувально-профілактичних факторів лиманів та мінеральних вод у створенні бальнеологічних курортів.

ЛЕБЕДИНЦЕВ Володимир Арсенійович — юрист. Народився 28.I.1850 р. Навчався на юридичному факультеті ІНУ (1866–1870), випускник третього року ІНУ. Працював у міністерстві юстиції в Одеській судовій палаті на різних посадах (з 1972 р.). Був членом судової палати у II громадянському департаменті (90-і рр.). Помер 7.III.1910 р.

ЛЕБЕДИНЦЕВ Олександр Арсенійович — юрист, філолог. Народився у 1853 р. Випускник 1874 р. — сьомого випуску ІНУ. Навчався на юридичному (I курс) та на історико-філологічному факультетах (II–IV курси). Працював учителем (з 1875 р.). Викладав латинську мову в Одеській другій прогімназії, викладав стародавні мови в Ришельєвській гімназії м. Одеси. Інспектор народних училищ Бессарабської губернії (з 1886 р.). Директор народних училищ Ковенської губернії (з 1893 р.). Помер 26.X.1918 р.

ЛЕВИНСЬКИЙ Сергій Васильович — математик. Канд. фіз.-мат. наук (1991), доц. (1994). Народився 20.IX.1951 р. в с. Костянтинівка Ширяївського р-ну Одеської обл. Закінчив механіко-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова за спеціальністю «Прикладна математика» (1974). Працював асистентом кафедри вищої математики Одеського інституту народного господарства (1974–1979). Служив у Збройних Силах СРСР командиром радіорелейного кабельного зводу (1979–1981), після чого продовжив роботу в Одеському інституті народного господарства. Навчався у цільовій аспірантурі кафедри математичного аналізу ОДУ ім. І. І. Мечникова (1984–1988). Отримав науковий ступінь кандидата фізико-математичних наук (1991), згодом — доцента кафедри математичних методів аналізу економіки ОІНГ. Понад 10 років обіймав посаду заступника декана фінансово-економічного факультету, згодом призначений на посаду декана (2002). Автор понад 40 наукових праць та науково-методичних комплексів.

ЛЕУТСЬКИЙ Корній Матвійович — біолог. Д-р біол. наук, проф. Народився у 1901 р. у с. Малахове Миколаївської обл. Служив у лавах Червоної армії (1922–1924). Директор дитячої колонії та член окружного методичного комітету, що дбав про виховання дітей, батьки яких загинули на фронтах громадянської війни (1924–1925). Закінчив ІНО, після чого працював викладачем педагогічного і машинобудівного інститутів м. Кіровограда та старшим науковим співробітником НДІ харчування. Обіймав посаду старшого наукового співробітника Інституту біохімії АН СРСР та завідувача біохімічної лабораторії Інституту праці в Києві (1935–1941). Після війни працював проректором з наукової роботи і завідувачем кафедри біохімії Львівського державного університету. Ректор Чернівецького державного університету та завідувач кафедри біохімії (1949–1968). Був головою правління Чернівецького відділу товариства для поширення політичних і наукових знань, членом Центральної ради Всесоюзного товариства фізіологів, біохіміків, фармакологів. Обраний почесним членом Чехословацького медичного товариства ім. Пуркіне (Академія медичних наук Чехословаччини) (1962). Присвоєно

почесне звання «Заслужений діяч науки УРСР» (1965). Нагороджений двадцятьма урядовими нагородами, зокрема орденами Леніна і Трудового Червоного Прапора. Помер у листопаді 1988 р.

ЛЕЩЕНКО Дмитро Давидович — д-р фіз.- мат. наук, проф. Народився 6.ІІ.1949 р. в Одесі. Закінчив механіко-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова. Працює завідуючим кафедри теоретичної механіки Одеської державної академії будівництва та архітектури. Основний напрямок наукової діяльності — динаміка твердого тіла, дослідження еволюції обертів твердого тіла під дією обурюючих моментів. Засновник напрямку досліджень еволюції обурених обертальних рухів твердого тіла, близьких до інтегруючих випадків під дією моментів сил розрізної природи. Член спеціалізованої вченої ради при ОНУ імені І. І. Мечникова. Член Нью-Йоркської Академії наук. Член Національного комітету України по теоретичній та прикладній механіці, член редакційної колегії міжвідомчого збірника наукових праць «Механіка твердого тіла», який видається Інститутом прикладної математики та механіки НАН України (м. Донецьк). Отримав грант від фонду Сороса (1995). Автор 110 наукових праць.

ЛИСЕНКО Ольга Павлівна — директор юридичної фірми ПП «Силаум» (з 2007 р.). Народилася 26.Х.1966 р. у м. Іллічівськ Одеської обл. Закінчила юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1990). Працювала в Управлінні освіти Одеської обласної адміністрації (1991–1992), юристом Іллічівського морського торгового порту (1992–2005), ТОВ «Економіко-правова компанія» (2005–2007).

ЛИСЕЦЬКИЙ Федір Миколайович — фізико-географ, агроландшафтознавець, ерозіоніст, геоеколог. Д-р геогр. наук (1994), проф. (1995). Народився 3.VIII.1958 р. у с. Варварівка на правобережжі р. Південний Буг (тепер частина Миколаєва). Навчався на географічному відділенні геолого-географічного факультету ОДУ ім. І. І. Мечникова (1975–1980), в аспірантурі (1980–1983), докторантурі. Захистив дисертацію на здобуття вченого ступеня кандидата географічних наук (1984). Працював на посаді доцента кафедри фізичної географії та природокористування в ОДУ (1985–1995). Ще до захисту дисертації став широко відомим у колах науковців, які займаються вивченням водної ерозії ґрунтів, розробкою шляхів проведення зрошувальних меліорацій еродованих ґрунтів, раціонального використання ґрунтових ресурсів в районах активного прояву ерозійних процесів, пов'язаних з землеробством. Був заступником директора Південного центру агроекології (м. Одеса) (1994–1995). Працює у відкритому університеті в Белгороді (Росія) на посаді завідувача кафедри фізичної географії (з 1995 р.), на кафедрі геоекології та раціонального природокористування геолого-географічного факультету Белгородського університету (з 2002 р.). Заліцензував нову спеціальність — «Земельний кадастр». Автор понад 230 наукових праць.

ЛІГНАУ Микола Георгійович — зоолог, ембріолог. Проф. (1921). Народився 10.VI.1873 р. в Ялті. Закінчив Рішельєвську гімназію в Одесі та вступив на математичне відділення фізико-математичного факультету ІНУ (1892). Через хворобу був змушений перервати навчання. Продовжував вчитися на природничому відділенні (з 1894 р.). Закінчив університет з дипломом першого ступеня, став асистентом професора П. М. Бучинського та хранителем зоологічного кабінету і музею (1898). Склав магістерські іспити із зоології (1902). Захистив магістерську дисертацію у Петербурзькому університеті (1911). Ще до захисту дисертації за результатами пробних лекцій був призначений на посаду приват-доцента ІНУ (1909). Продовжував розпочаті І. І. Мечниковим роботи з ембріології багатоніжок. Одночасно викладав зоологію на Вищих жіночих курсах. Затверджений приват-доцентом по кафедрі зоології 1 січня 1913 р., обіймав цю посаду до 1917 р., був активним членом Товариства природознавців. У 1917 р. став штатним доцентом Новоросійського університету, а по-

тім Одеського ІНО (у 1921 р. затверджений професором першого розряду та завідувачем зоологічного кабінету). З утворенням науково-дослідної кафедри біології він став завідувачем секції зоології цієї кафедри. Працював за сумісництвом в Одеському сільськогосподарському інституті (1918–1928), в Хіміко-фармацевтичному інституті (до 1931 р.). Вдало поєднував викладацьку діяльність з роботою в санітарному відділі курортного управління (1920–1932), в управлінні безпеки кораблеводіння (1920–1925), в комітеті охорони водоймищ (1927–1931), в НДІ споруд та ін. Працював за сумісництвом у Молдавському педагогічному інституті. Протягом усього наукового життя вчений не залишав досліджень над багатоніжками, що привело його до глибокого вивчення зоогеографії, зокрема зоогеографії України. В Одесі він перший намагався привернути увагу вчених до зоогеографії, екологічного її напрямку. Завідував біологічною лабораторією Українського інституту експериментальної офтальмології ім. В. П. Філатова (1938). У спадщині вченого 45 надрукованих статей. Помер 5.IV.1940 р. в Одесі.

ЛОЗОВСЬКИЙ *Анатолій Корнійович* — історик. Канд. іст. наук, доц. Народився 10.VII.1931 р. в с. Кам'яне Савранського р-ну Одеської обл. Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1954). Розпочав трудову діяльність на посаді вчителя історії та директора Савранської середньої школи робітничої молоді. Очолив відділ освіти Савранської районної ради народних депутатів (1955). Працював у партійних органах спочатку на посаді завідуючого відділом пропаганди і агітації Савранського райкому партії, згодом — на посаді секретаря Ізмаїльського райкому Компартії України (1958–1967). Призначений завідуючим Одеським обласним відділом народної освіти (1967), направлений у розпорядження Міністерства освіти СРСР (1973), яке призначило його керівником групи радянських викладачів, що працювали в закладах освіти Африканської республіки Малі (1974). Повернувся до Одеси, де викладав історію у школі № 77 (1978), працював в ОДУ ім. І. І. Мечникова старшим викладачем кафедри історії СРСР (1979), там же захистив кандидатську дисертацію, згодом став доцентом кафедри. Нагороджений медаллю «За доблесний труд», мав знак «Відмінник освіти СРСР». Помер 1.XII.2007 р.

ЛОКАЙЧУК Валерій Федорович — президент юридичної посередницької фірми «Коммерсант» (з 1991 р.). Народився 6.V.1957 р. Закінчив Одеську середню спеціалізовану школу міліції (1981), юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова за спеціальністю «Правознавство» (1993). Пройшов курс навчання при Регіональному агентстві з питань банкрутства (арбітражний керівник). Працював оперуповноваженим кримінального розшуку Ленінського РВВС м.Одеса (1981–1988). Брав участь у ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС (1986).

Займав посаду голови правління юридичного кооперативу «Право» м. Одеса (1989–1991). Створив консалтингову фірму «Коммерсант-консалт» (2001). Супроводжує інноваційний проект іноземного інвестору корпорації «Порт Вера ДЕВЕЛОПМЕНТ Инк.» (США) вартістю \$ 400 млн. Член Асоціації фахівців з питань антикризового управління. Заступник голови ради Спілки юристів України. Третейський суддя постійно діючого Третейського суду при Спілці юристів України. Член правозахисної організації «Одесский мемориал». Член ФИАБСИ-Україна (міжнародна асоціація фахівців нерухомості та Всесвітньої асоціації юристів). Голова Спостережної ради Благодійного фонду «К». Допомогає дітям науки та дітям-сиротам. Побудований комплекс для дітей-сиріт в м. Одеса (2006). Заслужений юрист України. Має понад 20 заохочень за час служби в кримінальному розшуку, медаль «За безупречную службу в ОВД» III ступеню. Лауреат рейтингу «Народне визнання — 2005» у номінації «За заботу о будущем Одессы». Відзначений Почесними грамотами Міжнародного фонду юристів України, нагородою Всесвітньої організації юристів, міжнародною нагородою за професійні досягнення ім. Луки Пачоллі. Кавалер ордену «За заслуги» III ступеня та православного ордену «Святой Дмитрий Солунский» (2007).

ЛОШАК Віктор Григорович — журналіст. Народився 20.IV.1952 р. в Ростові-на-Дону. Служив у Радянській армії (1970–1972). Почав працювати спортивним репортером у газеті «Вечерний Ростов», був воєнним кореспондентом газети Закавказького воєнного округу. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1976). Працював в газеті «Вечерняя Одесса» кореспондентом, фельєтоністом, редактором відділу економіки (1973–1983). Спеціальний кореспондент газети «Известия» у Москві (1983–1986). Працював політичним оглядачем у щотижневику «Московские новости» (з 1986 р.). Перший заступник головного редактора «Московские новости» (1991), виконуючий обов'язки головного редактора (1992–1993), головний редактор (1993–2003). Голова Ради директорів АО «Московские новости». Був одним із засновників політологічного центру у «ИНДЕМ» (1991). Головний редактор журналу «Огонек» (2003–2004), знову прийнятий на цю посаду (2005). Лауреат премій Спільки журналістів СРСР та Росії. Член ІРІ (Міжнародного інституту преси) та віце-президент Російського відділення ІРІ, професор Московського державного інституту міжнародних відносин, член Ради з зовнішньої та оборонної політики. Голова Громадської Ради при Міністерстві освіти і науки РФ, член Колегії Міністерства освіти і науки (2007). Нагороджений орденом Пошани (2000), медалями, польським орденом Офіцерського Хреста. Спількою журналістів Росії був обраний «Головним редактором року» (2003). Нагороджений премією Уряду РФ у сфері друкованих ЗМІ (2006).

ЛУПАНОВ Борис Олександрович — лінгвіст, викладач іноземних мов. Проф. (1934). Народився 17.V.1887 р. в Ізмаїлі. Закінчив курс словесного відділення історико-філологічного факультету ІНУ з дипломом першого ступеня (1910). Був лектором з історії всесвітньої літератури в Одеській державній консерваторії (1914–1920). Викладав латинь, російську мову і літературу в жіночій гімназії Бутович в Одесі (1910–1920). Склав магістерські іспити (1919). Радою професорів Новоросійського університету був обраний і затверджений доцентом кафедри історії західноєвропейських літератур і мов. В якості доцента, пізніше — професора, читав лекції в Новоросійському університеті, а після його закриття — в Гумобіні загальні і спеціальні курси історії західноєвропейських літератур і мов. Після закриття Гумобіну перейшов, го-

ловним чином, на викладання іноземних мов у вищих учбових закладах міста. Читав курс лекцій в Одеському сільськогосподарському інституті українською мовою, викладав італійську мову (1921–1924). Конкурсною комісією був обраний до числа викладачів медичного інституту з дорученням читати курс латинської мови (1924). Доцент кафедри всесвітньої літератури Одеського ІНО (1931). Після відкриття в Одеському медичному інституті кафедри мов, на конкурсній основі був обраний завідувачем кафедри (1932). Доцент Одеського обласного філіалу Всеукраїнської промакадемії (1933), професор (з 1934 р.). Був запрошений на посаду завідувача кафедри романської філології у щойно відкритий Одеський державний педагогічний інститут (1938). Заступник директора інституту з наукової та учбової роботи (1940). Виконував обов'язки директора інституту (1941). У період окупації він залишався в Одесі, викладав латинську мову в медичному інституті. Був зарахований до штату співробітників ОДУ ім. І. І. Мечникова (1945). Читав курси історії західноєвропейської літератури і загального мовознавства (1947). Звільнений з причини заборони сумісництва (1947). З цього часу він викладав тільки у медінституті. Помер у 1959 р., похований в Одесі.

ЛЬВОВ (Бінштейн) Аркадій Львович — письменник-фантаст.

Народився 9.ІІІ.1927 р. в Одесі. Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1951). Працював вчителем праці в загальноосвітній школі № 92. Вчителював на Західній Україні. Повернувся до Одеси (1968). Публікував оповідання в газетах «Комсомольское племя» та «Знамя коммунизма» (з 1965 р.). Видав шість збірок прози (1966–1972). Був звинувачений КДБ у сіоністській діяльності, припинив публікуватися. Емігрував до м. Нью-Йорк, США (1976). Працював на радіо «Свобода», де вів літературні передачі. Автор книг і розповідей: «Мой старший брат, которого не было» (1965), «Крах патента» (1966), «Бульвар Целакантус» (1967), «Большое солнце Одессы» (1968), «В Одессе — лето» (1970), «Скажи себе, кто ты» (1972), «Черное и желтое» (1988), «Химеры» (1990). Найбільш відомий роман про Одесу — «Двор», який спочатку був виданий у французькому варіанті (1979) і лише згодом російською мовою (1981). Роман було переведено на основні європейські мови. У 2005 р. вийшло продовження роману «Двор. Часть третья». У еміграції друкувався

у журналах «Время и мы», «22», «Континент». Автор есе про творчість І. Бабеля, Е. Багрицького, М. Светлова (зб. есе «Утоление печалью», 1984). Член Спілки письменників СРСР.

МАГОНОВ Олександр Захарович — педагог. Народився 6.IV.1925 р. в ст. Краснонебесна Варениківського р-ну Краснодарського краю. Брав участь у Великій Вітчизняній війні як учасник партизанського підпілля. Служив у військах Міністерства внутрішніх справ СРСР. Був першим помічником капітана на судах закордонного плавання (з 1954 р.). Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1960). Працював директором професійно-технічного училища № 17 м. Одеса. Обирався депутатом Київської районної Ради народних депутатів м. Одеса. Нагороджений орденом «Червоної Зірки», «Вітчизняної війни» І ступеня, медаллю «За бойові заслуги», медаллю «За трудову відзнаку» та 25-ма медалями. Почесний працівник морського флоту СРСР. Присвоєно почесне звання «Заслужений учитель УРСР».

МАЗУР Юлій Маркович — журналіст. Народився 15.VII.1937 р. в м. Сквородіно Читинської обл. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1959). Працював вчителем Барсконської середньої школи Джети-Огузького району Киргизської РСР (1959), літературним співробітником районної газети «На Ленинском посту», робітником будівельно-монтажного управління № 289 «Ангарбуд» (1960). Помічник директора з політичної частини Хабаровської торгівельно-кулінарної школи (1961). Літературний співробітник армійської газети «Бойовий курс», кореспондент Хабаровського крайового комітету з радіомовлення та телебачення (1962). Літературний співробітник обласної газети «Знамя коммунизма» (1964). Літературний співробітник, завідуючий відділом, заступник редактора, редактор обласної газети «Комсомольская искра» (1967). Консультант-методист Будинку політпросвіти, інструктор відділу, заступник завідуючого відділом пропаганди та агітації Одеського обласного комітету

КПУ (1975). Редактор Одеської обласної газети «Знамя комунізму» (1982), редактор газети «Юг» («Знамя комунізму») (1991). Член КПРС (1971–1991), член Обласного комітету Ленінської комуністичної спілки молоді України, член Партії демократичного відродження України, депутат Обласної Ради. Обраний Народним депутатом України (1990), входив до «Народної ради», фракції «Демократичне відродження України». Член Комісії Верховної Ради України з питань гласності та засобів масової інформації. З 2000 р. — головний редактор газети «Юг» (2000). Загинув 30.XI.2000 р.

МАЙГЕР Микола Вікторович — економіст. Канд. наук (1999). Народився 24.II.1960 р. в Одесі. Закінчив Одеський державний економічний університет, юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова. Був головою Ради спостерігачів комерційного банку «Фінбанк», президентом регіонального агентства Українського національного комітету Міжнародної торгової палати, головою Ради благодійного пенсійного фонду «Благовіст». Член Ради спостерігачів підприємства коксохімічної промисловості «Коксохімпром». Депутат Приморської районної ради м. Одеса. Член Ради акціонерної лізингової компанії, член комісії з досудового урегулювання суперечок між інвесторами, органами виконавчої влади і місцевого самоуправління при Одеській облдержадміністрації. Член комісії з корпоративного управління при Одеській облдержадміністрації. Член Одеської обласної координаційної ради з питань інвестицій та інноваційної діяльності при Одеській облдержадміністрації. Член Правління Одеської міської та обласної організації роботодавців. Член Ради Одеського регіонального відділення Федерації професійних бухгалтерів та аудиторів України. Член правління Одеського міського та обласного, Одеського регіонального відділення Українського союзу підприємців. Член редакційної колегії американського професійного інтернет-видання готельної індустрії «Hotelexecutive.com». Президент та засновник компанії «Майгер» (2000). Нагороджений званням «Лідер вітчизняної економіки».

МАЙОРСЬКИЙ Григорій Львович — математик. Народився 10.VI.1910 р. в м. Миколаєв. Закінчив механіко-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова. Викладав в Одеському, потім в Київському державному університетах. Служив в органах безпеки, полковник (1937–1960). Пройшов війну. Призначений на посаду декана загально-технічного факультету Куйбишевського індустріального інституту в м. Сизрань. Директор інституту (з 1962 р.). Нагороджений орденом Кутузова та іншими нагородами. Один із засновників та активних учасників становлення філії ВУЗу в м. Сизрань, забезпечував розвиток його учбової та матеріальної бази, готував відкриття денної форми навчання. Помер 28.VII.1977 р. Похований в Москві.

МАКАРОВ Володимир Костянтинович — д-р фіз.-мат. наук (1990), проф. Народився у 1937 р. у с. Горки (Володимирська обл., Росія). Закінчив фізико-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1959). Основний напрямок наукової діяльності — прикладна акустика, механізм зародження та розвитку акустичної кавітації, ультразвукова технологія. Створив новий науковий напрямок в галузі фізики гетерогенних газових мікровключень (зародків) у рідині. Працює професором кафедри загальної та теоретичної фізики Одеського національного політехнічного університету. Неодноразово був членом спеціалізованих наукових рад із захисту кандидатських та докторських дисертацій. Почесний ветеран Одеського політехнічного університету. Нагороджений медалями «За доблестний труд» та «Ветеран труда». Має 15 наукових розробок, підтверджених авторськими свідоцтвами. Автор понад 120 наукових праць.

МАККАВЕЄВА Олена Борисівна — зоолог, гідробіолог. Д-р біол. наук (1989). Народилась 9.VII.1930 р. в м. Кам'янець-Подільський Хмельницької обл. З відзнакою закінчила ОДУ ім. І. І. Мечникова (1953), аспірантуру при Кримській філії АН УРСР (1956). З 1956 р. працює в Інституті біології південних морів ім. О. О. Ковалевського (до 1963 р. — Севастопольська біологічна станція) (СБС СРСР) молодшим науко-

вим співробітником (1956–1966), старшим науковим співробітником відділу бентосу (з 1987 р. — відділ екосистем шельфу) (1966–1989), ведучим науковим співробітником відділу екологічної інформатики (1989–2001). Основні напрямки наукової діяльності пов'язані з вивченням тваринного населення накопичень макрофітів Чорного, Червоного морів та морів Середземноморського басейну. Вперше встановила загальні специфічні властивості у спільнот тварин, які живуть на мікрофітах, що дає можливість виділити їх в окрему групу. Ввела в науковий обіг термін «епіфітон». Сконструювала прилад для відбору бентосних тварин в заростях макрофітів (1990), склала та ввела інструкцію для природоохоронних органів «Біотичний індекс оцінки стану екосистем твердих ґрунтів Чорного моря». Склала комп'ютерні визначники рівноногих, танаїдових та десятиногих ракоподібних Чорного моря. Померла 20.XI.2001 р. в Севастополі.

МАЛИНОВСЬКА Жанна Костянтинівна — педагог. Народилася 2.VIII.1943 р. в с. Березівка Балтського р-ну Одеської обл. Закінчила ОДУ ім. І. І. Мечникова (1967). Під час навчання працювала старшою піонервожатою в школі. Згодом зайняла посаду заступника директора Березівської середньої школи (1967–1971), директора Обжиянської середньої школи Балтського р-ну (1971–1975). В той же час обиралась депутатом Обжиянської сільської ради, членом виконкому, заступником голови сільради. Була директором Березівської середньої школи (1975–1982). Завідувала Балтським районним відділом народної освіти, обиралась депутатом Балтської міської ради (1982–1984). Займала посаду секретаря Балтського райкому партії (1984–1991). Навчалась у Київській Вищій партійній школі (1985–1988). Працювала завідуючою відділу районної газети «Народна трибуна» (1992–1994). Заступник голови районної Ради народних депутатів (1994), перший заступник голови Балтської райдержадміністрації (1995), голова Балтської районної ради (1998). Нагороджена грамотою Міністерства освіти (1977), Указом Президії Верховної Ради УРСР присвоєно почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР».

МАМОЯН Темур Джандійович — видатний курдський політичний діяч. Народився 29.V.1957 р. в с. Сіпан Республіки Арменія. Свою трудову біографію розпочав учителем сільської школи. Закінчив Вищу партійну школу в Арменії. Переїхав до України, де продовжив політичну діяльність, основним напрямком якої він обрав захист інтересів курдів (1989). Закінчив політологічний факультет Одеського інституту політології та соціального управління при ОДУ ім. І. І. Мечникова (1992). Створив і очолив асоціацію «Мідія» (1995). Був членом Президії Ради представників громадських організацій національних меншин України при Президенті України. Був членом суміжної комісії Комітету Верховної Ради України з прав людини, національних меншин і міжнародних відносин та Ради національних товариств України по розробці законопроектів з проблем національних меншин. Обирався віце-президентом Ради національних товариств України, віце-президентом Міжнародної спілки курдів СНД. Є автором книги «Курды в Украине. Кратко из истории курдского народа», яка вийшла в 2005 р. у видавництві «Этнос». Помер 21.XI.2006 р. в Москві.

МАРКУШЕВСЬКА Лариса Петрівна — філолог. Проф. Закінчила ОДУ ім. І. І. Мечникова за фахом «Російська мова та література» (1970) та «Англійська мова та література» (1975). Працює в Санкт-Петербурзі в Державному університеті інформаційних технологій механіки та оптики. Кандидат філологічних наук (1982), доцент (1990). Завідує кафедрою іноземних мов (з 1993 р.). Почесний працівник вищої професійної освіти Російської Федерації (2003). Автор більше 50 наукових праць.

МАРОЧКІН Уільям Миколайович — історик. Канд. іст. наук (1992). Народився у 1924 р. в Одесі. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова. До війни був чемпіоном Одеси з шахмат серед школярів. Учасник Великої Вітчизняної війни. Вчений секретар Все-союзної наукової комісії з вивчення Й. В. Гете при раді з історії світової культури АН СРСР. У своїй квартирі в Москві створив музей Й. В. Гете, де зібрав всі надруковані матеріали про життя та творчість поета. Працював у Центральному державному архіві громадських організацій України.

МАСОВЕЦЬ Олександр Георгійович — начальник Одеського міського управління земельних ресурсів (з 2005 р.). Народився 10.VIII.1946 р. у м. Одеса. Закінчив Одеський інститут народного господарства (1993) за спеціальністю «Економічне та соціальне планування», юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1994) за спеціальністю «Правознавство». Працював інженером відділу засобів механізації Спеціального конструкторсько-технологічного бюро з дослідним виробництвом Фізико-хімічного інституту АН УРСР (1981–1989), завідувачим ринку «Привоз» (1985–1998), директором відділення Українського фонду підтримки підприємництва у м. Одеса та Одеської обл. (1999–2001), помічником-консультантом народного депутата Ю. А. Кармазіна (2001–2003), генеральним директором ВАТ «Інвестстройторг» (2003–2004), заступником директора ЗАТ «Укртанкер» (2004–2005). Займається пропагандою земельної реформи та задовольняє громадян в отриманні державних актів на землю.

МАТЯШУК Антоніна Давидівна — народилася 24.I.1949 р. в с. Рудня Могилівської обл. (Білорусь). Закінчила ОДУ ім. І. І. Мечникова за спеціальністю хімік-технолог (1975). Працювала змінним майстром на Одеському шкіряному заводі (1968–1972), лаборантом, інженером, старшим інженером, начальником ділянки товарів народного споживання, начальником цеху лакофарбового заводу м. Одеси (1972–1984). Була головою профспілки лакофарбового заводу, головою обласної профспілкової організації робітників хімічної і нафтохімічної промисловості м. Одеси. У жовтні 1998 р. очолила ОВХФП «Біостимулятор». Нагороджена Почесною грамотою Комітету України з медичної і мікробіологічної промисловості (1999). Відзначена Почесним дипломом міжнародного відкритого рейтингу популярності і якості «Золота Фортуна», стала лауреатом обласного конкурсу «Жінка десятиліття» (2001). Підприємство, очолюване А. Д. Матяшук, нагороджено дипломом альманаху «Золота книга української еліти» і пам'ятною медаллю «За заслуги в піднесенні економіки та значний внесок у створення гідного міжнародного іміджу України» (2001). Нагороджена Почесними грамотами облдержадміністрації і райад-

міністрації (2002–2003). Є членом ради одеської міської партійної організації Партії регіонів, президентом правління одеської обласної організації роботодавців медичної і мікробіологічної промисловості, членом обласної ради соціального партнерства.

МАЦКУЛ Валерій Миколайович — математик. Канд. фіз.-мат. наук (1986), доц. (1992). Народився 29.XI.1956 р. в смт Ширяєве Одеської обл. Закінчив механіко-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1978). Служив у Збройних Силах СРСР командиром зводу. Працював асистентом кафедри вищої математики Одеського інституту народного господарства (1980–1983). Навчався в аспірантурі на кафедрі вищої математики ОДУ ім. І. І. Мечникова (1983–1986). Надано науковий ступінь кандидата фізико-математичних наук (1986), присвоєно вчене звання доцента кафедри математики (1992). Завідувач кафедри математичних методів аналізу економіки Одеського державного економічного університету (2001).

МЕДВЕДКОВ Олександр Павлович — філолог, педагог. Народився 5.VIII.1933 р. в с. Моховиця Орловського р-ну Орловської обл. Закінчив Горлівське гірничо-промислове училище (1950), почав працювати на Горлівській автобазі. Згодом служив у Радянській армії. Розпочав педагогічну діяльність вчителем фізкультури Лиманської середньої школи № 2 Роздільнянського р-ну Одеської обл. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1964), після чого призначений директором Білоліського дитячого будинку. Займав посаду директора Михайлівської допоміжної школи-інтернату Саратського р-ну (1967), очолив відділ освіти виконавчого комітету Саратської районної Ради народних депутатів (1970). Призначений на посаду директора Теплодарської загальноосвітньої середньої школи № 1 (1983). Є заступником директора Одеського інституту удосконалення вчителів з питань роботи санаторію-профілакторію «Учитель» (з 1995 р.). Має відзнаки «Відмінник освіти СРСР», «Відмінник освіти України», нагороджений орденом «Знак пошани», медалями «За доблесну працю», «Ветерана праці», «60 років збройних сил СРСР».

МЕЛЬНИК Світлана Василівна — філолог, педагог. Народилася 2.III.1951 р. в с. Тридуби Кривоозерського р-ну Миколаївської обл. Закінчила філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1976). Почала трудову діяльність на посаді вчителя, пізніше працювала методистом шкіл Суворовського районного відділу освіти. Зайняла посаду директора загальноосвітньої школи № 42 (1989), що пізніше отримала статус гімназії № 7 (1993). За період перебування на цій посаді реалізувала спільний україно-канадський проект з валеологічної освіти та виховання «Партнери в охороні здоров'я», організувала Центр культури здоров'я на базі гімназії, співпрацює з Обласним інститутом удосконалення вчителів, за її активної участі створено обласне відділення Союзу Українок. Обиралася депутатом Суворовської районної, Одеської міської рад народних депутатів. Була делегатом Першого (1992) та Другого (2001) з'їздів педагогічних працівників України. Присвоєно почесне звання «Заслужений працівник народної освіти» (2006). Нагороджувалася органами управління освітою, Грамотою міського голови. Має знак «Відмінник освіти України».

МЕЛЬНИЧЕНКО Віктор Олександрович — тренер-викладач шахово-шашкового клубу (з 2002 р.). Заслужений майстер спорту України з шахів. Народився 5.VIII.1939 р. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1963) за спеціальністю викладач англійської мови, Вищу партійну школу при ЦК КПУ (1976) за спеціальністю журналіст. Працював перекладачем англійської мови у Єгипті (1963–1965), журналістом, редактором Балтської та Котовської міськрайонних газет (1972–2002). Майстер спорту СРСР. Міжнародний майстер та гросмейстер України з шахової композиції, 4-кратний Чемпіон Світу у складі збірних СРСР та України, 5-кратний Чемпіон України, 8-кратний Чемпіон Збройних сил СРСР, Чемпіон СРСР у XIV першості.

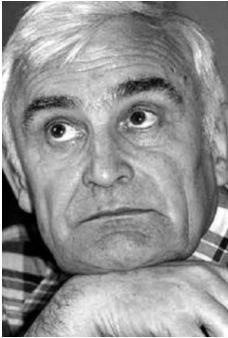
МЕНТКОВСЬКИЙ Юзеф Леонович — фізик. Д-р фіз.-мат. наук (1974), проф. (1980). Народився в 1930 р. в м. Миколаєві. Закінчив з відзнакою фізико-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечнікова (1954). Був зарахований на посаду інженера до відділу теоретичної фізики Інституту фізики АН УРСР. Витримавши місячний іспитовий період, залишився на цій посаді на кілька років аж до вступу до аспірантури ІФ АН УРСР. Долучився до двох зовсім різних наукових шкіл:

Л. Д. Ландау (через його видатного учня Пекара С. І.) та академіка М. М. Боголюбова безпосередньо. Саме це визначило його наукову гнучкість, тому неодноразово змінював свої наукові амплуа в залежності від місця роботи. В Інституті фізики АН УРСР послідовно обіймав посади інженера відділу теоретичної фізики, аспіранта, молодшого наукового співробітника, вченого секретаря, старшого наукового співробітника (1954–1967). Кандидат фізико-математичних наук з 1963 р. В Інституті теоретичної фізики АН УРСР був послідовно вченим секретарем, старшим науковим співробітником (за переводом, 1967–1975). Кілька місяців (1970–1971) за обміном працював в Туринському університеті (Італія). Доктор фізико-математичних наук з 1974 р. У 1975–1983 рр. викладав у Київському політехнічному інституті на кафедрі загальної фізики. Професор з 1980 р. В Київському національному університеті технологій та дизайну працює з 1983 р. Завідував кафедрою фізики (10 років), нині — професор цієї кафедри. Результативно працює в області теорії великих квантових систем, квантової теорії розсіювання, в області нерівноважної термодинаміки та в області ередитарних фізичних систем (тобто систем з пам'яттю). Неодноразово був членом різних кваліфікаційних вчених рад установ НАНУ, Міністерства освіти і науки України та членом Проблемної ради з ядерної фізики НАНУ. Має кілька трудових державних і відомчих відзнак. Заслужений працівник народної освіти України, нагороджений Почесною грамотою Верховної ради України «За особливі заслуги перед українським народом». Опублікував понад 100 наукових праць у провідних наукових вітчизняних та зарубіжних виданнях.

МЕШКОВА Світлана Борисівна — д-р хім. наук, проф. Народилася у 1935 р. в Одесі. Закінчила хімічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1958). Працює провідним співробітником Фізико-хімічного інституту ім. О. В. Богатського НАНУ. Основний напрямок наукової діяльності: координаційна та аналітична хімія рідкоземельних елементів, люмінісценція комплексних сполук лантанідів. Член наукової ради НАНУ з проблеми аналітичної хімії, вченої ради ФХІ і спеціалізованої наукової ради із захисту докторських (кандидатських) дисертацій. Має патент України на винахід та 9 розробок, захищених авторськими свідоцтвами СРСР, з яких 5 впроваджено в хімічній промисловості. Автор понад 240 наукових праць.

МИРОШНИЧЕНКО Євген Гордійович — літературознавець, літературний критик, публіцист. Народився 23.II.1939 р. в Вітебську (Білорусія). Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1970). Працює в Миколаївському державному університеті ім. В. Сухолинського. Доцент, кандидат філологічних наук. Член-кореспондент Міжнародної Кирило-Мефодіївської академії слов'янської освіти (Москва). Почав друкуватися на початку 1960-х рр. в періодичних виданнях. Упорядник, редактор передмов літературних видань. Друкувався в журналах «Вітчизна», «Радуга», «Горизонт», «В мире книг», «Альманахе библиофила», «Романе-журнале XXI век», щотижневиках «Русская мысль» (Париж), «Зеркало недели». Член Національної спілки журналістів України (1969), Спілки письменників Росії (2001). Автор більше 250 літературознавчих, літературно-критичних публікацій, енциклопедичних статей, книг публіцистики та літературної критики: «Алексей Гмырев» (К., 1987), «Ой над Бугом, над рекою» (К., 1989), «Время и бремя культуры» (2003), збірки літературно-краєзнавчих нарисів «Я зачем-то съездил в Николаев...» (2001).

МИХАЙЛИК Олена Юрївна — поетеса. Д-р філос. наук. Народилась в 1970 р. в Одесі. Закінчила філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова. Працювала в газеті «Вечерняя Одесса». Вірші публікувались в «Одесском вестнике», в молдавському журналі «Кодры», в збірці «Вольный город», в антології «Освобожденный Улисс», журналах «Арион», «Воздух» та «Дети Ра». Емігрувала до Австралії (1993). В університеті Нового Південного Уельсу за дисертацію «Варлам Шаламов: поетика нової прози» отримала ступінь доктора філософії. Викладач цього університету. Наукові статті друкувала в журналі «Новое литературное обозрение». Лауреат Першого австралійського фестивалю традиційної та експериментальної літератури «Антиподы» (2006).

МИХАЙЛОВ Микола Петрович — начальник Управління прокуратури Одеської обл. (з 2004 р.). Почесний робітник прокуратури України. Народився 9.IX.1953 р. у Пермській обл. (Росія). Закінчив юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1980). З 1980 р. працює в органах Прокуратури Одеської обл. на посадах слідчого, старшого слідчого Районної прокуратури, старшого слідчого, слідчого з особливо важливих справ Прокуратури області, прокурора, старшого прокурора відділу, начальника відділу, заступника начальника Управління прокуратури області. Був першим начальником відділу нагляду за додержанням законів спецпідрозділів з боротьби з організованою злочинністю Прокуратури Одеської обл., працював на цій посаді 10 років. Має нагороди «Золотий Хрест» I ступеню Генеральної прокуратури України, ордени Святого князя Володимира та Преподобного Іллі Муромця III ступеню Української Православної Церкви.

МИХАЙЛЮК Віктор Іванович — д-р геогр. наук, проф. Народився у 1958 р. в с. Рудковка Хмельницької обл. Закінчив геолого-географічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1980). Працює завідувачем кафедри меліорації та ґрунтознавства Інституту ґрунтознавства при Одеському державному аграрному університеті. Основні напрямки наукових досліджень — ґрунтознавство та географія ґрунтів. Працює над проблемами діагностики, класифікації та еволюції ґрунтів степової зони України, ґрунтової історіографії. Член експертної ради ВАК України з географічних наук та спеціалізованої вченої ради при Львівському національному університеті ім. І. Франка із захисту докторських дисертацій. Член товариства ґрунтознавства та агрохімії України. Автор 100 наукових праць.

МІЛЬМАН Давид Пінхусович — математик. Д-р наук (1940). Народився в 1913 р. Закінчив механіко-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1934). Працював на кафедрі математики Одеського інституту зв'язку (з 1945 р.), виконував обов'язки завідуючого кафедри математики (1948–1950), завідував кафедрою (1950–1966). Помер в 1982 р.

МІНІЧЕВА Галина Григорівна — д-р біол. наук. (1998), проф. Народилася 17.VI.1959 р. в Одесі. Закінчила біологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1983). Захистила кандидатську дисертацію в Інституті біології південних морів ім. А. О. Ковалевського (1989). Працює старшим науковим співробітником, замісником керівника з науки в Інституті біології південних морів ім. А. О. Ковалевського, професором кафедри екологічного права Одеського державного екологічного університету. Основний напрямок наукової діяльності — морфофункціональна екологія водної рослинності, екологічні та правові аспекти охоронюваної території, розробляє методи оцінки якості морського середовища на засадах морфофункціональних показників рослинності. Член спеціалізованих вчених рад із захисту кандидатських та докторських дисертацій в Інституті біології південних морів НАНУ (м. Севастополь) та в Одеському державному екологічному уні-

верситеті. Член Всесвітньої комісії охоронюваних територій (WCPA) та Комісії освіти і комунікацій (SEC) Міжнародної спілки охорони природи (IUCN). Експерт міжнародних проектів TACIS та Чорноморської екологічної програми. Член Українського гідроекологічного товариства. Член Українського ботанічного товариства. Член редакційної колегії журналу «Альгологія», збірки наукових праць «Экологическая безопасность прибрежной и шельфовой зон и комплексное использование ресурсов шельфа». Автор 78 наукових праць.

МІХНЕВИЧ Георгій Леонтійович — фізик. Проф. Народився 20.VII.1892 р. в Одесі. Закінчив фізико-математичний факультет ІНУ з дипломом першого ступеня і був нагороджений срібною медаллю за конкурсну роботу на тему «Новейшие теории полярных сияний» (1916). Вступив до аспірантури (1917) і по закінченні був призначений на посаду старшого асистента Одеського ІНО. Викладав математику, загальну і теоретичну фізику (з 1920 р.). Паралельно ці курси читав у політехнічному і педагогічному інститутах. З 1933 р. до кінця життя керував кафедрою загальної фізики ОДУ ім. І. І. Мечникова. Із працівників кафедри та співробітників Інституту фізики ОДУ створив наукову групу з дослідження кристалізації переохолоджених рідин. Отримав звання доцента (1934), захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата фізико-математичних наук (1938). Захистив докторську дисертацію (1941), але на початку війни документи захисту загубились і він не був затверджений у вченому ступені доктора фізико-математичних наук. Після війни наукові дослідження під керівництвом вченого були поновлені. Це дослідження з кінетики утворення кристалів, кінетики утворення злитку та ін. Знайдені закономірності лягли в основу так званого ступінчатого охолодження, запропонованого для удосконалення технології одержання винно-кам'яної кислоти на Одеському заводі та на підприємствах цукрової промисловості. Помер 24.X.1961 р.

МУЗИЧЕНКО Петро Павлович — канд. юрид. наук (1980), проф. Народився у 1949 р. в м. Пирятин Полтавської обл. Закінчив юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1975). Працює деканом факультету юридичної журналістики ОНЮА. Основний напрямок наукової діяльності — історія держави і права України. Засновник наукового напрямку — правової культури на українських землях у XIV–XVI ст. Нагороджений знаком «Відмінник освіти України» (1997). Автор понад 140 наукових праць, серед яких монографія «Парламентское право Украины и Азербайджана: достижения и просчеты» (в співавторстві, 2000). Є одним із авторів та редактором видання «Статути Великого князівства Литовського» (2000–2004).

НАГУЄВСЬКИЙ Дарій Ілліч — літературознавець, фахівець з історії літератури, перекладач. Д-р філол. наук (1883), проф. (1883). Народився 26.X.1845 р. Закінчив ІНУ (1870). З 1876 р. — магістр. Призначений у Казанський університет професором на кафедрі римської словесності (1883). Зайняв посаду директора Нумізматичного музею в Казанському університеті. Брав участь в організації Бібліотеки класичної філології (1887), першого закладу такого рівня в російських університетах та Нумізматичного музею (1886), існування яких припинилося у роки революції. Головні праці: «Характер и развитие римской сатиры» (Рига, 1872), «Римская сатира и Ювенал» (Митава, 1879), «Первая сатира Ювенала» (Рига, 1875; Казань, 1885) та ін. Надрукував також декілька фортепіанних п'єс, багато критичних музичних статей в «Рижском Вестнике». Помер у 1918 р.

НАДЕЖКО Галина Онисимівна — педагог. Народилася 10.VII.1940 р. в с. Новоселівка Доманівського р-ну Миколаївської обл. Закінчила філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова. Працювала вчителькою російської мови та літератури, була організатором позашкільної та позакласної роботи в школах Березівського р-ну. Працювала в загальноосвітній школі № 12 м. Одеси (1970). Директор загальноосвітньої школи № 49 м. Одеси (1978), завідувач відділом освіти Суворовського р-ну м. Одеси (1984–1987).

Обиралась депутатом районної Ради народних депутатів. Делегат I З'їзду педагогічних працівників України (1992). Працює в Асоціації керівників шкіл України. Народжена грамотами Міністерства освіти і науки України, знаком «Відмінник освіти України». Відзначалася місцевими органами управління освітою.

НЕМЧЕНКО Юрій Анатолійович — правознавець. Канд. іст. наук, доц. Народився 24.III.1949 р. в Одесі. Закінчив юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1975), аспірантуру. Був заступником директора Інституту соціальних наук ОДУ ім. І. І. Мечникова, за сумісництвом працював в Юридичному ліцеї м. Одеса, викладаючи правознавство у профільних класах (1999). Розробив власну стратегію підготовки старшокласників до науково-дослідної діяльності. Викладає в Одеському інституті підприємництва і права. Активно працює у творчій групі інституту удосконалення вчителів з проблеми створення та реалізації концепції профільного навчального закладу. Автор багатьох публікацій з проблем обдарованих дітей, зокрема в часописах «Завуч», «Наша школа», «Освіта», а також є автором статей. Має знак «Відмінник освіти України», звання «Вчитель-методист», нагороджувався почесними грамотами Міністерства освіти та науки України.

НІЗОВ Анатолій Сергійович — педагог. Народився 13.IX.1939 р. в с. Гаспра Ялтинського р-ну АР Крим. Навчався на історичному факультеті ОДУ ім. І. І. Мечникова (1961–1966). Займався комсомольською та партійною роботою (1963–1970). Призначений на посаду заступника начальника Одеського морехідного училища технічного флоту Мінтрансбуду СРСР (1970–1973), заступника начальника Морехідного училища рибної промисловості Мінтрансбуду СРСР (1974–1982). Начальник Одеського морехідного училища технічного флоту, Морехідного коледжу технічного флоту (з 1983 р.). Обирався депутатом Іллічівської районної ради народних депутатів, Одеської міської ради народних депутатів, членом виконкому. Під його керівництвом морехідне училище стало коледжем (1994). Нагороджений медалями «За доблесну працю», «За освоєння цілинних зе-

мель», «Ветеран праці», Почесною грамотою Верховної Ради Казахської РСР. Придано почесне звання «Заслужений вчитель Української РСР» (1991). Помер у 2002 р.

НИКІФОРОВ Євген Костянтинівич — народився 6.ІІ.1955 р. в Одесі. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова. Вступив до аспірантури ДІТМа та зайнявся вивченням психотехніки Станіславського. Працював в клініці неврозів ім. Соловйова. Разом з однодумцями створив просвітницьке товариство «Радонеж» (1987), яке відкрило три православні школи (1990), радіостанцію «Радонеж» (1991), газету «Радонеж», портал «Радонеж». Директор радіо «Радонеж». Також були організовані відеостудія, служба паломництва, проводяться виставки, концерти, просвітницькі вечори, різноманітні творчі конкурси. Щорічно проводяться Фестивали православних теле- і радіопрограм, які збирають колективи більш ніж із 100 компаній Росії, України, Білорусії, далекого та близького зарубіжжя. Нагороджений орденами Російської Православної Церкви Св. блгв. кн. Даниїла Московського III ступеня, прп. Сергія Радонежського III ступеня, Святого Інокентія митрополита Московського та Коломенського III ступеня, орденом прп. Нестора Літописця.

НИКОВСЬКИЙ Андрій Васильович (псевд. — А. Василько, Приходько, Йосип Стефанович, Танаскович, А. Яринович та ін.) — мовознавець, літературознавець, журналіст, перекладач. Народився у 1885 р. у с. Малий Буялик (нині с. Свердлове Комінтернівського р-ну Одеської обл.). Закінчив історико-філологічний факультет ІНУ (1912). Був редактором київської газети «Рада» (1910–1914), «Нова Рада» (1917–1919), журналу «Основа» в Одесі (1915). Член Товариства Українських Поступовців і Союзу українських автономістів-федералістів (з 1917 р. — Українська партія соціалістів-федералістів), заступник голови цієї організації (1917). Обраний до складу Української Центральної Ради (1917), згодом Малої Ради. Увійшов до складу Крайового комітету для охоро-

ни революції в Україні, пізніше був призначений комісаром Києва. Очолював Український Національний Союз, що стояв в опозиції до гетьманської влади (1918). Міністр закордонних справ УНР в уряді В. Прокоповича (1920). Призначений головою Комісії по виробленню Конституції Української Народної Республіки (створеної 30.VIII.1923 р.), яка працювала у Тарнові (Польща) (1920). Повернувся до України (1924). Займався науковою роботою в історико-філологічному відділі ВУАН. Засуджений під час процесу Спілки визволення України до тривалого ув'язнення. Відбував термін ув'язнення в соловецьких таборах. Після звільнення переїхав до Ленінграду (1940). Помер під час блокади у роки війни у 1942 р. Реабілітований посмертно. Автор книги нарисів «Vita Nuova» (1919), «Словника українсько-російського» (1927), перекладів творів В. Шекспіра, М. Гоголя, Дж. Лондона та ін.

НОВИКОВ Віталій Володимирович — д-р фіз.-мат. наук (1990), проф. Народився 17.VIII.1946 р. в с. Мещанка Фрунзівського р-ну Одеської обл. Закінчив фізико-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1971). Захистив кандидатську дисертацію (1979). Працює завідувачем кафедри вищої математики Одеського національного політехнічного університету. Основний напрямок наукової діяльності — фрактали, перколяція фізичних властостей мікронеоднорідних середовищ з хаотичною структурою. Член Нью-Йоркської Академії наук.

Член редакційної колегії журналу «Технология и конструирование в электронной аппаратуре». Автор понад 90 наукових праць.

ОБОРотов Юрій Миколайович — д-р юрид. наук (2003), проф. Народився 14.IX.1946 р. у с. Лави (Ліпецька обл., Росія). Закінчив юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1973). Захистив кандидатську дисертацію (1979). Працював у ряді вищих навчальних закладів Одеси. З 1998 р. — в ОНЮА. Завідувач кафедри теорії держави і права Одеської національної юридичної академії. Галузь наукових інтересів — загальна теорія права, загальна теорія держави, філософія права. Засновник наукового напрямку: традиції і новацій у правовому роз-

витуку. Є одним із ініціаторів впровадження нових форм у системі освіти, організаторів Одеського інституту політології та соціального управління, Інституту європейського права у складі ОНЮА. Член вченої ради академії. Член редакційних колегій збірників: «Актуальные проблемы государства и права», «Научные работы Одесской национальной юридической академии». Заслужений юрист України. Нагороджений знаком «Відмінник освіти України». Автор понад 100 наукових праць.

ОГІСВЕЦЬКИЙ Ісаак Юхимович — д-р фіз.-мат. наук (1938), проф. (1927). Народився у 1889 р. Закінчив ІНУ (1913). Працював у Національній гірничій академії України (1921–1932). Професор кафедри вищої математики та аналітичної механіки. До кола його наукових інтересів входили геометрія, математичний аналіз, теорія функцій, принципи проблеми, пов'язані з кінематикою плоских і просторових механізмів, питання підсумованих рядів. Помер у 1956 р.

ОЗЕНБАШЛИ Амет Сейдабдулаєвич (псевд. Індемез) — історик, етнограф, публіцист, лікар. Народився 1.ІІ.1893 р. у м. Бахчисарай. Закінчив медичний факультет ІНУ. Представник ЦК об'єднаного новоросійського студентства (1917). Після лютневої революції повернувся до Криму. Член Тимчасового Кримського мусульманського виконкому. Учасник Всеросійського мусульманського з'їзду у Москві (1917). За часів громадянської війни був редактором газети «Миллет», завідувачим Відділу народної освіти керівництва Директорії. Один з керівників партії «Милли-Фирка». Директор Тотайкойського педагогічного технікуму (1921–1924). Закінчив медичний факультет Кримського державного університету (1922). Займав посаду заступника Наркому фінансів Кримської республіки (1924–1927). Заарештований за справою В. Ібрагімова (1928). Покарання розстрілом було замінено на 10 років виправничо-трудоного табору. Був звільнений достроково без права проживання у Криму (1938). У цей час працював лікарем. Під час Великої Вітчизняної війни виїхав до Румунії, де був заарештований, відправлений до Москви та засуджений до 25 років виправничо-трудоного табору. Після де-

портації кримських татар жив за місцем заслання у м. Ленінабад Таджикської РСР. Відомий також як талановитий історик і публіцист. Найбільш відомим є історико-літературний нарис «Татарские эмиграции при царизме или трагедия Крыма» (1925). Помер 5.XII.1958 р.

ОЛІЙНИК Іван Антонович — педагог. Народився 24.XII.1939 р. в с. Коників Муровано-Куриловецького р-ну Вінницької обл. Служив в Радянській армії, працював у сільському господарстві. Закінчив геолого-географічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1973). Працював вчителем географії, заступником директора з навчально-виховної роботи. Призначений на посаду директора загальноосвітньої школи № 29 м. Одеса, яку реформував у гімназію № 9 (2001). Керує авторською «Програмою формування особистості гімназистів самодіяльної учнівської організації «Молода січ», впроваджує у виховну роботу ідеї «Концепції української національної школи-родини», розробленої Інститутом українознавства КНУ ім. Т. Г. Шевченка. Є автором педагогічних розробок, що опубліковані в журналах «Наша школа», «Лідери України», «Шкільний кур'єр». Нагороджувався Почесною Грамотою Міністерства освіти України, має знак «Відмінник освіти України», звання «Вчитель-методист».

ОЛІЙНИК Раїса Іванівна — директор спеціалізованої загальноосвітньої школи олімпійського резерву № 59 м. Одеси (з 1984 р.). Відмінник освіти України. Народилася 6.I.1952 р. у с. Гвоздавка-2 Любашівського р-ну Одеської обл. Закінчила філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1977). Працювала вчителем російської мови та літератури, заступником директора з навчально-виховної роботи у СШ № 59 (1977–1984). Має грамоти Міністерства освіти та науки України.

ОНИЦЕНКО Володимир Петрович — д-р техн. наук (2001), проф. Народився 22.X.1943 р. у с. Білоцерковка Полтавської обл. Закінчив фізичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1965). Захистив кандидатську дисертацію (1973). Очолює кафедру інженерної теплофізики в Одеській державній академії холоду. Вихованець та послідовник Одеської школи теплофізики, статистичної фізики (професор П. М. Кесельман, професор І. З. Фішер). Основний напрямок наукової діяльності — теплофізичні властивості речовин, холодильна технологія харчових продуктів, екологія, продовольча та техногенна безпека. Засновник наукової школи холодильної технології харчових продуктів в ОДАХ. Член науково-технічної ради Агропрому УРСР (1980–1990), академік Міжнародної академії холоду (м. Санкт-Петербург). Власник 4 авторських свідоцтв винаходів СРСР і патенту України та Росії. Член редакційної колегії часопису «Холодильная техника и технология» (ОДАХ), збірника «Холод М+Т» (м. Київ). Нагороджений медаллю «Ветеран труда». Автор понад 220 наукових праць.

ОНИЦУК Василь Онисимович — педагог, фахівець з дидактики. Народився 26.II.1919 р. в с. Жабокричі Крижопільського р-ну Вінницької обл. Навчався в семирічній школі (1927–1934), після чого працював у колгоспі. Вступив до Одеського консервного технікуму (1935), перевівся на 4 курс вечірнього робітфаку при ОДУ ім. І. І. Мечникова. Закінчивши робітфак (1938), вступив на географічний факультет. Добровільно пішов на фронт, брав участь в обороні Криму, був поранений. Повернувся до рідного села, де викладав математику (1942–1943). Брав участь у роботі підпільної комсомольської організації. Призначений директором семирічної школи (1944). Брав участь у боях (1944–1945), після демобілізації закінчив ОДУ (1946). Працював у Бершадському педагогічному училищі, де викладав педагогіку, психологію, географію, керував педагогічною практикою (до 1955 р.). Завідувач кабінету історії Вінницького обласного інституту вдосконалення вчителів (1955), завуч Плисківської середньої школи Вінницької обл. (1955–1959), водночас навчався в аспірантурі інституту методів навчання АПН

РРФСР, захистив кандидатську дисертацію (1958). Обраний на посаду старшого наукового співробітника відділу дидактики НДІ педагогіки УРСР, завідував сектором дидактики (1965), відділом дидактики (1970–1982). Опублікував близько 20 книжок для вчителів. Неодноразово відзначався грамотами Міністерства освіти, Педагогічного товариства. Нагороджений знаком «Відмінник народної освіти» (1976), медаллю А. С. Макаренка. Помер 29.XI.1989 р.

ОНИЦУК Віталій Михайлович — соціолог. Д-р соціол. наук (1992), проф. (1994). Народився 19.X.1949 р. в с. Голубече Крижопільського р-ну Вінницької обл. Закінчив з відзнакою історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова. Був розподілений до Одеського інституту народного господарства (1977). На протязі 26 років працював асистентом, старшим викладачем, доцентом, професором кафедри політології. Професор кафедри соціології Інституту соціальних наук ОДУ за сумісництвом (з 1998 р.), завідувач цієї ж кафедри (з 2003 р.). Захистив кандидатську дисертацію в МДУ (1984). Був докторантом Санкт-

Петербурзького університету (1989–1991). Там же захистив докторську дисертацію. Був у складі спеціалізованої вченої ради по захисту кандидатських дисертацій по політичним та юридичним наукам при Одеській національній юридичній академії (1996–2004). Член спеціалізованої вченої ради із захисту докторських дисертацій з історії України та всесвітньої історії (з 2004 р.). Очолював Одеське міське товариство «Просвіта» (1999–2004). Є членом правління Соціологічної асоціації України та членом бюро її південноукраїнського відділення. Входить до редакційної ради альманаху соціальних досліджень «Константи» (м. Херсон). Член редакційної колегії «Наукового вісника» — Всеукраїнської асоціації молодих науковців (м. Київ). Член редакційної колегії «Вісника Одеського національного університету», серії соціології та політичних наук. Відзначений Почесною грамотою Одеської обласної ради та Почесною грамотою ректорату Одеського державного економічного університету. Автор близько 140 наукових публікацій.

ОРБИНСЬКИЙ Артемій Робертівич — астроном. Проф. Народився 3.VIII.1865 р. в Одесі. Закінчив математичне відділення фізико-математичного факультету ІНУ з дипломом першого ступеня та золотою медаллю (1892). Був залишений професорським стипендіатом при університеті на три роки (1893–1895). Очолював Одеське відділення Пулковської обсерваторії (1894–1912). Відряджений до м. Сімеїза для прийому обсерваторії (1908). У 1899–1920 рр. працював в ІНУ (приват-доцентом, з 1917 р. — доцентом, з 1920 р. — деканом фізико-математичного факультету). Викладав на Вищих жіночих курсах, був секретарем фізико-математичного факультету (1909–1911). Професор ІНО (1921–1923). Старший астроном Одеської астрономічної обсерваторії (1920–1927). Був членом організаційного комітету Політехнічного інституту (1918), членом правління, заступником голови правління товариства взаємного кредиту, головою педагогічної ради жіночої гімназії Г. Р. Березіної. Зробив значний внесок у популяризацію науки, у розвиток книговидавничої справи в Одесі. Був одним із засновників та активних співробітників книговидавничого товариства «Матезіс» (1904–1925), здійснив переклад та наукове редагування близько тридцяти книг. Після закриття «Матезісу» заснував власне видавництво наукової літератури «Омега» (1926–1928). Член Російського відділення Міжнародного союзу з дослідження Сонця і математичного відділення Товариства природознавців при Новоросійському університеті (1895). Помер 21.II.1928 р.

ОСАДЧИЙ Микола Анатолійович — юрист. Народився 25.V.1964 р. в с. Гвоздовка Любашівського р-ну Одеської обл. Закінчив Запलाзку школу (1981), після чого розпочав трудову діяльність, влаштувавшись робітником на цукровому заводі. Вступив до лав Радянської армії і перебував в Афганістані (1982–1984). Прийнятий на службу в органи внутрішніх справ на посаду міліціонера взводу міліції по охороні шкіряно-венерологічного диспансеру в м. Одесі (1985–1987). Навчався на заочному відділенні Одеської середньо-спеціальної школи міліції. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова за спеціальністю «Правознавство» (1995). Пройшов шлях від мі-

ліціонера до начальника кримінальної міліції відділу. Зайняв посаду старшого оперуповноваженого в особливо тяжких справах (2006), був призначений заступником начальника відділу по боротьбі з організованими злочинними угрупованнями. Призначений на посаду старшого оперуповноваженого в особливо важливих справах Іллічівського відділу по боротьбі з організованою злочинністю (2007). Нагороджений медаллю «Захиснику Вітчизни» за мужність і відвагу, зміцнення обороноздатності та безпеки України (2002).

ОХОТНИКОВ Сергій Борисович — історик. Канд. іст. наук. Народився 13.VIII.1948 р. у м. Уральськ (Казахстан). Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1973). Працював молодшим співробітником Одеського археологічного музею (1968–1976), старшим науковим співробітником (1976–1979), завідуючим відділом (1979–1987). Заступник директора з наукової роботи Одеського археологічного музею (з 1987 р.). Голова Одеського археологічного товариства — наступник Одеського товариства історії та старожитностей (заснованого у 1939 р.). Веде дослідження та розкопки античних поселень в Нижньому Придністров'ї (м. Ніконій та його сільського округу). Проводив розкопки, в т. ч. й підводні, на острові Зміїному. Автор 5 монографій та близько 130 статей.

ПАВЛОВСЬКИЙ Олександр Ілліч — засновник фірми «Фагот» (з 1993 р.). Народився 22.IX.1960 р. у м. Одеса. Закінчив фізичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1982). Працював викладачем фізики СШ № 77 м. Одеса (1982–1993). Займається ресторанним та готельним бізнесом, організацією та проведенням міських свят, будівництвом готелю «Frapolli», улаштуванням Музею воскових фігур, ресторану «Воронцов», ресторану «Irish pub», видавництвом журналу «Пасаж».

ПАВЛОДСЬКИЙ Юхим Абрамович — правознавець. Д-р юрид. наук (1990), проф. (1992). Народився 15.X.1941 р. З відзнакою закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1969). Навчався в аспірантурі Інституту законодавства та порівняльного правознавства

при уряді Російської Федерації під керівництвом професора С. Н. Братуся (1969–1972). Захистив кандидатську дисертацію на тему: «Випадок і непереборна сила в громадянському праві» (1972) та докторську дисертацію на тему «Проблеми теорії і методології громадянсько-правової статистики та її значення для удосконалення законодавства». Працює в Інституті законодавства та порівняльного правознавства, де пройшов шлях від наукового співробітника до заступника завідуючого відділу (з 1973 р.). Брав участь в коментуванні законів Росії про заставу (1993), про іпотеку (1999), про акціонерні товариства (1996, 2000, 2002), про товариства з обмеженою відповідальністю (1998) та законів з судово-арбітражної практики. Є співавтором курсу лекцій «Громадянське право Росії» та коментаря до Громадянського кодексу Російської Федерації (1982, 1996–2003). Член науково-консультативної ради при Вищому арбітражному суді Російської Федерації. Член редколегій журналів «Юридичний світ» та «Чорні дірки в російському законодавстві». Голова Третейського суду Професіональної асоціації регістраторів, трансактивів, депозитаріїв (ПОРТАД) (з 2000 р.). Арбітр інших третейських судів. Автор більш ніж 150 праць з питань громадянсько-правової відповідальності, соціології громадянського права, банківського і корпоративного законодавства, цінних паперів. Помер 1.І.2009 р.

ПАСТУШЕНКО Павло Петрович — канд. екон. наук. Народився 24.VIII.1963 р. в м. Новомиргород Кіровоградської обл. Закінчив Одеський політехнічний інститут (1985), юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1998) та Академію державного керування при Президенті України. Трудову діяльність почав в об'єднанні важкого кранобудівництва «Завод ім. Січневого повстання» (1985). Пройшов шлях від фахівця до керівного працівника. Був обраний депутатом Малиновської районної ради народних депутатів XXI скликання в м. Одесі (1990). Працював заступником голови Малиновського райвиконкому м. Одеси (1993–1997). Був обраний депутатом Одеської міської ради народних депутатів (1994), депутатом Одеської обласної ради (1998). Директор міського агентства з приватизації державного житлового фонду і земельних ділянок Одеського міськвиконкому, заступник начальника УЖКХ (з 1997 р.). Очоловав міське керування земельних ресурсів (1998). Був призначений на посаду першого заступника начальни-

ка Одеського обласного керування земельних ресурсів (2001). Начальник Одеського обласного головного керування земельних ресурсів (з 2002 р.). Заслужений працівник сільського господарства України. Почесний геодезист України. Асамблеєю ділових кругів України присвоєно почесне звання «Лідер України» в номінації «Державні та суспільні діячі» (2003).

ПАСТУШОК Іван Михайлович — начальник Лінійного управління Одеської залізниці УМВС України на транспорті (з 2004 р.). Канд. юрид. наук. Народився 4.IV.1957 р. у Чернівецькій обл. Закінчив юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова. Працював начальником головного відділу податкової міліції Державної податкової інспекції м. Одеса (1998–1999). Займав посади заступника начальника Управління податкової міліції Державної податкової адміністрації в Одеській обл. (2001–2005), першого заступника начальника УМВС України Одеської обл. Займається правоохоронною діяльністю у системі МВС України, організацією роботи з профілактики правопорушень, виявленню та викриттю злочинів на об'єктах Одеської залізниці, яка забезпечує пасажирські, промислові та комерційні перевезення Південного, Південно-Західного, Донецько-Придніпровського економічних регіонів України. Член виконавчого комітету ради Одеської обласної організації Спілки юристів України.

ПЕРГАМЕНТ Йосип Якович — юрист, адвокат, громадський та політичний діяч. Народився у 1868 р. Закінчив фізико-математичний факультет ІНУ (1891) і став викладачем однієї з одеських середніх шкіл. Вступив на юридичний факультет (1894). Невдовзі посів одне із перших місць серед російської адвокатури, виступаючи з рівним успіхом у цивільних, карних та політичних справах. Обирався першим головою Ради присяжних повірених Одеського округу (з 1905 р.). Визначні політичні процеси 1905–1908 рр. йшли за його участю (погроми, справа лейтенанта Шмідта, виборгський процес та ін.). Деякий час перебував у адміністративному засланні до Пермської губернії. Займався науковою діяльністю.

Йому належать дослідження «Приданое по Бессарабському праву» (1901), «Спорные вопросы Бессарабского права» (1905) та ін. Автор багатьох монографій і численних статей. Був обраний членом Державної Думи Російської Імперії II та III скликання (1907). Як депутат проявив видатні здібності. Зайняв у думі належне місце серед діячів опозиції. Титанічний труд, безперервна багаторічна праця, несправедливі нападки з боку влади та необґрунтовані звинувачення у сприянні втечі відомої авантюристи Ольги Штейн підірвали йому здоров'я. Помер 16.V.1909 р.

ПЕРЕЖНЯК Борис Аркадійович — декан факультету заочного навчання № 2, проф. кафедри конституційного права Одеської національної юридичної академії (2005). Канд. юрид. наук, доц. Академік Української академії наук. Народився 2.I.1952 р. у с. Старе Головліво Доманівського р-ну Одеської (сьогодні Миколаївської) обл. Закінчив юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова за спеціальністю «Правознавство» (1977). Працював в ОДУ ім. І. І. Мечникова асистентом, старшим викладачем, заступником декана юридичного факультету (1977–1993), деканом факультету державного будівництва та управління (1993–1997). Декан факультету державного управління та міжнародно-правових відношень Одеської національної юридичної академії (1997–2005). Був позаштатним консультантом Комітету з боротьби з організованою злочинністю та корупцією Верховної Ради України (1998–2002), позаштатним радником з наукових питань міністра юстиції України (2001–2002), консультантом Військового суду Південного регіону (1999–2004). Член науково-методичної ради Військової прокуратури Південного регіону, член консультативної ради з питань державної реєстрації нормативно-правових актів при управлінні юстиції в Одеській обл. Член Національної спілки журналістів України, заступник головного редактора журналу «Юридический вестник». Член редколегії науково-практичного журналу «Суспільство. Держава. Право». Має нагороди: 5 ювілейних медалей, 5 відомчих нагрудних знаків, нагрудний знак Одеської облради (1999), Почесна відзнака — нагрудний знак голови Одеської облдержадміністрації — знак «75 років утворення Одеської обл.» (2007). Відмінник освіти України. Автор понад 100 наукових праць. У 1998 р. у складі авторів колективної монографії «Державне управління: теорія і практика»

був відзначений другою премією у номінації «Монографічні видання» на I Всеукраїнському конкурсі на краще юридичне видання 1997–1998 рр. (1998). На IV Всеукраїнському конкурсі на краще юридичне видання у складі авторів підручника «Муніципальне право України» був відзначений спеціальною відзнакою у номінації «Юридические учебники» (2001). Один із співавторів підручника «Адміністративне право України». Підручник отримав першу премію на VI Всеукраїнському конкурсі на краще юридичне видання у номінації «Юридические учебники» (2003). Нагороджений ювілейною медаллю «50 лет Победы в Великой Отечественной войне 1941–1945 гг.», медаллю Жукова, медаллю «Захиснику Вітчизни», Почесним знаком Комітету сприяння правоохоронним органам України «За заслуги», нагрудним знаком «За заслуги» Міністерства юстиції України, Почесною грамотою Співки юристів України.

ПЕРЕСТУПНЯК Алла Василівна — директор ліцею «Приморський» (м.Одеса) (з 2002 р.). Народилася 28.VII.1960 р. у м. Одеса. Закінчила історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1984). Парцювала вчителем історії, заступником директора СШ № 117 м. Одеса (1979–1994), заступником директора гімназії № 1 м. Одеса (1994–2002). Голова Одеського регіонального відділення Асоціації директорів шкіл України. Член ВГУ — «Возрождение гимназий Украины». Відмінник освіти України. Має Почесну грамоту Міністерства освіти України, Почесну відзнаку Одеського міського голови «За заслуги перед городом».

ПЕРЧУК Леонід Львович — інженер-геолог, гідрогеолог. Д-р геол.-мінерал. наук (1968), проф. (1975). Народився 20.X.1933 р. в Одесі. Закінчив геологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1956). Кандидат геолого-мінералогічних наук (1963). Завідуючий кафедри петрології геологічного факультету Московського державного університету (1991). Організатор (1969) та завідуючий лабораторією фазової співвідносності, головний науковий співробітник Інституту експериментальної мінералогії (ІЕМ) РАН. Лауреат Державної премії СРСР (1975). Член

Російського петрографічного комітету, голова (1968–1990), член комісії з термодинаміки мінералів та по мінеральним рівновагам Міжнародної мінералогічної асоціації (1978). Голова (1985–1990), член (1985) робочої групи проекту «Метаморфізм і геодинаміка» при ЮНЕСКО. Голова ученої ради відділення геохімії геологічного факультету МДУ, член ученої ради ІЕМ РАН. Член спеціалізованої ради при МДУ. Дійсний член МАН ВШ (1991). Член редколегій вітчизняних та міжнародних журналів, в т. ч. «Petrology», «Journal of Metamorphic Geology», «Advances in Physical Geochemistry». Має державні нагороди.

ПЕТРУНЬ Федір Євстафович — географ, історик, бібліограф. Народився в 1914 р. в с. Устьє Ольгопільського пов. Подольської губ. (нині Вернадський р-н Вінницької обл.) Вчився на історико-філологічному факультеті ІНУ (1912–1919). Працював інструктором сільськогосподарського перепису й завідуючим статистичного відділу повітних управ у містах Кам'янець-Подільський та Ольгопіль (1917–1918). Після закінчення ІНУ стає ученим бібліотекарем і завідуючим науковим відділом комплектування Центральної наукової бібліотеки вищої школи м. Одеси, ученим секретарем Одеського відділення Всеукраїнської асоціації сходознавства (1919–1931). Одночасно розгорнулася його педагогічна діяльність в Одеському ІНО (1921–1925), Інституті народного господарства (1923–1930). Працював науковим співробітником Українського науково-дослідного інституту гідротехніки та меліорації, викладачем Одеського інженерно-меліоративного інституту (1932–1933). Викладав в Одеському педагогічному інституті (з 1933 р.). Під час війни з колективом педіну евакуювався до м. Майкоп, потім в м. Байрам-Алі Туркменської РСР, де одночасно почав працювати також на географічному факультеті ОДУ ім. І. І. Мечникова на посаді завідуючого кафедри фізичної географії. Близьку захистив кандидатську дисертацію на тему «Пути и подступы в Днестру. Очерки по истории русской географии второй половины XVIII века» (1944). Заступник декана, декан географічного факультету ОДУ (1949–1952). Вперше провів географічний аналіз картографічних фондів XVIII–XIX століть на території України. За цими матеріалами підготував докторську дисертацію на тему «География лесного покрова южной лесостепи и байрачной степи правобережной Украины в историческое время». Очолив колектив географів ОДУ по фізико-географічному районуванню південного заходу УРСР. Був дійсним членом Всесоюзного географічного товариства, членом Україн-

ського об'єднання історії природознавства і техніки, членом вченої ради Одеського історико-археологічного музею, дійсним членом Одеського археологічного товариства. Помер у 1963 р. в Одесі.

ПЕТРУСЕНКО Сергій Юрійович — директор гімназії № 1 м. Одеса ім. А. П. Бистріної (з 1998 р.). Вчитель вищої категорії. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова за спеціальністю математик-викладач (1984). Займається вирішенням проблем оптимізації навчального процесу, створенням навчально-методичного кооплексу, упровадженням новітніх педагогічних технологій; співпрацею з ВУЗами. Член Президіуму Одеської обласної ради миру, обласного відділення українського Фонду миру. Має нагороди: Почесний знак «Відмінник освіти України», Почесне звання «Кращий робітник освіти Одеси» виконкому Одеської міської ради за особливі результати у розвитку освіти, Почесні відзнаки голови Одеської облдержадміністрації, Одеського міського голови за істотний внесок у забезпечення високого рівню освітньої підготовки учнів, укріплення матеріально-технічної бази гімназії, багаторічну плідну педагогічну діяльність.

ПІДЛІСНИЙ Василь Іванович — ботанік. Народився 17.IX.1872 р. на хуторі Ільмів Сумського пов. Харківської губ. Закінчив природниче відділення фізико-математичного факультету ІНУ (1903) з дипломом I ступеня. Працював при ботанічному кабінеті — спочатку хранителем, потім асистентом (1906). Асистент кафедри ботаніки Одеського сільськогосподарського інституту (1918–1922), короткий час викладав ботаніку в Одеському вищому сільськогосподарському технікумі і на лікарських курсах. Асистент Фізико-математичного інституту (1920), а згодом — викладач ІНО. Викладав на німецькому відділенні факультету соцвиховання ІНО як доцент (1927–1930). Потім виїхав з Одеси і впродовж кількох років був професором ботаніки Іжевського педагогічного інституту. Викладав у Краснодарському педагогічному інституті (1935–1937). Вийшов на пенсію за станом здоров'я, повернувся до Одеси (1937). Наукові праці присвячені вивченню вод-

ної рослинності; зібрав цінні відомості про маловивчену групу харових водоростей. Поповнив і упорядкував колекції музею ботанічного кабінету університету. Помер у 1937 р.

ПОНТКОВСЬКИЙ Андрій Антонович — д-р кримінал. права (1900), проф. Народився у 1862 р. Закінчив ІНУ (1886). Деякий час працював професором кримінального права і судочинства у Демидівському юридичному ліцеї. Очоловав кафедру кримінального права Казанського університету (1899). Автор багатьох наукових робіт. Його праці присвячені покаранню у вигляді позбавлення волі, проблемі адаптації злочинців, що звільнилися, проблемі умовного осуду, його природи, історії і розвитку в країнах Європи й Америки. Саме він обгрунтував необхідність введення інституту умовного осуду в кримінальне законодавство Росії. Член російської групи Міжнародного союзу криміналістів. Був учасником всіх з'їздів криміналістів в Росії та деяких за її межами.

ПОГРІБНИЙ Олексій Олексійович — правознавець. Д-р юрид. наук (1992), проф. (1996). Народився 17.VII.1950 р. у с. Краснопілль Фрунзівського р-ну Одеської обл. Закінчив Львівський державний університет ім. І. Франка (1972) та ОДУ ім. І. І. Мечникова (1978). Працював заступником, директором школи (1972–1976). Був заступником начальника учбової частини (1976–1987), асистентом, старшим викладачем, доцентом ОДУ. Докторант Московського юридичного інституту (1989–1992). Доцент, професор ОДУ (1992–1993). Декан факультету, завідувач кафедри Одеської національної юридичної академії (1993–2003). Проректор з наукової роботи Одеського юридичного інституту Національного університету внутрішніх справ (з 2003 р.), перший проректор (з 2003 р.). Захистив докторську дисертацію за темою «Правове регулювання діяльності селянських (фермерських) господарств в умовах ринку». Напрямки наукової діяльності на сучасному етапі — земельне право, аграрне право, екологічне право, природоресурсне право, кооперативне право. Заслужений діяч науки і техніки України. Академік Академії правових наук України, полковник міліції. Відмінник освіти України, лауреат премії ім. Ярослава Мудрого за видатні досягнення в науково-дослідницькій діяльності з проблем правознавства (2003 р.). Автор понад 160 наукових праць.

ПОЙЧЕНКО *Анатолій Михайлович* — д-р. політ. наук (1996), проф. (1997), чл.-кор. Української академії політичних наук (м. Київ). Народився 6.III.1948 р. в с. Сариджанс Наринкольського р-ну Алма-Атинської обл. Працював токарем Дніпродзержинського металургійного комбінату (з 1965 р.). Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова по спеціальності «Історія» (1971). Працював вчителем середньої школи у м. Ананьїв Одеської обл., на комсомольській роботі, викладав в Одеському політехнічному інституті. Пройшов шлях від асистента до доцента інституту (1973–1976). Захистив кандидатську дисертацію в МДУ (1980). Працював в партійних органах: Одеському обкомі партії та ЦК Компартії України (1982–1988). Викладав у Київській партійній школі, на базі якої був створений Київський інститут політології і соціального управління (з 1988 р.). Працював в Інституті національних відносин та політології НАН України спочатку старшим, а потім ведучим науковим співробітником (1992). Працював на посаді професора Національної академії державного управління при Президенті України (з 1997 р.), а з 2002 р. за розпорядженням Президента України призначений на посаду директора Одеського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президенті України. Нагороджений Почесною грамотою Кабінету міністрів України (2003). Очолює спеціалізовану вчену раду інституту по захисту кандидатських дисертацій. Є автором більше 100 наукових та науково-методичних праць.

ПОКАСЬ *Сергій Михайлович* — математик. Канд. фіз.-мат. наук, доц. Народився 6.VII.1950 р. Закінчив Одеську середню школу № 23 (1968), після чого навчався на механіко-математичному факультеті ОДУ ім. І. І. Мечникова (1968–1973). Працював в університеті асистентом кафедри (1974), нині є заступником директора Інституту математики, економіки та механіки ОНУ імені І. І. Мечникова. Здійснює підготовку студентів для участі у Міжнародних олімпіадах (з 2001 р.), очолив оргкомітет 14-ї Міжнародної олімпіади серед студентів-математиків (2006). Брав участь у розробці та впровадженні в життя навчальних планів, освітньо-професійних програм та освітньо-професійних характеристик ба-

калавра, спеціаліста та магістра математики. Під його керівництвом на факультеті вперше в Україні розпочато підготовку студентів на межі математики та економіки, нині — спеціалізація «Математична економіка». Присвоєно почесне звання «Заслужений працівник освіти України» за значний особистий внесок у розвиток освіти, нагороджений знаком «Відмінник освіти України» (2000) та Грамотою Кабінету Міністрів України (2004).

ПОЛЯНСЬКИЙ Юрій Євгенович — правознавець. Канд. юрид. наук, проф. Народився у 1953 р. Закінчив юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1977). Працював асистентом, старшим викладачем, доцентом кафедри. Був деканом прокурорсько-слідчого факультету юридичного інституту ОДУ (1994–1997). З 1997 р. — перший проректор Одеської національної юридичної академії, завідувач кафедри організації судових та правоохоронних органів. Автор понад 70 наукових праць, серед них — колективна монографія, навчальні посібники. Під його керівництвом захищено 3 дисертації на здобуття вченого ступеня кандидата юридичних наук. Член Бюро з проблем діяльності судових органів Академії правових наук України. Заслужений юрист України.

ПОПКОВ Василь Васильович — політолог. Канд. філос. наук (1979), проф. Народився 29.VI.1951 р. в Москві (Росія). Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1973). Основний напрямок наукової діяльності — філософія політики, зарубіжна політологія, цивілізаційні засади формування політичних стратегій, конкуренція цивілізаційних парадигм у XXI ст. Працював головним консультантом Секретаріату Верховної Ради України (1994–1998), заступником міського голови м. Одеси (1998–1999), проректором ОНУ імені І. І. Мечникова (1999–2005). Перший заступник голови Одеської обласної ради миру (з 2004 р.), член ревізійної комісії Всеукраїнської ради миру (з 2005 р.). Професор кафедри політології ОНУ імені І. І. Мечникова. Засновник південної соціально-філософської школи «Бердяевские чтения». Автор 59 наукових праць.

ПОПРУЖЕНКО Сергій Георгійович — метеоролог, фізик. Проф. (1927). Народився 18.X.1868 р. в Одесі. Закінчив ІНУ з дипломом першого ступеня і золотою медаллю (1886). Був залишений для підготовки до професорського звання при кафедрі фізики і фізичної географії. Досліджував Одеську магнітну аномалію і першим із науковців її охарактеризував (1890). Також прийняв участь в океанографічній експедиції з дослідження Чорного моря, під час якої було відкрито сірководневе зараження глибинних вод (1891—1892). За ці дослідження був нагороджений срібною медаллю Російського географічного товариства. Викладав фізику і математику в середніх школах Одеси (1890—1920). Був лектором Одеської народної аудиторії (до 1906 р.), лектором Технічного товариства і головою комісії Товариства сприяння винахідникам (1907—1921). Отримав авторське свідоцтво за винахід конденсаторного резонансного мікрофона. Службова діяльність у вузах розпочалася з посади лаборанта кафедри фізичної географії (1900), потім позаштатного лаборанта з геофізики і фізики. Був призначений штатним спостерігачем метеорологічної обсерваторії університету (1901), у тому ж році був надісланий у наукове відрядження до магніто-метеорологічної обсерваторії у м. Слуцьк (Павловськ). Склав іспит при Варшавському університеті на ступінь магістра фізичної географії (1896). Отримав посаду приват-доцента на кафедрі геофізики Новоросійського університету до часу організації на його базі ІНО. Радою університету був обраний штатним доцентом з правом професора (1919). Викладав фізику і основи електротехніки у вищому електротехнікумі зв'язку (1920—1930). Кваліфікаційним комітетом Наркомпросу України був затверджений професором першої категорії (1927). Викладав електроакустику в Одеському інституті зв'язку (1930—1934), музичну акустику в консерваторії. Був професором фізики в Фізико-хіміко-математичному інституті (1930—1933), професором фізики та завідувачем кафедрою фізики в Одеському борошномельному інституті (1932—1937). Після відновлення ОДУ ім. І. І. Мечникова став професором фізики університету (1934). Постановою ВАКу у справах вищої школи при РНК СРСР був затверджений у вченому званні професора (1938). Під час Великої Вітчизняної війни за станом здоров'я не зміг евакуюватись з Одеси. Працював на факультеті точних наук в університеті Трансїстрії (1942—1944). Призначений завідувачем кафедри метеорології і гідрології географічного факультету університету, де він продовжував читати лекції з метеорології і кліматології (1944). Помер 13.V.1945 р.

ПОПУШОЙ Михайло Миколайович — д-р фіз.-мат. наук (1992), проф. Народився 12.VII.1941 р. в с. Копанка Бендерського р-ну, Молдова. Закінчив фізичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1967). Захистив кандидатську дисертацію (1976). Докторську дисертацію захистив в Харківському державному університеті. Послідовник наукової школи професора В. В. Малярова. Основний напрямок наукової діяльності — квантова теорія розсіяних заряджених часток, прямі та зворотні задачі та їх додатки у фізиці ядра. Професор кафедри фізики Одеської державної академії будівництва та архітектури. Член вченої ради ОДАБА, член спеціалізованої вченої ради із захисту дисертацій. Член Нью-Йоркської Академії наук. Ногоджений медаллю «Ветеран труда». Автор понад 100 наукових праць.

ПОТАПЕНКО Георгій Йосипович — ботанік. Д-р біол. наук (1943), проф. (1924). Народився 21.I.1889 р. в Одесі. Вступив до ІНУ на природниче відділення (1907). На другому курсі почав займатися вивченням флори під керівництвом М. М. Зеленецького, а пізніше — професора Г. І. Танфільєва і до закінчення навчання написав науково-дослідну роботу «Физико-географический очерк Хаджибейского лимана и его окрестностей с более подробным описанием флоры данной местности», за яку отримав золоту медаль і диплом першого ступеня. Читав лекції з методики географії на Одеських вищих педагогічних курсах (1913–1918). Одночасно працював викладачем у середніх учбових закладах (1911–1919), а пізніше — викладачем трудових шкіл, хіміко-біологічної профшколи, інструктором-методистом Відділу народної освіти (1919–1928). Керівник масових природничо-історичних екскурсій Пролеткульту (1919–1922), за сумісництвом — викладач Гуманітарно-суспільного інституту (1919–1920), викладач Одеського робітфаку (1919–1926). Викладач першої групи (1920), далі — професор другої групи Одеського ІНО (до 1930 р.). Завідував кафедрою морфології і систематики рослин в ІНО (1928–1933). Для оформлення свого наукового положення пройшов аспірантуру на науково-дослідній кафедрі географії ІНО під керівництвом Г. І. Танфільєва (1923–1926). Професор Інституту профосвіти і соціального виховання (1930–1933). Заступник директора Ботанічного саду з підготовки до аспірантури (1931–1939). Присвоєно учене зван-

ня професора ботанічних наук (1935). Працював професором ОДУ ім. І. І. Мечникова, завідував кафедрою морфології і систематики рослин (1933–1943), одночасно керував кафедрою ботаніки й фармакогнозії Одеського фармацевтичного інституту (1935–1943). Виконував обов'язки директора Ботанічного саду університету (1939–1943) та проректора ОДУ по учбовій частині. Отримав учений ступінь кандидата біологічних наук і вчене звання професора біологічних наук (1938). За науково-педагогічну діяльність та громадську роботу був премійований і нагороджений Почесною грамотою Наркомату освіти УРСР. Учасник Всесоюзної наради директорів ботанічних садів у Ленінграді (1941). Учасник наради, присвяченої продукційним науковим силам Одеської області (1941). Після невдалої спроби евакуюватися із сім'єю з Одеси під час війни був вимушений залишитися в окупованому місті. Працював в університеті Трансністрії. Арештований органами НКВС у Бухаресті. Військовим трибуналом був засуджений на 10 років. Достроково звільнений рішенням Чернігівського обласного суду. Помер у 1982 р. Повністю реабілітований (1995).

ПРИБЛУДА Зіновій Ісакович (Зейлік-Абрам Ізкович) — фізик. Проф. Народився 12.ІІ.1887 р. у м. Северинівка Одеського пов. Херсонської губ. Закінчив математичне відділення фізико-математичного факультету ІНУ (1912) з дипломом першого ступеня. Був класним наставником та завідувачем фізичного кабінету у Комерційному училищі Х. І. Гохмана (1913–1920). У 1928–1930 рр. — професор, завідувач кафедри фізики Інституту народного господарства, читав фізику на єврейському секторі ІНО (з 1929 р. — професор), професор Інституту соціального виховання та, одночасно, Харчового, Хіміко-технологічного, Індустріального, Сільськогосподарського інститутів (1930–1933). Науковий співробітник Фізичного інституту (1927–1931). Професор Педагогічного інституту (1933–1941). Під час Великої Вітчизняної війни був в евакуації у м. Самараканд, викладав там в Узбецькому державному університеті, Одеському інституті інженерів водного транспорту, Ленінградському плановому інституті (очолював кафедру технології та енергетики). Працював старшим науковим співробітником Самаркандської сейсмічної станції АН СРСР (1941–1945), підготував докторську дисертацію «Изооста-

тические движения и сейсмоструктура Средней Азии». Викладав в Одеському електротехнічному інституті зв'язку на посадах професора кафедри фізики (1945–1948), доцента (1949–1951). Помер 1.X.1962 р.

ПРОЦЕНКО Олег Дмитрович — економіст. Д-р екон. наук (1973), проф. (1978). Закінчив фізико-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1956). Працював на кафедрі математики Новосибірського інституту інженерів водного транспорту (1956–1960). Закінчив аспірантуру в Московському інституті народного господарства ім. Г. В. Плеханова (1960–1963). Кандидатська дисертація на тему «Економіко-математичний аналіз розширеної моделі міжгалузевого балансу» (1963). Старший науковий співробітник НДІ ЦСУ СРСР (1963–1965), завідуючий лабораторією ЦЕНДІ Держплану РСФСР (1965–1966), завідуючий відділу, заступник директора НДІМС при Держплані СРСР (1966–1980). Отримав звання доцента (1968), далі — старшого наукового співробітника (1971). Тема докторської дисертації — «Міжгалузевий баланс та планування господарських зв'язків». Проректор Академії народного господарства при Уряді Російської Федерації (з 1994 р.). Дійсний член Академії природничих наук, Академії економічних наук та підприємництва, Міжнародної академії менеджменту, Міжнародної академії регіонального розвитку та співробітництва (МАРС), Міжнародної академії організаційних наук, Муніципальної академії. Почесний доктор Університету Барселони, член розширеного Правління програми МВА університетів Магдебург та Білефельд. Член УМТ «Логістика». Член експертної ради ВАКУ. Головний редактор журналу «Российское предпринимательство», член редакційної колегії журналу «Betriebswirtschaft» (ФРГ), член редколегії журналу «Галилей» Університету Ліссабон (Португалія). Має більше 170 публікацій. Нагороджений орденами та медалями.

ПРОЦЕНКО Тетяна Вікторівна — засновник та директор приватної школи «Гармонія» м. Одеса (з 1995 р.). Народилася 30.IV.1954 р. у м. Корсакові Сахалінської обл. (Росія). Закінчила філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1976) за спеціальністю «Російська мова та література», аспірантуру Одеського педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського (1995) («Вікова психологія»). Працювала у школі робочої молоді, викладала російську мову як іноземну на факультеті підготовки іноземних студентів в Одеському політехнічному інституті. Викладач кафедри російської та української мов в Одеському педагогічному інституті ім. К. Д. Ушинського (з 1981 р.). Заснувала школу «Гармонія», робота якої побудована за принципами толерантності та демократизму на основі новітніх методик та технологій. Співпрацює з зарубіжними школами та викладачами з Британії. Школа бере активну участь у міжнародних проектах. Школа «Гармонія» є лідером національного бізнес-рейтингу з 2007 р. (1 місце у номінації «Базова загальна середня освіта»).

ПРУСС Володимир Митрофанович — юрист. Проф. Народився 9.VIII.1949 р. у с. Успенка Луганської обл. Закінчив юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1978). Працював у транспортній прокуратурі (1978–2002). З 1994 р. — в Одеській національній морській академії, де пройшов шлях від викладача до професора. В Українській академії внутрішніх справ захистив кандидатську дисертацію (1994). Основний напрямок наукової діяльності — кримінальне право в галузі міжнародного судноплавства. Дійсний член Української академії правових наук та Транспортної академії України. Арбітр Міжнародного морського і річкового суду (BIMSA) (м. Варна) (1998). Автор понад 79 наукових праць.

ПСЯДЛО Едуард Михайлович — д-р біол. наук (2002), проф. Народився 2.I.1946 р. в Одесі. Закінчив біологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1975). Захистив кандидатську дисертацію (1992). Докторську дисертацію «Комплексная система психофизиологического профотбора судовых операторов» захистив у Києві. Послідовник наукової школи кафедри фізіології людини ОНУ імені І. І. Мечникова. Працює професором кафедри клінічної психології Інституту післядипломної освіти ОНУ та ведучим науковим співробітником державного підприємства «Український науково-дослідний інститут медицини транспорту» Міністерства охорони здоров'я України. Основний напрямок наукової діяльності — гігієна і психологія праці, психофізіологічний профвідбір, психодіагностика. Засновник нового напрямку в науці — морської психофізіології, завдяки якому впроваджується професійний відбір операторів транспорту і плавскладу морського та річкового флотів. Автор понад 132 наукових праць.

ПУСЕНКОВА Ірина Володимирівна — д-р екон. наук, проф. Народилася у 1928 р. в Одесі. Закінчила економічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1951). Очолює кафедру економічної теорії Одеської національної академії зв'язку ім. А. С. Попова. Входила до науково-технічної ради Міністерства вищої та середньої спеціальної освіти СРСР (1978–1990). Член спеціалізованої вченої ради в Одеському державному економічному університеті із захисту докторських та кандидатських дисертацій, а також спеціалізованої вченої ради із захисту кандидатських дисертацій в Одеській національній академії зв'язку ім. А. С. Попова. Член редакційної колегії збірника «Научные труды Одесской национальной академии связи». Нагороджена орденом «Знак Почета», Почесним знаком Міністерства освіти і науки України. Ветеран праці СРСР та України. Автор 42 наукових праць.

ПУТНИКОВ Іван Михайлович — історик. Народився 27.IX.1899 р. в м. Новомиргороді на Єлисаветградщині. В 1918 р. пішов до партизанського загону, воював на боці радянської влади. Вступив до лав Комуністичної партії. Працював в партійних

органах Одеського округу, де згодом став заступником завідувача відділом керівних партійних органів Одеського обкому Компартії України (1924). Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова і здобув кваліфікацію історика (1936). Виконував обов'язки директора Одеського педагогічного інституту. Працював вчителем історії в одеських школах № № 67 та 104 (1937–1939). Займав посаду заступника директора по заочному відділенню Одеського педагогічного інституту (1939–1941). Виконував обов'язки директора (1941), займався евакуацією інституту до Майкопу. Після повернення інституту до Одеси (1944) працював старшим викладачем кафедри марксизму-ленінізму Одеського політехнічного інституту (1946–1956). Був направлений на роботу до Одеського медичного інституту (1951–1964), де обирався секретарем партійного бюро навчального закладу, заступником секретаря партійного комітету інституту. Водночас працював викладачем кафедри історії КПРС. Нагороджений орденом «Знак Пошани», медаллю «За доблесну працю в роки Великої Вітчизняної війни 1941–1945 рр.». За заслуги по збереженню вищого навчального закладу та організації його безперервної роботи Президія Верховної ради УРСР нагородила І. М. Путнікова Почесною грамотою. Помер 22.VII.1964 р.

РАНЧЕНКО Людмила Іванівна — педагог. Народилася 7.VIII.1956 р. в м. Березівка Одеської обл. Закінчила ОДУ ім. І. І. Мечникова (1978). Працювала вчителем історії школи № 51 м. Одеса. Продовжила трудову діяльність в Одеському педагогічному училищі (з 2000 р. — Одеський педагогічний коледж) викладачем суспільних дисциплін (1980). Завідувала шкільним відділенням училища (1984), зайняла посаду заступника директора з навчальної роботи (1986). Призначена директором Одеського педагогічного коледжу (2002). Є членом

Президії Ради директорів ВНЗ I–II рівнів акредитації Одеської області, членом Ради директорів педагогічних навчальних закладів Південного регіону України, членом Вченої ради Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського. Відзначалася Міністерством освіти і науки України, обласним управлінням освіти і наукової діяльності. Нагороджена медаллю «За трудове отличие», знаком «Відмінник освіти України», Почесною відзнакою голови Одеської облдержадміністрації.

РАТУШИНСЬКА Ірина Борисівна — поетеса, прозаїк. Народилась в Одесі в 1954 р. Закінчила фізичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова. Проживала в Києві (з 1979 р.). З дитячих років писала вірші. За участь у правозахисній діяльності, листи-протести проти переслідувань А. Сахарова та за деякі вірші була засуджена на сім років ув'язнення та п'ять років заслання (1982). Потрапила до Мордовських таборів. Роки «каторги» описала в документальній книзі «Серый — цвет надежды». Завдяки заступництву Р. Рейгана, М. Тетчер, Л. Мітерана, вищих осіб Ізраїлю, громадських та релігійних організацій Заходу була звільнена (1986), після чого разом з чоловіком перебувала у Великобританії, потім в США. Її вірші почали друкувати в СРСР (з 1989 р.), а через деякий час (1998) їй повернули громадянство (в одному списку з О. Солженіциним). Живе в Москві. Випустила кілька віршованих збірників і три романи: «Одесситы», його продовження «Наследники минного поля» и «Тень портрета».

РАШКОВЕЦЬКИЙ Михайло Маркусович — викладач, мистецтвознавець. Народився в 1954 р. в Одесі. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова та факультет теорії і історії мистецтв Ленінградського інституту ім. І. Рєпіна (Академії мистецтв СРСР). Координатор одеського відділення Міжнародного фонду «Відродження», директор одеського відділення «Центру сучасного мистецтва», відкритого Соросом. Директор Музею історії євреїв Одеси «Мигдаль-Шорашим» (з 2002 р.). Автор публікацій з проблем сучасного мистецтва.

РИСТЕНКО Олександр Васильович — літературознавець, фахівець із слов'янської середньовічної літератури. Проф. (1911). Народився 30.X.1880 р. в Одесі. Закінчив історико-філологічний факультет ІНУ (1902), був залишений на кафедрі російської мови та словесності для підготовки до професорського звання. Після складання магістерських іспитів (1906–1907) отримав наукове відрядження за кордон, під час якого працював у бібліотеках Афона, Константинополя, Парижа, Ватикана, Мюнхена, Дрездена, Відня, Праги та Берліна. Основним завданням вченого було ви-

вчення рукописів, які він розглядав у своїй магістерській дисертації «Легенда о св. Георгии и драконе в византийской й славянорусской литературах». Ця велика за обсягом праця включала грецькі і слов'янорусські рукописні тексти. Вийшла окремим виданням в Одесі (1909). Ще до відрядження за кордон розпочав інтенсивну роботу по вивченню рукописів життя Нифонта. Викладав в ІНУ, на Вищих жіночих курсах, в артилерійському училищі. Підготував до видання монографію в двох томах, до якої входили грецькі та слов'янорусські тексти життя Нифонта та їх дослідження. Помер 30.IX.1915 р.

РІЗНИКІВ (РІЗНИЧЕНКО) Олекса Сергійович — мовознавець, просвітянин, громадський діяч, правозахисник. Народився 24.II.1937 р. в м. Єнакієве Сталінської (нині Донецької обл). Навчався на філологічному факультеті ОДУ ім. І. І. Мечникова (1962–1967). Двічі репресований: у 1959–1961 та 1971–1977 рр. Відбув у таборах 7 років. Реабілітований по обох справах (1991). Працював у газетах «Одеський політехнік», «Народна трибуна» (1968–1969). Також працював на Одеській кіностудії, електриком у домокомбінаті, секретарем у школі, учителем української мови. Примусово поселений у м. Первомайськ.

У кінці 80-х брав участь у створенні Народного Руху України, відродженні товариства «Просвіта». Голова Одеської обласної «Просвіти». Голова обласної комісії з питань реабілітації. Член правління Конгресу української інтелігенції. Голова комісії в комітеті «Нюрнберг-2». Член Спілки письменників України (1990). Автор творів «Озон» (1989), «Терновий вогонь» (1993), «Наодинці з Богом» (1998), «Словник омонімів» (1999), «За людей» (2000), мовознавчих досліджень «Спадщина тисячоліть. Чим українська мова багатша за інші» (Одеса: 2001; перевидання, Харків: Просвіта, 2003), «Одноримки» (Українські омоніми — через авторські римування, 2002), «Стислий кореневий словник» (2002), «Складівниця української мови» (2003), «Їдло 33-го: Словник голодомору» (2003); «Ілейко, з Бога турейко: Епічна поема» (2004), «Окупація: Поєми» (2005), «Сміх на гаку» (2005), «Бран: Містерія» (Одеса, 2006), документальної публіцистики. Лауреат премій ім. П. Тичини, ім. К. Паустовського, «Твої імена, Одесо — 2001», ім. Тараса Мельничука. Живе в Одесі (з 1996 р.), працює керівником літературної студії «Гарт».

РОЗОВА Тамара Вікторівна — д-р філос. наук (1997), проф. (1999). Народилася у 1956 р. Закінчила історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1984). Захистила кандидатську дисертацію (1989). Працює на посаді професора кафедри філософії ОНЮА. Завідувач кафедри філософії (з 2001 р.). Член редколегії провідного філософського журналу України «Філософська думка», член спеціалізованої вченої ради з захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософських наук при Інституті філософії ім. Г. С. Сковороди НАНУ. Коло наукових інтересів — сучасні проблеми історії філософії, соціальної філософії та філософія права. Автор близько 50 публікацій, з них 2 монографії.

РОЗУМОВСЬКИЙ Михайло Іванович — д-р медицини (1881), проф. Закінчив природниче відділення фізико-математичного факультету ІНУ (1872), Медико-хірургічну академію в Петербурзі зі ступенем лікаря (1875). Працював практикуючим лікарем та лікарем Новоросійського університету (з 1875 р.). Був першим викладачем судової медицини на кафедрі кримінального права ІНУ (1886).

РУСЄВ Іван Трифонович — зав. лабораторією екології носіїв та переносників збудників особливо небезпечних інфекцій Українського науково-дослідницького протичумного інституту ім. І. І. Мечникова Мінздраву України. Канд. біолог. наук. Народився 28.II.1959 р. у с. Дмитрівка Татарбунарського р-ну Одеської обл. Закінчив біологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1981). Займається охороною дикої природи, вивченням рідкісних видів та екосистем, заповідною справою. Розробляє теми екології та епізоотології особливо небезпечних природно-осередкових інфекцій, еколого-епідемічної безпеки населення. Проводить послідовну роботу з організації національного природного парку «Нижньодністровський». Засновник та керівник 20 щорічних екологічних експедицій для дітей з поселень дельти Дністра. Виконано 5 практичних ренатуралізаційних проєктів у дельті Дністра та поновлено функції понад 5000 га плавнів Дністра. Створений екологічний центр «Дельта Дністра» (с. Маяки), заповідне урочище «Дністровські

плавні». Член-кореспондент Української екологічної академії. Заступник голови Ради суспільних екологічних організацій при Держуправлінні екології та природних ресурсів в Одеській обл. Діючий член Українського товариства охорони птахів. Один з засновників екологічного клубу при редакції газети «Вечерняя Одесса». Засновник та президент суспільної благодійної природоохоронної організації — Фонд «Природна спадщина». Організатор щорічних екологічних експедицій для дітей «Дністр». Має дипломи міжнародного експерту з управління узбережними екосистемами, управління водно-болотними угіддями, екотуризму. Має нагороди: Почесні грамоти Міністерства охорони здоров'я України, Одеської облдержадміністрації та Одеської мерії. Лауреат щорічного конкурсу газет «Вечерняя Одесса», «Люди дела». Лауреат Всеукраїнського конкурсу «Здоровая природа — здоровая жизнь». Автор 310 наукових праць (з них 40 англ. мовою), у т. ч. 10 монографій (з них 3 у співпраці), 1 навчального посібника, 150 статей у газетах з проблем екостворення та охорони дикої природи.

РУССЕВ Микола Дмитрович — історик, археолог. Д-р іст. наук (2000). Народився в 1958 р. Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1980). Працював в Інституті історії АН Молдавії (1987–1998). Захистив кандидатську дисертацію на тему «Низов'я Дунаю та Дністра часів формування Молдавського і Валашського князівств. Проблеми історії міст XIII–XIV ст.» (1992). Паралельно з роботою в Академії наук Молдови викладав в Молдавському державному університеті та Педагогічному університеті в Кишиневі (1992–1997). Разом з колегами з Інституту археології НАН України та Копенгагенського університету веде тотальне археологічне дослідження в зоні «Нижнього Траянова валу» на півдні Бессарабії (з 1994 р.). Працює в університеті Вища антропологічна школа (Кишинів, Молдова) (з 1998 р.) спочатку завідувачем кафедри історії цивілізації, далі — деканом факультету культурної антропології. Ректор університету (з 2001 р.). Докторська дисертація захищена на тему «Молдавія в другій половині XIII — першій третині XIV ст. (за даними нумізматики)». Редактор одного із номерів міжнародного журналу «Stratum plus». Учасник ряду комплексних археологічних експедицій в Україні, Молдові. Був учасником ряду Молдово-Болгарських наукових проектів, зокрема «Бесарабските българи за себе си» та «Българите в Молдова: ценностни ориетации». Автор більш ніж 100 публікацій.

РУСЬЯН Цезар Карлович — д-р мат. наук (1900). Народився 27.VIII.1867 р. у с. Макеєво Херсонської губ. (тепер Миколаївська обл.). Закінчив ІНУ (1889). Приват-доцент кафедри чистої математики (1893). Захистив магістерську дисертацію (1896). Брав активну участь у роботі математичного відділу Новоросійського товариства природознавців, виступав з публічними лекціями з аналітичної геометрії. Професор кафедри чистої математики Ягелонського університету (1903). Ординарний професор кафедри чистої математики Харківського університету (1906). Член Харківського математичного товариства (1906–1913), заступник голови товариства (1925–1934). Написав і опублікував перший підручник в Україні з диференціального числення (1919). Очолював науково-дослідну кафедру математичного аналізу Харківського інституту народної освіти (1921–1928). Професор кафедри математичного аналізу Харківського фізико-хіміко-математичного інституту. Працював в Українському науково-дослідному інституті математики і механіки (1929). Після відновлення Харківського університету повернувся до його лав як професор кафедри математичного аналізу, де працював до кінця свого життя. Його праці були одними з перших праць у вітчизняній математичній літературі з теорії інтегрування рівнянь і систем рівнянь Пфаффа. В них не тільки були систематизовані численні результати іноземних авторів, але і розглянуто нові способи інтегрування рівнянь Пфаффа. Помер у 1935 р. (з інших джерел — у 1934 р.).

РУХЛІН Борис Іванович — математик, канд. фіз.-мат. наук (1980), доц. Народився 22.IV.1938 р. в с. Осикове Амвросіївського р-ну Донецької обл. Почав трудову діяльність у школі лаборантом, учителем фізики та математики. Навчався у Ростовському державному університеті (1955–1961). Призначений на посаду асистента кафедри математики Шахтинського педагогічного інституту. Згодом навчався в аспірантурі ОДУ ім. І. І. Мечникова на кафедрі методів математичної фізики (1965–1968). Після закінчення аспірантури скерований на роботу до Одеського інституту народного господарства на посаду старшого викладача, доцента, а згодом завідуючого кафедри вищої математики і лінійного програмування (1974–1984). Захистив кандидатську дисертацію (1980), виступив автором 86 наукових, науково-методичних та методичних робіт, у тому числі 5 навчальних посібників.

САВЛЮВА Тетяна Олександрівна — літературознавець. Народилася в 1930 р. в Харкові. Закінчила філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1952). Захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук (1956). Отримала вчене звання доцента (1969). Працювала викладачем кафедри російської літератури ОДУ (1955–1956), старшим викладачем кафедри російської літератури Тираспольського педагогічного інституту (1956–1961), старшим викладачем Одеського сільськогосподарського інституту (1961–1962). Доцент кафедри історії КПРС і філософії (1962). Працювала доцентом кафедри основ виховання і педагогічної культури (1990–1996), доцентом кафедри української мови і літератури (1996–2001). З 2001 р. працює доцентом кафедри української та зарубіжної літератури. Нагороджена знаком «Відмінник освіти України». Автор майже 35 наукових публікацій, науково-публіцистичних і художніх творів.

САВЧЕНКО Леонід Олександрович — математик. Народився в 1914 р. Закінчив математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1935), аспірантуру (1938), захистив кандидатську дисертацію «Поперечные колебания многопролетных балок и решеток». Кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри математики Ніжинського педагогічного інституту (1938). Його дослідження, присвячені стрижневим системам, були частково перевідкриті іншими вченими через 9–10 років. Одержав важливі результати з теорії коливальних регулярних балок та перекриттів, які мають істотне значення для інженерної практики. Вони були вперше опубліковані Й. Й. Голотюком через чверть сторіччя після захисту дисертації, і виявилось, що основні якісні закономірності, відкриті Л. О. Савченком, не втратили свого значення. Загинув під Смоленськом у липні 1941 р.

САХЛАХМЕТОВА Ніна Олексіївна — д-р юрид. наук (1998), проф. Народилася у 1958 р. Закінчила юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1981). Працювала на юридичному факультеті ОДУ асистентом (1982), доцентом (1986). Захистила дисертацію на здобуття вченого ступеня кандидата юридичних наук (1985). Завідувач кафедри підприємницького та комерційного права ОНЮА (з 1999 р.). Очолювана нею кафедра працює над проблемами підприємницького права,

конкретного законодавства та цивільного права. Двічі стажувалась у США, а також у Центрально-Європейському університеті (Угорщина). Виступила з науковими повідомленнями та доповідями більш ніж на 20 наукових конференціях. У конкурсі ділового тижневика «Бизнес» 1998 р. на кращі роботи відзначена другим місцем і дипломом лауреата. Її книги: «Правовий захист підприємництва в Україні», «Правовая защита конкуренции в предпринимательстве Украины» та «Підприємницьке право» удостоєні другої премії у Всеукраїнських конкурсах на краще юридичне видання у номінаціях «Навчальні посібники» та «Монографії». Нагороджена почесною відзнакою Спілки юристів України. Автор понад 170 наукових праць, у т. ч. монографій, підручників і довідників. Під її керівництвом захистилися 2 аспіранти.

САПОЖНИКОВ Ігор Вікторович — археолог. Д-р іст. наук (2005). Народився 21.VII.1954 р. у м. Кронштадт Ленінградської обл. Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1977). Закінчив позаочну аспірантуру Ленінградського відділення Інституту археології АН СРСР під керівництвом провідного фахівця з первісної історії проф. П. І. Борисковського (1987). Трудову діяльність розпочав робочим Іллічівського морського торговельного порту (1970), пізніше працював учителем історії та суспільствознавства СШ № 1 у м. Іллічівську. Служив у лавах Радянської армії (1977–1979). Був лаборантом новобудовних експедицій Одеського археологічного товариства Інституту археології УРСР та Молдавської АН (1979–1981), а також науковим співробітником Іллічівського музею художнього фарфору (1982–1983). Працює у відділі Північно-Західного Причорномор'я Інституту археології НАНУ (з 1983 р.). Кандидат історичних наук (1988), старший науковий співробітник за спеціальністю «Археологія» (2001), старший науковий співробітник відділу Північно-Західного Причорномор'я (Одеса, з 1995 р.). За сумісництвом виконував обов'язки доцента Іллічівського навчально-наукового центру ОДУ ім. І. І. Мечникова, де читав лекції з історії України, економічної історії, релігієзнавства тощо (1999–2002). Розробив авторську програму курсу «Історія України» (1999). Є членом науково-методичної ради Одеського державного обласного архіву. Основні наукові інтереси пов'язані з

археологією, в першу чергу дослідженнями пізнього палеоліту, мезоліту та неоліту степів Північного Причорномор'я та Криму. Відкрив близько 70 нових пам'яток цих часів (з 1968 р.). Провів розкопки цілого ряду стоянок у Північному Причорномор'ї. Захистив докторську дисертацію на тему «Пізній палеоліт степів Південного Заходу України». З окремих напрямків надає перевагу хронології пам'яток, палеоекології, палеоекономіці, культурно-історичній періодизації. Брав участь у цілому ряді міжнародних проектів та програм, зокрема хронології пам'яток Півдня України (ІА НАНУ та університет Сорбона-2), а також кам'яної сировинної бази (ЕКОНЕТ, 2005–2006). Був учасником понад 50 наукових конференцій, симпозіумів та конгресів різного рівня у різних країнах. Протягом шести років був начальником Буго-Дністровської новобудовної експедиції Інституту археології НАНУ (1988–1993). Проводив розвідки за програмою створення «Зводу пам'яток історії та культури України». Провів дослідження козацьких кам'яних хрестів на території Одеської області (1994–1999). Протягом останніх 10 років займається історією українського козацтва на теренах Північно-Західного Причорномор'я та Нижнього Дунаю. Особлива сторінка наукової творчості — історико-краєзнавчі дослідження, етнографія. Керував роботою загону експедиції «Часи козацькі» (1997). Надрукував понад 200 наукових праць, з яких 15 монографій, а також понад 50 науково-популярних статей та брошур.

СЕДЕНКО-ВІТЯЗЄВ Ферапонт Іванович — журналіст, видавець. Народився у 1886 р. у м. Акермані Бессарабської губ. (зараз м. Білгород-Дністровський). Вступив до ІНУ. Заарештований за участь у боротьбі у складі есерівських організацій (1907). Вступив на юридичний факультет Санкт-Петербурзького університету (1910). Після закінчення заслання поновився в університеті, активно співпрацював з петроградськими журналами «Голос минулого», «Щомісячний журнал», «Народна думка». Приєднався до діючої армії (1915). Керував кооперативним книжковим видавництвом «Революційна думка» (1917–1918), видавництвом «Колос» (1918–1926). Досліджував життя і творчість В. Г. Короленка, Н. К. Михайловського, М. Є. Салтикова-Щедріна, А. П. Чехова, П. Л. Лаврова. Написав роботи з бібліографії та книжкової справи, зібрав великий архів з творчого доробку П. Л. Лаврова. Заарештований та відправлений у табір на будівництво Біломорканалу (1930). Завдяки протекції В. Н. Фігнер та М. І. Ульянової переведений до Нижнього Новгороду.

ду та Ульяновську. Займався бібліографією, співпрацюючи з Державним літературним музеєм (з 1933 р.). Був заарештований та засуджений до розстрілу, що відбувся 4.VI.1938 р. Реабілітований 18.VII.1956 р.

СЕМЕНЮК Людмила Миколаївна — педагог. Народилася 3.XI.1948 р. в м. Одеса. Закінчила ОДУ ім. І. І. Мечникова (1973). Працювала старшою піонервожатою (1966), вихователем групи подовженого дня, вчителем російської мови та літератури, організатором позакласної виховної роботи. Була призначена директором школи № 70 м. Одеса, згодом працювала інструктором відділу науки і навчальних закладів Одеського міського комітету КПУ. Обійняла керівну посаду у школі № 121 м. Одеса (1989). Запровадила у школі вивчення французької (1990), польської (1991) та інших іноземних мов. За результатами діяльності школа № 121 стала асоційованою школою ЮНЕСКО (2001), нагороджена дипломом Міністерства освіти та науки України за вагомий внесок в інноваційний розвиток національної системи освіти України. Бере активну участь у конференціях, круглих столах, телепрограмах, була учасницею Міського форуму жінок. Має звання «Кращий педагогічний працівник» м. Одеси, Почесні відзнаки міського голови «Подяка», «За заслуги перед містом». Нагороджена знаком Міністерства освіти і науки України «Відмінник освіти України».

СЕРГІЄВА Олександра Євгенівна — д-р фіз.-мат. наук (1995), проф. Народилася у 1945 р. в Одесі. Закінчила фізичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1969). Завідувач кафедри фізики в Одеській національній академії харчових технологій. Основний напрямок наукової діяльності — електрофізичні властивості полімерних пьезо-, піро- та сегнетоелектричних діелектриків та електретів. Брала участь у розробці міжнародного наукового проекту ІНТАС (1994–2001). Соросівський професор. Нагороджена Почесними грамотами Міністерства освіти і науки України. Автор понад 150 наукових праць.

СЕРДЮКОВА Надія Степанівна — педагог. Чл.-кор. АПН Російської Федерації. Народилась в 1959 р. Закінчила ОДУ ім. І. І. Мечникова (1985). Закінчила аспірантуру та захистила кандидатську дисертацію на тему «Організаційно-педагогічні умови формування дослідно-творчої культури учителя» (2000). Ректор Белгородського регіонального інституту підвищення кваліфікації та перепідготовки спеціалістів. Заслужений учитель Російської Федерації (2001). Нагороджена знаком «Відмінник народної освіти» (1992). Має понад 30 наукових праць, в числі яких наукові посібники «Профессиональное развитие педагогов в системе повышения квалификации», «Организация исследовательско-творческой деятельности учителя» та ін.

СИДОРЕНКО Михайло Дмитрович — геолог, мінералог, петрограф. Проф. Народився 18.XI.1859 р. в Одесі. Закінчив ІНУ у 1886 р. зі званням кандидата природничих наук за дисертаційну працю «Геологические исследования Ингулецко-Днепровского междуречья». Працював геологом у Волинській губ., консультантом у Житомирському повіті і завідував рудовикопними партіями при Денешевському чавуноливарному і залізобобному заводах. Повернувся до Одеси на посаду завідувача кабінету мінералогії і геології ІНУ (тепер Мінералогічний музей), яким він керував 27 років (1890). Читав публічні лекції при Новоросійському товаристві природознавців. Був у відрядженні у Відні, де відбувся Міжнародний конгрес геологів (1903). Захистив магістерську дисертацію у раді Київського університету (1905), після чого був обраний за конкурсом приват-доцентом кафедри мінералогії ІНУ. Читав лекції на медичному факультеті Новоросійського університету, а з 1906 р. ще і на Вищих жіночих курсах. Екстраординарний професор кафедри кристалографії та мінералогії (1907). Декан фізико-математичного факультету університету (1913). Член Петроградського товариства дослідників природи та Імператорського мінералогічного товариства в Петрограді. Був затверджений професором і деканом фізико-математичного факультету Вищих жіночих курсів (1919), де працював до 1921 р. Декан загального факультету Одеського сільськогосподарського інституту зі званням професора першої групи (1921–1923). Професор мінералогії і неорганічної хімії фізико-математичного факультету Одеського ІНО (1923–1927). Помер 28.III.1927 р. в Одесі.

СИЛЕНКО Алла Олексіївна — д-р політ. наук, проф. Народилася 18.І.1964 р. в Ленінграді (Санкт-Петербург, Росія). Закінчила історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1988). Захистила кандидатську дисертацію (1992). Докторську дисертацію захистила в Інституті держави і права ім. В. М. Корещького НАНУ. Завідувач кафедри політології та проректор з учбової та виховної роботи в Одеській національній академії зв'язку ім. А. С. Попова. Основний напрямок наукової діяльності — політичні аспекти формування соціальної держави, соціальна політика, політичні проблеми розвитку інформаційного суспільства, інфокомунікаційних технологій. Член-кореспондент Української академії політичних наук. Нагороджена Почесною грамотою Державного комітету зв'язку та інформатизації України. Почесний зв'язківець України. Автор понад 70 наукових праць.

СИРОТА Іван Михайлович — правознавець. Проф. (1996). Народився 31.Х.1927 р. у с. Великий Дальник Біляївського р-ну Одеської обл. Проходив службу у Радянській армії (1944–1952). Без відриву від виробництва навчався на юридичному факультеті ОДУ ім. І. І. Мечникова (1955–1960). Працював юристом на Одеському цукрафінадному заводі (1956–1960), заступником прокурора Ленінського р-ну Одеси (1960–1962), координатором роботи правоохоронних органів Одеської обл. (1962–1967), відповідальним секретарем дорожнього комітету профспілки Одесько-Кишинівської залізниці (1967–1973). Захистив кандидатську дисертацію у Київському державному університеті (1973). Старший викладач юридичного факультету ОДУ (1976–1978), доцент, заступник декана (1978–1993), професор кафедри трудового права та соціального забезпечення ОДУ (до 1997 р.). Очолює факультет заочного післядипломного навчання (з 1997 р.), післядипломної освіти Одеської національної юридичної академії (з 2002 р.), професор кафедри трудового права та соціального забезпечення. Був на чолі Одеської міської організації з правознавства (1978–1990). Заслужений юрист України (1999). Дванадцять років обирався депутатом Одеської та Центральної районної ради народних депутатів, де керував постійною комісією з законності та правопорядку, неодноразово обирався до складу Одеського обласного комітету профспілок вищої школи та наукових закладів. Нагороджений орденом Вітчизняної війни II ступеня, медалями «За оборону Одеси»,

«За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 рр.» та ін. Йому присвоєно почесне звання «Відмінник освіти України». Має понад 150 наукових робіт, у тому числі монографії та учбові посібники. Три роботи удостоєні премій Союзу юристів України.

СИРОТЮК Микола Йосипович — письменник. Д-р філол. наук (1963), проф. Народився 9.VII.1915 р. у с. Теклівці Крижопільського р-ну Вінницької обл. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1941). Працював в Одеському педагогічному інституті, Інституті літератури АН УРСР. Завідував кафедрою літератури Київського театрального інституту, за сумісництвом займав посаду професора Інституту іноземних мов у Києві. Член комісії теорії і практики Спілки письменників України. Основні праці присвячені вивченню історії української літератури, зокрема прози періоду довоєнних п'ятирічок та років Великої Вітчизняної війни: «Українська історична проза за 40 років» (1958), «Іван Микитенко» (1959), «Український радянський історичний роман» (1962), «Зінаїда Тулуб» (1968). Відомі також збірка оповідань «На дорогах тернистих» (1961), романи «Побратався сокіл» (1964), «Забілили сніги» (1975), повість «Серце кликало» (1971). Помер 20.X.1984 р.

СКРОЦЬКИЙ Георгій Вікторович — фізик. Д-р фіз.-мат. наук (1961), проф. Народився у 1915 р. в Одесі. Працював монтером на телефонній станції, освітлювачем в Оперному театрі (1928). Навчався на фізико-математичному факультеті ОДУ ім. І. І. Мечникова (1933–1938). Водночас закінчив вечірнє відділення Одеського інституту інженерів зв'язку. Працював на кафедрі фізики Уральського політехнічного університету у проф. Д. Д. Іваненко (з 1939 р.). У роки війни працював перекладачем. Після повернення до Свердловська (1941) був мобілізований та направлений до Військово-повітряної академії ім. М. Є. Жуковського. Був переведений із слухача у викладача фізики (1942), після евакуації академії у Москву (1943) перейшов на кафедру загальної фізики Уральського університету, де працював асистентом, доцентом, керівником лабораторії ядерної фізики. Завідував кафедрою теоретичної фізики фізико-технічного факультету Уральського політехнічного інституту (з 1953 р.). Почав роботу з організації експериментальних дослід-

ницьких лабораторій магнітного резонансу та квантової електроніки, передбачив можливість появи так званого спонтанного резонансу (1959). У Свердловську створив Уральську школу магнітного резонансу. Завідував кафедрою квантової електроніки Московського фізико-технічного інституту (з 1964 р.). Науково-педагогічна робота відображена більш ніж у 200 наукових працях. Переклав на російську мову більш ніж 20 монографій зарубіжних дослідників (А. Абрагам, Пейк, Джеффріс, Сліхтер). Нагороджений орденом «Знак Пошани». Помер у 1992 р.

СМИРНОВ Костянтин Михайлович — юрист, фахівець з римського права. Проф. Народився 31.VII.1864 р. у Херсонській губ. Закінчив юридичний факультет ІНУ зі званням кандидата (1887). Був у відрядженні до Берліну (1888–1891). Призначений приват-доцентом римського права Новоросійського університету (1891–1904). Захистив магістерську дисертацію на юридичному факультеті Київського університету (1910). Неодноразово обирався почесним мировим суддею, головою з'їздів мирових суддів (1902–1914). Виконував обов'язки екстраординарного професора, голови з'їзду мирових суддів. Почесний мировий суддя Одеського міського округу (1910). Ординарний професор ІНУ (1914–1919). Член Юридичного виконавчого комітету. Декан юридичного факультету (1916). Заслужений професор (1917). З березня 1920 р. у протоколі засідання ради університету було записано: «Ввиду отсутствия поручить чтение лекций другим преподавателям».

СОВЕТОВ Павло Васильович — історик-медієвіст, економіст, юрист. Чл.-кор. АН Молдови, проф. Народився у 1927 р. в Бухаресті. Вчився в елітній бухарестській гімназії ім. Матея Бесараба (до 1940 р.), потім продовжив навчання в м. Ізмаїл. Якийсь час навчався медицині, потім закінчив юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1991). Період з 1955 до 1991 рр. пов'язаний з Інститутом історії Академії наук Молдови. Тут з 1965 р. керував колективом вчених, які займалися історією середньовічної Молдови. Викладав також на юридичному факультеті держуніверситету (1959–1985). Помер у 1991 р.

СОЛОВЙОВ Валентин Іванович — канд. біол. наук. Закінчив в 1959 р. біологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова. Працював окружним спеціалістом військово-медичного відділу Одеського військового округу (з 1967 р.), завідувачим відділу Противочумної станції Мінздраву СРСР а потім УРСР (1967–1992). Брав участь в протиепідемічних операціях по боротьбі з холерою в м. Одеса, за що був нагороджений знаком «Відмінник охорони здоров'я СРСР» (1970). В 1975 р. захистив кандидатську дисертацію по спеціальності «Епідеміологія» (1975). Очолює наукове підприємство «Еконад» (1992). Бере активну участь в суспільному житті міста та області, консультант голови облдержадміністрації з питань екології, член Обласної суспільної ради з екології. Автор більше 100 наукових робіт.

СТОКЯЛО Валентин Андрійович — філософ. Д-р філос. наук, проф. Народився у 1927 р. в Одесі. Закінчив історичний факультет Одеського державного педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського (1950), факультет романо-германської філології ОДУ ім. І. І. Мечникова (1961). Професор кафедри філософії та українознавства Одеської національної академії зв'язку ім. А. С. Попова (з 1964 р.), викладає курс філософії у Придністровському державному університеті ім. Т. Г. Шевченка. Сфера наукових інтересів торкається томістської та неотомістської гносеології, філософської антропології. Автор більше 100 наукових робіт, у тому числі 4 монографії. Дійсний член Української академії економічної кібернетики та Міжнародної академії інформатизації. Нагороджений медалями «Захиснику Вітчизни» та «За трудову доблесть».

СТОЯНОВА Євгенія Леонідівна — педагог. Народилася 21.VI.1935 р. у Могильові. Закінчила філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1956). Працювала на посаді вчителя російської та української мови і літератури Бородинської середньої школи Одеської обл. На цих же посадах працювала у школах № 4 та 27 м. Одеси, Одеського вищого інженерного морехідного училища (1960). Займала посади учителя української мови та літератури, організатора позакласної та поза-шкільної роботи, директора середньої школи № 51 м. Одеси (з 1970 р.). Очолювала Одеське педагогічне училище (1980–2002), що у 2000 р. перетворено в Одеський педагогічний коледж. Відзначалася Міністерством освіти України та СРСР, має знак «Відмінник народної освіти України», медаль ім. А. С. Макаренка. Указом Президії Верховної Ради УРСР присвоєно почесне звання «Заслужений працівник народної освіти Української РСР» (1991).

СТРЕЛЬБИЦЬКИЙ Михайло Петрович — поет, критик, літературознавець. Народився 3.VI.1949 р. у с. Майдан-Вербецький Летичівського р-ну Хмельницької обл. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1971). Захистив кандидатську дисертацію «Сюжетика української повісті 1960–1970 рр.» (1976). Викладав українську літературу на кафедрі проф. В. В. Фашенка в ОДУ. З 1980 р. — працював у м. Вінниці, спершу на творчій роботі, а починаючи від 1991 р. на кафедрі культурології, мистецтва та дизайну ВНТУ. Надрукував понад 300 статей з проблем художньої літератури. Окремими виданнями вийшли 14 збірок віршів та поем, а також монографічне дослідження творчості О. Гончара «Проза монументального історизму» (1988). Найпомітніші поетичні збірки: «Незрубай-дерево» (1976), «Звертання» (1979), «Три тополі» (1981), «Прощання з морем» (1983), «Сторожовий вогонь» (1988), «Версія Прометея» (1990), «Під небом Коновалюка» (2000), «Прощаючи вік ХХ» (2001), «Гальчевський. Поема з героєм» (2002), «Під небом Коновалюка. Книга 2». Член НСПУ (1979). Лауреат літературних премій: журналу «Дружба народів» за кращу публікацію року (1978), Республіканської премії в галузі літературно-художньої критики імені О. І. Білецького та імені М. М. Коцюбинського (1989).

ТАРАНЕЦЬ Валентин Григорович — мовознавець, фахівець з німецької мови. Д-р наук (1983). Народився 7.VI.1938 р. у с. Писарщина Полтавської обл. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1962). Захистив кандидатську дисертацію (1972). Перебував на стажуванні в Берлінському університеті (1974–1975). Захистив докторську дисертацію (1983). Працював в ОДУ на посадах старшого викладача і виконуючого обов'язки завідувача кафедри, завідувача кафедри німецької філології (1962–1997). Декан факультету романо-германської філології ОДУ (1978–1986). Завідувач кафедри іноземних мов Одеської національної юридичної академії (1998). Працює завідувачем кафедри української та іноземних мов Української академії державного управління при Президентіві України (Одеська філія).

ТАРАСЕНКО Галина Дем'янівна — економіст. Д-р екон. наук (1981), проф. (1982). Народилась 16.XI.1931 р. в с. Мигея Миколаївської обл. Закінчила ОДУ ім. І. І. Мечникова за спеціальністю «Політична економія» (1954). Працювала викладачем кооперативного технікуму м. Новосибірська, а потім — асистентом Новосибірського інженерно-будівного інституту. Переїхала в м. Сталіно (тепер Донецьк) (1957), де працювала консультантом Будинку політпросвіти, викладачем політекономії в Донецькому медичному інституті, викладачем (з 1959 р.), старшим викладачем, завідувачем кафедри політекономії Донецького інституту радянської торгівлі (1965–1976). Навчалась в аспірантурі Харківського держуніверситету на кафедрі політичної економії (1962–1964), де достроково захистила кандидатську дисертацію (1964). Була на посаді старшого наукового співробітника Одеського політехнічного інституту (1976). Переїхала в Донецьк (1978). Працює в Донецькому державному технічному університеті (з 1978 р.) — спочатку доцентом кафедри політекономії, далі — завідувачем кафедри економічної теорії (з 1981 р.). Докторську дисертацію захистила у Львівському університеті ім. І. Франка. Член спеціалізованих рад із захисту кандидатських дисертацій в Донецькому національному університеті та в Донецькому університеті економіки і торгівлі. Заслужений працівник на-

родної освіти України (1999). Нагороджена медаллю до 100-річчя В. І. Леніна (1970). Має ряд почесних грамот. Автор більш 100 робіт наукового та науково-методичного плану.

ТЕРОН Ірина Василівна — політолог. Народилась 2.VII.1963 р. в м. Каховка Херсонської обл. Закінчила Миколаївський кораблебудівний інститут за спеціальністю «Економіка та організація машинобудівної промисловості» (1985). Трудову діяльність почала інженером-економістом заводу «Сокіл» у м. Нова Каховка (1986). У 1994 р. закінчила факультет політології ОДУ ім. І. І. Мечникова та отримала диплом спеціаліста з теорії соціально-політичних відносин. Аспірантка ради з вивчення продуктивних сил України НАН України (1995). Тема дисертації — «Сучасні проблеми формування регіональної політики України». Помічник керуючого справами Фонду миру та гуманізму (1999), виконувачка обов'язків керівника адміністрації Фонду. З 2000 р. — керуюча справами Фонду, член наукової секції ученої ради Фонду.

ТИМОФЄЄВ Валерій Якович — педагог-практик, теоретик козацько-лицарського виховання. Генерал-хорунжий Українського козацтва. Народився 1.V.1952 р. у с. Горіхівка Болградського р-ну Одеської обл. Навчався на біологічному факультеті ОДУ ім. І. І. Мечникова (1974–1980). Працював учителем біології, завучем, директором Адамівської школи Білгород-Дністровського р-ну Одеської обл., головою Адамівської сільської ради. Навчався в аспірантурі при кафедрі педагогіки ОДУ, закінчив агрономічний та економічний факультети Одеського сільськогосподарського університету, факультет судноводіння Одеської державної морської академії. Працює начальником відділу організаційної та кадрової роботи Білгород-Дністровської райдержадміністрації. Був депутатом сільської та районної рад. Головний редактор альманахів козацтва Південноукраїнського Задністров'я «Річ про Буджацьку Січ», «Річ про Січ». Нагороджений іменним годинником від Президента України Л. Кучми (2001), козацькими нагородами. Був

удостоєний звання «Кращий освітянин України» в номінації «Народе мій завжди буде» за створення навчального закладу нового типу — школи козацько-лицарського виховання. Автор 8 монографій та близько 70 наукових і науково-популярних публікацій з історії та історіографії сучасного козацтва і козацької педагогіки.

ТИМОФЄЄВА Світлана Валеріївна — історик, дослідник сучасного козацтва Одещини. Народилася 12.VI.1979 р. в с. Адамівка Білгород-Дністровського р-ну Одеської обл. Закінчила історичний факультет ОНУ ім. І. І. Мечникова (2005). Працювала вчителем історії України, образотворчого мистецтва Адамівської школи Білгород-Дністровського р-ну Одеської обл. Навчається на художньо-графічному факультеті Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського. Автор 2 монографій та 10 наукових і науково-популярних публікацій з історії та історіографії сучасного козацтва.

ТИМЧЕНКО Іван Юрійович — математик, механік, історик математики. Проф. Народився 10.II.1863 р. в Одесі. Закінчив із золотою медаллю фізико-математичний факультет ІНУ (1885). Приват-доцент (1888). Захистив магістерську дисертацію (1899). Член математичного відділення Новоросійського товариства природознавців (з 1888 р.). Голова математичного відділення Новоросійського товариства природознавців (1914–1922). Екстраординарний професор кафедри чистої математики (1914), завідувач кабінету математики ІНУ (1917). Заслужений ординарний професор (1918). Проректор Одеського політехнічного інституту (1918). Ректор Одеського політехнічного інституту (1919–1920). Після реорганізації університету став професором фізико-математичного інституту та математичних кафедр Одеського ІНО, керував предметною комісією з математики, заснував першу в Одесі кафедру історії та методики математики, одночасно був завідувачем кафедри геометрії. Очолював науково-дослідну кафедру математики Інституту математики та механіки і секцію геометрії на цій кафедрі (1923–1928). Очолював кафедру геометрії та механіки ІНО (1930), кафедру геометрії та механіки у Фізико-математичному інституті (1931–1932), керував Одеською філією Науково-дослідного інституту математики та механіки в Харкові (1930). Декан математичного факультету ОДУ ім. І. І. Мечникова

(1922–1936). Читав курси історії математики, теорії ймовірностей, геометрії, проєктивної геометрії, очолював кафедри математики, фізики, хімії та математики в Одеському педагогічному інституті, технічних вузах Одеси (1933–1938). Працював одним з редакторів одеських наукових журналів: «Ученые записки высшей школы г. Одессы» (1921–1922), «Журнал научно-дослідних кафедр Одеси» (1923–1924), математичної серії «Трудів ОДУ». Очолював Одеське відділення Російського товариства любителів світознавства. Був заарештований за сфабрикованими звинуваченнями (1938), однак звільнений за відсутністю доказів (1939). Помер 30.VIII.1939 р.

ТИХАНОВА Тамара Юхимівна — д-р екон. наук, проф. Народилася у 1925 р. на ст. Сон (Красноярський край, Росія). Закінчила економічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1950). Працює професором кафедри економічної теорії в Одеській національній академії зв'язку ім. А. С. Попова. Основний напрямок наукової діяльності — методичні проблеми системного дослідження предмету та побудови економічної теорії, методологічні проблеми становлення інформаційного суспільства в Україні. Член спеціалізованої вченої ради Інституту економіки та менеджменту ОНАЗ із захисту кандидатських дисертацій. Член редакційної колегії збірників наукових праць ОНАЗ «Информатика и связь», матеріалів Всеукраїнського науково-практичного семінару «Проблеми економічного розвитку и ефективного управління в отрасли связи». Нагороджена медалями «Ветеран труда», «Участник войны», «Защитник Отечества», ювілейною медаллю «50 лет победы в Великой Отечественной войне, 1941–1945». Автор понад 42 наукових праць.

ТОЛСТИХ Олександр Валентинович — психолог. Д-р психол. наук (1994). Народився 7.VII.1953 р. в м. Миколаєві. З відзнакою закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова і вступив до аспірантури НДІ загальної та педагогічної психології АПН СРСР (тепер — Психологічний інститут Російської академії освіти) (1975). Захистив кандидатську дисертацію на тему «Особистість як предмет вікової та педагогічної психології» (1979). Працював молодшим науковим співробітником НДІ загальної та педагогічної психології АПН СРСР (1978–1985). Очолював психологічну службу в Міністерстві зовнішньої торгівлі СРСР (1985–1988). Був старшим науковим співробітником,

потім — керівником групи, завідуючим відділу Всесоюзного центру вивчення суспільної думки (ВЦДСД) (1988–1991). Паралельно виконував обов'язки генерального директора інформаційного агенства «Дата Лимитед» (1991–1993). Очолював роботу Федерального інституту соціології освіти Міністерства освіти РФ (1993–1995). Директор дослідного центру естетичного виховання РАТ (з 1995 р.). Член-кореспондент РАТ (1995). Основна тематика наукових досліджень лежить у площині формування та самовизначення особистості в історичній динаміці поколінь. Помер 8.III.1997 р.

ТРОШИНА Ніна Павлівна — мовознавець. Д-р філол. наук (2004), проф. Народилася 24.III.1949 р. в м. Новосибірськ. Переїхала до м. Херсон, де закінчила СШ № 30 (1961). Вступила до ОДУ ім. І. І. Мечникова на російське відділення філологічного факультету. По закінченні навчання працювала в СШ № 35 м. Херсон вчителем російської мови та літератури. Працює в Херсонському державному університеті (з 1975 р.). При Інституті мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України закінчила аспірантуру та докторантуру. Кандидатська дисертація «Лексико-семантические связи групп глагольной лексики (на материале глаголов интеллектуальной деятельности)» (1984) та докторська дисертація «Семантическая деривация в современном русском языке» (2004) були захищені в Інституті мовознавства АН УРСР. Коло наукових інтересів — лексична семантика, ономазіологія, дериватологія, етнопсихолінгвістика. Очолює кафедру російської мови та загального мовознавства у Херсонському державному університеті.

ТУЛЯКОВ В'ячеслав Олексійович — юрист. Д-р юрид. наук, проф. Народився 28.VII.1961 р. в Одесі. Закінчив юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1983). Захистив кандидатську дисертацію (1986). Очолює кафедру кримінального права Одеської національної юридичної академії (з 2000 р.). Працює директором Інституту підготовки професійних суддів при ОНЮА. Основний напрямок наукової діяльності — кримінальна віктимологія, філософія та соціологія кримінального права, пенологія, теорія криміналізації, кримінологія агресив-

них злочинів. Стипендіат Гельсінського інституту ООН з попередження злочинності. Працював експертом спеціального комітету Комісії ООН з попередження злочинності та кримінального правосуддя (1992–1997). Учасник ряду міжнародних конференцій та симпозіумів з кримінології та кримінального права. Член двох спеціалізованих вчених рад із захисту дисертацій (ОНЮА, Львівський національний університет ім. І. Франка). Дійсний член Української академії наук національного прогресу, академік-секретар Одеського відділення цієї академії. Директор територіального відділення Академії суддів України. Член редакційної колегії збірників: «Митна справа», «Адвокатская практика». Автор 100 наукових праць.

ТЮРИН Олександр Валентинович — фізик. Д-р фіз.-мат. наук (1995), проф. Народився 23.Х.1946 р. у Ленінграді. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1969), де і розпочав трудову діяльність. Захистив кандидатську дисертацію (1975), докторську дисертацію (1995). Працював на посаді завідувача лабораторією Науково-дослідного інституту фізики при ОДУ (з 1978 р.). Основним предметом наукових досліджень є фізико-хімічні процеси в діелектриках і напівпровідниках. Організував і очолив кафедру комп'ютерних та інформаційних технологій при Інституті інноваційної та післядипломної освіти ОНУ імені І. І. Мечникова (2001). Директор Науково-дослідного інституту фізики при ОНУ (з 2004 р.). Керує школою «Створення наукових основ фототехнології». Автор понад 100 наукових праць, отримав 12 авторських свідоцтв.

УЛЬЯНЦЕВ Дмитро Михайлович — літ. критик, публіцист. Закінчив філологічний факультет (1968) та аспірантуру (1972) в ОДУ ім. І. І. Мечникова. Кандидат філологічних наук (1986). Працював у вузах України викладачем, старшим викладачем, доцентом (1991), займав посаду завідуючого кафедри російської та зарубіжної літератури в Переяслав-Хмельницькому педінституті (з 2003 р.). Працював в педагогічному коледжі м. Туапсе. У філії Російського державного гідрометеорологічного університету (Санкт-Петербург) в м. Туапсе працює в галузі теорії, історії російської літератури, публіцистики, літературної критики (з 1997 р.). Пише вірші. Нагороджений Почесною грамотою Міносвіти Росії (2004). Автор більш ніж 40 наукових праць.

УСОВ Анатолій Васильович — математик. Д-р техн. наук (1991), проф. Народився у 1949 р. в с. Хацьки Черкаської обл. Закінчив Одеський політехнічний інститут (1971) та математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1976). Захистив кандидатську дисертацію (1980). Докторську дисертацію захистив у Київському політехнічному інституті. Працює завідувачим кафедри вищої математики № 2 Одеського національного політехнічного університету. Основний напрямок наукової діяльності — термомеханічні процеси в твердих тілах, механіка руйнувань, сингулярні інтегральні рівняння, контактні задачі, розривні краєві задачі. Проводив науково — дослідні роботи на підприємствах середнього машинобудування міст Санкт-Петербурга, Москви, Миколаєва, Пермі. Був науковим керівником ряду держбюджетних НДІ з фізико-механічних основ прецизійного машинобудування та математичного моделювання техніко-економічних систем. Член двох спеціалізованих вчених рад ОНПУ із захисту докторських дисертацій, член експертної ради ВАК України з технічних наук, член Національного комітету з прикладної математики. Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (2001). Автор понад 120 наукових праць.

УСОВ Валентин Валентинович — Фізик. Д-р фіз.-мат. наук, проф. Народився у 1950 р. в м. Браслав (Білорусь). Закінчив фізичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1971). Працює професором кафедри фізики Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського. Послідовник одеської школи текстурного аналізу. Основні напрями наукової діяльності — дослідження текстури та її впливу на анізотропію фізико-механічних властивостей конструкційних матеріалів. Вивчає дефектні структури та їх внесок в анізотропію фізичних властивостей конструктивних матеріалів на основі фрактальних уявлень. Є засновником нового наукового напрямку — фрактального фізичного матеріалознавства. Автор понад 100 наукових праць.

ФІЛШОВ Олександр Йосипович — математик. Проф. Народився 28.II.1882 р. у м. Звенигородка Київської губернії (нині Черкаська обл.). Закінчив математичне відділення фізико-математичного факультету ІНУ (1906). Викладав у середніх учбових закладах м. Могильово-Подільський. Був професорським стипендіантом спочатку на кафедрі чистої математики ІНУ, потім у Фізико-математичному інституті (1919–1921). Викладав аналітичну геометрію та тригонометрію в ІНО (1920). З 1920 р. був також викладачем кафедри математики ОПІ, співробітником Одеської астрономічної обсерваторії та обчислювачем Астрономо-геодезичної частини Управління безпеки кораблеводіння морського відомства. Обраний професором кафедри математичного аналізу та секретарем факультету професійної освіти (1921). Автор близько 100 праць, частина з них зберігається у центральній науковій бібліотеці в Москві. Помер 15.III.1922 р.

ФІЛШОВА Тетяна Олегівна — фармаколог, імунолог, біохімік. Д-р біол. наук (1996), проф. Народилася 16.VI.1950 р. в м. Одеса. Закінчила ОДУ ім. І. І. Мечникова (1972). Захистила кандидатську дисертацію (1983). Працювала старшим науковим співробітником, доцентом, провідним науковим співробітником ПНДЛ-5 ОНУ. Займає посаду професора кафедри мікробіології і вірусології ОНУ. Основні наукові інтереси пов'язані з пошуком нових лікарських засобів та з'ясування їх механізмів дії. Автор 110 наукових праць, 8 авторських свідоцтв і 2 патентів.

ХАРИТОНОВ Євген Олегович — юрист. Д-р юрид. наук (1997), проф. Народився 17.V.1948 р. у м. Кіровоград. Закінчив юридичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1974). Захистив кандидатську дисертацію (1980). Працював: асистентом кафедри цивільного права і процесу ОДУ (1974–1979), старшим викладачем (1979–1982), доцентом (1982–1996). Завідував кафедрою цивільного права та процесу Юридичного інституту ОДУ (1996–1997), потім кафедрою цивільного права

Одеської національної юридичної академії (з 1997 р.). Засновник наукової школи рецепції римського приватного права. Брав участь у міжнародних колоквіумах з римського права, у семінарі, який проходив в Комерційному суді м. Парижа. Читав лекції в Школі римського права (м. Варшава). Академік Академії національного прогресу України (з 1997 р.). Редактор журналу «Право України», член редакційної колегії збірника наукових праць «Актуальні проблеми держави і права», «Юридичний вісник», наукового збірника «Наукові праці ОНЮА». Заслужений діяч науки і техніки України. Автор 269 наукових робіт.

ХОМЕНКО Іван Петрович — палеонтолог. Проф. (1918). Народився 7.IX.1882 р. на станції Кобі (Тифліської губ.) Закінчив ІНУ (1908), де залишився працювати при кафедрі геології. Виїхав у відрядження за кордон на два роки. Повернувшись до Одеси, отримав місце асистента на Вищих жіночих курсах. Після магістерського іспиту був затверджений приват-доцентом університету. Обраний професором сільськогосподарського інституту (1918), деякий час був помічником ректора, працював в інституті (до 1925 р.). Був головою геологічного бюро при науково-технічній раді в Одесі (1921), консультантом Паливного комітету (1922). Переїхав до Ленінграду (1925), де його було обрано на посаду геолога цього комітету. Водночас його обирають професором університету у м. Владивосток. Співробітник Геологічного комітету і Нафтового інституту (Ленінград) (з 1926 р.), де і працював до останніх днів свого життя. Науковий внесок — дослідження гіпаріонової фауни у пізньосарматських і меотичних відкладах Півдня України і Молдавії. Описав нові роди і види її представників. Автор 50 праць. Помер у 1935 р.

ЦВЕТИНОВИЧ Микола Дмитрович — астроном. Народився 14.II.1860 р. в Одесі. Закінчив математичне відділення фізико-математичного факультету ІНУ з золотою медаллю та ступенем кандидата (1882). Був залишений на два роки професорським стипендіатом, вивчав динамічну астрономію та астрометрію. У липні 1885 р. був допущений до випробування як виконуючий обов'язки астронома-спостерігача, а у жовтні — затверджений на цій посаді. Вів фотографування сонячних плям (1894—1899). Брав участь у роботі IX з'їзду російських природознавців і лікарів (Москва,

1894). Член Товариства природознавців при Новоросійському університеті. Втратив зір, можливо, внаслідок нещасного випадку під час спостережень Сонця. У 1899 р. пішов у відставку. Помер у 1930-х рр.

ЦВЕТКОВ Олексій Петрович — поет. Д-р філософії. Народився в 1947 р. в м. Станіслав (зараз Івано-Франківськ). Виріс в Запоріжжі. Навчався на хімічному факультеті ОДУ ім. І. І. Мечникова, на факультеті журналістики та історичному факультеті Московського державного університету. Був учасником поетичної групи «Московское время». Заарештований та депортований із Москви (1975). Проживає в США (з 1975 р.). Закінчив Мічіганський університет. Захистив дисертацію (1983). Викладав в коледжі Дікінсон (штат Пенсільванія) російську літературу. Редагував місцеву російську газету. Працює на радіо «Свобода» та ведучим програм «Сьомий континент» та «Атлантичний щоденник» (з 1989 р.). Публікує вірші, прозу, ессе, переклади. Живе у Вашингтоні (США) (з 2007 р.), на початку 2009 р. переїхав до Нью-Йорку. Лауреат премії Андрія Білого (2007).

ЦВІЛЮК Семен Антонович — історик. Д-р іст. наук (1989), проф. (1991). Народився 15.ІІ.1931 р. в с. Хутори Кривошіїнської Хмельницького р-ну Вінницької обл. Після закінчення семирічки працював в колгоспі, а потім — шахтарем на Донбасі, де одночасно навчався у вечірній школі робітничої молоді гірничого міста Кадіївки (нині — м. Стаханов Луганської обл.). У 17 років став забійником. Далі — вступив на історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1952). Займався журналістикою. Працював в апараті Одеського обкому КП України (1957–1970). Захистив кандидатську дисертацію (1969). Директор республіканського видавництва «Маяк» (1970–1973). Був відповідальним секретарем редакційної колегії фундаментального історико-краєзнавчого видання «Історія міст і сіл Української РСР. Одеська область». Займався педагогічною та науковою роботою в Одеському сільськогосподарському інституті (нині — Одеський державний аграрний університет), спочатку — старшим викладачем, потім — доцентом, професором кафедр суспільствознавства, філософії та історії України (1973–2000).

Викладає наукові дисципліни історико-культурологічного циклу в Одеському юридичному інституті Національного університету внутрішніх справ та Одеському національному політехнічному університеті (з 2002 р.). Автор понад 160 наукових, навчально-методичних та науково-популярних друкованих праць, у тому числі восьми монографій з проблем історії й сучасності України, зокрема про українське державотворення й шляхи національного і культурного відродження України ХХ століття.

ЦИБАНЬ Алла Вікторівна — океанолог, гідробіолог. Д-р біол. наук, проф. Народилася 6.VI.1938 р. у м. Фрунзе. Закінчила біологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1961). Заступник директора Інституту глобального клімату та екології АН та Держкомгідромету (з 1988 р.). Член-кореспондент РАН, відділення океанології, фізики атмосфери та географії (з 1997 р.). Академік РАН, секція океанології, фізики атмосфери та географії відділення наук про землю (з 2008 р.). Очолює російську частину російсько-американського проекту «Екологія та динаміка морських екосистем» (з 1979 р.). Член ученої та дисертаційної ради Інституту глобального клімату та екології, Географічного товариства США та Океанографічного товариства Японії. Займається дослідженнями з екосистем Балтійського, Берингового, Чукотського, Чорного, Каспійського морів. Є засновником наукового напрямку досліджень антропогенної екології океану. Автор та співавтор близько 250 робіт. Заслужений діяч науки РФ.

ЦИЦАК (РАКОЦИ) Валерій Григорович — д-р іст. наук (1992), проф. Народився 17.IV.1949 р. в м. Меджибож Хмельницької обл. Закінчив історичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1977). Докторську дисертацію «Російсько-турецька війна 1877–1878 рр. та її соціальне значення в розвитку Болгарії» захистив в Москві. Галузь наукових інтересів — геральдика. Член редакційної колегії журналів «Лидеры Украины» та «Сделано в Европе». Засновник шляхетного руху в Україні. Проводир Спільки аристократів України. Член Міжнародної спільки аристократів. Нагороджений орденом Дружби народів. Мальтійський кавалер вищих орденів. Автор понад 50 наукових праць.

ЦОМАКІОН Борис Федорович — фізик-радіотехнік. Проф. Народився 9.X.1879 р. в Одесі. Вступив на математичне відділення фізико-математичного факультету ІНУ (1899). Брав активну участь у студентському революційному русі. Закінчив університет (1906). Один із засновників культурно-освітнього товариства «Уранія». Учасник Першої світової війни. Мобілізований до діючої армії в Маньчжурії (1914) як прапорщик запасу, а потім воював як кулеметний унтер-офіцер. У серпні 1915 р. потрапив у полон і до осені 1918 р. перебував у таборах військовополонених у Німеччині. За клопотанням гетьмана П. Скоропадського повернувся до Одеси (1918). Викладав у Реальному училищі прикажчиків-християн (з 1918 р.). Займав посаду асистента кафедри фізики ОПІ і одним з організаторів фізичної лабораторії інституту (1919). Був заарештований (1920). Працював інструктором Всеобучу у Червоній Армії, викладав фізику в ІНО, а далі — на радіотелеграфному заводі спочатку лаборантом, потім завідувачем лабораторії струмів та був призначений технічним директором заводу (1921–1924). Викладав в ОПІ та у Вищому електротехнікумі високих енергій (1924). Працював у Державному фізичному інституті позаштатним асистентом, потім науковим співробітником (1926). Перебував у науковому відрядженні у Берліні для ознайомлення з німецькими радіостанціями та виробництвом радіоприймачів, яке здійснювала німецька фірма «Телефункен» (1927). Вдруге заарештований і звинувачений в участі в контрреволюційній організації (1931). Справу закрили за відсутністю доказів (травень 1931). Після звільнення з кипучою енергією взявся за створення Одеського інституту інженерів зв'язку (1931), очолював радіофакультет, викладав теоретичні основи радіотехніки. Перший заступник директора з навчальної та наукової роботи (1935). Один із засновників, член редколегії, відповідальний редактор журналу «Научно-технический сборник» (1934–1938). Проектував радіоцентр Наркомводу в м. Новоросійськ, радіоцентр Чорноморського пароплавання (1936). У квітні 1938 р. знову заарештований та засуджений за шпигунство строком на 5 років. Жив у Красноярську, де був професором на кафедрі фізики педагогічного інституту (з 1943 р.). Член Одеського відділення Всеросійської асоціації інженерів, Одеського науково-технічного відділу Ради народного господарства України. З 1910 р. — член Новоро-

сійського (з 1923 р. — Одеського) товариства природознавців, його математичної секції. Помер 30.XII.1955 р. Реабілітований посмертно (1957).

ЦОМАКІОН Федір Михайлович — фізик. Д-р наук, проф. Народився 1.II.1848 р. в Херсоні. Закінчив математичне відділення фізико-математичного факультету ІНУ (1869) із ступенем кандидата. Склав магістерські іспити (1871). Обраний понадштатним лаборантом фізичного кабінету ІНУ (1877). Захистив магістерську дисертацію «Електропровідність газів» (1880). Член Новоросійського товариства природознавців. Обраний доцентом по кафедрі фізичної географії Казанського університету (1881). Захистив докторську дисертацію «О законах прохождения электричества через газы» (1884); став екстраординарним, а через два роки — ординарним професором. Викладав фізичну географію, метеорологію, земний магнетизм. Підняв питання про побудову магнітної обсерваторії (відкрита у 1891 р.). Помер 19.VI.1887 р. в Одесі.

ЦОНЄВ Микола Степанович — хімік-органік. Проф. (1935). Народився у 1884 р. у Софії. Закінчив природниче відділення фізико-математичного факультету ІНУ (1907). Працював: лаборантом хімічної лабораторії (1911–1914), асистентом технічної лабораторії (1914–1918), приват-доцентом, доцентом ІНУ (1918–1922), професором технікуму прикладної хімії (1923–1929). Одночасно викладав хімію в Одеському хіміко-фармацевтичному інституті (1926–1929) та в Інституті народного господарства (1926–1930). Кандидат хімічних наук (1935). Вчене звання професора за спеціальністю «Органічна хімія» присвоєно у 1935 р. і підтверджено у 1946 р. Працював у консервному інституті на посаді професора, завідувача кафедри (1930–1941). Був деканом хімічного факультету (1931–1934), заступником директора інституту з наукової роботи (1933–1934), з учбової роботи (1934–1938). За сумісництвом був професором кредитно-економічного інституту в Одесі (1936–1941). Перебував на посаді професора Краснодарського хіміко-технологічного інституту (1941). Професор, завідувач кафедри загальної хімії та декан хімічного факультету ОДУ ім. І. І. Мечникова (1942–1948). Наукові дослідження пов'язані із хімією пирідонів, реакцією ефірних комплексів галогенів металів із ароматичними сполуками, а також хімією жирів. Наслідки цих досліджень опубліковані в 28 наукових працях. Помер 12.XI.1948 р.

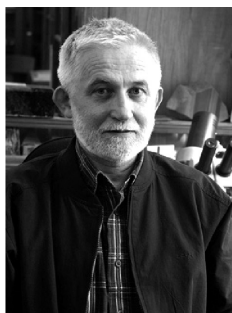
ЖОНЄВА-САМОЙЛЕНКО Тетяна Миколаївна — біолог. Д-р біол. наук (1975), проф. (1977). Народилася 6.VII.1921 р. в Одесі. Закінчила біологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1944). Потім навчалася в аспірантурі. Захистила дисертацію і здобула наукову ступінь кандидата біологічних наук (1948). Працювала старшим науковим співробітником Зообіологічного науково-дослідного інституту ОДУ та біологічного відділу Інституту судової експертизи (1948). З 1951 року і до кінця життя працювала в Одеському державному педагогічному інституті ім. К. Д. Ушинського. Пройшла шлях від старшого викладача до професора. Присвоєно звання доцента по кафедрі природознавства (курс фізіології і анатомії) (1975). Завідувала кафедрою анатомії і фізіології (1960–1991, 1992–1995). Виконувала обов'язки проректора з наукової роботи (1970–1972). За заслуги в розвитку вітчизняної освіти була нагороджена медалями «За трудову доблесть» та імені А. С. Макаренка, знаком «Відмінник освіти», одержала почесне звання Заслуженого працівника вищої школи України. Автор 234 наукових праць. Померла 18 вересня 1996 р.

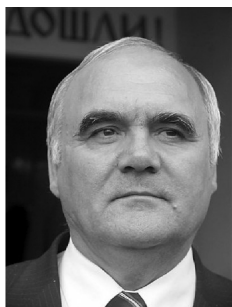
ЧЕБОТАРЬОВ Валентин Павлович — фізик-винахідник. Економіст. Підприємець. Народився 13.X.1976 р. в м. Александрія Кіровоградської обл. Закінчив фізичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1976). Викладав фізику в Александрійській середній школі. Працював інженером науково-дослідного сектору Александрійського загальнотехнічного факультету Дніпропетровського гірничого інституту (1977). Навчався в аспірантурі Дніпропетровського гірничого інституту (1981–1984). Працював на посаді старшого наукового співробітника загальнотехнічного факультету (до 1987 р.), потім — начальником лабораторії, пізніше — начальником відділу на заводі підйомно-транспортного обладнання (зараз — державна фірма «Віра-сервіс») (1987–1994). З цієї посади обраний народним депутатом України другого скликання (1994–1998). Голова підкомітету з питань управління народним господарством комітету з питань економічної політики і управління народним господарством Верховної Ради України. Призначений

головою Державного інноваційного фонду України (1997). Захистив кандидатську дисертацію на тему «Організація регулювання економіки України в інноваційному аспекті» (1998). Кандидат економічних наук. Генеральний директор ТОВ «Велес ЛТД» (1999–2000). Постановою Кабінету Міністрів України від 2000 р. призначений заступником голови Державного департаменту інтелектуальної власності. Має перший ранг державного службовця. Почесний магістр права, доктор філософії з економічних наук Міжнародної кадрової академії. Має державну нагороду — орден «За заслуги» III ступеня, а також 13 авторських свідоцтв на винаходи. Член редакційної ради науково-практичного журналу «Інтелектуальна власність».

ЧЕПИЖКО Олександр Валентинович — геолог. Народився у 1952 р. у с. Безименка Татарбунарського р-ну Одеської обл. Навчався в Одеському морехідному училищі. Закінчив геолого-географічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1978) по спеціальності інженер-геолог, гідролог. Захистив докторську дисертацію з геологічних наук (2005). Працював в Одеському морському гідрофізичному інституті, потім у лабораторії акцесорних мінералів геолого-географічного факультету ОНУ імені І. І. Мечникова. Голова Одеського відділення Українського мінералогічного товариства. Член Американської асоціації геологів. Один з організаторів II Міжнародної школи наук про Землю (I.S.E.S.). Працює професором на кафедрі загальної та морської геології ОНУ імені І. І. Мечникова.

ЧЕРВЕНКОВ Микола Миколайович — історик-болгарист, громадський діяч болгарської діаспори Молдови. Д-р іст. наук. Народився 2.І.1948 р. в с. Городне Болградського р-ну Одеської обл. Навчався на історичному факультеті ОДУ ім. І. І. Мечникова (з 1967 р.). Після закінчення працював молодшим науковим співробітником Інституту історії АН МРСР. Закінчив аспірантуру при АН МРСР (1980). Захистив кандидатську дисертацію на тему «Болгарская эмиграция в Румынии и национально-освободительное движение в Болгарии (вторая половина 50–60-х годов XIX в.)» (1982). Завідував Відділом історії країн Південно-

Східної Європи Інституту історії АН МРСР (1986–1991) та відділом болгаристики Інституту міжетнічних досліджень АН Молдови (з 1990 р.). Займався проблемами історії болгарської діаспори Молдови та України (1980–1990). Голова Наукового товариства болгаристів Молдови (з 1994 р.). Ректор Тараклійського державного університету (з 2004 р.). Нагороджений Почесним знаком Президента Болгарії, медалями Болгарської Академії наук, Софійського університету, Загальноболгарського комітету «Васил Левски», Державного агентства «За българите в чужбина».

ЧЕРНИЧКО Йосип Іванович — зоолог, орнітолог, еколог. Канд. біол. наук (1984). Народився 28.XI.1948 р. у с. В. Ратовці Закарпатської обл. З відзнакою закінчив біологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1971). Працював у підрозділах Міністерства охорони здоров'я СРСР. Зоолог Узбекської противірусної станції (1971–1973). Працював в ОДУ на біологічному факультеті на різних посадах (1974–1986). Подальша освіта — аспірантура при Одеському університеті (1976–1979). З 1986 р. — співробітник міжвідомчої Азово-Чорноморської орнітологічної станції Інституту зоології ім. І. І. Шмальгаузена та Мелітопольського державного педуніверситету (МДПУ). Керівник Азово-Чорноморської орнітологічної станції (з 1988 р.). Член-кореспондент Української екологічної АН (1993). Обраний заступником директора НДІ біорізноманіття наземних і водних екосистем при МДПУ (з 1997 р.). Ведучий науковий співробітник Інституту зоології НАНУ. Створив науковий колектив фахівців, який широко відомий за межами України дослідженнями у галузі популяційної та еволюційної екології птахів та їх міграцій. Організував щорічний збірник наукових праць орнітологічної станції «Бранта». Очолив редакційний колектив цього збірника, який затверджений ВАКом як наукове видання. Член редколегії журналу «Вісник зоології». Працює над докторською дисертацією «Структура континентальних перельотних шляхів куликів Східної Європи та рекомендації з охорони окремих популяцій в місцях міграційних зупинок». В рамках діяльності програм Wetlands International — АЕМЕ призначений координатором моніторингових робіт з навколводних птахів в межах 7 Причорноморських країн. Член Національної комісії з рідкісних видів птахів при Міністерстві екології та природних ресурсів. Обраний до складу трьох

міжнародних орнітологічних товариств. Керує аспірантурою. Нагороджений відзнакою «Відмінник охорони природи». Автор більш ніж 150 наукових праць.

ЧЕРНУ Наталія Кирилівна — хімік. Д-р техн. наук, проф. Народилася у 1945 р. в Одесі. Закінчила хімічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1968). Очолює кафедру органічної хімії в Одеській національній академії харчових технологій. Основний напрямок наукової діяльності — хімія природних сполук, харчова хімія, функціональне харчування, хімія і технологія біологічно активних речовин і добавок. Є засновницею наукового напрямку в дослідженнях фізико-хімічних та біотехнологічних засад отримання біологічно активних речовин і добавок як компонентів функціональних продуктів харчування. Заслужений діяч науки і техніки України. Лауреат Державної премії України у галузі науки і техніки. Член-кореспондент Академії технологічних наук. Має більше 20 винаходів. Член редакційної колегії збірників «Наукові праці Одеської національної академії харчових технологій», «Продукты и ингредиенты». Автор 370 наукових праць.

ЧИЖ Анатолій Олексійович — канд. фіз.-мат. наук (1965), д-р фіз.-мат. наук (1972), проф. Народився 19.VIII.1936 р. в Одесі. Закінчив фізико-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1959). Працював в Одеському політехнічному інституті. Завідуючий кафедрою механіки твердого тіла Одеської державної академії харчових технологій. Декан по роботі з іноземними студентами. Академік Міжнародної академії інформатизації при ООН. Член Української академії економічної кібернетики. Автор понад 110 наукових та науково-методичних праць. Відмінник освіти України. Корифей відомого клубу «Одесика».

ЧУДНОВСЬКИЙ Соломон Лазаревич — літератор та суспільний діяч. Народився у 1848 р. у Херсоні. Навчався у Херсонській чоловічій гімназії (закінчив 1868 р.). Не закінчив Петербурзьку медико-хірургічну академію, бо був висланий у Херсон за протиурядову діяльність (1869). Навчався в ІНУ в 70-х роках XIX ст. У 1871 р. вийшла перша стаття в газеті «Новоросійський Телеграф». Перший заарештований у Одесі революціонер (1874) за постачання нелегальної літератури. У засланні в Сибіру займався етнографічним вивченням Алтайського краю. Член-співробітник Східно-Сибірського відділу Імператорського географічного товариства. Співробітник «Сибирской Газеты» в Томську. У 90-х роках по закінченні заслання працював у Російському товаристві друкової справи, потім в біржевому комітеті. Помер 22.VIII.1912 р. в Одесі.

ЧУПРУН Володимир Дмитрович — юрист. Народився 13.IV.1952 р. у с. Лихоліти Іркліївського р-ну Полтавської обл. (нині територія Чорнобаївського р-ну Черкаської обл.). Навчався на юридичному факультеті ОДУ ім. І. І. Мечникова (1974–1979). Працював адвокатом. З 1983 р. завідував сектором нормативно-правової роботи Держжитлокомунгоспу УРСР. Суддя Вищого арбітражного суду (з 1993 р.). Почесний працівник арбітражного суду України (1994). Співавтор і розробник понад 20 проектів законів України, постанов Верховної Ради України та Уряду. Автор довідника «Підготовка цивільних справ до розгляду» (1994).

ШАФРАН Леонід Мойсейович — епідеміолог. Д-р мед. наук (1982), проф. Народився 18.ІІ.1935 р. Закінчив Одеське військово-морське медичне училище (1957). З відзнакою закінчив біологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1964) та Одеський медичний інститут ім. М. І. Пирогова (1966). Працював помічником епідеміолога в санітарно-карантинному відділі Одеського порту. Захистив кандидатську дисертацію на тему «Роль аскорбінової кислоти та тіаміну в адаптації організму моряків до різних умов плавання» (1968). Експерт-токсиколог Міжурядової морської консультативної організації (ІМКО) при ООН. Організував та очолив токсикологічну лабораторію в Басейновій санепідемстанції Чорноморсько-Азовського водздороввідділу (пізніше — Басейнова токсикологічна лабораторія Чорноморсько-Азовського водздороввідділу) (до 1978 р.). Працював в Одеській філії Науково-дослідного інституту гігієни водного транспорту Міністерства охорони здоров'я СРСР, де організував токсикологічну лабораторію, а потім відділ токсикології Всесоюзного науково-дослідного інституту гігієни водного транспорту (зараз ДП «Український НДІ медицини транспорту Міністерства охорони здоров'я України»). Заступник директора з наукової роботи Центру морських досліджень та екобезпеки нафтотерміналів НАН України (з 1999 р.). Докторську дисертацію на тему «Актуальні проблеми гігієни і токсикології у зв'язку з хімічними факторами на сучасних морських судах» захистив у Київському інституті гігієни праці та профзахворювань. Голова Комісії по гігієні і токсикології полімерних матеріалів Комітету з питань гігієнічної регламентації Міністерства охорони здоров'я України, член Проблемних комісій з гігієни праці і токсикології пестицидів та полімерних матеріалів, член редакційної ради журналу «Современные проблемы токсикологии», член спеціалізованої ради при Інституті медицини праці АМН України, голова Одеського відділення товариства токсикологів України, голова Громадської ради з екології при Управлінні з екобезпеки і природних ресурсів в Одеській обл. та ін. Нагороджений орденом «Знак почета» та трьома медалями, а також медалями ВДНГ СРСР, Срібною медаллю Бернарда Нохта Інституту морської медицини та тропічних захворювань ім. Б. Нохта (Гамбург, ФРН), Почесним дипломом Інституту морської та тропічної медицини (Гдиня, Польща). Автор більш ніж 300 праць.

ШВАРЦ Павло Фрідріхович (Федорович) — художник. Народився 27.II.1875 р. в Одесі. Закінчив Рішельєвську гімназію, потім юридичний факультет ІНУ (1895–1899). Навчався в Парижі в академії Вітті (1902–1903). Працював художником в першому Одеському територіальному батальйонному окрузі (1921). Був ученим секретарем та експертом Музейного фонду (1923–1934). Працював художником на сільськогосподарській дослідній станції (1923–1925). Був художником-декоратором в Одеському оперному театрі (з 1926 р.). Брав активну участь у відбудові театру після пожежі 1925 р. Тонкий стилізатор, майстер оригінальної композиції та живописного настрою. Прекрасний колорист. Автор декорацій та ескізів костюмів до багатьох спектаклів театру, у т. ч. опер «Аїда», «Лоенгрін», «Кармен» та ін. Писав пейзажні етюди, композиції за мотивами казок, міфів Стародавньої Греції. Один із членів-засновників «Товариства художників ім. К. К. Костанді» (1922). Дійсний член одеського «Товариства південноросійських художників» (з 1916 р.). Помер 21.IV.1934 р. в Одесі.

ШВАРЦБУРД Семен Ісаакович — педагог, математик. Засл. вчитель РРФСР. Народився 11.XI.1918 р. у м. Рибниця (нині Придністров'я). Закінчив фізико-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1940), був залишений викладачем на кафедрі теоретичної механіки. У роки війни евакуювався до Киргизії. Де працював учителем математики. Після війни перебрався до Москви, де вчителював в середній школі, став районним методистом. Створив перший у країні спеціалізований клас у школі № 444 м. Москва, що готує програмістів-обчислювачів (1959). Був ініціатором створення школи з поглибленим вивченням математики. Захистив кандидатську дисертацію (1961). Присуджено першу премію ім. К. Д. Ушинського і звання Заслуженого вчителя РРФСР. Створив Московський математичний технікум (1967), тоді ж завідував лабораторією прикладної математики НДІ ЗІМН АПН СРСР (до 1979 р.). Загальними зборами АПН СРСР обирався членом-кореспондентом (1968). Захистив докторську дисертацію (1972). Емігрував до Ізраїлю (1990). Помер 31.V.1996 р.

ШЕРЕШЕВСЬКИЙ Ілля Веніамінович — юрист. Проф. (1928). Народився 27.XI.1888 р. в Одесі. Закінчив юридичний факультет ІНУ (1910). Друкував статті з питань представництва у журналах «Право», «Журнал Міністерства юстиції», «Вестник права», суміщаючи адвокатську практику з науковою роботою. Працював помічником присяжного повіреного, присяжним повіреним, адвокатом, деякий час — начальником Одеського карного розшуку. У 1920-ті рр. почав викладацьку роботу у радпартшколі та на військово-політичних курсах, пізніше викладав право в Інституті гуманітарно-суспільних наук (перетворений у Інститут народного господарства), де відкрився юридичний факультет. Тут його обрано професором з курсу громадянського та торгівельного права (1928). Працював професором Одеського енергетичного інституту, інституту інженерів зв'язку (1930), професором індустріального інституту, Всесоюзного технологічного інституту консервної промисловості (1930). Після поновлення юридичного факультету Одеського університету читав там лекції з римського права, цивільного права, історії держави та права зарубіжних країн, трудового права, адвокатури. Доцент юридичного факультету ОДУ (з 1947 р.). До кінця життя був пов'язаний з адвокатською практикою. Помер 22.IX.1981 р. в Одесі.

ШЕСТАКА Іван Сафронівч — астроном. Д-р фіз.-мат. наук (1993). Народився 7.V.1937 р. в с. Тернівка Кіровоградської обл. Закінчив фізико-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1959). Працював учителем фізики та математики середньої школи в с. Чистякове на Донеччині (1959–1963), науковим співробітником метеорного відділу астрономічної обсерваторії ОДУ, старшим співробітником, завідувачем відділу (1963–1994). Жив зі своєю родиною на астрономічній станції Одеської астрономічної обсерваторії в с. Маяки Біляївського р-ну (1963–1976). Там були опрацьовані основи спостережень метеорів, отриманий значний науковий матеріал для кандидатської дисертації (1972), започатковано докторську. Більше 20 років читав лекції студентам астрономічного відділення фізичного факультету ОДУ. Був лектором з астрономії Одеського відділення товариства «Знання», лектором Планетарію. Брав участь в створенні національної (для СРСР) програми робіт за міжнародним проектом GL VMET, був обраний членом координаційної ради «Комплексні дослідження наземними методами метеорної речовини в широкому діапазоні мас». У зв'язку з науковими досягненнями ученого мала планета (астеро-

їд) № 5044, яка була відкрита в Кримській астрофізичній обсерваторії, за рішенням Міжнародного Астрономічного Союзу набула ім'я «Shestaka». На його честь було названо Очаківський ліцей при ОДУ, в заснуванні і розробці програм якого він брав найактивнішу участь. Автор понад 100 наукових праць, серед яких 3 монографії. Помер 4.VIII.1994 р. в Одесі.

ШЕТТЛЕ Іван Густавович — хімік. Д-р хім. наук (1936), проф. Народився в 1887 р. у Воронежській губ. Закінчив природниче відділення фізико-математичного факультету ІНУ (1910). З дипломом I ступеня був залишений в університеті для підготовки до професорського звання. Захистив дисертацію «О взаимодействии дегидробензоилуксусной кислоты с аммиаком, аминами и другими азотистыми основаниями» (1917). Нагороджений премією ім. Д. І. Менделєєва. Професор Вищих жіночих медичних курсів (1918) і Фізико-математичного інституту (1920). Займав посаду завідувача кафедри органічної хімії та професора в Одеському хіміко-фармацевтичному інституті (1921). З 1922–1931 рр. працював в ньому ректором. Переїхав до Москви (1931). Професор та завідувач кафедри органічної хімії у Всесоюзному інституті шкіряної промисловості (до 1937 р.). Отримав вчений ступінь доктора хімічних наук без захисту дисертації. Повернувся до Одеси (1937), деякий час був професором і завідувачем кафедри органічної хімії в Інституті технології зерна і борошна. Очолював кафедру органічної хімії в Одеському медичному інституті. У 1944 р. виїхав до Німеччини.

ШИКИНА Наталя Анатоліївна — економіст, поетеса. Канд. екон. наук (2004), доц. (2006). Народилася 12.IV.1962 р. в Одесі. Після закінчення середньої школи № 22 м. Одеси навчалася на механіко-математичному факультеті ОДУ ім. І. І. Мечникова (1979–1984). Працювала інженером-програмістом на Одеському механічному заводі (1984–1986). Викладала інформатику та обчислювальну техніку в Одеському медичному училищі № 2 (1986–1992). Вступила до аспірантури кафедри фінансів Одеського державного економічного університету (1998). Призначена на посаду викладача ка-

федри фінансів Одеського державного економічного університету (2000), старшого викладача (2003), доцента кафедри (2006). Є автором більше 20 науково-методичних інновацій, у тому числі, навчальних посібників. Опублікувала поетичні збірки «Осяяння» (2000), «Мелодія кохання» (2003), «Сподівання» (2005) під псевдонімом Наталя Грей.

ШМУЛЬЯН Вітольд Львович — математик. Народився 29.VIII.1914 р. в Херсоні. Закінчив математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1936), аспірантуру (1939). Захистив кандидатську дисертацію і став доцентом університету. Докторант Математичного інституту АН СРСР ім. В. А. Стеклова (1940–1941). Дістав низку важливих результатів у галузі геометрії і топології банахової одичної сфери, геометрії опуклих і регулярно опуклих множин в банахових просторах, провів важливі дослідження топологічних лінійних просторів та просторів з конусом, розробив загальну теорію двоїстості лінійних топологічних просторів. Його праці про топологічні лінійні простори були одними з перших в СРСР. Автор близько 20 праць. Помер 27.VIII.1944 р.

ШТЕРН Борис Гедальєвич — письменник-фантаст. Народився у Києві в 1947 р. Закінчив філологічний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова. Працював художником в кінотеатрі, допомагав добувати нафту в Сургуті та Нижневартовську, займався журналістикою. Перша публікація — оповідання «Психоз» (1965). У журналі «Химия и жизнь», який публікував тоді соціальну фантастику, вийшло 10 оповідань та повість «Записки динозавра» (1970–1980). Перша книжка «Чья планета?» побачила світ у 1987 р. Російською мовою вийшли його твори: «Рыба любви» (1991), «Сказки Змея Горыныча» (1993), «Остров Змеиный» (1996), «Эфиоп» (1997). Член Спілки письменників України. На Європейському конгресі любителів фантастики (Євроконі) в м. Тимішоарі (Румунія) йому було присуджено звання «Кращий письменник-фантаст Європи» (1994). Лауреат багатьох літературних премій: «Великое Кольцо» (1987), «Старт» (1989), «Странник» (1995), «Бронзовая улитка» (1995,

1997). Помер в листопаді 1998 р. в Києві. На конгресі фантастів Росії «Странник» посмертно присуджена премія «Паладин фантастики».

ШТЕРНБЕРГ Лев Якович — етнограф. Народився 4.V.1861 р. в Житомирі. Вступив до Петербурзького університету на факультет природничих наук (1881), проте через рік був висланий за участь у заворушеннях. Прийнятий на юридичний факультет ІНУ (1883–1886). Після завершення навчання був заарештований за участь у діяльності партії «Народної Волі». Після трьох років ув'язнення висланий на десять років на о. Сахалін. Вивчав народності гіляків, айнів, ороків, тунгусів та інших під час заслання. Перебрався на материк для вивчення амурських гіляків (1895). Надрукував низку робіт, в тому числі, в «Етнографическом обозрении» (1893). Достроково повернувся на батьківщину (1897), зав'язав відносини із АН і представив для друку роботу «Образцы материалов по изучению гыляцкого языка и фольклора» (1898). Був запрошений директором Музею антропології та етнографії В. В. Радловим на посаду старшого етнографа музею (1901). Отримав диплом першого ступеню юридичного факультету Петербурзького університету (1902). Читав у музеї курси з етнографії студентам та педагогам (1904–1914). Взяв участь у в організації Вищих географічних курсів (1915), що згодом були перетворені на Географічний інститут з особливим етнографічним факультетом, став деканом цього факультету. Інститут було перетворено на географічний факультет Ленінградського державного університету (1925). Був головою етнографічного відділення цього факультету. Читав лекції на східному факультеті — факультет мовознавства та матеріальної культури (1917). Був одним із секретарів Російського комітету для вивчення Середньої та Східної Азії. Також був головою Сибірської педкомісії зі складання етнографічної карти Росії при Географічному товаристві (1917), головою Сибірського відділу Комісії з вивчення племенного складу населення СРСР (з 1920 р.). Вибраний членом-кореспондентом відділу палеазійських народів АН СРСР (1924). Був головою Єврейського історико-етнографічного товариства, брав участь у створенні Ленінградського рабфаку північних народностей — північного факультету при Ленінградському східному інституті, був професором цього інституту. Заснував відділ еволюції та типології культури в музеї. Помер 14.VIII.1927 р.

ШУМЛЯНСЬКИЙ Ігор Федорович — фізик. Д-р фіз.-мат. наук, проф. Народився у 1930 р. в Полтаві. Закінчив фізико-математичний факультет ОДУ ім. І. І. Мечникова (1955). Працює професором кафедри фізики в Одеському національному морському університеті. Основний напрямок наукової діяльності — розробка теорії коливань розподілених механічних систем із змінними геометричними параметрами та механічними системами з рухливими навантаженнями, створення ефективних методів їх дослідження. Засновник нового наукового напрямку у механіці пружних систем з рухливим навантаженням. Академік Академії наук суднобудівництва України. Член правління Міжнародної асоціації дослідників сталевих канатів (МАДСК). Заступник відповідального редактора наукового часопису «Вісник Одеського національного морського університету», член редакційної колегії періодичного збірника наукових праць МАДСК «Стальные канаты». Нагороджений медаллю «Ветеран праці», почесним знаком «Відмінник освіти України», «Почесний працівник робітників морського флоту». Автор понад 125 наукових і науково-методичних праць.

ЩЕРБИНА Олексій Дмитрович — народився у 1877 р. Закінчив історико-філологічний факультет ІНУ з дипломом I ступеня (1902). Викладав російську мову та літературу в гімназіях м. Одеси, обіймав посаду директора Одеського реально-го училища св. Павла (до 1920 р.). Був головою педагогічної ради жіночої гімназії Болен-Балю. Отримав чин колезького радника VI класу за табелем про ранги, що відповідало військовому званню полковника (1911). Був представлений до чину статського радника (1914). За службу був нагороджений орденами св. Ганни та св. Станіслава III ступеня, медаллю «В пам'ять 300-ліття царствования Дома Романовых». Обраний в бюро одеської Спілки вчителів (1917). В тяжкі 20-ті рр. здійснив видання так званої «подвижной хрестоматии». Це були твори російських класиків, адаптовані для широкого кола читачів. Одна з цих книжок представлена нині в Музеї книги в Києво-Печерській лаврі. Виступив з доповіддю «Едуард Багрицкий — сын Одессы» на науковій сесії ОДУ ім. І. І. Мечникова, присвяченій 150-річчю заснування Одеси в серпні 1944 р. Потомствений почесний громадянин м. Одеси (підтверджено у 1897 р.) Помер від тяжкої хвороби у 1945 р.

ЯКУБОВСЬКИЙ Сергій Олексійович — економіст, фахівець з міжнародних економічних відносин. Д-р екон. наук (2004). Народився 5.ІІ.1971 р. в Одесі. Закінчив ОДУ ім. І. І. Мечникова (1993). Захистив кандидатську дисертацію (1997). Досліджує проблеми, пов'язані із впливом міжнародного руху капіталу на фінансову стійкість національних економік (з 1997 р.). Докторську дисертацію захистив в Інституті світової економіки і міжнародних відносин НАНУ. У своєму дослідженні вперше у вітчизняній науці довів, що в умовах глобалізації світового господарства вплив іноземних інвестицій на конкурентну спроможність національних економік більшості країн, що розвиваються, є негативним. Результати його наукових досліджень добре відомі і за межами України. Неодноразово доповідав на міжнародних конференціях, проводив спільні дослідження з науковцями із Генуезького університету (Італія), Регензбурзького університету (Німеччина), Єльського та Колумбійського університетів (США). Успішно керує науковою роботою студентів економічних спеціальностей та заочним економічним відділенням Інституту математики, економіки та механіки ОНУ імені І. І. Мечникова (з 1997 р.).

ЯНКО Валентина Венедиктівна — геолог. Д-р геол.-геогр. наук (1989), проф. (1990). Народилася 12.VIII.1945 р. в м. Котопі Сумської обл. Закінчила ОДУ ім. І. І. Мечникова за фахом «Геологія (морська геологія)» (1970). Захистила кандидатську дисертацію (1974). Працювала асистентом, старшим викладачем (1974). Отримала вчене звання доцента кафедри загальної і морської геології (1981). Професор кафедри загальної і морської геології ОДУ (1992). За контрактом з Тель-Авівським університетом працювала в Ізраїлі. Член Палеонтологічних товариств України, Росії, Геологічного товариства Америки, Американської асоціації передових вчених, Міжнародної спілки форамініферових досліджень ім. Кушмана. Займалася викладацькою діяльністю у Великобританії. Вона — президент і виконавчий директор міжнародного товариства з довілля (мікропалеотологія, мікробіологія, мелобентологія), що міститься в м. Вінніпег (Канада). Отримала п'ять академічних нагород і грантів, серед яких «Бентосні форамініфери як індикатори стресових ситуацій у морському середовищі» — спеціальний урядовий грант Франції (1992), «Хімічні форамініфери як індикатори забруднення морського середовища вуглеводами» — грант Ізраїльського міністерства науки (1994–1995) та ін.

Список літератури

Алексеев-Попов В. С. : некролог // За наук. кадри. — 1982. — 19 берез.

Арбітражні суди України : історико-правовий нарис, портрети, події / за заг. ред. Д. М. Притики. — К. : Ін Юре, 2001. — 322 с.

Бобков В. В. Статистики Таврической губернии (XIX—начало XX века) : библиогр. указ. / В. В. Бобков ; под ред. А. А. Непомнящего ; Тавр. нац. ун-т им. В. И. Вернадского. — Симферополь, 2004. — 302 с.

Болгов В. В. Одесса и одесситы в III тысячелетии / Вадим Владимирович Болгов. — К. : Новий світ, 2005. — Вып. 1. — 191 с.

Букач В. М. Історія Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського в особах : біогр. довід. / Валерій Михайлович Букач. — Одеса, 2005. — 67 с.

Видные ученые Одессы. Доктора наук и профессора : биогр. энцикл. / С. А. Андронати, Б. В. Буркинский, Д. М. Демченко [и др.]. — Одесса, 2005. — 351 с.

Видные ученые Одессы : по воспоминаниям учеников и сотрудников / ред. И. П. Зелинский ; ОГУ им. И. И. Мечникова. — Одесса : Астропринт, 1992. — Вып. 1 : К 200-летию г. Одессы. — 59 с.

Видные ученые Одессы : по воспоминаниям учеников и сотрудников / ред. И. П. Зелинский ; ОГУ им. И. И. Мечникова. — Одесса : Астропринт, 1992. — Вып. 2. — 105 с.

Видные ученые Одессы : по воспоминаниям учеников и сотрудников / ред. И. П. Зелинский ; ОГУ им. И. И. Мечникова. — Одесса : Астропринт, 1993. — Вып. 3 : К 200-летию г. Одессы. — 89 с.

Видные ученые Одессы : по воспоминаниям учеников и сотрудников / ред. И. П. Зелинский ; ОГУ им. И. И. Мечникова. — Одесса : Астропринт, 1995. — Вып. 6. — 91 с.

Видные ученые Одессы : по воспоминаниям учеников и сотрудников / ред. И. П. Зелинский ; ОГУ им. И. И. Мечникова. — Одесса : Астропринт, 1997. — Вып. 7. — 104 с.

Видные ученые Одессы : по воспоминаниям учеников и сотрудников / ред. И. П. Зелинский ; ОГУ им. И. И. Мечникова. — Одесса : Астропринт, 2001. — Вып. 8. — 103 с.

Видные ученые Одессы : по воспоминаниям учеников и сотрудников / ред. И. П. Зелинский ; ОНУ им. И. И. Мечникова. — Одесса : Астропринт, 2002. — Вып. 9. — 128 с.

Видные ученые Одессы : по воспоминаниям учеников и сотрудников / ред. И. П. Зелинский ; ОНУ им. И. И. Мечникова. — Одесса : Астропринт, 2002. — Вып. 10. — 114 с.

Видные ученые Одессы : по воспоминаниям учеников и сотрудников / ред. И. П. Зелинский ; ОНУ им. И. И. Мечникова. — Одесса : Астропринт, 2002. — Вып. 11. — 106 с.

Видные ученые Одессы : по воспоминаниям учеников и сотрудников / ред. И. П. Зелинский ; ОНУ им. И. И. Мечникова. — Одесса : Астропринт, 2004. — Вып. 12–13. — 233 с.

Випускники Одеського (Новоросійського) університету : енциклопед. слов. / відп. ред. В. А. Сминтина ; заст. відп. ред. М. О. Подрезова ; упоряд. та бібліогр. ред. : М. О. Подрезова, В. П. Пружина, В. В. Самодурова. — Одеса : Астропринт, 2005. — Вип. 1. — 264 с.

Вчені вузів Одеси : біобібліогр. покажч. / упоряд. Л. М. Бур'ян. — Одеса, 1994. — Вип. 1 : Природничі науки, 1865–1945, ч. 1 : Геологи. Географи. — 94 с.

Вчені вузів Одеси : біобібліогр. покажч. / упоряд. І. Е. Рікун. — Одеса, 1995. — Вип. 1 : Природничі науки, 1865–1945, ч. 2 : Математики. Механіки. — 175 с.

Вчені вузів Одеси : біобібліогр. покажч. / упоряд. Л. М. Бур'ян. — Одеса, 1995. — Вип. 1 : Природничі науки, 1865–1945, ч. 3 : Хіміки. — 107 с.

Вчені вузів Одеси : біобібліогр. покажч. / упоряд. І. Е. Рікун. — Одеса, 2003. — Вип. 1 : Природничі науки, 1865–1945, ч. 4 : Фізики. Астрономи. — 172 с.

Вчені вузів Одеси : біобібліогр. покажч. / упоряд. : Л. О. Кольченко, Т. В. Тющенко. — Одеса, 2004. — Вип. 1 : Природничі науки, 1865–1945, ч. 5 : Біологія. — 189 с.

Вчені вузів Одеси : біобібліогр. покажч. / упоряд. Л. О. Кольченко. — Одеса, 1999. — Вип. 2 : Природничі науки, 1946–1997, ч. 5 : Біологи. — 207 с.

Державні нагороди України. Кавалери та лауреати : довідк.-енциклопед. вид. / уклад. : В. В. Болгов, І. В. Болгов. — К. : Ін-т біогр. дослідж., 2008. — 784 с.

Емец С. И. Адвокаты Одессы / Сергей Иванович Емец. — Одесса : Друк, 2000. — 167 с.

Енциклопедія Сучасної України / І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, О. М. Романів [та ін.]. — К., 2001–2008. — Т. 1. — 2001. — 823 с. ; Т. 2. — 2003. — 872 с. ; Т. 3. — 2004. — 696 с. ; Т. 4. — 2005. — 700 с. ; Т. 5. — 2006. — 727 с. ; Т. 6. — 2006. — 712 с. ; Т. 7. — 2007. — 708 с. ; Т. 8. — 2008. — 716 с.

Золота книга української еліти : інформ.-імідж. альм. : у 6 т. / ред. рада : Ю. Богущкий [та ін.]. — К. : Євроімідж, 2001.

Імена славних сучасників : матеріали студ. наук. конф., (2006 р., м. Чернівці) / авт.-упоряд. : Неоніла Струк, Олена Матвійчук ; гол. ред. С. В. Мельничук ; Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. — К. : Світ успіху, 2005. — 287 с.

Імена України : біогр. щорічник / уклад. Л. Г. Андрієнко ; ред. Ю. О. Храмов. — К. : Фенікс, 1999. — 504 с.

Історія Одеської національної юридичної академії / гол. ред. С. В. Ківалов ; Одес. нац. юрид. акад. — Одеса : Юрид. літ., 2002. — 338 с.

Коваленко С. Г. Ботаніки і ботанічні дослідження в Одеському національному університеті ім. І. І. Мечникова (1865–2005) / Світлана Георгіївна Коваленко, Тетяна Володимирівна Васильєва, Г. А. Швець ; ОНУ ім. І. І. Мечникова. — Одеса : Фенікс, 2005. — 104 с.

Кращі науково-педагогічні працівники вищих навчальних закладів України / авт.-упоряд. В. В. Болгов. — К. : Болгов Медіа Центр, 2007. — 60 с.

Люди и судьбы : библиографический словарь востоковедов — жертв политического террора в советский период (1917–1991) / сост. : Я. В. Васильков, М. Ю. Сорокина. — СПб. : Петербург. Востоковедение, 2003. — 496 с.

Михайличенко М. Патріот і доцент К. К. Демидов — кафедра експериментальної фізики / М. Михайличенко // За наук. кадри. — 1954. — 1 січ.

Народжені Україною : мемор. альм. : 2 т. — К. : Євроімідж, 2002.

Національна гірнича академія України. Професори, 1899–1999 / ред. : Г. Г. Півняк, О. Зайцев. — Д., 1999. — 116 с.

Огренич Н. Твои имена, Одесса... : очерки / Наталья Григорьевна Огренич. — Одесса : Печатный дом, 2007. — Кн. 6. — 272 с.

Одеса і одесити в III тисячолітті. Підприємства. Організації. Установи. Персоналії. Міста і села Одеської області / авт.-упоряд. В. В. Болгов ; Укр. наук. тов-во краєзнавства, геральдики та фалеристики. — К. : Новий світ, 2008. — 127 с.

Одеський державний екологічний університет. Історія і сучасність, 1932–2002 / відп. ред. С. М. Степаненко. — Одеса : Астропринт, 2002. — 342 с.

Парієнко Г. К. Одеський державний економічний університет. Історія. Ректори / Галина Корнилівна Парієнко ; за заг. ред. М. І. Зверькова. — Одеса : Астропринт, 2006. — 158 с.

Обліково-економічний факультет Одеського державного економічного університету. Історія / за заг. ред. М. І. Зверькова ; упоряд. : Г. К. Парієнко [та ін.]. — Одеса : Астропринт, 2007. — 216 с.

Педагогічний Олімп Одещини / Д. М. Демченко, Н. В. Савельєва, Л. І. Фурсенко. — Вид. 2-е. — Одеса : ТОВ РВА «Сміл», 2008. — 336 с.

Письменники Одещини : на межі тисячоліть : антол.-довід. / упоряд. Б. І. Сушинський. — Одеса : Альфа-Омега ; ОКФА, 1999. — 426 с.

Професори Одеського (Новоросійського) університету : біогр. слов. : в 4 т. / відп. ред. В. А. Сминтина ; заст. відп. ред. М. О. Подрезова ; авт. вступ. ст. В. М. Хмарський ; упоряд. та бібліогр. ред. : В. П. Пружина, В. В. Самодурова ; ОНУ ім. І. І. Мечникова, Наук. б-ка. — 2-е вид., доп.— Одеса : Астропринт, 2005. — Т. 1 : Ректори. — 2005. — 124 с. ; Т. 2. — 2005. — 509 с. ; Т. 3. — 2005. — 597 с. ; Т. 4. — 2005. — 629 с.

Профессора Таврического национального университета им. В. И. Вернадского / сост. : В. Г. Ена [и др.]. — К. : Либідь, 2007. — 171 с.

Сборник музея антропологии и этнографии. — 1928. — Т. 7.

Ректори Київського університету (1834–2006) / Віктор Васильович Скопенко, Віктор Андрійович Короткий, Тетяна Володимирівна Табенська [та ін.]. — К. : Либідь, 2006. — 335 с.

Смирнов В. А. Реквием XX века / Смирнов Владимир Александрович. — Одесса : Optimum, 2001–2005. — Ч. 1. — 2001. — 606 с. ; Ч. 2. — 2003. — 797 с. ; Ч. 3. — 2005. — 879 с.

Україна наукова : Ч. 1–3 : Science in Ukraine / НАН України. — Т. 1, вип. 2. — К., 2008. — 432 с.

Хто є хто в економіці, культурі, науці Києва / редкол. : В. В. Болгов [та ін.] ; Укр. акад. геральдики, товарного знаку та логотипу. — К., 2002. — Т. 3 : 2001–2002. — 462 с.

Хто є хто в Україні : біогр. довід. 5000 біографій / уклад. : Ю. Марченко, О. Телемко [та ін.]. — К. : К. І. С., 2000. — 569 с.

Чудновский С. Л. Из давних лет : воспоминания / Соломон Лазаревич Чудновский. — М., 1934. — 304 с.

Штернштейн Я. Воїн, журналіст, вчений / Я. Штернштейн // За наук. кадри. — 1977. — 2 груд.

Відомі освітяни — випускники Одеського (Новоросійського) університету

Працівники вищої освіти

1.	<i>АВРАМЕНКО Ольга Валентинівна</i> —	с. 6
2.	<i>АГУРА Олександр Дмитрович</i> —	с. 6
3.	<i>АЙЗЕНЦОН Юхим Григорович</i> —	с. 7
4.	<i>АЛЕКСЄЄВ Анатолій Якович</i> —	с. 8
5.	<i>АЛЕКСЄЄВА Любов Антонівна</i> —	с. 9
6.	<i>АЛЕНІН Юрій Павлович</i> —	с. 9
7.	<i>АМБОКАДЗЕ Лариса Степанівна</i> —	с. 10
8.	<i>АНДЕРШ Йосип Фрідріхович</i> —	с. 11
9.	<i>АНІСІМОВ Юрій Микитович</i> —	с. 12
10.	<i>АНТИПОВ Юрій Олександрович</i> —	с. 13
11.	<i>АРВАТ Нінель Миколаївна</i> —	с. 14
12.	<i>АРВАТ Федір Степанович</i> —	с. 15
13.	<i>АРОВ Дамір Зямович</i> —	с. 15
14.	<i>АХЛАМОВ Анатолій Геннадійович</i> —	с. 17
15.	<i>БАЗИЛЕВИЧ Михайло Андрійович</i> —	с. 18
16.	<i>БАКАНУРСЬКИЙ Григорій Леонідович</i> —	с. 19
17.	<i>БАКОВ Петро Іванович</i> —	с. 19
18.	<i>БАРАНСЬКИЙ Дмитро Лавринович</i> —	с. 22
19.	<i>БАРБАУМОВ Наум Йосипович</i> —	с. 22
20.	<i>БАРИНШТЕЙН Леон Абрамович</i> —	с. 23
21.	<i>БАСАРСЬКА Марія Олександрівна</i> —	с. 24
22.	<i>БЕЙЛІС Олександр Самойлович</i> —	с. 26
23.	<i>БЕЛЬТЮКОВА Світлана Вадимівна</i> —	с. 26
24.	<i>БЕРНАЗ Василь Дмитрович</i> —	с. 27
25.	<i>БЄЛОЗЬОРОВ Сергій Тихонович</i> —	с. 28
26.	<i>БИЧИХІН Опанас Олексійович</i> —	с. 29
27.	<i>БІДЕНКО Дмитро Сидорович</i> —	с. 30

28. <i>БОБИНІН Мстислав Миколайович</i> —	с. 31
29. <i>БОЛДИРСЬВ Ігор Андрійович</i> —	с. 32
30. <i>БОЛТЕНКО Михайло Федорович</i> —	с. 33
31. <i>БОРИНЕВИЧ Анатолій Антонович</i> —	с. 34
32. <i>БОРЩЕВСЬКИЙ Валентин Якович</i> —	с. 36
33. <i>БРОДСЬКИЙ Михайло Самойлович</i> —	с. 38
34. <i>БРЮХАНОВ Аркадій Олексійович</i> —	с. 39
35. <i>БУДДЕ Євген Федорович</i> —	с. 40
36. <i>ВАЙХБРОТ Ерзо Йосипович</i> —	с. 42
37. <i>ВАСИЛЬКІВСЬКИЙ Олександр Олександрович</i> —	с. 44
38. <i>ВАСИЛЬЄВ Микола Семенович</i> —	с. 45
39. <i>ВАЩЕНКО Віктор Петрович</i> —	с. 46
40. <i>ВЛІНСЬКИЙ Микола Миколайович</i> —	с. 48
41. <i>ВІРКАУ Микола Миколайович</i> —	с. 48
42. <i>ВІТЮК Віктор Федорович</i> —	с. 50
43. <i>ВІТЮК Олександр Никанорович</i> —	с. 50
44. <i>ВОЛЬСЬКИЙ Серафім Андрійович</i> —	с. 50
45. <i>ВОЛЯНСЬКИЙ Богдан Олісійович</i> —	с. 51
46. <i>ВОРОБІЙОВА Людмила Вікторівна</i> —	с. 51
47. <i>ВОСКОБОЙНИКОВ В'ячеслав Михайлович</i> —	с. 52
48. <i>ВОСКРЕСЕНСЬКИЙ Василь Федорович</i> —	с. 52
49. <i>ГАНСОВА Емма Августівна</i> —	с. 55
50. <i>ГАНТМАХЕР Фелікс Рувимович</i> —	с. 55
51. <i>ГАНУДЕЛЬ Зузанна</i> —	с. 57
52. <i>ГЕРАСИМОВ Олег Іванович</i> —	с. 58
53. <i>ГЕССЕН Володимир Матвійович (Вольф Мунішевич)</i> —	с. 59
54. <i>ГІБШ Ісидор Аронович</i> —	с. 60
55. <i>ГІНЗБУРГ Юрій Павлович</i> —	с. 61
56. <i>ГЛАЗМАН Ізраїль Маркович</i> —	с. 61
57. <i>ГЛИНЯНИЙ Володимир Павлович</i> —	с. 62
58. <i>ГЛУШКОВ Володимир Євгенович</i> —	с. 63
59. <i>ГЛУШКОВ Олександр Васильович</i> —	с. 63
60. <i>ГОЛОВАНОВ Василь Корнилович</i> —	с. 64

61. ГОЛОВАТИЙ Микола Федорович —	с. 65
62. ГОНТАР Олександр Васильович —	с. 67
63. ГОНЧАРОВ Петро Іванович —	с. 67
64. ГОНЧАРУК Григорій Іванович —	с. 68
65. ГОРБУЛ Олександр Дмитрович —	с. 68
66. ГОРДІЄВСЬКИЙ Михайло Іванович —	с. 69
67. ГОРЕЦЬКИЙ Василь Олексійович —	с. 69
68. ГОРЕЦЬКИЙ Олександр Миколайович —	с. 69
69. ГОРОДЕЦЬКИЙ Володимир Дмитрович —	с. 70
70. ГОФАЙЗЕН Олег Вікторович —	с. 70
71. ГОХМАН Олександр Рафаїлович —	с. 71
72. ГОХМАН Хайм Ісїудович —	с. 72
73. ГОШУЛЯК Віталій Володимирович —	с. 73
74. ГРИГОРОВИЧ-БЕРЕЗОВСЬКИЙ Микола Олександрович —	с. 73
75. ГРОДСЬКИЙ Костянтин Михайлович —	с. 75
76. ГРОССМАН Семен Азрієлович —	с. 76
77. ГУРВИЧ Сократ Соломонович —	с. 76
78. ГУСЛЯКОВ Микола Омелянович —	с. 78
79. ГУТОР Василь Петрович —	с. 78
80. ДАНИЛЬЧУК Петро Васильович —	с. 79
81. ДЕ-МЕТЦ Георгій Георгійович —	с. 79
82. ДЖАБУРІЯ Олександр Валентинович —	с. 80
83. ДЖЕДЖУЛА Карпо Омелянович —	с. 80
84. ДЗЕНДЗЕЛІВСЬКИЙ Йосип Олексійович —	с. 81
85. ДЗИГОВСЬКИЙ Олександр Миколайович —	с. 81
86. ДІДЕНКО Віктор Дмитрович —	с. 82
87. ДМИТРІЄВ Сергій Вікторович —	с. 82
88. ДОБРОВІЛЬСЬКИЙ Аркадій Вікторович —	с. 83
89. ДОБРОГОРСЬКИЙ Микола Іванович —	с. 84
90. ДОБРОЛЮБСЬКИЙ Андрій Олегович —	с. 84
91. ДОБРОЛЮБСЬКИЙ Костянтин Павлович —	с. 85
92. ДОЛЖЕНКОВ Олександр Федорович —	с. 87
93. ДОЛЬБЕРГ Михайло Давидович —	с. 87

94. ДРОЗДОВ Валентин Олексійович — с. 89
95. ДРОЗДОВСЬКИЙ Володимир Петрович — с. 90
96. ДУБ Ісай Давидович — с. 92
97. ДУБКО Юрій Валентинович — с. 94
98. ДУДЧЕНКО Валентина Віталіївна — с. 94
99. ЄРШОВА-БАБЕНКО Ірина Вікторівна — с. 96
100. ЖАБОРЮК Олена Анатоліївна — с. 96
101. ЖЕЧЕВ Степан Степанович — с. 97
102. ЗАВЕРТАЛЮК Нінель Іванівна — с. 98
103. ЗАГОРОВСЬКИЙ Євген Олександрович — с. 98
104. ЗАГОРОВСЬКИЙ Микола Олександрович — с. 99
105. ЗАПОРОЖЧЕНКО Олександр Вікторович — с. 100
106. ЗАХАРЧЕНКО Ігор Григорович — с. 100
107. КАМЕНСЬКА Наталія Леонідівна — с. 102
108. КАРАКАШ Ілля Іванович — с. 104
109. КАРАСЬОВА Тамара Леонідівна — с. 105
110. КЕСЕЛЬМАН Павло Мойсейович — с. 106
111. КИРИЧЕНКО Сергій Олександрович — с. 106
112. КЛИХ Юрій Олександрович — с. 107
113. КОВАЛЕВСЬКА Тетяна Юрїївна — с. 107
114. КОГАН Ананій Ісаакович — с. 109
115. КОЗІНА Тетяна Михайлівна — с. 110
116. КОЛЕСНИК Валентина Олександрівна — с. 110
117. КОЛТУНОВ Олександр Юлійович — с. 111
118. КОЛЯДА Віктор Іванович — с. 111
119. КОНШИН Олександр Юлійович — с. 112
120. КОРЗЮКОВ Анатолій Іванович — с. 112
121. КОРМИЧ Борис Анатолійович — с. 113
122. КОРОЛЬОВА Тетяна Михайлівна — с. 115
123. КОТЛЯР Юрій Вадимович — с. 116
124. КОТОВ-ХРОМЕНКО Віктор Омелянович — с. 116
125. КРИЖАНІВСЬКИЙ Віктор Миколайович — с. 117
126. КРИЖАНІВСЬКИЙ Дмитро Антонович — с. 118

127. КРОТОВ Веніамін Григорович —	с. 120
128. КУЗНЕЦОВА Інса Василівна —	с. 122
129. КУЗЬМІН Віктор Євгенович —	с. 122
130. КУЛТИГІН Володимир Павлович —	с. 122
131. КУР'ЯТА Володимир Григорович —	с. 124
132. ЛЕВИНСЬКИЙ Сергій Васильович —	с. 126
133. ЛЕУТСЬКИЙ Корній Матвійович —	с. 126
134. ЛЕЩЕНКО Дмитро Давидович —	с. 127
135. ЛИСЕЦЬКИЙ Федір Миколайович —	с. 128
136. ЛІГНАУ Микола Георгійович —	с. 128
137. ЛОЗОВСЬКИЙ Анатолій Корнійович —	с. 129
138. ЛУПАНОВ Борис Олександрович —	с. 131
139. МАЙОРСЬКИЙ Григорій Львович —	с. 135
140. МАКАРОВ Володимир Костянтинівич —	с. 135
141. МАРКУШЕВСЬКА Лариса Петрівна —	с. 137
142. МАЦКУЛ Валерій Миколайович —	с. 139
143. МЕНТКОВСЬКИЙ Юзеф Леонович —	с. 141
144. МИХАЙЛИК Олена Юрїївна —	с. 143
145. МИХАЙЛЮК Віктор Іванович —	с. 144
146. МІЛЬМАН Давид Пінхусович —	с. 144
147. МІНІЧЕВА Галина Григорівна —	с. 144
148. МІХНЕВИЧ Георгій Леонтійович —	с. 145
149. МУЗИЧЕНКО Петро Павлович —	с. 146
150. НЕМЧЕНКО Юрій Анатолійович —	с. 147
151. НОВІКОВ Віталій Володимирович —	с. 149
152. ОБОРОТОВ Юрій Миколайович —	с. 149
153. ОГІЄВЕЦЬКИЙ Ісаак Юхимович —	с. 150
154. ОНИЩЕНКО Володимир Петрович —	с. 152
155. ОНИЩУК Василь Онисимович —	с. 152
156. ОНИЩУК Віталій Михайлович —	с. 153
157. ОРБИНСЬКИЙ Артемій Робертович —	с. 154
158. ПЕРЕЖНЯК Борис Аркадійович —	с. 158
159. ПЕРЧУК Леонід Львович —	с. 159

160. ПЕТРУНЬ Федір Євстафович — с. 160
161. ПІДЛІСНИЙ Василь Іванович — с. 161
162. ПІОНТКОВСЬКИЙ Андрій Антонович — с. 162
163. ПОГРІБНИЙ Олексій Олексійович — с. 162
164. ПОЙЧЕНКО Анатолій Михайлович — с. 163
165. ПОКАСЬ Сергій Михайлович — с. 163
166. ПОЛЯНСЬКИЙ Юрій Євгенович — с. 164
167. ПОПКОВ Василь Васильович — с. 164
168. ПОПРУЖЕНКО Сергій Георгійович — с. 165
169. ПОПУШОЙ Михайло Миколайович — с. 166
170. ПОТАПЕНКО Георгій Йосипович — с. 166
171. ПРИБЛУДА Зіновій Ісакович (Зейлік-Абрам Іцкович) — с. 167
172. ПРОЦЕНКО Олег Дмитрович — с. 168
173. ПРУСС Володимир Митрофанович — с. 169
174. ПСЯДЛЮ Едуард Михайлович — с. 170
175. ПУСЕНКОВА Ірина Володимирівна — с. 170
176. ПУТНІКОВ Іван Михайлович — с. 170
177. РОЗОВА Тамара Вікторівна — с. 174
178. РОЗУМОВСЬКИЙ Михайло Іванович — с. 174
179. РУССЄВ Микола Дмитрович — с. 175
180. РУСЬЯН Цезар Карлович — с. 176
181. РУХЛІН Борис Іванович — с. 176
182. САВІЛОВА Тетяна Олександрівна — с. 177
183. САВЧЕНКО Леонід Олександрович — с. 177
184. САХАХМЕТОВА Ніна Олексіївна — с. 177
185. САПОЖНИКОВ Ігор Вікторович — с. 178
186. СЕРГЄЄВА Олександра Євгенівна — с. 180
187. СЕРДЮКОВА Надія Степанівна — с. 181
188. СИДОРЕНКО Михайло Дмитрович — с. 181
189. СИЛЕНКО Алла Олексіївна — с. 182
190. СИРОТА Іван Михайлович — с. 182
191. СИРОТЮК Микола Йосипович — с. 183
192. СКРОЦЬКИЙ Георгій Вікторович — с. 183

193. СМІРНОВ Костянтин Михайлович — с. 184
194. СОВЕТОВ Павло Васильович — с. 184
195. СТРЕЛЬБИЦЬКИЙ Михайло Петрович — с. 186
196. ТАРАНЕЦЬ Валентин Григорович — с. 187
197. ТАРАСЕНКО Галина Дем'янівна — с. 187
198. ТИМОФЄЄВ Валерій Якович — с. 188
199. ТИМЧЕНКО Іван Юрійович — с. 189
200. ТИХАНОВА Тамара Юхимівна — с. 190
201. ТРОПНА Ніна Павлівна — с. 191
202. ТУЛЯКОВ В'ячеслав Олексійович — с. 191
203. ТЮРІН Олександр Валентинович — с. 192
204. УЛЬЯНЦЕВ Дмитро Михайлович — с. 192
205. УСОВ Анатолій Васильович — с. 193
206. УСОВ Валентин Валентинович — с. 193
207. ФІЛІПОВ Олександр Йосипович — с. 194
208. ФІЛІПОВА Тетяна Олегівна — с. 194
209. ХАРИТОНОВ Євген Олегович — с. 194
210. ХОМЕНКО Іван Петрович — с. 195
211. ЦВІЛЮК Семен Антонович — с. 196
212. ЦОМАКІОН Борис Федорович — с. 198
213. ЦОМАКІОН Федір Михайлович — с. 199
214. ЦОНЄВ Микола Степанович — с. 199
215. ЦОНЄВА-САМОЙЛЕНКО Тетяна Миколаївна — с. 200
216. ЧЕПИЖКО Олександр Валентинович — с. 201
217. ЧЕРНО Наталія Кирилівна — с. 203
218. ЧИЖ Анатолій Олексійович — с. 203
219. ШЕРЕШЕВСЬКИЙ Ілля Веніамінович — с. 207
220. ШЕСТАКА Іван Сафонович — с. 207
221. ШЕТТЛЕ Іван Густавович — с. 208
222. ШИКІНА Наталя Анатоліївна — с. 208
223. ШМУЛЬЯН Вітольд Львович — с. 209
224. ШТЕРНБЕРГ Лев Якович — с. 210
225. ШУМЛЯНСЬКИЙ Ігор Федорович — с. 211

226. ЯКУБОВСЬКИЙ Сергій Олексійович — с. 212
 227. ЯНКО Валентина Венедиктівна — с. 212

Працівники учбових закладів I–II рівня акредитації

1. АКИМОВА Катерина Василівна — с. 8
2. АНТОШКО Михайло Якович — с. 14
3. БАЛАГУЛА (Ковалевська) Ірина Леонідівна — с. 20
4. БАЛАН Сергій Борисович — с. 21
5. ВИСОЦЬКА Людмила Євгенівна — с. 47
6. ГАМОВ Антон Михайлович — с. 54
7. ДОБРОВОЛЬСЬКА Клавдія Петрівна — с. 83
8. КРОХМАЛЬ Василь Васильович — с. 120
9. ЛЕБЕДИНЦЕВ Олександр Арсенійович — с. 125
10. МАГОНОВ Олександр Захарович — с. 133
11. НІЗОВ Анатолій Сергійович — с. 147
12. ОЗЕНБАШЛИ Амет Сейдабдуласвич (псевд. Індемез) — с. 150
13. РАНЧЕНКО Людмила Іванівна — с. 171
14. СТОЯНОВА Євгенія Леонідівна — с. 186

Працівники шкіл

1. БАБИЧЕВ Федір Андрійович — с. 18
2. ДРЕЄРМАН Марк Григорович — с. 89
3. ЖАДАН Тетяна Олександрівна — с. 97
4. ЗОЛОТАРЕВСЬКА Жанна Григорівна — с. 100
5. КАШПЕРУК Костянтин Володимирович — с. 105
6. КОВЛАКОВА Ірина Борисівна — с. 109
7. КОРИТНЮК Ярослав Олегович — с. 113
8. КОСМІНСЬКА Світлана Пилипівна — с. 115
9. КРУК Олександр Карпович — с. 121
10. МАЛИНОВСЬКА Жанна Костянтинівна — с. 136
11. МЕДВЕДКОВ Олександр Павлович — с. 139

12. МЕЛЬНИК Світлана Василівна —	с. 140
13. НАДЕЖКО Галина Онисимівна —	с. 146
14. ОЛІЙНИК Іван Антонович —	с. 151
15. ОЛІЙНИК Раїса Іванівна —	с. 151
16. ПАВЛОВСЬКИЙ Олександр Ілліч —	с. 155
17. ПЕРЕСТУПНЯК Алла Василівна —	с. 159
18. ПЕТРУСЕНКО Сергій Юрійович —	с. 161
19. ПРОЦЕНКО Тетяна Вікторівна —	с. 169
20. СЕМЕНЮК Людмила Миколаївна —	с. 180
21. ТИМОФЄЄВА Світлана Валеріївна —	с. 189
22. ШВАРЦБУРД Семен Ісаакович —	с. 206

Список скорочень

АЕС —	Атомна електростанція
АМ —	Академія мистецтв
АМН —	Академія медичних наук
АН —	Академія наук
АТЗТ —	Акціонерне товариство закритого типу
АПК —	Агропромисловий комплекс
АПН —	Академія педагогічних наук
АРК —	Автономна Республіка Крим
ВАК —	Вища атестаційна комісія
ВАСГНІЛ —	Всесоюзна академія сільськогосподарських наук ім. Леніна
ВАТ —	Відкрите акціонерне товариство
ВДНГ —	Виставка досягнень народного господарства
ВКМСН —	Відділ кримінальної міліції у справах неповнолітніх
ВКШ —	Вища комерційна школа
ВЛКСМ —	Всесоюзний Ленінський Комуністичний союз молоді
ВНЗ —	Вищий навчальний заклад
ВО —	Всеукраїнське об'єднання
ВСГІ —	Всесоюзний селекційно-генетичний інститут
ВУАН —	Всеукраїнська академія наук
ВУСПП —	Всеукраїнська спілка пролетарських письменників
ВЦДСД —	Всесоюзний центр дослідження суспільної думки
ВШ —	Вища школа
ЕОМ —	Електронна обчислювальна машина
ДДУ —	Дніпропетровський державний університет
ДІТМ —	Державний інститут театрального мистецтва
ДП —	Державне підприємство
ДПА —	Державна податкова адміністрація
ДПТУ —	Державне професійно-технічне училище
ДПУ —	Державне політичне управління
ДЮСШ —	Дитячо-юнацька спортивна школа

ЗАТ —	Закрите акціонерне товариство
ЗМІ —	Засоби масової інформації
ІЕМ —	Інститут експериментальної мінералогії
ІНО —	Інститут народної освіти
ІНУ —	Імператорський Новоросійський університет
ІФ —	Інститут фізики
КДБ —	Комітет державної безпеки
КНУ —	Київський національний університет
КПРС —	Комуністична партія Радянського союзу
КПУ —	Комуністична партія України
КУІ —	Конгрес української інтелігенції
ЛКСМУ —	Ленінський комсомол союзу молоді України
МАДСК —	Міжнародна асоціація дослідників сталевих канатів
МАН —	Міжнародна академія наук
МАРС —	Міжнародна академія регіонального розвитку та співробітництва
МАУП —	Міжрегіональна академія управління персоналом
МДПУ —	Мелітопольський державний педагогічний університет
МДУ —	Московський державний університет
МП —	Мале підприємство
МРСР —	Молдавська радянська соціалістична республіка
МФТІ —	Московський фізико-технічний інститут
НАДУ —	Національна академія державного управління
НАНУ —	Національна академія наук України
НДІ —	Науково-дослідний інститут
НДР —	Німецька демократична республіка
НДС —	Науково-дослідний сектор
НКВС —	Народний комісаріат внутрішніх справ
ННЦ —	Національний науковий центр
НПО —	Науково-промислове об'єднання
НСПУ —	Національна спілка письменників України
НСХУ —	Національна спілка художників України
НУВС —	Національний університет внутрішніх справ
ОВС —	Органи внутрішніх справ

- ОДАБА — Одеська державна академія будівництва та архітектури
ОДАХ — Одеська державна академія холоду
ОДАХТ — Одеська державна академія харчових технологій
ОДМІ — Одеський державний медичний інститут
ОДНБ — Одеська державна наукова бібліотека
ОДУ — Одеський державний університет ім. І. І. Мечникова
ОМУ — Одеське міське управління
ОНАЗ — Одеська національна академія зв'язку
ОНПУ — Одеський національний політехнічний університет
ОНУ — Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
ОНЮА — Одеська національна юридична академія
ООКА — Одеська обласна колегія адвокатів
ООН — Організація Об'єднаних Націй
ОПІ — Одеський педагогічний інститут
ОРД — Оперативно-розшукова діяльність
ОСГІ — Одеський сільськогосподарський інститут
ОТІХТ — Одеський технологічний інститут харчової промисловості
ОУН — Організація націоналістів України
ПАР — Південно-Африканська Республіка
ПДУ — Пермський державний університет
ПНДЛ — Проблемна науково-дослідна лабораторія
ПП — Приватне підприємство
ПТУ — Професійно-технічне училище
РАН — Російська академія наук
РАТ — Російське авторське товариство
РВ — Районний відділ
РНК — Республіканський народний комісаріат
РРФСР — Російська Радянська Федеративна Соціалістична Республіка
РСДРП — Російська соціал-демократична робітничая партія
РСХР — Російський студентський християнський рух
РТС — Російське товариство соціологів
РФ — Російська Федерація
СБС — Севастопольська біологічна станція

СКА —	Спортивний клуб армії
СНД —	Співдружність Незалежних Держав
СПУ —	Спілка письменників України
СШ —	Середня школа
ТЗН —	Технічні засоби навчання
УААН —	Українська академія аграрних наук
УАН —	Українська академія наук
УВС —	Управління внутрішніх справ
УЖКГ —	Управління житлово-комунальним господарством
УНР —	Українська Народна Республіка
УРСР —	Українська Радянська Соціалістична Республіка
ФЗУ —	Фабрично-заводське учнівство
ФРН —	Федеративна Республіка Німеччина
ФСБ —	Федеральна служба безпеки
ФХІ —	Фізико-хімічний інститут
ЦК —	Центральний комітет

Наукове видання

**ВИПУСКНИКИ ОДЕСЬКОГО
(НОВОРОСІЙСЬКОГО)
УНІВЕРСИТЕТУ**

Енциклопедичний словник

Випуск 2

Науковий редактор

СМИТИНА Валентин Андрійович

Відповідальний редактор

ПОДРЕЗОВА Марина Олексіївна

Упорядники та бібліографічні редактори:

ПРУЖИНА Валентина Павлівна

САМОДУРОВА Віра Володимирівна

ЄЛПАТІВСЬКА Валентина Сергіївна

Здано у виробництво 06.04.2010. Підписано до друку 22.04.2010.
Формат 70x100/16. Папір офсетний. Гарнітура «Newton».
Друк офсетний. Ум. друк. арк. 18,85. Тираж 200 прим.
Вид. № 38. Зам. № 188.

Видавництво і друкарня «Астропринт»
65091, м. Одеса, вул. Разумовська, 21
Тел.: (0482) 37-07-95, 37-24-26, 33-07-17, 37-14-25
www.astroprint.odessa.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1373 від 28.05.2003 р.